

Bosnaunited

Adam
Bruks

NOĆNA PTICA

Preveo:
Lazar Milić

~2~
Crowarez

Mojim roditeljima
Džil i Majklu Bruksu

Bosnaunited

PRVIDEO

KONTAKT

~4~

Crowarez

Provincija Ćinghaj,
zapadna Kina Nedavno

1.37 ujutru.

Zatvorenik br. 5995 nalazio se na mestu na kojem ne bi trebalo da bude, i strah mu se skupljao u ustima.

Samo što nije.

Od te pomisli, koja mu je treperila u glavi, adrenalin je bubnjao po njegovoj utrobi.

Stajao je u tmini. Iza bloka baraka, luk svetla prožimao je zatvorenički logor srebrnkastom svetlošću i pretvarao bodljikavu žicu u namotaje koji su se poput duge prelivali pod noćnim nebom.

Samo što nije. Samo što nije, jebote.

Prislonio je svoj tovar na zid i osetio hladnoću cigle na dlanovima. Povukao se u senku i umirio. Disanje mu se ubrzalo. U njegovim nozdrvama hladan pustinjski vazduh, prošaran kerozinom i prašinom. U njegovim ustima strah, užegao, žitak.

Samo što nije.

Utom se pojavio, gegajući se prašnjavom stazom između baraka, odeven u sivu neuglednu uniformu, sa braon kožnim kaišem koji je popustio pod težinom landaravog pendreka; na glavi zabačena šapka, spuštenog pogleda, sa voki-tokijem u jednoj ruci i cigaretom u drugoj. Patrola u 1.30.

Zatvorenik 5995 iz senke je posmatrao kako se gega stazom. Zatvorenici ih zovu *leizi*, te tupoglave imbecile iz zatvorske straže. *Leizi*. Gromovnici.

Zbog njihove tutnjave i kašlja i neprestane vike. Broj 5995 povukao se dublje u tminu. Udahnuvši dašak duvanskog dima, osetio je žudnju u grlu.

Gromovnik je bio nadomak bloka iza kojeg se krio zatvorenik 5995. Broj 5995 je čuo gromovnika kako vuče cokule preko šljunkovite prašine. Gromovnik bi, prema svim proračunima, sada trebalo da prođe kraj bloka i skrene desno; njegova senka počela bi da iščezava pod budnim okom svetlosnog luka, a škripa njegovih koraka da se stišava. Gromovnik bi trebalo da nestane u mrklom mraku, dopuštajući zatvoreniku da neprimetno nastavi na svom opasnom putu ka - čemu? Slobodi? Streljačkom stroju? Ili, u skladu sa vremenom, ka smrtonosnoj injekciji natrijum-tiopentala koji bi zapenušao u njegovim venama?

Broj 5995 čekao je da bat koraka prođe.

Međutim, tišina. Gromovnik je zastao.

Pučke tanje voki-tokija i elektronski pisak. *Pip*.

Broj 5995 nastojao je da učini svoj povećí stomak, debele butine i vrat, čekinjavu

glavu i mišićave šake nevidljivim, nepomičnim. Lagano krckanje šljunka, kao da se gromovnik okreće ili premešta težište. Potom žamor, još krckanja. *Pip*.

Tišina.

Broj 5995 ovlaš je izdahnuo i udahnuo. Nepomičan. Nepomičan. Ostani nepomičan.

Potom se koraćanje po šljunku lagano nastavilo. Broj 5995 sklopio je oči i osetio peckanje znoja na glavi. Koraci su se približavali.

Gromovnik se nije okrenuo od 5995, što je očekivao nakon višemesečne prakse i svih obaveštajnih podataka koje jedan iskusan operativac poput 5995 može da sakupi. Gromovnik je osujetio razum i krenuo pravo ka 5995 i njegovom očito nedovoljnom zaklonu. Majku mu njegovu. Da li je broju 5995 u izvidnicama promakla jedna sigurnosna kamera? Ili su ga izdajnički, zaverenički skotovi sa kojima je proveo dve decenije života u ovoj ustanovi za prisilni rad već prijavili?

Koraci su se približili, jasan bat cokula na betonu, tačnije - po šljunku.

Strah mu je zaustavio disanje, rasparčao misli. Pribio se uza zid, potisnuvši neodoljivu želju da odjuri, potrči, da se *pokrene*.

Gromovnik je sišao sa staze i pomerio se sa svetla, leđima okrenut broju 5995. Sa mesta na kojem je stajao video je luk grimiznog svetla i potom raspršene iskre.

Cigareta.

Gromovnik naizgled posegnu za nečim u svojoj odeći. Tišina, potom šištanje mlaza i prskanje, dašak amonijaka i alkohola.

Piša, pomisli 5995. Piša uza zid.

Prskanje se prorodilo i potom prekinulo. Gromovnik se namestio i nakašljao, zastrašujući lavež u tmini. Broj 5995 zamislio je sebe obloženog glinom, zanavek nemog i nepomičnog, poput kakvog ratnika iz grobnice, zakopanog, nevidljivog još od vremena dinastije Čin.

Gromovnik je zevao, opipavajući svoj džep. Izvukao je paklicu cigareta. Broj 5995 čuo je šuškanje celofana. Protresavši paklu, gromovnik ju je primeo svetlu i palcem i kažiprstom kao kleštima izvadio iz nje jednu povijenu cigaretu. Stavio je cigaretu u usta. Sada upaljač i njegov rezak zvuk. Trepnuvši od plamena, 5995 je video kako gromovnik baca glavu i glasno uvlači dim. Zgužvavši praznu paklicu, gromovnik se okrenuo, podigao ruku i bacio je u mrak. Pogodila je 5995 u bradu, usled čega se refleksno trgnuo, kao da je zadobio udarac. Paklica je pala na zemlju i gromovnik se naglo okrenuo i zagledao u tminu. Ne može da me vidi, pomisli 5995. Nema opremu za noćno osmatranje. Gromovnik nagnu glavu i ponovo pogleda. Vrlo, vrlo mirno sada.

Voki-toki zašišta.

Gromovnik je pogledao dole, letimičnim pokretom primeo voki-toki ustima i, promrmljavši nešto, pustio ga da padne. Uzdahnuo je i okrenuo se. Njegovi koraci nestadoše u tmini.

1.42 ujutru. Osamnaest minuta do naredne patrole.

Pokret.

Spretno, uz izvesnu spretnost i bešumnost iznenađujuću za tako velikog čoveka, zatvorenik 5995 je protrčao kroz oštar svetlosni luk, preko staze, ka dvospratnoj kotlarnici bez prozora koja se nalazila preko puta. Siva vrata koja, pomislio je 5995 trčeći, moraju biti otključana da bih preživeo. Usporio je i posegnuo za kvakom.

Vrata se otvoriše. Inercija ga je uvukla unutra. Zamračena sveža unutrašnjost prostorije, vlažan beton pod nogama i sumporast vonj. Zadihan, zatvorio je lagano vrata za sobom i sačekao da mu se oči priviknu na mrak.

Pred sobom je razaznao hrpu uglja. Iza nje vrata iza kojih se čulo šištanje i kuckanje kotla. Kotlarnica, na čijem podu se skupljala voda, bese protkana cevima i osvetljena jednom jedinom sijalicom. Zastao je kraj vrata i oslušnuo. Ništa. Tiho je prošao kraj kotla i razmaknuo jednu debelu, plastičnu zavesu. Prljav mračan hodnik. Na samom kraju - dupla vrata.

Pokret.

Odškrinuvši vrata, promolio je glavu u jedan mračan kancelarijski prostor u kojem se nalazilo šest-sedam stolova, jednostavni ormari za kartoteke, miris starog kartona, cigareta. Stajao je, pokušavajući da dođe k sebi. Pomislio je: blagi bože, ovo bi moglo da uspe. Moglo bi da...

Šaka na njegovom ramenu.

Poput munje, adrenalin je prostrujao njegovim mišićima, a mozak zatreperio od besa i šoka. Broj 5995 naglo se okrenuo i posegnuo za bilo čim, tkaninom, mesom, kosom. Nagrnio je napred, zadržavši urliku svom grlu. Telo pred njim nije pružilo nikakav otpor. Broj 5995 ga zakuca uza zid. Progundalo je usled udarca i progovorilo drhtavim šapatom.

„Na tvom mestu bio bih tiši.”

Držeći jednu šaku na njegovom vratu, a drugu u vazduhu, spreman da zada udarac, 5995 pogleda ovo stvorenje i njegove treperave oči.

„Šta, za ime sveta, radiš ovde?” prošaputao je.

„Učinio sam sve kako si rekao.”

„Umalo te nisam ubio.”

„Brave, sve. Sve stvari su tamo, na podu.”

„Blagi bože.” Pustio je tu drhtavu hrpu od čoveka u sivoj zatvoreničkoj uniformi i pamučnim cipelama. Zabacio je glavu, pokušavajući da dođe do vazduha.

„Sve je tamo, proveriti”, reče.

„Hoću, ništa se ti ne boj.”

Broj 5995 se okrenu. Između stolova se nalazila ta bedna gomila predmeta. Čučnuvši, počeo je da prebira, proveravajući svaki ponaosob. Dve poveće plastične posude sa poklopcima, u kojima se obično drži ulje za kuvanje, ispunjene vodom i svezane parčetom zelenog najlona. Jedna torba u kojoj se nalazi plastična kesa, sjajna od masti i dopola ispunjena kukuruznim hlebom i kuvanim zelenišom. Dve štangle užasne čokolade koju prodaju u menzi. Devet pakli cigareta. Jedan upaljač. Nekoliko juana u novčanicama, za koje čovek u stvarnom svetu jedva da može da kupi činiiju knedli. Jedna providna torba od polietilena, pričvršćena elastičnom trakom, i u njoj nešto nalik na požuteli novinski članak. I

jedna cigla. To je sve. Njegova oprema za bekstvo. Njegov plan.

„Sve je tu, zar ne?”

Broj 5995 uputi mu oštar pogled.

„Da, sve je tu” reče.

„Da.”

„A zbog čega si ti ovde?” upita 5995.

„Imamo dogovor, zar ne? Kikirez?”

Tako ga zovu. Kikirez.

„Da, imamo dogovor”, reče.

„Držaćeš se dogovora, zar ne?” reče čovek.

„Da, zaboga.” Istini za volju, to i nije dogovor koliko učena, pomisli Kikirez. Pronašao je ovo stvorenje, zatvorenika sa povlasticama i poslom u zatvorskoj upravi, iza kuhinjskih kontejnera za skladištenje. Imao je uspaničen pogled, gaće spuštene oko članaka i muškost uprtu ka zvezdama, dok je kraj njega klečao gromovnik-kuvar otvorenih usta. Kikirez mu je ponudio jednu obazrivu nagodbu: njegovo ćutanje u zamenu za pristup kancelarijama i dokovima za utovar.

„Nećeš ništa reći, Kikirez? O meni i mojim greškama. Nakon što... izađeš.”

Broj 5995 zakoluta očima.

„Nikom neću reći da si prodavao seksualne usluge u ustanovi za prisilni rad.”

„To je grub opis, Kikirez. Neljubazan.”

„Zajebi neljubazno. A sada zaključaj vrata za sobom i drži jezik za zubima.”

Čovek uzdahnu.

Broj 5995 zavrte glavom, ugura zalihe u džepove, okači flaše s vodom na ramena i podiže ciglu. Čovekov pogled se na trenutak zadržao na njegovim očima, uz tračak smeška.

„Srećno, Kikirez.”

„Zajebi sreću.”

Izgovorivši to, zatvorenik br. 5995, alias Kikirez, nestade.

Dok za utovar bio je okružen zidovima visokim dva metra. Iza doka, niz od tri zaključane kapije i put ka glavnom zatvoreničkom kompleksu, udaljenom šezdesetak kilometara.

S druge strane zida - ništa. Nema ograda, oboda, niti žice. Samo trista kilometara kamenite pustinje. Nije toliko teško pobeći iz radnog logora, ali iz pustinje? Niko nije pobegao iz pustinje. Niko nije ni pokušao.

U doku za utovar bilo je mračno. Kikirez je osluškivao noć. Ništa. Našao je tri plave plastične gajbe, u kojima bi se obično moglo čuvati pivo. Kikirez ih je tiho poređao jednu na drugu uza zid. Stojeći na gajbama, položio je laktove na zid, u koji je neki obazrivi drug zacementirao komadiće srče. Kikirez je sa sebe skinuo isflekan, plavi gornji deo trenerke. Položio ga je na zid, ne bi li prekrrio staklo. Uzeo je ciglu, osetio njenu težinu i veoma nežno, prigušujući buku trenerkom, krenuo da struže staklo. Nekoliko minuta mu je bilo potrebno

da stvori uzan prolaz na vrhu zida.

Podigao se i, zanjihavši se na tren, kleknuo na zid stežući flaše s vodom i torbu. Potom je skočio.

Svestan je da je statičnost neprijatelj.

Stoga je potrčao.

Satima je trčao u noći. Pustinja beše prošarana oštrim škrljcima. Zveckali su i lupkali pri svakom koraku, a njegove pamučne cipele behu suviše tanke, zbog čega je, izvrćući članke između škrljaca koji su štrcali, osećao jake bolove u stopalima. Dve plastične boce postajale su sve teže. Njihale su se i pljeskale ga, otežavajući mu kretanje, dok mu se najlonsko užo kojim behu privezane useklo u rame. Žudi da ostavi vodu i nastavi rasterećen. Ali bez vode bi umro. Ubrzo. Vazduh beše hladan u njegovom grlu i teško je disao.

Pred njim, niska brda ispod noćnog neba.

Zaustavio se u tmini i čučnuo, pokušavši da umiri disanje i da zadrži ravnotežu. Blaga zvezdana svetlost i oštar vetar. Srne li da zapali cigaretu? Okružio je plamen upaljača svojim šakama. Miris duvana ispuni čist vazduh. Osetiće ga na kilometar.

Nek se nose.

Duboki, hladni nalet straha.

Iscrpljen si, pomislio je. Strah se rađa iz samoće i iscrpljenosti. Gde je to pročitao?

Statičnost je neprijatelj.

Pokret.

Ustao je i potrčao, posrćući preko neravnog tla, dok su flaše mlatarale, ka mračnim brdima. Dok je trčao, jedna lepa glupa pesma iz detinjstva treperila mu je u glavi.

Er yue li lai ya! Hao chun guan! Februar stiže! Jedno fino proleće doziva! Porodice rade na njivama. Trupama pružamo žito!

Koliko je samo voleo tu idiotsku pesmu. Pevao ju je onog dana kada je, uglađen, sa crvenom maramom izašao na paradu ispred lokalnih prostorija komiteta. Nakon toga je Otac, čiji je hod tada već bio krut, pokoran, odveo u park njega i njegovu sestru Mej. Bila je 1969. godina. Sedeli su na kamenoj klupi ispod jedne blistave vrbe, dok je sladoled curio sa štapića, a cvrčci zujali na mirnom vazduhu pred buru.

Okolo dva sata je preostalo do svitanja, sirena i pasa.

Njegovo odsustvo je već primećeno. U barakama, zatvorenik br. 7775, prevarant i silovatelj lakog sna, bio je budan i razmišljao o praznom krevetu iznad sebe. Kikirez često ustaje noću da piša. Međutim, Kikirez se ovog puta nije vratio. Već je prošlo sat i po, i ako gromovnici dođu zorom i shvate da je Kikirez nestao, tražiće objašnjenje od njega i svih ostalih iz Proizvodnog odeljenja br. 20. Silom.

Zatvorenik 7775 razmatrao je ovaj problem. Dopada mu se odsutni sused, što je retkost, jer se obično ne slaže sa intelektualcima i politikantima. Ne veruje im - na prvi znak nevolje, sve njihove smeće reči pretoče se u poslušnost svojstvenu radnom logoru.

Međutim, Kikirez je drugačiji. *Doviteljiv* je. Većina zatvorenika Proizvodnog odeljenja 20 su kost i koža, zategnutih, žilavih mišića, međutim, Kikirez je sačuvao korpulentnost. Dok

7775 teškom mukom skuplja predmete od važnosti u zatvorskoj ekonomiji - cigarete, hartiju za pisma, antibiotike - čini se da Kikirez uvek ima zalihu. Koju ponekad deli s drugima.

Zatvorenik 7775 je razmišljao o svom poznanstvu sa svojim proračunatim drugom. Godine koje su zajedno proveli u radnom logoru, koje se ni po čemu nisu razlikovale, obeležila bi s vremena na vreme pokoja neobična epizoda vredna spomena. Broj 7775 prebiraio je po sećanju.

Jednom, pre mnogo godina, u logor je, tresući se i jecajući, stigao jedan koščati politikant upalih očiju. Bio je to nekakav advokat koji se previše trudio. Na jednoj radnoj akciji u brdima kinjili su ga zbog toga što ne ume s ašovom, zbog raštrkanih dlačica iznad njegove gornje usne, te zbog kiše koja je padala. Ništa ozbiljno, ali dvojica gromovnika pridružila su se sa svojim pendrecima. Dobio je po nosu i krv je, s komadićima mesa, počela da se sliva niz njegovu bradu, nakon čega je ponovo zacmizdrio. Kikirez je posmatrao ovaj događaj, te je, nakon što se sve završilo, pridigao malog politikanta, pomogao mu da se vrati u barake i očistio ga.

Potom je Kikirez rekao malom politikantu da napiše pismo i da ga uputi „stranim novinarima”. U Peking. Ima ih mnogo, rekao je, žive u jednom velikom kompleksu nedaleko od Hrama sunca. Tako su dvojica zatvorenika sastavili pismo, pomalo začinjeno, u kojem je mali politikant, kitnjastim rukopisom isflekanim suzama, prepričao užase i poniženja unutar radnog logora. Kikirez ga je potom prokrijumčario u prljavom vešu i poslao u Peking. I neki strani novinar ga je objavio! Veliki ekspoze! *Užasi kineskog gulaga!* Nedugo zatim pojavili su se inspekcijski timovi. Trebalo je videti lica gromovnika.

Starešine, kako je Kikirez istakao, nisu davale pet para za uslove u logoru, za prebijanja, niti ih je bilo briga da li će mali politikant preživeti. Međutim, činjenica da su ih stranci ponizili jeste ih brinula. I postarali su se da se svi u Birou radnog logora zabrinu. Mali politikant je dobio lagodan posao u kuhinji. Niko nije prigovarao a Kikirez je upućivao gromovnicima značajan pogled, sa izrazom lica koji je govorio „mogu da vas sjebem ako hoću”.

Ali kako je, za ime sveta, Kikirez znao za strane novinare?

Ležeći u ustajaloj baraci, u noći koja ga je sve više pritiskala, 7775 je slušao tiho disanje ostalih zatvorenika. Stežući svoje čebe, razmišljao je o domu koji je jednom imao i jednoj maloj devojčici sa kikama koja je krčkala semenke suncokreta. Njeno lice je skoro sasvim iščezlo. Odagnao je osećaj očajanja.

Broj 7775 neće prijaviti Kikireza.

Barem za sada. Sačekaće još jedan sat.

Krećući se prema brdima, stigao je do obronaka. Lakše se kretao po tlu koje je sada bilo manje kamenito. Tmina nije jenjavala i bilo je hladnije, sa tragovima snega na zemlji. Iscrpljenost je činila da mu misli lutaju u besmislenim pravcima. Pitao se da li ostavlja miris za sobom, ako uopšte imaju pse. Nijednom nije video psa u logoru. Svakog psa koji bi se približio Proizvodnom odeljenju 20 prebili bi na smrt i ispekli s kimom koji je poslala majka zatvorenika br. 1414. Na samom početku, broju 1414 stavljeni su okovi, šake mu behu vezane za kukove, a jedna drvena šipka od pedesetak centimetara pričvršćena za njegove

članke te je, hodajući, stopalima opisivao polukrug. Dvojica hrišćana hranila su ga i brisala mu dupe.

Zadihan, Kikirez se zaustavio i pogledao za sobom. Dobija na visini. U daljini polja video je svetla zatvoreničkog logora, slabašna, srebrnkasta u noći. Nema zvukova, ni pokreta; za sada. Nema kamiona. Naravno da niko ne beži odande. Kuda bi, pobogu, krenuli? Ponovo podiže glavu, teško dišući. Padina će postati strma, to zna, ali će nakon toga stići. Pokret.

Proučivši još jednom prazan ležaj iznad sebe, 7775 se pridigao. Vreme je, Kikirezu. Oprosti, ali kad se mora - mora se. U mraku je posegnuo za sivom jaknom koja je visila na kuki iznad njegove glave i ogrnuo te bele štrafte preko ramena. Uputio se ka središtu baraka. Odugovlačeći, osetio je hladan beton pod golim stopalima. Narednih nekoliko časova biće zeznuto.

Nagnuo se iznad dobro poznate usnule prilike. „Zapovedniče odeljenja, probudite se! Zatvorenik br. 7775 želi nešto da prijavi.”

Jedno preteče oko se otvorilo, pokušavajući da se osvesti u ovo gluvo doba.

„Zapovedniče!” Broj 7775 sada se sasvim uspravio. Neka bude zvanično, pomisli. „Zatvorenik br. 7775 želi da prijavi da je zatvorenik br. 5995 odsutan.”

„Koliko je sati?”

„Pet, zapovedniče.”

Zevanje i opor miris koji se širio sa madraca. „Kako to misliš, odsutan?”

„Nije tu, zapovedniče.”

„Pa, kuda je otišao? Kikirez, zar ne?”

„Zatvorenik br. 7775 ne zna kuda je zatvorenik br. 5995 otišao, zapovedniče.”

„Zašto govoriš tako? Jesi li ga potražio?”

„Nisam, zapovedniče.”

Nagoveštaj stvarnosti počeo da se širi zapovednikovim bunovnim licem. Trepnuo je i podigao se sa madraca. Njihov proćelavi predusretljivi zapovednik - i sam zatvorenik, saboter, po svemu sudeći, iako niko ne zna čega - ujedno je i tlačitelj i prijatelj. Sada je, navukavši prsluk preko povećeg stomaka, stajao u mraku i gladio bradu.

„Dakle, kuda je otišao?”

„Ne znam kuda je otišao, zapovedniče” reče, što je izazvalo prodoran pogled.

Zapovednik se okrenuo i pogledao kroz prozor, ka prašini i sjaju luka svetlosti. Njegov dah je maglio staklo dok je, s nadom u očima, držao prste položene na oknu.

„Šta nam je činiti?”

Broj 7775 zausti, ali istog trena zatvori usta.

„Da? Šta?”

„Broj 7775 predlaže da se obavesti dežurni stražar, zapovedniče.”

Zapovednik odeljenja ga je posmatrao. „Ali mora da je nekud otišao.”

„Prošlo je... neko vreme.”

Blesak panike.

„Neko vreme?”

Zapovednik je nespretnim trkom napustio baraku, uputivši se ka stražarskoj kući u kojoj su gromovnici dremali ispred nekog hongkonškog filma u kojem su hrabri monasi obarali neprijatelje Kine.

Zatvorenik 5995 osećao je bol u grudima. U proteklih pola sata često je zastajao, presavijao se, zadihan, klecavih kolena. Međutim, sada je spuštao pogled ka jednoj maloj poplavljenoj šljunčanoj jami, u čijoj su se crnoj vodi ogledale zvezde.

Jedva da biste je primetili. Sa tri strane okruživale su je niske neravne strmine, dok je staza bila jedini mogući prilaz. Oprezno se spustio do vode. Na istoku, nebo je počinjalo da tinja.

Voda nije bila samo hladna. Bila je odvratna. Ušao je do kukova, uvivši odeću u smotuljak koji je obesio na rame, a flaše oko vrata. Grcao je od hladnoće koja mu se uvlačila u kičmu. Sada je u vodi do prsa. Strmo kamenje koje je ovičavalo vodu više nije bilo strmo, već sasvim pravo, i tu, na tom mestu, visila je jedna mladica. Baš tu. Podigavši ruku, opipao je otvor miniranog tunela, pedesetak centimetara iznad svoje glave. Prvo je ubacio odeću, potom i flaše s vodom. Grebući bosim stopalima po uronjenom kamenu kako bi sačuvao ravnotežu, stegnuo je vrhove prstiju i uz strahovit bol u ramenima prebacio jedan lakat. Koprcajući se očajnički, uspeo je da se popne. Sa njegovog drhtavog tela slivala se voda.

Iako uži nego što ga pamti, tunel je bio dubok. Primetio ga je pre nekoliko godina, na jednoj radnoj akciji kada je, kao i obično, zabeležio sve detalje. Čučajući, osušio se košuljom i ponovo navukao vlažnu odeću, nakon čega je zakopčao gornji deo plave trenerke i ponovo se stresao. Ukoliko se bude kretao postrance, unazad, mogao bi da se uvuče nekih pet metara u stenu.

Ovde će sačekati da sve prođe, sirene, psi, šta sve ne, gromovnici koji jure kao muve bez glave, prestrašeni da će izgubiti bonus. Nema sumnje da su krenuli da ga traže.

Gospode, koliko je gladan. Papirna kesa sa smrvljenim kukuruznim hlebom i zelenišom sada izgleda sićušno i jadno. Gde mu je pamet bila? Sačuvaće je. Umesto toga - cigareta, pa spavanje.

Ili ipak ne. Možda bi trebalo da nastavi.

Dali su se u potragu, pomislio je. Protrljao se i dunuo u šake.

Niko nije uspeo da pobegne. Begunci umiru u pustinji, kilometrima daleko, nateklih jezika, kože poput gita.

Međutim, potom je izgrađena pruga.

Počelo je da se razdanjuje. Voda je bila prošarana crvenom. Gromovnici su izlazili iz stražarske kuće, kopčajući kaiševe, proveravajući klizače na kalašnjikovima, te štiteći oči od hladnog, jutarnjeg sunca. Prašina se osećala u vazduhu. Jedan džip je zaškripao kod glavne kapije; vozač je gestikulirao, zatim je sačekao i nastavio, uputivši se ka polju.

Broj 7775 i ostali bili su u vrsti ispred barake. Već četrdeset minuta tako stoje. Uplašenog pogleda, zapovednik odeljenja je, znojeći se, stajao ispred njih. Broj 7775 već je tri puta ponovio priču oko koje su se složili.

„Probudio sam se i video da ga nema” rekao je. „Bilo je pet časova i odmah sam to prijavio.” Izbrbljaj to. Deluj skrušeno.

Komandant je mrmljao nešto u mobilni telefon, trudeći se da izgleda smireno. Gromovnici su izgledali zbunjeno i nadrkano, što je opasna kombinacija za Kikireza, kada ga budu pronašli. A hoće, 7775 je uveren u to.

Sunce je izašlo.

Do srži je izgrebao prste, čisteći tlo tunela od škrljaca. Seo je na jedan kružni, glatki kamen, vlažan i hladan, smestivši kraj sebe svoju jednu hrpu zaliha.

Razmišljaj o pećini kao o ćeliji, učenjačkoj ćeliji, spisateljskom ateljeu, govorio je sebi, mestu za promišljanje i ponovno otkrivanje kakvog intelektualnog cilja.

U zatvoreničkom logoru intelektualce zovu „kenjatorima”. Dve reči, intelektualac i kenjator, zvuče skoro identično, *džišifenci/čišifenci*; primamljivo je pomešati ih. Ostali zatvorenici prozvali su Kikireza kenjatorom čim je kročio kroz glavnu kapiju. Odale su ga njegove mekane ruke.

Međutim, kada su zatvorenici saznali da Kikirez nije tu zbog kakvog političkog prekršaja, već pokušaja ubistva, malo su ustuknuli. Zanimalo ih je koga je, i zbog čega, Kikirez pokušao da ubije. S vremenom se saznalo da je prekršaj Kikireza počinjen tople noći 3. juna 1989. godine, dok su pucnji odjekivali Pekingom, a temelj kineske države se tresao. Kikirez se, saznalo se, u trenutku užasa i gneva obrušio parčetom pločnika na glavu jednog omanjeg vojnika koji je, vrišteći, ležao kraj njegovih nogu. Mali vojnik je treptao, tresući se. Kikirez je video kako je krv prsnula na asfalt. Zatvorenike je ovo bunilo. Kako jedan kenjator, profesor, može da učini tako nešto?

Kikirez je, dakle, živeo dvostrukim životom: delom kriminalac nezamislivog nasilja, delom kenjator. U odnosu prema drugim zatvorenicima oslanjao se na svoj gabarit i osvetoljubivi temperament. A kada se dovoljno uspeo u zatvoreničkoj hijerarhiji, usredsredio se, tokom godina, na ojačavanje identiteta koji su mu zaveštali njegovi roditelji i školski drugovi: onoga koji stvara umom, koji koristi akutno moralno razumevanje pravde i moći, kineskog intelektualca. On je, govorio bi sebi, daleko više od običnog zatvorenika; o njega su se ogrešili, on je legendarni prognani mislilac, moderni Ču Juen, delitelj istine kojeg je država oklevetala, a za pločnik ko mari.

Izvio je vrat i video svetlucaću vodu šljunkovite jame.

Već na početku služenja kazne zaključio je da su potrebne izvesne mere ne bi li sačuvao svest o sebi kao intelektualcu-kenjatoru. Knjiga. Zatvorski memoari! Nešto razorno, proisteklo iz očaja, što će prokrijumčariti iz logora, objaviti u inostranstvu, nezakonito deliti kod kuće. Nešto otmenog, beznadežnog naslova. *Bujica reči iz pustinje*, možda.

Godinama je na tankom, hrapavom papiru na kvadratiće, poput onih na kojima deca vežbaju slova, Kikirez posmatrao i beležio. Svako ime, svaku redovnu aktivnost; svaki tovar uvelog kupusa, svaku tonu uglja iz malog propalog rudnika; svaku smenu mladih gromovnika, pristiglih iz kamiona, sa sivkastom prašinom u kosi; svaki kvadratni metar suve sive pustinje, očišćene od kamena; svaki boravak u *sjaohao*, kaznenoj ćeliji; svaki aspekt ove bezdušne košnice u dubini činghajske pustinje, Kikirez je proučio i zabeležio. Činio je to u nužniku, kasno noću, sačinivši opsežnu, detaljnu priču o zatvoreničkom životu

u savremenoj Kini koja će, uveren je, zgranuti svetsku savest i zacementirati njegovo mesto u istoriji. Čuvao je papire u svom madracu, sve dok ih gromovnici nisu pronašli.

Zatvorski komandant bio je zblanut dok je držao tanke papire. Neki od njih bili su prosuti po podu barake. Zatvorenik 5995, pravo ime Li Huašeng, poznatiji kao Kikirez, stajao je okružen gromovnicima, pognute glave, iščekujući posledice.

„Zatvoreniče 5995”, rekao je komandant. „Shvataš li da su ovo državne tajne?”

Zatvorenik 5995, poznatiji kao Kikirez, netremice je piljio u pod. Komandant je predao papire jednom ispijenom zameniku i obliznuo usne. Zamišljeno je prišao zatvoreniku i, stavivši mu prst ispod brade, podigao glavu Kikirezu.

„Zašto beležiš državne tajne?”

Kikirez je ćutao.

„Špijuniraš nas?”

Kikirez je, osetivši kako mu se svet uzdrmao, jedva ostao na nogama.

„Jesi li ti špijun?”

Pa, strogo govoreći, komandante, odgovor na to pitanje je komplikovan.

„Nisam znao da je reč o državnim tajnama, komandante.” Procedio je ove reči kroz svoja suva usta. „Priznaću sve svoje greške.”

Što je i učinio.

Prvo jednom malom džangrizavom „istražitelju” iz ureda radnog logora koji je pravio beleške. Sedeli su u betonskoj „istražnoj” sobi u kojoj je sve odzvanjalo, smeštenoj pored uprave radnog logora. Kikirez je pričao i pričao, tragajući za kakvim skrivenim motivom. Kada je završio s pričom, jedan gojazni gromovnik koji je, dosađujući se, stajao iza njega, zabio je električni pendrek u njegov vrat i drmnuo ga.

Potom je usledila vožnja do glavnog zatvorskog kompleksa, šezdesetak kilometara udaljenog, koju je proveo vezan u kamionetu bez prozora. Kikirez je povratio po pantalonama.

Nakon toga, iznenadna poseta starom prijatelju, kaznenoj ćeliji *sjaohao*. Bio je to gvozdeni kavez u jednoj praznoj kasarni od cigle sa razbijenim prozorima. Kavez nije dovoljno visok da bi čovek mogao da sedne uspravno. Čudio se svom odgovoru, baš kao i onih nedelja po hapšenju: trunka zahvalnosti što su ga, makar na nekoliko dana, ostavili na miru. Žeđ je bila opaka.

Još priznanja, ovoga puta u elegantnoj prostoriji za sastanke sa svetlim drvenim nameštajem i prozorom koji gleda na sasušene jablanove.

„Volim da pravim spiskove, da vodim dnevnik, da pišem. Gospodine.” Primetio je zrnice crvene svetlosti na kameri zakačenoj na zid.

„Zašto praviš spiskove?”, prodrao se jedan viši uniformisani službenik sa uvežbanim besom u glasu.

Podigni zidove i drži ih koliko god možeš. To su mu jednom rekli. Da li je primenljivo ovde, sada?

„To je, prosto, nešto čime sam okupirao pažnju. Gospodine. Spiskovi, pisanje, opažanje. Priznajem svoje greške.”

„Sakupljao si državne tajne.”

Ćutao je.

„Ukoliko priznaš, možeš da očekuješ milost. Ako ne priznaš, kazna će biti žestoka.”

Poruka za generacije Kineza. Poruka za mog oca. Poruka za mene.

„Da. Priznajem svoje greške i zlodela”, ponovio je.

Policaajac je klimnuo glavom i Kikireza su odveli natrag u *sjaohao*, gde ga je čekao tanjir tople supe od povrća.

Poslednji čin odigrao se nakon nedelju dana. Odveli su ga, vezanog, u dvorište. Neka izborna starica u plavoj tunici prskala je beton vodom kako se ne bi podigla prašina. Bilo je jutro, pozno leto. U vazduhu, osim vrućine, nagoveštaj hladnoće.

Jedan zajedljivi, proćelavi sudija postavljao je letimična pitanja u mikrofoni koji se nalazio na stolu prekrivenim zelenom čojom. Tužilac je nešto mrmljao.

Stajao je na optuženičkoj klupi. S njegove leve strane nalazila se žena koju do tada nije video, sede kose vezane u punđu, koja je nemo gledala svoje beleške. Advokat odbrane, shvatio je. Nagnuo se i pokušao da joj se obrati. Stegnula je usne i hitro, odlučno odmahнула glavom. *Dalje od mene*. Pričalo se o 22. članu Zakona o državnim tajnama, te 111. članu Krivičnog zakona, nakon čega su dodali pet godina njegovoj postojećoj kazni.

U barakama, ophodili su se prema njemu s nečim nalik na saosećanje. Broj 7775 izveo ga je napolje na cigaretu i stavio ruku na njegovo rame. Kikirez je morao da se suzdrži da se ne nasmeje.

Potom je sam otišao, duž zida, dok se smrkavalo. Nema mračnih, poznatih lica za njega, dakle. Video je kako se jedan slepi miš pojavio i zatreperio na nebu.

Jebeš ga. Jednom špijun, uvek špijun.

Dan drugi, panika. Probudio se u zoru, suvog grla, uz zvukove motora koji su brujali stazom ka šljunkovitoj jami. Legavši na stomak, ovlaš se pomerio unapred i provirio kroz otvor tunela. Dva džipa, iz kojih je izašlo šest gromovnika s kalašnjikovima na ramenima. Raširili su se. Jedan je prišao do ivice vode, kleknuo i zagledao se u zemlju, te preko vode. Drugi mu se pridružio i naizgled pitao šta misli, jer je prvi pokazao rukom preko vode i uperio prst u tlo. Kikirez se priljubio uz kamenitu podlogu tunela. Drugi gromovnik je naizgled razmišljao, nakon čega se vratio do džipa i mahnuo ostalima da uđu u vozila. Začulo se paljenje motora, ubacivanje u brzinu, nakon čega se džip vratio natrag stazom. Način na koji su otišli govorio je da nisu završili sa ovim mestom.

Kasnije su se opet vratili, sa jednim psom koji je iskočio iz zadnjeg dela džipa. Veliko crno-smeđe stvorenje šiljatih ušiju. Njegov vodič bio je u vojnoj uniformi, što je Kikirez tumačio kao lošu vest, jer vojna uniforma znači da su profesionalci. Vodič je trčao sa psom duž oboda vode, kao da je reč o igri, dok je pas skakao i mlatarao šapama. Potom je vodič spustio njušku psa do zemlje ne bi li osetio mirise. Kretao se tamo-amo, uzbuđeno, okretao se i cvilio, gledajući svog vodiča. Kikirez se lagano povukao unazad u mrak, što je više mogao. Čuo je cviljenje psa, neke prigušene povike - naredbe? - nakon čega je sve nakratko utihnulo. Zatim motori, i kretanje stazom.

Svetio je slabilo na ulazu u tunel. Premeštao se s jedne butine na drugu na vlažnom tlu. Bio je veoma gladan. Polovina vode je potrošena, međutim, voda u šljunkovitoj jami zagađena je metiljima, te stoga nije za piće. Pridigao se, seo i nagnuo se napred pokušavajući da dotakne prste na nogama. Ubrzo će dozvoliti sebi štanglu one užasne čokolade. Već šest sati nema aktivnosti oko jame.

Počeo je da, oprezno, razmišlja o tome da stigne do pruge. Za dvadeset četiri časa biće slabiji, te stoga mora krenuti večeras. Dvadeset kilometara po teškom tlu, a zatim samo tovarna kola koja se vuku od Tibeta ka Siningu, ako ih bude našao.

Ko će biti ako stigne do grada, i dalje?

Tokom godina kineski birokratski umovi nametnuli su Kikirezu mnoge identitete. Svaki je bio konkretan: student, izdajica klase, intelektualac, disident, kriminalac, zatvorenik. Svaki je imao svoju sezonu, uzbudljivu, pa užasavajuću.

Međutim, jedan drugi identitet, koji je posadila i gajila jedna druga birokratija, živi u njemu. Njegova sezona beše kratka, tiha i prohujala. Ime koje nikada nije izgovorio naglas, čak ni u najcrnjim časovima u *sjaohaou* ili pod pritiskom električnih pendreka. Pa ipak, ime je sačuvano, zna to, u jednoj fascikli u zemlji koju nikada nije video.

Noćna Čaplja.

Nekako se skinuo u teskobnom prostoru, smotao odeću, posegnuo za malom papirnom kesom i flašama s vodom, te se izvukao iz tunela i krenuo u noć. Voda zove.

Pokret.

Peking

Jutro je počelo - sveže, sa primesom oštrog mirisa pekinških hladnih dana - uz mahnite telefonske pozive Londonu i, za Mangana, ispitivanje dopisnikove moći ubeđivanja.

Mangan je od šest ujutru bio u „birou“, tačnije predsoblju svog stana u Ulici Đanguomenvaj. U birou su se nalazila dva izgrebana dotrajala stola, telefonske žice koje su štrčale iz rupa u okrečenom zidu, te jedan isflekan plavi kauč. U prostoriji je odzvanjalo zbog pločica.

Kada je dežurna urednica iz Londona rekla da ne prati situaciju u Đangsiju, Mangan je izrazio samo blagu začuđenost, pazeći da ne zazvuči zaprepašćeno preko telefona. Prosvetli me, Filipe, rekla je ironično.

Pa radi se o sektašima, objasnio je, koji su zauzeli čitavu jednu varoš. Izgleda da ih ima na hiljade. Sebe nazivaju Sledbenicima. Veruju da im njihovo bajanje daje kosmičku svest, te da će se njihov Učitelj vratiti i započeti novu dinastiju. Policija ih drži u blokadi i uskoro će upasti i ubiti boga u njima. Priča je sjajna. Trebalo bi da odemo tamo.

„Zar neće pokušati da vas zaustave?“, upitala je dežurna urednica, zevajući. Pa da, hoće, ali bi uprkos svemu trebalo da odemo.

Vrteći glavom, Harvi je slušao i čačkao objektiv.

Mangan se cenkao sa dežurnom urednicom. Pale su opomene i obećanja, nakon čega su odjurili ka aerodromu. Sada su Mangan i Harvi sedeli na zadnjem sedištu kestenjastog taksija, četiri sata udaljeni od Nančanga na vlažnom jugu Kine, jureći istočno putem G316.

Mangan je posmatrao varoši koje su promicale, ciglane, bele betonske blokove sa narandžastim crepom, pijacu, blistavu na kiši, gde je jedna žena u plavom prodavala patke, a mladi žestoki momci izvijali se na svojim biciklima. Na zidovima, aktuelni politički slogan: Wending yadao yiqie. Stabilnost nadilazi sve. Nakon varoši, niske valovite zelene planine obmotane oblacima.

U suton su stali da pojedu knedle koje su se pušile, ljute, u jednom kiosku kraj drumu. Mangan je jeo stojeći, držeći činiju jednom šakom, slušajući cvrčke u vlažnom vazduhu. Krenuli su potom u noć, obećavši zbunjenom vozaču još novca ukoliko produži dalje.

Mangan je pokušao da ostane neprimetan, međutim visok je preko metar i osamdeset, ima riđu kosu i zelene oči. Izabrali su ovaj taksi zbog zatamnjenih stakala, međutim ako ih Javna bezbednost zaustavi... pa, biće po starom.

Manganov telefon zazvoni. Vodič čeka. Postavili su blokade na putu, na tri kilometra od grada, upozorio ih je. Pre nego što naletite na njih, potražite svetiljku kod jednog isključenja. Mangan se pitao kako će znati da nailazi blokada, pre nego što oni naiđu na njih. Vozili su se u mraku.

Najednom je ugledaše, svetiljku koja je skakutala gore-dole pred svakim automobilom koji bi prošao. Harvi ju je ugledao. Podigao je naočare za sunce na glavu i posegnuo za torbom sa foto-aparatom.

Zaustavili su se uz vozačeve prigovore. *Ovde?*

Vodič je bio jedan pogureni bezubi starac u crnoj kabanici i gumenim čizmama. Harvi se cerio dok je Mangan razgovarao s njim, pokušavajući da razume starčev piskav južnjački govor. Izvadio je dogovoren novac, ali starac je odmahnuo. Posle.

„Kroz polja”, pokazao je starac. „Zaobići ćemo blokade, ali biće mokro.”

Sva trojica krenuše u mrak. Preko polja, Mangan je video svetlucava policijska vozila koja su blokirala drum. Vodič se brzo kretao visokom travom. Mangan je posrtao; njegove pantalone su se natopile i slepile, dok su mu cipele otežale od blata.

„Je li on jedan od njih?” Harvijev australijski scenski šapat, koji se čuje na kilometar udaljenosti.

„Ne. Živi na obodu varoši.”

„Kako si ga pronašao?”

Mangan je satima pozivao nasumice, dodajući pet cifara na lokani pozivni broj, i nadao se. Većina njegovih sagovornika bila je gnevna. *Ali, ti ljudi!*, žalili bi se. *Sede na ulici, pevaju! Remete saobraćaj!* Međutim, ovaj starac nije bio toliko ljut koliko znatiželjan. Deluju bezopasno, rekao je. Mangan ga je upitao da li bi ih poveo u varoš. Diskretno. Za određenu svotu.

Varoš se zove Dinji. Zlatni potok. Mangan je pogledao satelitski snimak Ravno sivo naselje oko cementare, reka. Vodič ih je odveo do rečne obale, staze oivičene slabo osvetljenim straćarama od opeke. Neki pas je lajao. Reka je vonjala na smeće i govna.

Prošli su ispod jednog mosta i popeli se kamenim stepenicama na ulicu. Harvi je išao prvi. Mangan vide kako hitro skida svoj ranac i poseže za svojim malim foto-aparatom. Voli da posmatra kako se Harvi sprema za rad, tu iznenadnu tenziju u njemu kada ugleda prizor.

I to kakav prizor. Ispod osvetljenih bandera, Sledbenici su sedeli u redovima, stotine njih, prekrštenih nogu, opisujući rukama elegantne lukove. Na jednoj izvrnutoj gajbi nalazio se kasetofon iz kojeg se čula ritmična, repetitivna melodija, isprekidana zvonima i pojačana do neprepoznatljivosti. Žmureći su mumlali uz pesmu.

Vodič potapša Mangana po ruci i pokaza mu, bezizražajnog pogleda.

„To je ona, organizatorica. Sada ću joj prići.” Uzeo je novac i nestao u noći.

Mangan vide kako im, mašući, prilazi. Imala je četrdesetak godina i bila odevena u kožnu jaknu podignute kragne, farmerke i čizme do kolena. Bila je visoka svega metar i pedeset. Pod šiškama se krio nevini, detinji pogled.

„Vi ste gospodin Mangan, pretpostavljam. Nisam mislila da ćete uspeti. Mora da vam dobro ide... izbegavanje.”

Govorila je engleski. Imala je južnokineski naglasak, odsečan, sa znatnom primesom američkog. Trudila se da zvuči raspoloženo, uprkos napetosti. Mangan se rukovao sa tom sićušnom mlitavom šakom. Predstavila se kao Šenon.

„Mislim da nemamo mnogo vremena”, rekao je.

„Pa, popričajte s kim god želite. Slikajte. Ovo nam je važno. Mislimo da će ujutru doći policija.” Stajali su ispred jedne zamandaljene pekare.

„Nisi odavde?”, reče Mangan.

„Rodom jesam, ali dolazim sa Long Ajlanda. Vratila sam se jer je pokretu potreban glas, organizacija.” Pokazala je ka ljudima koji su sedeli u redovima i pevali.

Kleknuvši na jedno koleno, Harvi je smestio kameru na butinu i počeo da snima jednu staricu sa licem poput pergamenta, koja je vijorila svojim Šakama, sitnim kao u ptice. Nosila je ljubičastu kabanicu i nemo otvarala usta uz pesmu.

„Šta pevaju?” reče Mangan.

„Tri principa. Humanost, razumevanje, ponovno rođenje. Mantra, reklo bi se. Učitelj nam kaže da moramo razmišljati o Principima, kako bismo se usavršili i prosvetlili.”

„Da li će Učitelj doći?”

„Zbog toga smo ovde. Ovde je rođen.”

Ali je Mangan znao da sada živi u Skotsdejlu, u Arizoni, u jednom zatvorenom kompleksu.

„Šta se nadate da ćete postići?”

Pogledala ga je i prekrstila ruke. Pojanje je utihnulo i sada se samo čulo pokoje zvono iz kasetofona. Sledbenici su sedeli tiho i nepomično ispod uličnog osvetljenja.

„Nemojte nam se obraćati kao da smo kakav beznadežni pokret. Mi menjamo Kinu. Iako nismo politični, deo smo buđenja koje će Kinu vratiti svojim izvornim verovanjima, preobraziti je za jednu novu eru.”

Mangan zna čitav taj govor, od reči do reči. Čuo ga je u prljavim, skrivenim sastajalištima u Pekingu, na trgu Tjenanmen, dok su ih odvodili kratko podšišani policajci u civilu, u hladnim selima na severu, gde se vlaga hvata na prozorima dok čitave porodice sede na *kangu* i proučavaju Učiteljeve spise.

„Ali shvatate da vas Partija vidi kao političku pretnju?”

„Ne. Mi smo miroljubivi. Nismo protiv Komunističke partije. Zna li koliko su naših zarobili? Zna li?” Pogledala ga je, kupeći bes u sebi. „Tri miliona, najmanje.”

Iako je sumnjao da je broj toliki, Mangan je ćutao. Zna da hiljade njih boravi u logorima za prevaspitanje. Neke je i video na jednoj sablasnoj turi za novinare, nedaleko od Šangaja. Seća se vonja dezinfekcionog sredstva dok im je osoblje logora mahalo da uđu, pozivajući ih da pogledaju. Sve je ovde humano. Ušli su u jednu trpezariju s betonskim podom, gde je stotinu Sledbenika sedelo na plastičnim stolicama i netremice piljilo u televizor koji je prikazivao crtane filmove. Kada je ušao novinarski kor, zajedno s kamerama, mikrofonom, belim ljudima u šuškovoj blistavoj odeći, njihovi pogledi su ostali prikovani za ekran. Mangan je bio zaprepašćen i zgađen.

Harvi je pogledao preko ramena i namignuo. Kada je Mangan prišao, Harvi mu je predao mikrofona. Činilo se da starica u ljubičastoj jakni zuri kroz njega. Mangan se nagnuo i rekao na kineskom.

„Možete li mi reći zbog čega ste ovde?”

„Došli smo da obavimo Učiteljevu zapoved.” Mangan je video da joj se šake tresu.

„Šta je to?”

„Moramo da razmišljamo o Tri principa i suprotstavimo se tlačenju. Mog supruga su odveli, pa sam došla sa ostalima.”

„Da li je i vaš suprug Sledbenik Učitelja?”

„Da. Odveli su ga. Nije mi dopušteno da ga vidim.” Govorila je brže, piskavije. „Poslali su mi jedno pismo. Rekao je da se odriče svojih verovanja i da se zahvaljuje državi što ga je oslobodila. Ali mučili su ga ne bi li to izjavio.” Suze počеше da se slivaju niz njene obraze.

Mangan je to često viđao, prazninu koja za nekoliko sekundi pređe u nekontrolisan izliv emocija. Šenon podiže obrve. Vidite?

Pojanje se nastavilo.

Harvi se osvrnuo okolo i uzdahnuo. „Imam dovoljno ovakvog materijala. Šta još?”

Snimili su još nekoliko razgovora. Šenon je obigravala oko njih, nakon čega je donela čaj u jednom crvenom termosu. Zastavši, Harvi je srknuo čaj iz šolje koja se pušila i, zarad sigurnosti, izvadio memorijsku karticu iz foto-aparata, te pohranio sve fotografije na jedan tanak laptop.

U tri ujutru oglasila se prva sirena, uz škripu policijskih vozila koja su se iz mraka sjurila glavnom ulicom ka njima. Pet-šest maslinastozelenih kamiona tutnjalo je iza. Nekoliko Sledbenika se pridiglo i pognutih glava hitro počelo da odlazi okolnim uličicama. Šenon je pričala s nekim preko mobilnog telefona. Kamioni se zaustaviše uz pisak. Muškarci u zelenim uniformama, sa borbenim šlemovima i pendrecima, iskočiše iz zadnjeg dela.

Harvi i Mangan otrčaše do obližnjeg ulaza i čučnuše u senku. Harvi je snimao. Ljudi u uniformama - pripadnici paramilitarne policije - dotrčali su niz ulicu i u kolonama ušli u masu. Bili su, za početak, metodični. Jedan narednik viknuo je svima da ostanu na svojim mestima, nakon čega je prišao kasetofonu, koji je i dalje puštao čudnu, distorziranu zvonjavu. Pogledao ga je na trenutak, da bi ga potom svom silinom šutnuo preko ulice, raspršivši komade plastike.

Shvativši da je sve gotovo, većina Sledbenika stajala je potišteno. Nekoliko *vuđinga* svezaše im ruke i povedoše ih do kamiona. Odvukli su one koji su odbili da hodaju. Mangan je gledao kako odvlače staricu u ljubičastoj kabanici. Jedna cipela joj je spala sa noge. I dalje je mrmljala svoju pesmu. Manganu se učinilo da plače.

Spustivši kameru, Harvi se povukao u senku i osvrnuo se oko sebe.

„Mislim da bismo morali da krenemo”, rekao je.

Mangan je oprezno promolio glavu ka ulici, tražeći izlaz. Ništa, samo uniforme i zaslepljujući farovi. Ponovo se povukao u ulaz. Harvi je izvadio drugu memorijsku karticu iz kamere i predao je Manganu.

„Ovo je ono što valja, gurni je negde gde je neće pronaći”, reče.

Mangan je hitro zubima prerezao komad izolir-trake i, zavukavši ruku u pantalone, zalepio karticu za butinu. Okrenuo se ka vratima iza njih. Drvena; ulaz u kakav stambeni blok? Prodrmao ih je. Bila su labava, ali s rezom. Harvi je iz svog ranca izvukao tvrdu plastičnu karticu koju koristi za balans bele boje i zabio je u prerez između vrata i dovratka, nakon čega ju je cimnuo nekoliko puta, tražeći rezu. Mangan ga je posmatrao. Neumoljivi,

samouvereni Harvi. Potom *cap*, i vrata se otvoriše. Harvi je raširio klovnovski kez.

„Ponekad me zapanjuješ”, reče Mangan.

„Sam sebe zapanjujem.”

Šest betonskih stepeništa odvelo ih je ka požarnom izlazu koji izlazi na krov. Dopuzali su do ivice i pogledali ka ulici.

Prizor je bio haotičan. *Vuđing* policajci nasumice su trčali po ulici i hvatali sledbenike za odeću i kosu. Neki su koristili pendreke, ne toliko oštro, ali ni nežno. Mangan je video jednog mladića s konjski repom kako kleči, rascepljenog čela, i briše krv sa očiju. Mangan je lupnuo Harvija po ramenu i pokazao na mladića. Harvi je izoštrio sliku taman kada je *vuđing* zario cokulu u mladićeve leđa, bacivši ga na zemlju. Harvi je oklevao, čekajući razrešenje. Mladić je pokušao da ustane, pokorno podigavši ruke, ali ga je *vuđing* uporno bacao na tlo, nakon čega se predomislio, zgrabio dečaka za kragu i odvuкао ga do kamiona.

Harvi je liznuo usnu i uzdahnio. „Ovo je žestoko.”

Potom je zastao, gledajući preko Manganovog ramena, i trgnuo se. Mangan se okrenu. Vrata na krovu se otvoriše i jedan visoki muškarac u svetlosivom odelu i košulji sa ruskom kragom izađe u pratnji dvojice *vuđinga*.

„Stanite, moliću”, reče na engleskom.

Manganu se prevrnu želudac.

„Ostanite tu, moliću.”

Bio je mlad, sa urednom frizurou na razdeljak; bez mašnice. Nimalo nalik na razbojnika. Vitak, atletski građen, ali tankih ruku.

„Ko ste vi, moliću?”, upitao je tonom koji nije neljubazan.

Mangan se držao engleskog. „Mi smo iz Pekinga.”

Čovek se, zapravo, nasmešio. „Razumem, iz Pekinga. A zašto ste ovde, moliću?”

Mangan reče: „Mi smo novinari.” Možda prebrzo.

„Novinari!” Kao da je sve jasno, *svašta od mene*. „Morate poći sa nama, moliću.”

Mangan zavrte glavom. „Ne, ne moramo. Imamo prava da izveštavamo, da slobodno izveštavamo u Kini.”

Čovek klimnu glavom. „Veoma mi je žao.”

„Mogu li da vidim vašu legitimaciju?” Mangan je prešao na kineski.

„Ne. Žalim. Ja sam iz Državne bezbednosti. Molim vas, pođite s nama.” Opet se osmehnulo i slegao ramenima.

Državna bezbednost? Mangan pogleda Harvija, koji podiže obrve.

„Da li nas privodite?”, reče Mangan. Juliu, u prevodu: da li je ovo zvanično?

„Nadam se da nećemo morati, ali pođite sa nama. Moliću.”

Zarad samopoštovanja, Mangan je oklevao još koji trenutak.

„Ne moramo da pođemo s vama.”

„Postaćete komplikovanije.” Sada ga je gledao pravo u oči, držeći ruke u džepovima. Dvojica *vuđinga*, krupnih, primeti Mangan, meškoljili su se iza njega.

Ustavši, Harvi je podigao ranac i pokazao: hajde da završimo s ovim.

I Mangan se pridigao. Laknulo mu je što se Harvi prvi pokrenuo. Sivo Odelo zabaci glavu u stranu i pokaza ka stepeništu. Izašli su na ulicu i ušli u jedan crni automobil.

Vozač je bio iste vrste, ali drugog roda. Vižljast, crnomanjast, s brkovima i kožnom jaknom. Mirne, zakrvavljene oči. Osmehnuo se dok je otvarao zadnja vrata. Ušli su, stežući svoje rančeve. U automobilu se osećao duvanski dim. Mangan je bezuspešno pokušao da otvori prozor. Upalivši motor, vozač je zastao, okrenuo se i pogledao pravo u njih. Dakle, svi smo tu, govorio je njegov pogled. Sivo Odelo potapša ga po ruci i odmahnu. Vozač se okrenuo i odvezao ih.

Pre nego što im se iko obratio, dvadesetak minuta su sami sedeli na plastičnim stolicama u *Anćuendu*, lokalnom ogranku Državne bezbednosti, u beloј kancelariji s rešetkama na prozorima. Mangan je potražio kamere, ali ih nije bilo. Izvadio je SIM kartice iz njihovih mobilnih telefona. Harvi je imao nožić. Poredavši kartice po stolu, Mangan ih je isekao, smrskao plastiku i rasejao je po podu. Prelistao je svoju beležnicu, iscepao odgovarajuće stranice - brojeve telefona, imena - svečano ih stavio u usta i sažvakao, sve dok papir nije postao kašast. Dodatno je oblepio karticu oko svoje butine. Harvi se nasmešio. Ostalo im je samo da čekaju. Sunce se podizalo.

Kada su se vrata otvorila, ugledali su Sivo Odelo. Kraj njega je, prestrašen, stajao taksista koji ih je odvezao u Dinji. Držeći vrata, Sivo Odelo pokaza na Harvija i Mangana i upitno pogleda taksistu. Njih? Vozač klimnu glavom.

Mangan ustade.

„On nema ništa s ovim. Ne poznaje nas.”

Sivo Odelo napravi umirujući pokret dlanovima. „Znam.”

„Onda ga oslobodite, pobogu.”

Podigavši obrve, Sivo Odelo se okrenu i zatvori vrata za sobom. Nakon nekoliko minuta vratio se u pratnji jednog uniformisanog policajca, noseći poveću zelenu fasciklu.

„Molim vas, dajte mi vaše mobilne telefone na trenutak.” Predali su mu telefone.

Skinuvši poklopce sa zadnje strane, Sivo Odelo je shvatio da SIM kartica nema. Ironičan pogled i odmahivanje glavom. Predao je telefone uniformisanom službeniku, koji napusti prostoriju.

Neko vreme je samo tražio lične podatke, adrese i kontakte. Međutim, potom je usledila pretraga rančeva. Sivo Odelo uze kameru.

„Plašim se da su mi potrebni svi snimci.”

Harvi pokaza na kameru. „Još uvek su unutra.”

„Pokažite mi, moliću.” Harvi je uključio mašinu i premotao. Na treperavom ekranu se video dečak sa konjskim repom krvavih očiju, zatim razgovori i redovi Sledbenika koji su pevali u senkama.

„Da li je ovde sve što ste snimili?”

Harvi klimnu glavom.

„Molim vas, dajte mi memorijsku karticu.”

„Nemate prava da nam konfiskujete snimak”, reče Mangan.

Sivo Odelo uzdahnu i prođe šakom kroz svoju kosu sa razdeljkom.

„Molim vas”, reče. „Bolje da mi je predate nego da je uzmem na silu.”

Uzdahnuvši, Harvi izvadi memorijsku karticu i predade je. Posmatrajući ga, Sivo Odelo napući usne i klimnu glavom. Potom iz zelene fascikle izvadi dva papira na kojima beše ispisano nekoliko rečenica. Gurnuo ih je preko stola ka Manganu.

„Moraćete da potpišete ovo.”

Mangan je, čkilječi, čitao. Uobičajeno priznanje i kartica za izlazak iz zatvora: Ja, Filip Mangan, slobodni novinar, vlasnik akreditacije renomiranih, ali posrnulih britanskih novina, pod ugovorom sa jednom malom informativnom TV agencijom, boravio sam ilegalno u Điniju, snimao ilegalno, razgovarao ilegalno i, uopšteno govoreći, sarađivao s ljudima koji su s one strane zakona. Preveo je suštinu Harviju. Sivo Odelo je čekao prekrštenih ruku. Potpisali su. Formulare vratiše u fascikle.

Završivši posao, Sivo Odelo je pozeleo da razgovara.

„Šta mislite o ovim ljudima?” Činilo se da je zainteresovan. S namerom je govorio sporim, jasnim mandarinskim, uz tračak đangsijskog naglaska. „Rekao bih da imate iskustva s njima.”

Mangan nije znao šta da kaže. „Važno je da se izveštava o njihovim delatnostima.”

„Da, da. Ali mi ih nazivamo sektom. *Sjedao*. Zlom sektom. Misлите li da smo u pravu?” Izgleda da Sivo Odelo ume da bude neposredan.

„Ne shvatam zbog čega vi - Komunistička partija, hoću reći - gledate na njih kao na pretnju”, reče Mangan. „Čini se da su naivni, detinjasti.” Osetio je Harvijevo pogled na sebi.

„Naivni. Moram priznati da ih ne smatram takvima.” Sivo Odelo je zastao. „Siguran sam da ste čitali o kineskoj istoriji.”

„Ponešto.”

„Vidali smo ovakve pokrete u prošlosti, zar ne? Umeju da postanu opasni. Demagozi koji galame o religiji. Seljaci koji, misleći da su poslali od Boga, jurišaju na bajonete. Sela u plamenu.”

Mangan slegnu ramenima.

„One starice večeras, na ulici? Ne vidim to, ne vidim žestoki otpor. Nismo u XIX veku.”

Sivo Odelo ga pogleda, ocenjujući njegove reči. Potom je, ispruživši ruku kao da želi da se rukuje, zastao na pola i neobičnim, dramatičnim pokretom zavrteo šakom.

„Mislim, gospodine Mangan, da ne znamo ko su oni. Mislim da ne znamo.”

Harvi je, naslonjen na sto, neko vreme dremao prekrštenih ruku. Mangan je zurio kroz prozor s rešetkama koji gleda na betonski parking. Zeleni kamioni *vuđinga* behu parkirani u redovima. Jedan crnomanjasti vižljasti dečak polivao ih je crevom; voda je curila sa cirada, a bleđi maslinasti metal najednom se zacaklio.

Potom je, na svežem jutarnjem svetlu, Mangan mogao da vidi uniforme kako preko betonskog parkinga provode jednu grupu od petnaestak Sledbenika. Vezani, teško su se kretali pognutih glava. Bez pertli? Sve sami mladići. Uniformisani ih povedoše do jednog

kamiona. Narednik otvori zadnja vrata. Dva policajca dizala su svakog Sledbenika-u kamion, koji je turirao motor i ispuštao crne oblake dima na svetinu. Nakon toga se isparkirao i nestao.

Vetar je počeo da duva. U tišini, Mangan je posmatrao crnu senku oblaka kako se nadvija nad planinama.

„Možete da idete”, reče Sivo Odelo.

Ukrkali su se na popodnevni let iz Nančanga. Dok su se približavali Pekingu, Mangan je bio napet i tih. Harvi je pio pivo *fajv star*. Ispod njih, severnokineska ravnica je tamnela, od sive do ljubičaste. Peking je svetlucau u ranoj večeri, dok je letelica skretala uz zvižduk motora.

Stigli su u Manganov stan u deset ne bi li pogledali fotografije. Tresnuli su ulazna vrata i razbacali torbe sa opremom. Zatekli su zabezeknutu Ting s telefonom u šaci, koja je smesta počela da ih grdi. Mangan se razbudio. Njena briga mu je popravila raspoloženje i smirila ga.

„Na telefonu sam čitave večeri”, rekla je. „Gde si bio?”

Mangan pokaza rukom na sebe, kao da ulazi u kakvom finom ruhu.

„Evo nas”, reče.

„Nedostajali smo joj”, reče Harvi.

„Jesmo”, reče Mangan.

Ting je mahala svojim tananim golim rukama.

„Malo je falilo da pozovem London.”

Bila je sređena za pekinško društvo: pripijena tamnosiva haljina od svile, vrlo kratka; tibetanski nakit od izvrsnog zagasitog srebra. Njena put bila je mandžurijski bleđa, boje slonovače. Sručila se u stolicu, naglašeno uzdahnula i prošla šakama kroz svoju kratku oštru kosu.

„Zašto se nisi javio? Propustila sam otvaranje jedne galerije.”

„Državna bezbednost mi je pojela telefon”, reče Harvi.

Stavila je šaku na usta.

„O, ne.”

Mangan se nasmešio.

„Dobro smo. Zaista. Bilo je u redu.”

„I... imamo fotografije”, reče Harvi.

Spustivši pantalone, Mangan počeo da skida izolir-traku s butine, praveći teatralne grimase, zbog čega se svi nasmejaše.

Mangan im je nasuo votku, Ting je ugasila svetla, te svi zajedno sedoš na jedan pohabani kauč da pogledaju snimak na Manganovom televizoru s ravnim ekranom. Slike behu snažne. Imaju staricu u ljubičastoj kabanici, njen drhtavi glas i čudan pogled. Imaju uznemiravajuće snimke *vuđinga* na ulici, pre nego što su krenuli na krov. Harvi je uhvatio siluete *vuđinga* ispred farova kamiona, učinivši ih anonimnim pretećim senama. Hapšenja su vrlo jasna - starica koju su vukli niz ulicu i njena stopala koja su podrhtavala na mokrom

crnom asfaltu. Mangan je osetio kako se obrazuje struktura reportaže. Lepo teče u hronološkom redosledu. Ovo, pa ovo.

Međutim, nemaju ništa s krova. Najgori prikaz nasilja - dečak s repom, koji krvari kraj slivnika - ostao je na kartici koju je Sivo Odelo konfiskovao. Tenzija, shvatio je Mangan, raste, ali nema vrhunca. Svestan je da će to biti priča bez kraja, kompromis.

Krvari. Ali odakle?

Kolebajući se, Kikirez je kleknuo na ciglu. Veće je, pomislio je.

Prešao je šakom preko usta i video krv. Da li krvari iz nosa? Izgleda. Pretpostavlja da je blizu nesvestice. Nekoliko metara od njega prošao je jedan voz, ali činilo se da su tutnjava motora i lupa točkova daleko.

Počeo je da puzi.

S leve strane je u daljini video platforme i iza njih stanicu. Na sve tamnijem nebu videla se nijansa narandžaste, ali ne od sutona, već od gradskih svetala.

Povredio se u trenutku kada je skočio s teretnog vagona, ali nije znao na koji način. Otpuzao je dalje od šina ka jednoj onižoj zgradi od opeke sa slomljenim prozorima. U dnu zidova rastao je korov. Bilo mu je veoma hladno i osećao je kako mu jezik otiče u ustima. Za dvadeset četiri časa, koliko se držao za spojnicu između dva vagona, nije jeo ni pio. Hladan vetar ga je ošamutio.

Stigao je do zgrade od cigala i sručio se uza zid iz kojeg je, shvatio je, štrcala česma. Pridigao se i okrenuo slavinu. Zadrhtavši, slavina je zapištala, nakon čega je zašikljao isprekidan mlaz vode. Kikirez je skupio šake i pio, povratio, ponovo pio i sprao krv sa lica.

Počelo je da mu se bistri u glavi. Protegao se i protrljao ruke. Potom se nesigurno pridigao. Pogledavši ka nebu, video je osvetljene kule koje su se izdizale u tmini, treperave, srebrnaste. Nikada nije video tako nešto.

Sining. Grad.

Pogledavši u pravcu koloseka, ka stanici, video je snopove baterijskih lampi koji su igrali po čeličnim šinama. Okrenuvši se, opipao je u džepu plastičnu kesu vezanu gumicom i uhvatio je. Potom je potrčao.

Stajao je u uličici izvan železničkog depoa i posmatrao iz senke. Neka devojkica je sedela na jednom pragu pod zelenim neonskim svetlom. Nosila je uske ružičaste farmerke. Jedan čovek, nagnut nad njom, mrmeljao je nešto, željnog pogleda. Ili pohlepnog pogleda, pomisli Kikirez, kao da promatra kakvu raskošnu hranu. Pod rukom je nosio jednu crnu torbicu sa malom omčom za zglobove. Po izgledu torbice, njen vlasnik je poslovan čovek, trgovac odećom. Kikirez je viđao takve torbe kod zvaničnika koji su posećivali zatvor i zapamtio ih je kao izvestan izvor dragocenosti.

Čovek je izgledao izrazito imućno. Nosio je plavu jaknu od nekog mekanog, glatkog materijala, prugastu košulju i bež pantalone, i cipele koje su u Kikirezovim očima imale sjaj poliranog drveta. Proćelavi poveći čovek nadvio se nad devojkicom koja je, klimnuvši glavom, podigla torbu koja je ležala kraj njenih nogu.

Šta ima taj imućni čovek da razgovara noću s devojkama po ulazima, u uličicama

blizu železničkog depoa?

Kikirez je istupio iz senke i krenuo ka njima. Čovek se okrenuo i namrštio. Ugledavši Kikireza u prljavim zelenim pantalonama i isflekanom gornjem delu trenerke, blago je ustuknuo. Devojka je sedela veoma mirno i posmatrala Kikireza.

„Šta je?“, reče čovek.

Podigavši ruke, Kikirez im se približio.

„Potrebna mi je mala pomoć“, reče Kikirez.

„Odjebi“, reče čovek. Zvučao je nesigurno. Kikirez napravi žalostan izraz lica. Hitro je skočio čoveku s leve strane. Ovaj uzalud zamahnu obema rukama. Kikirez se približio, zgrabio ga za vilicu i zabio mu glavu u zid. Čovek zacvile. Kikirez ga snažno udari u bradu. Kolena zaklecaše čoveku koji pade na zemlju. Devojka je netremice piljila preda se, raširivši ruke na zidu kao da se pridržava. Ćuteći, Kikirez se nagnuo i uhvatio je za vrat dvama prstima. Imala je izrazito mekanu kožu. Pogledavši je, upitno podiže obrve. Ona kratko zavrte glavom. Pustivši je, sagnuo se da podigne crnu torbu i nesigurno krenuo niz uličicu.

Autobuska stanica u Siningu noću odiše atmosferom tranzitnog logora, pomisli Kikirez. Muslimanske porodice, žene sa čipkanim maramama na glavama, sede su na podu okružene korama od pomorandže i ljuskama od kikirikija, ljuljajući decu rumenih obraza. Muškarci nisu ispuštali mobilne telefone. Vojnici su lenčarili i pušili. Razglas je odzvanjao dok su autobusi nestajali u svežoj suvoj noći.

Toaleti su vonjali na herniju i urin. Pod je bio klizav od pljuvačke. Tresući se, Kikirez je čučao u jednoj kabini i masirao zglobove desne šake. Bio je divljački gladan. Ispred njega, crna torbica onog čoveka.

Kikirez otvori rajsferšlus na torbi. Donekle je bio svestan lupkanja držača za ubruse, puštanja slavine; neko je zakrkljao i pljunuo. Pažljivo je otvorio torbu. U tom trenutku se iz nje začulo piskavo elektronsko zujanje. Ustuknuo je. Torba je pala na ljigavi patos. Zujanje je preraslo u popularni marš, *Dang Bing De Ren - Mi smo vojnici*. Mobilni telefon imućnog čoveka je zvonio. Kikirez, kome je srce lupalo, uze telefon iz torbe. Telefon, na kojem je treperilo plavo svetlo, zujao je i vibrirao između njegovih prstiju. Na ekranu je treptao jedan jedini karakter. *Da*. Dom. Kikirez je piljio u uređaj. Nikada nije držao mobilni telefon u ruci. *Sada ćemo ga ugasiti. Ali kako? Pritiskom na dugme?* Zbunjen, ustao je i ubacio telefon u mračni otvor čučavca. Zvuk nije jenjavao. Kikirez je pustio vodu i zvuk utihnu.

Dakle, sadržaj torbe. Cigarete. Skup upaljač. Rokovnik - poslovni sastanci, nešto vezano za imovinu, telefonski brojevi. I jedan crni novčanik. U pregradama, petsto trideset dva juana u raznim apoenima, te *shenfenzheng*, plastificirana identifikaciona kartica. Na fotografiji je bio desetak godina mlađi čovek, sa manje bora na licu, užem od onoga koje se skrhalo pred pesnicom Kikireza. Liči, možda, ako začkiljite i ponadate se. Song Ping mu je ime, iz Landžoua.

Dakle, biće on. Za sada.

Ustavši, Kikirez je otvorio vrata kabine i prišao lavabou. Oprao je ruke sapunom, ribajući noktima ulje i krv. Pogledavši u ogledalo, upitao se šta vidi. Koža je tamna od sunca visoke pustinje, kosa kratka i čekinjava. U očima treperi nešto između očaja i rešenosti. Istegnuo je široka ramena i uzdahnuo.

Stavio je novac i identifikacionu karticu u džep. Uguravši torbicu u jednu kantu za smeće, izašao je iz toaleta, držeći se zida, i stao u red ispred šaltera za duge relacije.

Gde je, na njegov užas, jedan policajac proveravao dokumenta. Dok je drugi stajao iza i posmatrao. Spustivši glavu, Kikirez se potapša po džepovima, kao da je nešto zaboravio, nakon čega je istupio iz reda i hitro krenuo ka jednom štandu sa voćem. Kupio je kesu narandži i, ne osvrćući se, išetao iz terminala u pravcu stajališta lokalnih autobusa. Nasumično je izabrao jedan, popeo se i platio celu kartu. Seo je i osvrnuo se nazad ka terminalu. Četiri - ne, pet - policijskih vozila se skupilo. Policajci su se kretali kroz terminal za duge relacije, loveći u masi. Njega? Utonuo je u sedište. Poluprazan autobus je krenuo.

Autobus je bio spor i neupadljiv. Poveo ga je jugoistočno od Sininga, vijugajući kroz prljave, mrtve varoši.

Statičnost je neprijatelj.

U osvit se počastio obrokom - svinjska hrskavica i korijander, umočeni u crno sirće! - na jednom stajalištu za kamione, pod ciradom na kiši. Vozio se još jednim autobusom, pa još jednim, ka istoku. Proveo je noć u jednom štrokavom hostelu - trošnoj, betonskoj jednospratnici - toliko prljavom da se, na trenutak, zaželeo čistoće zatvora. Ne obraćajući se nikome, lagano se kretao u pravcu Pekinga.

Peking

Harvi i Mangan su sutradan sastavili priču. Peking je bio siv od hladne, jesenje kiše. Harvi je sedeo za laptopom i nizio sekvence. Ting, obučena u ružičastu kabanicu, donela je kafu. Zagledala se u ekran, u pripadnike *vudinga* koji su iskakali iz kamiona.

„Stoka”, reče.

Harvi podiže glavu.

„Polako”, reče.

Ona odmahnu rukom. „Zaista. Razbojnici. Ne zaslužujemo to.”

Mangan, i dalje u pidžami, hrabro se borio sa scenariom. Iz Londona žele priču koja ne prelazi tri minuta, i to danas. Kako je državna novinska agencija, Sinhua, objavila šturi izveštaj od pet redova o masovnim hapšenjima u Đinjiju, a međunarodne radio-stanice počele da njuškaju, Mangan mora hitro da dela. Harvi je okačio fotografije i nastavio da razvija sekvence. Ting je češljala razgovore, tražeći nešto što će privući pažnju, pružala im opcije. Ali kako preneti utisak o tome *šta* su, zapravo, Sledbenici? Kult? Religija? Ili pak ranjivi ljudi, toliko otuđeni životom u modernoj Kini, da im jedan narodni lekar iz Arizone daje nadu u budućnost?

Jutro je odmaklo, a on se i dalje mučio.

„Tvrde da su pučanstvo jednog novog poretka”, rekao je u mikrofoni. „Poretka koji počiva na drevnom kineskom mitu, oživljenom u nastojanju da promene Kinu.” Ovo ide preko tajnovitog, prelepog snimka na kojem Sledbenici mašu rukama. Pauza.

„Međutim, Komunistička partija ih vidi samo kao pretnju u vidu pobune.”

Harvi upita: „Šta je pučanstvo, za ime boga?”

„Pogledaj u rečniku”, reče Mangan.

„Hoćemo to i gledaocima da kažemo? Osim toga, rekao si, *u nastojanju*.”

Ting uze kancelarijski rečnik. „Pučanstvo je... stanovništvo”, reče vedro.

Harvi nezadovoljno prekrsti ruke. „Sranje je, Filipe. Hladno je i prepuno klišea.” Odmahnu rukom ka ekranu. „Samo pogledaj slike. Ispričaj priču.”

Mangan uzdahnu i obrisa. Harvi je nemilosrdni urednik fotografije, što je njegova strana koju Mangan ujedno ceni i prezire.

Ting stade iza Mangana i počeo tobože da masira njegova koščata ramena.

„Hajde, Filipe. *Jiayou*. Jesi li znao da Učitelj veruje da su homoseksualci satkani od antimaterije? Zaista, piše na sajtu.”

Od autobuske stanice Ljućao ulice vode istočno ka duhovnom centru Pekinga. Na ovim ulicama je uobičajeno videti došljake sa severozapada Kine koji su upravo sišli s autobusa - kakvog Muslimana sa belom kapicom i dugom tankom bradom, ili mladu ženu sa maramom na glavi, iz kakvog seoceta na Lesnoj visoravni, prekrivenoj žutom prašinom. Stoje nasred pločnika, gledajući srebrnkaste nebodere prvi put. Često se osećaju nelagodno zbog svoje neprikladne smeđe i plave odeće, žuljevitih ruku, tamne puti. Bledi Pekinžani jure kraj doseljenika na ulici.

U osvit ovog jesenjeg jutra, slučajni posmatrač mogao je da primeti takvog došljaka, krupnog čoveka povećeg trbuha, kako se umerenim korakom udaljava od stanice. Na sebi je imao plavi gornji deo trenerke, isflekane zelene pantalone, te nedavno kupljene patike za trčanje. U ruci je držao jednu plastičnu kesu. I njega je, čini se, iznenadila snaga i obim pekinškog procvata. Zastao je i odmaknuo se unazad, diveći se izlasku sunca čiji se odraz oslikavao na svetlucavoj, prednjoj fasadi jedne banke. Gledao je tamo-amo, okrećući se ne bi li uhvatio neki novi vidik, kakav blistavi spoj svetla i arhitekture. Svaki čas bi zastao, okrenuo se oko sebe, seo na tren.

Jednom prilikom začuo se fijuk zatamnjenih staklenih vrata, kroz koja je izašao nekakav čuvar sa belim kaišem i oterao ga. Pogurivši se ponizno, obli čovek je podigao ruku.

„Oprostite, pozorniće, odmah, pozorniće”, rekao je i nastavio svojim putem. Jednom je ušao u neki kafić i skoro istog trena izašao napolje. Slučajni posmatrač je mogao da primeti zbunjenog sredovečnog došljaka nezgrapnog hoda, naivca suočenog sa vrlim novim kineskim kapitalom.

Međutim, iskusan posmatrač mogao je da primeti nešto drugo, izvesnu meru opreza i rešenosti ispod sve te nezgrapnosti. Iskusan posmatrač mogao bi da zaključi da ovaj čekinjavi punački lik, koji svaki čas zastaje, osvrće se i osmehuje, diveći se svom novom okruženju, zapravo, sprovodi kontranadzor. Sveden i neuvežban, svakako, ali ipak kontranadzor. Metode onih koji vode paralelan, skriven život. Takav posmatrač bi, dalje, mogao da zaključi da ovaj čovek živi upravo takvim životom. Ili se pak priprema za to, priseća kako se to radi.

Do ranog popodneva Mangan je sastavio tekst, Harvi postavio završne fotografije, i mogli su da ga pošalju. Iako je snažan, razmišljajući o njemu, Mangan ne može da bude zadovoljan. Dežurna urednica iz Londona poslala je *Hvala. Svaka čast. Što ništa ne znači.*

Reportaža će biti objavljena za sat-dva, možda će i privući nešto pažnje. Agencija ima mreže na neobičnim mestima - Južna Afrika, Litvanija. Često se za pažljivo sročene priče nikada više ne čuje. Ovoga puta, pak, slike su ekskluzivne. Rojters je objavio vest. *U sredi je paramilitarna policija s pendrecima privela na stotine protestanata u južnoj Kini, dok se represija nad verskim sektama nastavlja širom zemlje.* Evropske i američke mreže će se zainteresovati za ovu priču. Platiće agenciji za Harvijeve fotografije, probraće ih i objaviti preko sopstvenog izveštača, koji niti je bio tamo da svedoči o brutalnosti niti je proveo noć u pritvoru Državne bezbednosti, razmišljao je Mangan. Seo je za sto i pokušao da se usredsredi na članak.

Ting je u kuhinji sipala supu od pirinča i posipala je mladim lukom. Mangan je posmatrao njenu siluetu u prozoru. Okrenula se, oprezno držeći činiju i uputila mu upitan pogled kada ga je ugledala.

„Mogu li nešto da učinim?”

„Napiši dve hiljade reči za mene”, reče.

„Zuo meng, ni.” Sanjaš.

„Gde je Harv?”

„Rekao je da je završio s poslom ovde i da ide na dugačku pauzu za ručak.”

„Mogao bih da mu se pridružim.”

Ubacivši pažljivo kutlaču u činiju, strogo je pokazala na njegov laptop.

„Piši! Uskoro nećeš biti u stanju da me priuštiš.”

„O, ne. Šta ćeš uraditi?”

„Naći ću bogatijeg zapadnjačkog novinara koji nije toliko bespomoćan i namamiti ga u brak. Možda kakvog diplomatu.”

Osmehnuo se. Njena privrženost je složena, rastrzana između njene bogate, znamenite partijske porodice, mnogobrojnih prosaca i ovog prljavog izgovora za biro, s njegovom jadnom platom i Manganovim donkihotovskim novinarstvom.

„Reci mi ako ti bude trebalo nešto. Još citata, bilo šta”, rekla je.

„Hoću, ne brini.”

Spustio je pogled ka kursoru koji je treptao. Ekskluzivna vest našeg izveštača iz Kine. Da li da piše o sopstvenom hapšenju? Novine to vole. *Napeta noć u ćelijama! Iz dubine kineske Državne bezbednosti!* Pa, ne. To bi mu samo donelo još nevolja s vlastima. Naslonio je laktove na sto. Sada je došao red da Ting njega posmatra, s kauča, gde je, prekrštenih nogu, zavaljena, uspevala da istovremeno jede halapljivo i elegantno. Sve što se čulo bilo je lupkanje kašike po činiji.

Mangan je pisao i članak je bio gotov do mraka. Upotrebljiv članak, ništa više od toga, ali završen. Ting je u kupatilu mazala pomadu i stavljala karmin. Harvi se pojavio u prilično modernom crnom odelu, s flašom vina u ruci. Mangan je nosio sako od zelenog tvida, nekada hrapav, sada izlizan. Ustao je, izgužvan, i pružio svoju dugačku ruku sa čašom. Harvi mu nasu vina, pogledavši ga tobože zgađeno. Pogledali su se i brzo ispili. Harvi priđe kupatilu i pokuca na vrata.

„Hajde, imperatorko. Radi se o ambasadi. Ne smeš da kasniš.”

Vrata se otvoriše i ona izađe teatralno. Grimizna svila za večeras. Opet, vrlo kratka. Harvi joj pruži čašu i svi otpiše. Mangan pokaza ka vratima. Napred! I podnapiti potrčase preko odmorišta ka liftu.

Stigli su u rezidenciju ambasadora, vilu u Ulici Guanghua Lu koja odiše hladnom kolonijalnom odlučnošću. Snopovi zlatne svetlosti ispunjavali su kroz prozore čadavo jesenje veće.

Na kapiji od kovanog gvožđa sve troje predadoše pozivnice nasmešenom poslužitelju, starijem Kinezu sa leptir-mašnom. Jedan krupni Britanac u blejzeru bacio je pogled na njih nakon čega su ih uveli unutra. Uzbudena, Ting pođe stepeništem ka ulaznim vratima, gde se komešalo još poslužitelja.

Harvi je uze za ruku i ona potraži Mangana preko ramena, nakon čega se ušunjaše na

prijem. Za njima se gegao Mangan.

Prostorija je blistala. Razgovor se odbijao o zidove na kojima behu okačeni žuta svila i sjajna ulja na platnu. Na stolu od teške svetlucave orahovine nalazile su se srebrne posude za podgrevanje. Ovde - žamor grupe parlamentaraca iz Londona u odelima. Tamo - vojni atašei u smeđem seržu, s medaljama i trakama. Kineski gosti -članovi Partije i Nacionalnog narodnog kongresa, pretpostavio je Mangan - ravnodušno su, ali učtivo, stajali dok su ih diplomate obrađivale. Ting je utonula u razgovor s atašecom za štampu, pegavim Velšaninom po imenu Partridž, koji je netremice piljio u nju. Harvi je pronašao neke Australijance. Kelner u belom mundiru prošao je noseći poslužavnik s pićem i Mangan posegnu za džin-tonikom, koji je, ispostavilo se, mineralna voda. Jedan podrugljiv glas šapnu mu na uho.

„Nemoj biti tako žalostan, Filipe. To smo samo mi.” Okrenuvši se, Mangan ugleda Čarterisa, političkog oficira, koji mu je bio najbolji - i jedini - kontakt u ambasadi.

„Mislio sam da je ovo džin.” Mangan je piljio u svoju čašu. „Uzgred, u čiju čast je ovo napravljeno?”

„Petnaest laburista i šest torijevaca. Svi razgovaraju međusobno u uglu. Pozovemo sve ove partijske zvaničnike na prijem i do sada je samo časní predstavnik Vitstabla bio toliko učtiv da se pozdravi.”

Čarteris je nosio teget odelo i pečatni prsten. „Video sam tvoju reportažu o Đinjiju”, reče.

Mangan podiže glavu.

„U Vladi provincije Đangsi kipte od besa”, reče Čarteris. „Žalili su se *nama*. Otkud im petlja? Pravili smo se da te ne poznajemo.”

„Već su se žalili?”

„Poslali faks odeljenju za medije.” Čarteris je pijuckao šampanjac, labavo držeći čašu za dršku. Promatrao je Mangana. „Baš su ljuti. Šta si učinio?”

„Uhapsili su me. Nisam im dao snimke.”

Čarteris se osmehnu. „Dovitljiviji si nego što izgledaš, Filipe Mangane. Sve nas obmanjuješ.”

Mangan se promeškoltio. „Blagi bože, to je bilo brzo. Mislim na žalbu”, reče. „Misliš da bi trebalo da učinim nešto?”

„Sačekaj da vidiš da li će se obratiti Ministarstvu spoljnih poslova, ali ja ne bih brinuo. Doduše, nemoj se vraćati u Đangsi.” Čarteris je posmatrao kako francuski ambasador, sa Svojom svitom, prilazi jednom članu Centralnog komiteta čeličnog pogleda. Potom se okrenu ka Manganu.

„Imaš li predstavu o broju uhapšenih?”

Mangan razmisli. „Stotinu. Više.” Setio se vezanih mladića na parking. „Izgleda da su kasnije razdvajali dečake i odvozili ih kamionima.”

Čarteris ga pogleda. Potom je zastao, kao da vaga da li nešto da izgovori. „Ovo nisi čuo od mene, u redu?”

„Naravno.”

Čarteris se primaknu. „Vidiš, to je vrlo zanimljivo. Jer čuli smo da planiraju nekakav

novi program za muškarce. Namjera je da se poremeti vodstvo pokreta. Većina Sledbenika ide u *laodao*." Prevaspitanje, dve godine u velikim logorima, bez suđenja. „Međutim, prošlog meseca smo čuli da izdvajaju muškarce i šalju ih nekud. Nismo sigurni o čemu je reč. Ali drugačije je.”

Mangan podiže obrve. „Gde ste čuli?”

„To ne mogu da kažem. Ali probaj s nekim porodicama, u redu?”

Čarteris iskapi ostatak šampanjca. Koža mu je vazda zlatna, pomisli Mangan. Mesto mu je na kakvoj jahti.

Sada se pripremio za pokret. „Moram da idem. Čini se da Centralni komitet trpi naježu žabara.” Okrenuo se i oklevao na trenutak. „Filipe, priča je veoma dobra. Drago mi je da je neko obratio pažnju.” Uz tobože strogi pogled, Čarteris se ušunja u masu.

Iako svestan da kompliment nije ništa više do uglađenog komentara jednog diplomate, Manganu je, ipak, bilo drago.

Peking

Kikirez je hodao. Pokušao je da se drži svetine. Buka ga iznenađuje. U svakoj radnji elektronska zvonjava i zavijanje, ili bubnjanje muzike, toliko glasno da oseća u svom stomaku. Saobraćaj tutnji dok svaki drugi pešak skiči u svoj telefon.

Dvadeset godina tišine, vetra u pustinji, a sada ovo.

Pokušavao je da motri iza sebe i vijugao prateći svoje korake.

Hodao je ka istoku, kraj svetlucavih robnih kuća čije poruke i svrhu, izražene oštrim osnovnim bojama, nije mogao da pojmi. Na ulici, grupa od desetak devojaka, mršavih poput mladica, u identičnim uskim grimiznim haljinama, delila je nekakve letke. Posegnuo je za jednim, ne bi li osetio sjajan papir, međutim devojka se nije obazirala na njega, kao da ga ni ne vidi. Kikirezu se ovo učinilo korisno i ohrabrujuće. Kikirez ne želi da ga primete.

Oko podneva je skrenuo s putanje. Prešao je u park Bejhaj i hodao kraj jezera. Zubato jesenje sunce se probijalo. Na jezeru se nalazila jedna usamljena pedalina u kojoj je sedela neka žena u žutom s detetom. Zastao je i ispitao sadržaj svoje torbe. Sredstva imućnog čoveka su se smanjivala, ostalo je svega sto petnaest juana. Izvukavši zgužvanu novčanicu, kupio je sladoled i seo na jednu kamenu klupu, nakon čega je naglo ustao i hitro nastavio dalje, kao da nije mogao da podnese da bude miran.

Osetio je trg Tjenanmen i pre nego što ga je ugledao. Buka se stišala. Arhitektura je ponovo postala brutalistička, nadvijajući se nad cinober zidovima Zabranjenog grada. Prošao je jednim podvožnjakom, zajedno s hrpom đaka koji su čavrljali poput čvoraka na piskavom južnjačkom naglasku, nakon čega se stepenicama popeo na trg.

Kada je izašao na sunčevu svetlost, dvojica muškaraca u polo-majicama, pozorni, mirni, zagledaše se u njega. Stomak mu se prevrnu. Deca projuriše pored. Da li da se okrene? Videvši kako okleva, jedan od dvojice mu lenjo mahnu da priđe. Ovamo, odmah.

Refleksno, Kikirez zauze pokoran stav. Blaga pogrbljenost, pognuta glava, prekrštene ruke preda se.

Jedan od dvojice ga odmeri.

„*Lai zher ganma?*” Šta radiš ovde?

„Samo šetam, pozorniće, rekreacija.”

„Šta je u torbi?”

Bez reći, Kikirez otvori torbu. Jedna jabuka, veš, nešto novca. Jedan isečak iz novina, umotan u plastiku. Polo-Majica se zagleda unutra.

„Nema postera, transparenata?”

Kikirez se tobože zaprepasti. Ne, pozorniće, nikako.

Polo-Majica začu pekinški naglasak. S druge strane, video je i žuljevite šake,

novčanice. Nešto ovde nije u redu. Identifikaciona kartica imućnog čoveka mu ovde neće nimalo biti od koristi. Prekini mu tok misli, smesta.

„Pozorniče, ako smem da pitam, u koliko je sati sutra podizanje zastave?”

Ćuteći, Polo-Majica strogo ga pogleda.

„Moram da dovedem unuka, stigao je iz Harbina. Nisam siguran u koje vreme bi trebalo da dođemo. Za dizanje zastave. Možete li mi pomoći?”

Polo-Majica cimnu glavom u pravcu trga. *Cou*. Idi.

Suvih usta, Kikirez pohita dalje i izgubi se u masi.

Porodice su se slikale s portretom vođe Maoa u pozadini. Tako dakle. Veliki kormilar je i dalje tu, pomislio je. Neki dečak je pustio zmaja. Kikirez podiže glavu, ne bi li video njegovo treperenje na nebu, međutim, na njegovo zaprepaštenje, pogled mu se zaustavi na banderi sa koje je visila jedna video-kamera.

Spustio je pogled, trudeći se da mu korak bude spor, a telo opušteno. Krenuo je ka suprotnom ćošku trga, gde će ga naredni podzemni prolaz odvesti na Aveniju Čangan. Glupi idiote, pomisli.

Kod stepeništa, još polo-majica. Međutim, kako je napuštao trg, nisu obraćali pažnju na njega. Ipak, na svakoj banderi - kamere.

Ušao je u prvu ulicu koja vodi severno od Čangana, utopivši se u masu. Sada shvata da je izuzetno upadljiv. Ljudi na pločniku nose odela, naočare za sunce, moderne cipele. Nose crno. Mršavi su i elegantni. Kikirez, nezgrapni znojavi migrant, pod hitno mora da se ubaci među ostale znojave migrante. Uznemiren je. Pokret.

Krenuvši istočno, primetio je na zidu jedne prodavnice obuće farbom naslikan grafit, šablon lica neke žene sa apsurdnim, debelim zaštitnim naočarama. Ispod nje, jedna jedina engleska reč, napisana velikim slovima: PRETI. Naočare su deformisale ženine nežne crte lica. Kikirez se namršti i produžio dalje.

Zašao je nazad u sporedne uličice, sive hutonge, što ga je ohrabrilo. Miris uglja i prženja učinio je da deo njegovog predašnjeg života izroni. Zaustavio se da popuši cigaretu ispred starog poznatog hrama, Džihua Si, hrama mudrosti.

Malo dalje odatle pronašao je ono što je tražio: visoke bež stambene blokove diplomatskog kompleksa. Nedaleko od Prodavnice prijateljstva. Gde se nalaze strane novinske agencije. Ili su se nalazile.

Obišao je zid i zabeležio pozicije *vuditig* stražara na kapijama. Začudo, blokovi su onakvi kako ih se seća. I izgleda da su i dalje stranci u njima. Prolazeći lagano kraj severne kapije, video ih je kako dolaze i odlaze, grupe žena s maramama i jednog mladića, Evropljanina možda, koji je pričao telefonom. Nije oklevao.

Suton se spuštao dok je išao Ulicom Guanghai Lu kraj stranih ambasada. Usporio je na tren pored jedne vile iz koje je dopirala zlatna svetlost. Niz crnih limuzina čekao je ispred. Pogledao je zastavu, povijenu u jesenjoj večeri. Potom je ubrzao korak i nestao.

Kako se mrak spuštao, pomerao se sve više ka istoku. Velike zgrade svetlucavih fasada ostale su u daljini i okruženje je postalo tmurnije. Konvoji kamiona tutnjali su ka gradu, prevozeći radnike iz unutrašnjosti koji su sedeli na cevima, pesku i betonskim blokovima. Mešalice na gradilištima radiće cele noći. Prolazio je kraj sumornih auto-mehaničarskih radnji i restorana koji služe knedle u okrnjenim činijama i bistro oštro piće od sirka, kiselkastog ribljeg mirisa. Na jednoj tezgi koju je osvetljavala jedna jedina sijalica, kupio je u papir umotan *baozi*, iz čijeg hleba je curelo mleveno meso.

Tu prvu noć proveo je u jednom ulazu, držeći u rukama metalnu cev koju je pronašao kraj puta. Pustinja, škriļjci i teretni vagon sada su se činili daleko, skoro umišljeno. Shvatio je da ga je prisećanje iscrpelo.

Probudivši se u zoru, stajao je na prigušenoj svetlosti i računao. Krenuo je južno jednom prljavom uličicom, čiji zidovi behu išarani desetinama brojeva telefona i iscepanim oglasima za klinike za lečenje veneričnih bolesti.

Uličica ga je dovela do jednog uzanog mračnog prolaza, načičkanog dućanima. Jedan mali državni žitni magacin nalazio se u produžetku obućarskog dućana i oronulog kafića, *Plava planina*. Ispred *Plave planine*, šušte suprotnosti elegancije, stajao je jedan kuvar s keceljom i belom kapom koju je povukao preko obrva. Njegovo lice, celo u valovima mlitavog mesa, osvetljavao je plavi plamen šporeta na gas koji je brundao pred njim. Kuvar, kome su obrazi podrhtavali od koncentracije, oprezno je spustio štapiće od testa u cvrčeće ulje. Nakon nekoliko trenutaka, izvadio ih je i dodao u svetlucavu gomilu. Jedan čajnik se pušio. Kikirez je prišao.

„Uzeću tri štapića od testa. I malo čaja.”

Kuvar ga pogleda vlažnim očima.

„Dobro jutro i tebi.”

Kikirez je piljio u njega. „Oprosti. Dobro jutro. Dakle, tri štapića i čaj.” Zavukao je ruku u torbu.

Međutim, kuvar ga je i dalje gledao pravo u oči. „Idemo na posao, je li?”

„Šta to tebe zanima?” reče Kikirez.

Uzdah. „Gde nestadoše maniri?”, reče kuvar.

„Nema ih tamo odakle dolazim”, reče Kikirez.

„Je li? Odakle si?”

„Nije tvoja stvar.”

„Zvučiš kao da si odavde, iz Pekinga.”

Kikirez ga pogleda.

„Šećer?” reče kuvar koji se nije uzbudio.

Kikirez klimnu glavom. Posuvši štapiće šećerom u prahu, kuvar odmeri Kikireza.

„Možeš da sedneš na stepenište, ako hoćeš.”

Uzevši štapiće i vrelu šolju čaja, Kikirez je seo na popločano stepenište ispred *Plave planine* i počeo da jede, dok mu se mast slivala niz bradu. Potom je natenane slasno pušio cigaretu, dok su se svetla palila, a ulica počinjala da se komeša. Kuvar je sada živahno radio, deleći vrećice sa štapićima od testa, šalje *duđanga*, slatkog sojinog mleka i čaj. Neki dečacić

predade mu nekoliko novčića za pola šolje *dudanga*. Usledilo je čavrljanje sa živahnom kovrdžavom gazdaricom. Kikirez je posmatrao kuvara. Biće posla i života negde, u kakvom sokaku.

Ali ne još.

„Da te nešto pitam”, reče Kikirez.

„Pitaj”, reče kuvar.

„Gde žive svi oni došljaci?”

Kuvar se okrenu od šporeta i podiže obrve.

„U velikim hostelima, po petnaestom u sobi, ako mogu da priušte. Drugi su sagradili barake, dalje na istoku. Ali pazi, ta mesta su opasna. Rđavi ljudi.”

Pljunuo je i nacerio se.

„Ali dobri za posao”, reče.

Kikirez se zainteresovao.

„Ovo je tvoj dućan, zar ne?”

„Ovaj.” Pokazao je bradom ka *Plavom dijamantu*. „I onaj tamo.”

Preko puta se nalazio salon lepote *Plavi dijamant*, čiji prozori behu ukrašeni izbledelim posterima sa gipkim bledim devojkama. Utom se uz kloparanje podigao čelični kapak i iz *Plavog dijamanta* izađe jedna devojka u uskim crnim farmerkama, posrćući na crvenim štiklama. U rukama je držala krpu i kofu. Duga mokra kosa padala joj je niz leđa. Spustila je kofu i, prenemažući se, sićušnim koracima ovlaš počela da briše popločan prilaz salonu.

Kikirez ustade.

„Uradiću ja to, ako želiš.”

Kuvar se okrenu.

„Očistiću umesto tebe, ako me pustiš u kupatilo na deset minuta”, reče Kikirez.

Kuvar razmisli. Devojka s iščekivanjem pogleda Kikireza i spusti krpu sa strane. Devojka od nekih sedamnaest godina, izbačenih zuba i bledunjava. Čak je i u ovo doba jutra imala nekakav svetlucavi grimizni karmin. Kikirez pokuša vedro da se osmehne.

„Deset minuta, onda, u kupatilu. I celo stepenište”, reče kuvar.

Kikirez krenu preko ulice, međutim šef položi svoju masnu ruku na njegovo rame. „Bez pipanja. Ako pipneš - plaćaš.”

Kikirez sačeka koji tren.

„Ne bih mogao to da priuštiti.”

Čistio je, shvativši da je to prvi posao posle dve decenije za koji će na neki način biti nagrađen. Transakcija. Radio je čitav sat. Stepenište se caklilo. Kikirez je oprao i zidove. Zatražio je sirće i novine, koje mu je kuvar, začuđen, dao, nakon čega je počeo da skida prljavštinu s prozora. Devojke su ga zbunjeno posmatrale. Iako je i dalje odisao nečistoćom, *Plavi dijamant je*, makar spolja, povratio izgled čistog lokala. Kuvar je bio zadovoljan.

„Možeš sada u kupatilo”, reče.

Devojka sa crvenim štiklama povede ga unutra. Bila su tu sva obeležja jednog salona lepote - lavaboi, fenovi, makaze. Međutim, devojka ga povede iza jedne zavese od perli niz mračan hodnik koji je mirisao na dezinfekciona sredstva. Na jednoj strani vrata s malim staklenim prozorima, kroz koje je Kikirez video krevete sa izvezenom posteljinom.

„Kako se zoveš?”

Ona se okrenu. „Lepi Božur.”

„Pobogu - kako ti je pravo ime?”

Ona trepnu. „Eno kupatila.” Potom se oteturala nazad, dok se njena sićušna građa ocrtavala u tmini.

Zaključavši vrata, Kikirez se, skinuo i uvukao svoje masivno telo u ružičastu tuš-kabinu. Iako je iz tuša krenuo tek tanak mlaz, bio je zadovoljan što stoji tu. Voda, siva od prašine Činghaja i prljavštine iz voza, curila je niz slivnik. U lavabou je oprao veš i košulju. Izvadivši plastični žilet iz torbe, počeo je da nanosi penu od zrnastog sapuna na bradu. Potom je zastao.

Povišeni glasovi iz salona.

Zavrnuo je česmu i oslušnuo.

Vrisak?

Navukavši vlažne gaće i patike, Kikirez je uzeo jedan predmet iz torbe i krenuo nazad hodnikom, zaustavivši se pred zavesom od perli.

Izgledalo je da kuvaru peru kosu. Sedeo je na frizerskoj stolici sa naslonom, pognut nad lavaboom. Ali na njegovom vratu - e, pa to je mesarska satara. Neko vrisnu. Sataru je držao jedan oniži robusni mladić. Nosio je kačket sa nekakvim crvenim znakom i crnu kožnu jaknu. Gledao je drugog čoveka, koji je nosio jaknu s kapuljačom i naočare za sunce. Malo stariji, talasasta kosa, visok, vitak. Kikirez je posmatrao i slušao.

„Prekoračio si rok.” Tip sa naočarima za sunce je govorio. „*Shoubuliao*.” Tako neće moći.

Lepi Božur, koja je bila u ćošku, skoro sasvim pognuta od straha, držala je drugu uplakanu devojku, kose ofarbane u narandžasto. Jedna žena srednjih godina, građena kao bure - kuvareva žena? gazdarica? - pokušavala je da se usprotivi dvojici muškaraca. Pustite ga. Platićemo.

Iako naizgled snažni i brzi - mladi su. Kikirez počeo da pevuši za sebe. Kakve sam sreće danas, pomisli. Uzdahnuo je. I krenuo kroz zavesu od perli.

Nakon prijema u rezidenciji, otišli su na bučnu večeru. Junanska hrana, komplikovana jela sa pečurkama i pirinčano vino služeno u peharima od bambusa. Harvi je u jednom od velikih hotela pronašao nekog mršavog teniskog trenera iz Australije i sada su obojica bili pijani i nepristojni. Bio je tu Milam, iz *Los Angeles tajmsa*, kao i Makenzi, reporter iz Rojtersa. Obojica su zaneseno pratili Ting, koja je sedela između njih, iskričavog pogleda. Mangan uhvati njen pogled i ona dopusti sebi da se, samo za njega, komično ozari, tobože poručujući „zar nisam srećnica”. Francuskinja sanjalačkog pogleda, pripravnica u jednoj agenciji, privukla je stolicu pored Mangana, tražeći savete za karijeru, koje Mangan nije dao. Kada su svi krenuli u neki novi bar, Mangan se iskrao i sam krenuo kući u

Đanguomenvaj.

Bilo je četiri ujutru kada ga je, iznerviranog, probudilo tiho, neprekidno pištanje s kompjutera. Seo je na ivicu kreveta. Ponovo pištanje, jasno i sintetičko u tišini. Prešao je u dnevnu sobu. Ikonica za poruke je treperila.

ŽABASADRVETA: Matooooori!!!

ŽABASADRVETA: si tu brate

ŽABASADRVETA: BUDI SE BRATE

ŽABASADRVETA: BUDI SE MANGMANE PRIČAJ SA ŽABOM

Mangan je protrljao oči i seo. Mali je na nekom koledžu na istočnoj obali. Je li to on? Zvuči kao da je on.

Manganu je Žabusadrmeta pokazao jedan aktivista za ljudska prava. Žabusadrmeta je nekakav haker na glasu. Posvetio se tome da ucrti Kinu na mapu sajber-prostora. Sa detinjom radošću i, koliko je Mangan mogao da oceni, opakom preciznošću, ispitao je digitalne granice kineske države i prešao ih. Zbog toga što mu se tako čefnulo, rekao je. Fore radi. Ali ispod grozomornog internet žargona Mangan je osetio ozbiljnost. Žabusadrmeta već mesecima beleži kineske napade na Sledbenike preko interneta. Poricanje servisnih napada na sajtove Sledbenika, imejlovi s virusima, upadi na mreže, Žabusadrmeta je tragao za poreklom svega toga, objavio adrese počinitelaca i savesno beležio svoja otkrića. Mangan ga je citirao u svojim pričama. *Zloglasni haker, poznat u sajber-podzemlju kao Žabusadrmeta...*

JA: Evo me.

ŽABASADRVETA: de si bio JA: Spavao. Sada je 4 ujutru.

ŽABASADRVETA: ŽABA NIKAD NE SPAVA. NJEGOVE NARANDŽASTE OČI VIDE SVEEEE JA: Blago žabi. Šta hoćeš.

ŽABASADRVETA: Čoveče, STRAAAAAAVA SI. Tvoja reportaža na TV-u brate Policijski kerovi tuku matore sledbenike u onom mestu Ozbiljno brate, pokidao si

JA: Hvala.

ŽABASADRVETA: Imam štogod za tebe nađimo se tamo

Mangan se ulogovao u jedan bezbedan čet-rum koji Žabusadrmeta preferira.

ŽABASADRVETA: DE SI. Imamo veeelike napade na glavni sajt Sledbenika u proteklih nekoliko sati tako da sve po starom kapiraš ali ima i drugih sranja isto veliki napad na kancelarije dalaj-lame. Pala im je mreža, trebalo bi da popričaš sa njima.

JA: Zna li se ko vrši napad na dalaj-lamu?

ŽABASADRVETA: IP adresa u zapadnoj kini, grad čengdu. Kapiram tehnička odeljenja vojske ali ko zna? Ima i drugih druge lokacije ŽABA ISPITUJE STVAR

JA: Dobro je, žabo. Hvala.

ŽABASADRVETA: ništa matori. I ujka sem njuška.

Mangana je iznenadila informisanost Žabesadrmeta o sajber-operacijama američke Vlade. Pitao se da li je haker na neki način povezan sa bezbednosnim sistemom Sjedinjenih Država.

JA: FBI? Šta oni jure?

ŽABASADRVETA: pojavljuju se stvari na američkim serverima koje ukazuju na napad na dalaja. Možda su botovi. Kontraobaveštajci rade punom parom Reci tvojim Amerima da popričaju sa ovima iz unutrašnje bezbednosti Nek probaju i bezbednost poslovanja da vide šta znaju JA: Kako znaš da je FBI umešan?

ŽABASADRVETA: žaba vidi žaba zna

JA: Okej, okej. Obaveštavaj me dalje, u redu?

ŽABASADRVETA: Prvo si čuo od žabe

JA: Navešću tvoje ime.

ŽABASADRVETA: ŽABA SE ODJAVLJUJE

Narednog jutra se kasno probudio. Ting, koja je već bila u birou, sedela je prekrštenih nogu na kauču, sa lončićem jogurta i čitala *Pipls dejli*.

„Kuda si otišao?“, upita.

„Ma, znaš već.“

Uključio je svoj računar. Prvo, imejl redakciji, prema dojavu Žabesadrmeta, a potom poziv kancelariji dalaj-lame u Indiji. Ipak, sajber-napadi, nekada zapanjujuća priča, sada postaju svakodnevnica.

„Francuskinja je slatka“, reče Ting.

„Mlada je. I skromna.“

Pravila se da čita novine. „Filipe Mangane, ti si najusamljeniji čovek na svetu.“

Svi se odjednom okrenuše. Jedan široki sredovečni čovek, lica prekrivenog sapunom, odeven samo u veš i patike za trčanje, lagano je izlazio iza zavese od narandžastih i plavih perli. Ispružio je ruku i ponudio svežanj novčanica.

„Uzmite ovo.“

Čovek sa naočarima za sunce piljio je u njega. Potom je ponovo pogledao punačku ženu.

„Ko je ovaj, jebote?“

Punačka žena otvori usta i opet ih zatvori, zavrtevši glavom.

Kikirez je oprezno prilazio Cvikerašu.

„Hajde, ima nekoliko stotina. Uzmi.“

Približavao se, korak po korak. Ne pomerajući se, kuvar, kome je satara pritiskala

grlo, pokušavao je krajičkom oka da vidi šta se događa.

Čovek sa naočarima za sunce zgrabio je svežanj.

Na malim metalnim kolicima s Kikirezove desne strane nalazio se jedan veliki metalni fen kakav koriste profesionalci. Kada je Cvikeraš spustio glavu ne bi li ispitao novčanice, Kikirez je posegnuo za fenom. Cvikeraševa glava prsnu i on ustuknu za pola koraka. Klinac sa satarom viknu nešto nerazumljivo. Kikirez oseti težinu fena u svojoj šaci i jednim potezom zamahnu i udari Cvikeraša u slepoočnicu. Udar nije bio direktan, ali dovoljan da ošamuti. Stropoštavši se na pod, Cvikeraš progundā nešto i podiže šake ispred svog lica. Kikirez ponovo zamahnu fenom, svesno ciljajući vrhove prstiju. Cvikeraš vrisnu od bola. Još jedan širok zamah i udarac malo ispod čela, koji obori čoveka na kolena. Potom još dva-tri brza udarca po licu. Nos prsnu poput kakve zrele vočke i metalnu površinu fena prekri krvav sjaj. Zadihan, Kikirez nastavi sa poslom. Krv je liptala niz čovekovo lice iz rascepljene lobanje. Klinac sa satarom vikao je da će dovesti ostale. Potom je nestao, pobegavši na glavni ulaz salona.

Cvikeraš je i dalje bio na podu, jedva svestan. Iz usta mu je curela krv. Ovlaš podiže ruku.

Umalo izgubivši ravnotežu na krvavom podu, Kikirez je šćepao Cvikeraša za kosu i odvuкао ga na sveže oprano stepenište. Trćeći niz ulicu ka *Plavom dijamantu*, klinac sa satarom i druga dvojica zastadoše, ugledavši Kikireza koji je držao njihovog druga i potom ga pustio niz stepenice na put.

Kikirez se okrenu ka njima. „Ko je glavni?”

Oni pokazaše na Cvikeraša, koji je nepomično ležao.

„Recite mu da više ne dira ovu radnju. S drugim radite šta morate, ali ovu ne dirajte. Recite mu da ću mu, ako se još jednom pojavi, slomiti kićmu.”

Oni nemo klimnuše glavom. Klinac sa satarom pokuša da podigne Cvikeraša na noge. On se ispruži i povрати.

Kikirez je počistio srću i obrisao krv. Iako i dalje go do pasa, navukao je svoje isflekane zelene pantalone. Žitelji *Plavog dijamanta* sedeli su i proučavali njegovu glatku masu. Naposletku, žena u obliku bureta - Dandan Mama su je zvali - pročisti grlo.

„Iskreno, nisam sigurna da li bi trebalo da budemo zahvalni ili uplašeni.”

Kikirez se nasloni na štok od vrata i zapali cigaretu. Ponovo je počeo da se trese, ali nije dozvoljavao da primete.

„Koliko dugo im plaćate?”

„Nekoliko meseci.” Zastala je. „Da li ćemo sada morati tebi da platimo?”

Kikirez odmahnu glavom i izdahnu. „Nema plaćanja. Doduše, mogu da ostanem u blizini, ako želite.”

Tišina.

„Dajte mi gde da spavam i radiću za hranu i napojnice. Brinuću o radnji nekoliko nedelja. Postaraću se da se ne vrate.”

Ispraznili su skladište u zadnjem delu zgrade i izneli jedan madrac na patos. Iz

straha? Ili zato što sam koristan?, pitao se. Sipao je sadržaj svoje torbe u jednu korpu. Lepi Božur mu je donela termos sa toplom vodom, šolju i kutiju zelenog čaja.

„Zovem se Jin”, rekla je.

Peking

Tako je počela njegova naredna inkarnacija, u koži pomoćnika u salonu lepote *Plavi dijamant*. Za njega je to ujedno pokriće i operativna baza. Retko je izlazio na ulicu i izbegavao da priča s ljudima van salona i restorana.

Ritam njegove svakodnevice ubrzo se ustalio. Ujutru bi čistio i menjao čaršave u zagušljivim stražnjim sobičima. Dandan Mama je otkrila da su joj lavaboi dobili novi sjaj, a izguljeni zidovi postali uglačani i prekrečeni.

Devojkama bi pravio rani ručak, uvek isti - velika činija pirinča s povrćem u bujonu od kumina - koji im se svideo, iako su ga zadirkivale. Tako je *egzotično*! Gde si naučio da kuvaš sa kuminom? Gde?

Popodneva je imao za sebe, pre nego što se nakon sutona posao zahukta i u salon nagrnu radnici, došljaci, čiji zadah vonja na pivo i rakiju od sirka. Uveče bi sedeo na stolici kraj zavese od perli i pušio; devojke su se osećale sigurnije dok su klijenti, ruku prljavih od gradilišta, pazili kako se ponašaju.

Nedelju dana nakon što se vratio u prestonicu, Kikirez je seo u autobus koji se vukao do centra grada. Sišao je u Ulici Đanguomenvaj, nedaleko od diplomatskog kompleksa, i čekao kod severne kapije.

Zapodenuo je razgovor sa nekoliko žena koje su izlazile i ulazile, od kojih su mnoge kuvale i čistile diplomatskim porodicama. Uspeo je da, bez previše muke, ustanovi da su baš u ovom kompleksu, na nepromenjenoj adresi, prostorije poznatih britanskih novina. Uz pomoć dvadeset juana i nešto toplih reči, Kikirez je uspeo da ubedi jednu prostodušnu devojku iz Anhueja, dadilju u pakistanskoj diplomatskoj porodici, da opiše sadašnjeg stanara pomenute adrese. Visoki riđi Englez, rekla je, novinar koji je sused porodice za koju radi i koji joj se ljubazno, na mandarinskom, obratio u liftu. Kikirez nije menjao izraz lica.

„Ima li ime?”

„Mang An. Tako nešto. Ne umem da izgovaram njihova imena.”

Pozvao je stari broj i izmislio nekakvu pošiljku koju gospodin Mang An ima da potpiše. Dadilja je čekala s njim nedaleko od kapije, taman toliko da *vuđing* i kamere ne primete. U ulici se nalazilo jedno skladište odeće, dok je pločnik bio načičkan trgovcima koji su vikali na kineskom i ruskom. Nakon pet-šest minuta pokazala je na Engleza u smeđem mantilu, koji je prošao kraj straže. Njegov dah se jedva primećivao na hladnom vazduhu. Zastao je i osvrnuo se oko sebe.

Kikirez je posmatrao tu visoku, pomalo pogrbljenu priliku, čije ruke behu duboko

zavučene u džepove, a riđa kosa izrazito jarke nijanse. Bilo je nečeg nemirnog u vezi s njim, položaj ramena i laktova koji su ujedno izgledali nezgrapno i snažno. Pomislio je da sačeka nekoliko trenutaka, ali je prilika bila pred njim. Prišao mu je sa strane i počeo na svom očajnom engleskom.

„Gospodin Mang An? Novinar?”

Englez se okrenu.

„Gospodin Mang An? Govorite kineski?”

Visoki Englez klimnu glavom.

Kikirez je ustuknuo korak nazad, spuštenu ruku, ispruženih dlanova. Englez ga je gledao upitnim izrazom lica, ne toliko neprijateljski, koliko uz dozu opreza koju je Kikirez osjetio. Njihove neobične zelene oči, pomislio je. Govorio je na mandarinskom.

„Gospodine Mang An, vi predstavljate engleske novine?”

„Tako je.”

Kikirezovo lice bilo je bezizražajno. „Ja sam stari prijatelj vaših novina.”

„Zaista? Ne bih rekao da smo se upoznali.”

„Nismo. Ali imam informacije za vas.”

„Shvatam. Možete li mi reći o čemu je reč?”

„Molim vas, recite svojim prijateljima u Britanskoj ambasadi.” Osetio je kako je Englez ustuknuo.

„Ne radim za ambasadu.” Oštiri ton, ali je Kikirez nastavio.

„Ovo je vrlo važno, gospodine Mang An, bilo da radite za njih ili ne. Molim vas, recite im da informacije stižu. I prenesite im još jednu stvar.” Potom je na engleskom rekao: „Recite im, noćna čaplja je u lovu.”

„Ne radim za ambasadu i ne želim da čujem ništa više. Odlazim.” Englez se okrenu.

Kikirez mu viknu na engleskom. „Ptica, gospodine Mang An. Čaplja. Recite im to, molim vas.”

Međutim, visoki ridokosi Englez je krupnim koracima odlazio ka kapiji. Posmatrajući ga, Kikirez se stresao, pitajući se šta je započeo.

Peking

Probudio se mnogo pre svitanja. Iza otvorenih vrata skladišta video je obrise Jin u tmini. Zatvorila je vrata i na prstima prešla preko betonskog poda. Golih nogu, na sebi je imala jednu dugačku majicu. Sagnula se i uvukla kraj njega pod jorgan na malom otrcanom madracu. Ležeći mirno, Kikirez oseti njenu toplinu. Ubrzo njeno disanje postade pravilno i plitko; san ju je savladao. On je gurnu.

„Da li bi mi učinila nešto?”

Mirisala je na nekakvu kremu, nešto ženstveno.

„Celu noć to radim. Pusti me da se odmorim.”

„Ne to.” Čak i u mraku, on oseti kako crveni.

„Ne to, glupa devojko.” On se okrenu od nje; leđa su im se sada dodirivala. „Šta, onda?”

„Povedi me u kupovinu.”

Otišli su autobusom do jedne robne kuće u Fangdžuangu. Kikirez je u šaci imao nedeljnu napojnicu i nešto dodatka od Dandan Mame. Jin je nosila kratku, crnu jaknu sa krznenom kapuljačom. Bila joj je velika, te je provirivala iz nje, bleđa, ali sa nekakvom iskrom zadovoljstva koju Kikirez do tada nije video. Prazna, mala Jin odjednom ima nekakav cilj. Obazriv, hitro je ušao u robnu kuću.

Usmerila ga je ka odeljenju s muškom odećom i naterala ga da se skine u beloј kabini. Želeo je plavi sako sa zlatnim dugmadima. Jin je morala da se potrudi da pronađe jedan koji odgovara njegovom obimu. I košulju na pruge i smeđe pantalone. Odlučio se za par jeftinih kestenastih cipela od nekog neodređenog materijala, te za jedan običan crni kaput. Stajao je pod neonskim svetlom, sa etiketama koje su visile, dok ga je Jin odmeravala, isturenih kukova i prekrštenih ruku.

„Čemu, uopšte, ovo?”

Prerušavanje.

„Možda ću morati da se susretnem s nekim i želim da izgledam kako treba”, reče Kikirez.

„S kim ćeš se, možda, sresti?”

„Nije važno.”

Ona se osmehnu. „Meni je važno. Kada ćeš je videti? Možda ću te pratiti.”

On je pogleda i polako joj se obrati. „Ne. Nećeš.”

Iako se trudio, popodne je, nakon toga, bilo izgubljeno. U tišini su se vozili

autobusom nazad ka *Plavom dijamantu*.

Te večeri je, dok su Jin i ostale devojke počinjale da rade, sedeo u malom skladištu pod prigušenim svetlom jedne sijalice, osluškujući šta se događa pored. Iz plastičnog omota je uzeo jedan izbleđeli krhki novinski članak i dugo ga s pažnjom posmatrao.

Bleda crnobela fotografija na požutelom papiru.

Partijski vođa, u odelu preko kojeg ima beli laboratorijski mantil. Vođa odvažno korača nekakvim vazduhoplovnim hangarom, sa izrazom odlučnosti i ponosa na licu. Iza njega je klika naučnika, takođe u belim mantilima, uhvaćena u hod, dok uzbuđeno koračaju, zahvalni na poseti vodstva. Natpis: *Generalni sekretar Komunističke partije i predsednik države Đang Cemin u poseti raketnom postrojenju Nanduan*. To je sve. Od naučnika koji jure u pratnji generalnog sekretara, jedan, spuštenog pogleda, nosi podlogu za pisanje. Uprkos lošoj štampi, Kikirez je razaznao glavu s dugom srebrnkastom kosom koja dodiruje kragu i finu vilicu; vitak, izvajan izgled, asketski, ali naočit. Lice intelektualca čiji je talenat stavljen u službu Partije i Otadžbine. *Tako važan posao!*

Kikirez je vratio isečak u omot. Izvadio je jednu cedulju i, nakon što je razmislio, napisao dva slova. Nadležnoj osobi. Bili smo špijuni.

Mangan je čitao imejl iz agencije. Sastanak zaključen, odlično obavljen posao. Fotke objavljene na većim tržištima, jaka pokrivenost na mrežama. Svaka čast i hvala tebi i ekipi.

I novine su zadovoljne Manganovom pričom. Rasturio je novinske agencije. Članak je odlično prošao na velikim sajtoyima sa vestima u Americi, Evropi i Japanu, ali ne i u Kini. Veliki fajervol¹ ga je blokirao.

Mangan je gledao kroz prozor, procenjujući pohvale urednika u odnosu na sopstveni osećaj nedovršenosti. Čuo je Ting koja se borila sa odjecima priče. Odgovarala je na nezgodan poziv iz Biroa za spoljne poslove provincije Đangsi. I na još jedan, ljubazniji, ali oštar, iz Ministarstva spoljnih poslova u Peking; veoma su blizu, svemoćni snabdevači akreditacijama.

„Da li bi gospodin Mangan došao da popričamo o njegovom skorašnjem putu u Đangsi? Ima nekih pitanja. Kada bi odgovaralo?”

Srećom, ništa iz Državne bezbednosti.

Iako se Ting svojski potrudila da smiri strasti i bila dobre volje, Mangan je brinuo. Ranjiva je. Što više pravila Harvi i on prekrše, to je ona sve ranjivija. Pričali su o tome i dogovorili se da će se, kada dođe dan da odgovara na pitanja zbog njegovih prekoračenja, praviti luda po pitanju Manganovog kretanja i kontakata. Ponekad taji stvari od nje ne bi li je zaštitio, a ona se pravi da ne primećuje.

Dva meseca ranije izvukli su se za dlaku. Mangan se susreo s jednim izboranim, starim pukovnikom, koji je posedovao primerak veoma zanimljivog pisma. Pismo od deset hiljada karaktera privatno je kružilo među partijskim pristašama. U njemu se, na kitnjast način, govori o izazovima s kojima se Partija suočava: korupcija, korupcija i korupcija, tim redosledom. „Bolest”, pisalo je, „izdaja.” Autor pisma, čovek od osamdesetak godina, koji se i

¹ Veliki fajervol (eng. *The Great Firewall*) je izraz koji se koristi za zaštitni sistem, cenzuru na internetu, pod neposrednom kontrolom Komunističke partije i Vlade NR Kine.

dalje kretao u visokim političkim krugovima, iako mu je zenit odavno prošao. Autoritet mu je davala njegova blistava, krvava prošlost. Pismo je bilo namenjeno samo visokim partijskim zvaničnicima; bilo je to upozorenje, molba, zavet jednog žilavog starog revolucionara. Međutim, kako se pročulo o postojanju pisma, potraga za primerkom postala je sport stranih dopisnika.

Oficir se na ručku, grmeći o korumpiranim zvaničnicima, o limuzinama i naparfemisanim kurvama, složio da Manganu da primerak. Vrativši se u kancelariju, Mangan je zatekao Ting, bledu i napetu, s rukom ispisanom ceduljom u šaci. *Pukovnik je zvao. Iskrsao je problem.*

Oficir je, kako se ispostavilo, faksom poslao pismo. Da bi, četrdeset minuta kasnije, na svom pragu zatekao dvojicu predstavnika Državne bezbednosti koji su ga upitali: „Zbog čega, pukovniče, šaljemo faksom takav materijal strancima? Zašto?” Starac je izbegao hapšenje tek kada je rekao da samo pismo nema nikakvo tajno obeležje, ni *baomi*, *mjuemi*. Kako je mogao da zna? Spasli su se za dlaku. Ali onda je pozvao kancelariju, insistirajući da, preko sasvim nesigurne telefonske linije, obavesti Ting o poseti Državne bezbednosti. Umesto da napiše priču, Mangan je spalio faks u kupatilu. Ting je bila uplašena.

Oni zaista prisluškiju. Faks je zaista nesiguran. Zaista.

A večeras, bože, umalo da zaboravi, predstoji mu sastanak sa Čarterisom. Ostavivši Ting u kancelariji da sređuje račune, izašao je iz kompleksa na mračnu ledenu izmaglicu. Đenvajska avenija bila je zakrčena. Dugački redovi autobusa punih službenika i prodavačica koji mile po kiši, dok se okolo širi vlažan miris nafte.

Sastali su se - postala je to ugodna navika - u *Ljutoj papričici*, malom, bučnom sečuanskom lokalu s plastičnim stolnjacima i hrskavim crvenim papričicama nabacanim po tanjirima. Crvena raštrkana slova na engleskom natpisu u izlogu poručivala su: „Ljuta i oštra zapadnokineska kuhinja”, te je ime ostalo.

Čarteris je već bio tamo, još uvek obučen u odelo. Zagrlivši jednom rukom naslon stolice kraj sebe, mrštio se čitajući jelovnik.

„Pačetina dimljena čajem, rekao bih, Filipe. I laži ji ding.” Seckana piletina u moru svetlucavih papričica koje rasturaju sinuse. „I klice graška u belom luku, da?”

Mangan je naručio krigle hladnog piva, nakon čega su nekoliko trenutaka sedeli u tišini. Kasno jesenje večer je u restoran namamilo ljude koji su se tiskali, duvajući u šake ne bi li se ugrejali.

Čarteris počeo:

„Dakle, put u Đangsi bio je uspešan?”

Mangan razmisli.

„Kada se sve uzme u obzir, jeste. Ali dosta smo potrošili.”

„Je li Ting u redu? Pretpostavljam da se nosi s napadima?”

„Da, iako brinem.”

„S pravom. Vrlo je - izložena.”

„Znam, znam. I svesna je toga. Ali istrajava.”

„Zbog čega? Zbog čega misliš da istrajava?”

„Zato što joj je stalo. Zato što je dovoljno obazriva da se ne usprotivi javno, iako nema poverenja u sistem. Radeći za mene, ima distancu, i možda nije sasvim uzaludno. Ima osećaj da otkriva i razotkriva stvari.”

Čarteris je začutao, nakon čega poslužiše pačétinu. Uvukao je salvetu u kragnu ne bi li zaštitio očito veoma kvalitetnu, svilenu kravatu, što mu je najednom dalo edvardijanski izgled. Mangan se osmehnu i Čarteris podiže obrve i škljocnu štapićima. Jeli su, odvajajući mekano, ružičasto meso od hrskave aromatične kože.

„Ne želim da ti kažem kako da vodiš stvari, Filipe, ali mogli bi da je iskoriste da dođu to tebe.”

„Istina, ali sposobna je da donosi odluke za sebe. Nemoj biti snishodljiv prema njoj.”

„Snishodljiv? Mislim da sam zaljubljen u nju.” Čarteris je, tobože dramatično, stavio šaku na svoje čelo.

„Ti i ostatak stranaca koji rade u Pekingu”, reče Mangan. Nasmejali su se, Mangan, možda, pomalo na silu.

Razgovarali su o odjecima priče o Đangsiju, nakon čega su prešli na političke tračeve, nedavni sastanak Centralnog komiteta, te na naglasak koji se u poslednje vreme u svim uvodnicima stavlja na stabilnost. Čarteris bi, povremeno, pitao nešto o Manganu, o kakvim detaljima, o tome šta je video, i Mangan je znao da ga pomno sluša. Dok su delili račim, Mangan je spomenuo nešto.

„Uzgred, mislim da su me vrbovali.”

Listajući prljave novčanice juana, Čarteris podiže glavu.

„Zaista? Vrlo glamurno. Kako?”

„Aha. Neki aljkavi matorac. Debeo. Ne, krupan. Izgleda kao migrant, ali ima izrazit pekinški naglasak. Ispred kompleksa. Rekao je da je stari prijatelj novina.”

Utom se, na tren, Manganu učinilo da je nešto zatreperilo u Čarterisovim očima. Mangan nastavi.

„Rekao je, svečanim tonom, da informacije stižu.”

Čarteris je gledao u novčanicu.

„Ne bi trebalo da brinem, zar ne? Takve stvari se redovno dešavaju.”

Čarteris klimnu glavom. „Da. Da, prilično uobičajeno. Ako si zabrinut, mogu da spomenem ljudima u ambasadi koji, ovaj, *znaju*.”

„Ko to radi?”

„Pa, nije moj fah. Ali verovatno MSS, Državna bezbednost, proveravaju te. Žele da vide da li ćeš se upecati. Da li je ponudio konkretne podatke? Dokumenta? Nekad to rade.”

„Ne, ali je rekao još nešto, Dejvide. Govorio je o pticama. Noćnim čaplama. Noćna čapla je u lovu.”

Zaintrigiran, Čarteris se osmehnu. „Bokte. Veoma tajanstveno. Ali, Filipe, ne zaboravi da su onom tipu iz *Los Angeles tajmsa* nudili informacije o biološkom oružju. Bojim se da je, u poređenju s tim, ovo tvoje sasvim bezazleno.”

Vrativši se u hladan stan, Mangan je, ostavivši ugašena svetla, stao kraj prozora sa

čašom votke i cigaretom, koju retko pali. Imao je dvogled, i ponekad bi, u mraku, posmatrao šta se događa iza prozora stanova u Ulici Đanguomenvaj. I sada je to činio. Indijskom drugom sekretaru njegova brižna žena servira večeru na malom metalnom tanjiru. Kolumbijska porodica preko puta kači veš da se suši: pantalone, podsuknju. Filip Mangan, posmatrač života iz daljine, sitnih prilika koje obavljaju svakodnevne poslove. Legao je na kauč, posmatrajući kako narandžasto svetlo iz Đenvajske avenije podrhtava na plafonu. Pozvao je Milama iz *Los Angeles tajmsa*.

„Nisi mi rekao da su te vrbovali?”

„Vrbovali? Je li to, kao, profesionalan izraz?” Milam, crnomanjasti Kalifornijac, nonšalantan, pametan, odnekud priča preko svog mobilnog telefona; signal se prekida i pisti; muzika, smeh u pozadini.

„Šta se dogodilo?”, upita Mangan.

„Zapravo, ne smem da kažem.”

„Šta? Ti si novinar. Naravno da, jebote, smeš da kažeš.”

„Jok. Tako mi je rečeno u Špijunskom gradu.” Špijunski grad. Betonska, braon grdosija bez prozora, na mestu nekadašnje Ambasade SAD, za koju se naširoko pretpostavlja da predstavlja sedište CIA, NSA, DIA, i svake druge „ije”. „Ne govori ništa, rekli su. I evo me sad, ne govorim ništa.”

„Ali da li se dogodilo samo jednom ili se ponavljalo?”

„Nekoliko nedelja. Tip se uporno pojavljivao s tim tajnim sranjima.”

„I šta si mu rekao?”

„Odjebi, špijunu.”

„Tako prosto?”

„Naravno.”

Mahnuvši Manganu, Čarteris je zaustavio taksi na kiši, nakon čega se predomislio. Prešavši Đenvajsku aveniju, hitro je krenuo severno ka ambasadi. Na kapiji je brzo klimnuo glavom stražaru, nakon čega su ga pustili da prođe. Telefon je ostavio u pregradi. Veče je odmaklo i u zgradi je bilo mirno. Lift, a na kraju hodnika na trećem spratu teška srebrnkasta čelična vrata. Provukao je karticu i uneo kod, nakon čega se vrata, škljocnuvši, otvoriše.

Čarteris je ušao u prostoriju bez prozora, područje predviđeno za Tajnu obaveštajnu službu.

Sivi zidovi i plavi tepih ustupili su mesto neobičnijim obeležjima: pomalo izdignuta soba za sastanke s posebnim, teškim vratima; računarski ekrani položeni na velike metalne kutije, jedna komandna tabla s osvetljenim dirkama, usmerena ka korisniku; telefoni prikačeni na komandnu tablu; u čošku treperi jedan server, čije zujanje jedino remeti mrtvu tišinu prostorije; red crnih sefova.

Čarteris je seo za jedan sto i uključio svoj ekran.

Datum. Referentni broj.

FM CX PEKING

ZA LONDON
ZA TCI/29611
ZA P/64815
DOSIJE REF R/84459
DOSIJE REF SB/38972
EVIDENCIJA VB TAJNO
RUTINSKI
/IZVESTAJ

PEK 2 Sastao se s Filipom MANGANOM, brit. novinarom, sedište u Pekingu. Sastanak je bio ugovoren i rutinski. MANGAN je dobro poznat PEK 2, iako je frilenser, vlasnik je akreditacije jedne velike londonske redakcije za koju izveštava, kao i za jednu TV informativnu agenciju. MANGAN je izvestio PEK 2 o tome da veruje da mu je prišao PEK 72. MANGAN rekao da pretpostavlja da su ga „vrbovali”.

MANGAN je opisao kontakt osobu kao krupnog sredovečnog muškarca s pekinškim naglaskom, koji pak izgleda kao migrant, što je PEK 2 shvatio da znači dronjav, rđavo obučen, siromašan. Kontakt je prišao MANGANU ispred kompleksa u kojem boravi MANGAN, nije rekao ime i predstavio se kao „stari prijatelj novina”. Kontakt je rekao MANGANU da „informacije stižu”.

Kontakt je iskoristio nekakav signal za raspoznavanje: „NOĆNA ČAPLJA JE U LOVU.”

Imajući u vidu neuobičajenu prirodu kontakta, prošlost pekinške kancelarije novina i povezanost sa FU, PEK 2 predlaže dalje korake. Zahvalan na tragovima ključnih reči: NOĆNA, ČAPLJA/ČAPLJE, LOV/ LOVI/LOVITI.

/KRAJ

Sačuvavši telegram, Čarteris je pritisnuo nekoliko dirki na komandnoj tabli. Nekoliko LED lampica je zatreperilo na serveru i telegram je nestao.

Telegram je stigao u London po podne ZULU, iliti po britanskom vremenu. Dešiffovan, telegram je poslat odeljenju Tajne obaveštajne službe zvanom P/K - produkcija/Kina. U odeljenju P, telegram je pročitao jedan obaveštajac koji je sedeo pravilno u jednoj sivoj kabini, ispred dva računarska monitora, postavljena tako da zalutali pogled kolege u prolazu ne vidi njihov sadržaj, te kućištem koje je pažljivo prilagođen kako bi se izbeglo propuštanje elektromagnetnih talasa.

Patersonova je obeležila telegram za distribuciju narednog dana. Potom ga je još jednom pročitala i zavalila se u svojoj stolici.

Neobičan je, pomisli. Nema ničega što se uklapa u protokole neke od tekućih ih nedavnih operacija, barem onih za koje zna. I zašto pametni sarkastični Čarteris gubi vreme s novinarom?

Ustala je i ispružila se čitavom dužinom, ispravivši ramena.

Sutra. Sutra ću ispitati tragove.

Izlogovala se, raščistila svoj sto, vratila dosijea u crni sef i, poštujući jedno od apsurdnijih pravila službe, proverila da se na radnoj površini ne nalazi nijedno parče

papira.

Izašla je iz zgrade na studenu sitnu izmaglicu u tmurnom londonskom sutonu koji je brzo prelazio u tminu. Brzo je prešla Voksolski most. Kiša je dobovala po njenom vunenom kaputu, dok se ispod crnela reka.

Metro je bio krcat i spor. Stajala je sve vreme i, po navici, promenila dva vagona, ne bi li bila sigurna. Bila je sama.

Na Arčveju, omanja kuća u nizu beše utihnula i ona se pope stepenicama do svog stana. Bilo je hladno u njemu. Pojačavši grejanje, neko vreme je stajala i gledala s kuhinjskog prozora. Pred njom se prostirao London, okupan narandžastim, natrijumskim sjajem. Spustila je torbu, upalila svetio i prešla u spavaću sobu. Stan, u kome se povremeno čulo krckanje i škripanje, postajao je topliji. Stala je ispred ogledala i skinula svoje crno poslovno odelo - kratak sako i neupadljive pantalone, i pažljivo ih okačila. Skinula je preko glave majicu sa leđnim izrezom i sklonila kosu sa čela i uvila je u punđu, baš onako kako je nosila u vojsci, ispod beretke. U vešu, pogledala se, tražeći nedostatke, gubitak mišićnog tonusa, opuštenost tih širokih ramena, salo koje vreba ispod zategnute tamne kože. Nakon godina u vojsci, razvila je snagu u torzu koju sada teško održava. Nemilosrdni tempo života jednog službenika Tajne obaveštajne službe ne pomaže; njegova nepredvidljivost, sati provedeni pred uključenim ekranom, naleti stresa iz neočekivanih pravaca. Sagnuvši se u struku, pokušala je da dotakne dlanovima pod, nakon čega je, ostavši nekoliko trenutaka u tom položaju, izdahnula i uradila nekoliko iznuđenih sklekova. Imala je osećaj da joj nešto izmiče, nešto što valja sakupiti, povratiti.

Istuširavši se, obukla je plavu frotirsku kućnu haljinu, stavila zamrznuti kiš u mikrotalasnu i nasula punu čašu riohe. Jela je stojeći u kuhinji, zveckajući viljuškom po plastičnom poslužavniku. Osvrnula se na dan za sobom. Pregledala je obraćanje službenika ispostave u Tokiju jednom kineskom diplomati zarad moguće regrutacije; poslala je kratak izveštaj o sudbini kineskog generala kojeg su uhvatili da šalje dokumenta tajvanskoj obaveštajnoj službi: streljan je; takođe je pročitala nekoliko telegrama iz pekinške ispostave, odakle su joj dosađivali.

Peking

Nakon što je obukao sako, košulju, pantalone, cipele i kaput, Kikirez je stajao pred ogledalom u kupatilu i brinuo. Osećao je novu sintetičku odeću na svojoj pohabanoj žilavoj koži. Izgleda neprirodno. Dvadeset šest dana je proteklo otkako je, mokar, izašao iz šljunkovite jame.

Nastavivši hodnikom, prošao je kroz zavesu od perli gde će, svestan je toga, biti izložen ispitivačkim pogledima. I zaista, Dandan Mama i Kuvar bili su tu, grejući dlanove šoljom čaja. Bilo je vedro hladno jutro i metalne površine salona svetlucale su na suncu, dok su se šolje pušile. Pratili su ga pogledom dok je hodao ka vratima. Kuvar se zlurado osmehnu. Njegove vlažne oči su se caklile.

„Ženiš se?”

Dandan Mama se nasmeja. Ipak, hitro je otvorio ulazna vrata i izašao napolje. Na ulici mu je bilo neprijatno, te nije dizao pogled. Pokret.

Poduža šetnja do stanice metroa odužila se time što se dva puta okrenuo i zastao kod jednog kioska brze hrane, ne bi li proverio da li se neko zaustavio s njim. Koliko može da oceni - nije niko. Spustio se stepenicama s jutarnjom svetinom u stanicu metroa. Na šalteru se spetljao. Sitno? Koliko? Karta za prevoz? Nekoliko pogleda u njegovom pravcu. Jedna rumena uniformisana službenica, s jarkim karminom i iscrtanim obrvama, namršteno ga je gurnula ka rampi. Kikirez je osetio da se ne uklapa - neugodnost nove odeće i nedostatak samopouzdanja - svestan da i drugi to osećaju.

Zakoračio je na pokretne stepenice. Primetio je da sporo ravnomerno spuštanje prati jedna kamera sa plafona, u čijem se vidnom polju našlo svako lice. Da spusti pogled? Prekasno.

Četrdeset minuta u metrou. Nekoliko puta je promenio vagone.

Na stanici Pinguojuen, na krajnjem zapadu grada, izašao je na hladno blistavo jutro. Pred njim su se uzdizala Zapadna brda. Jedna starudija od minibusa - na čijim je vratima crvenim slovima na engleskom pisalo IZVRSNI TURISTIČKI IVELELEPNI HRAMOVI - odveo bi ga za dvanaest juana do Đetajskog hrama. Vozač ga je pozivao sa svog prozora. Ipak, odlučio se za sporiji, ali neupadljiviji gradski autobus br. 931.

Okolo devet časova peo se kamenim stepeništem ka ulazu u kompleks hrama. Radni dan i hladnoća - vrlo malo posetilaca. Duboki oker paviljoni među kvrgavim drvećem, vlažna mahovina koja se spušta niz zidove, kamene staze sa izniklim korovom, ali je sve u boljem stanju nego što se seća. Poslednji put kada je bio ovde, hram je bio retkost, mesto za piknike, dugačka vožnja biciklom od studentskog kompleksa. Seća se *baozija* i toplog piva iz flaše, cvrčaka koji su zujali leti. Sada se pak čini da je hram vratio svoju prvobitnu namenu. Ušao je u jedan zamračeni paviljon. Unutra se, povrh jednog oltara, nalazila zlatna maitreja,

ružičasti štapići oštrog mirisa koji su tinjali i nešto pomorandži. Izašao je u dvorište. Nigde nikoga. Tišina, vetar u drveću.

Nastavio je dalje, ka severozapadnom ćošku kompleksa. Kroz jednu senovitu kapiju video je naznake ogromnog mermernog oltara. Oltar hrama rukopolaganja, setio se, gde se monasi Škole čiste zemlje vekovima zareduju. I, blagi bože, eno jednog. Kikirez je na trenutak ugledao priliku u narandžastom plaštu, obrijane glave, kako brzo hoda ka oronuloj niskoj građevini od cigle pored zida hrama. Sandale su mu landarale, dok je hodao noseći ručak u kutiji od stiropora. Zamislio se nad povratkom sveštenstva, nad verom.

Nekoliko trenutaka je stajao. Pred njim se nalazila stražnja kapija, koja vodi ka borovima na kamenitoj padini. Zašavši među drveće, Kikirez je seo kod jednog visokog, prastarog bora, zapalio cigaretu i čekao.

Nekih sat vremena sedeo je na mekanim iglicama bora, sve dok se, žureći duž crkvenog zida, nije pojavio jedan čovek otmenog izgleda, talasaste srebrne kose koja mu je, iako donekle proređena, i dalje padala do kragne. Elegantne crte lica, nežna usta, usta stvorena za suptilnost, otmenost.

Na dvadesetak metara od Kikireza, čovek se zaustavio i sagnuo u dnu bora. Iz svoje torbe izvadio je pakovanje mirišljavih štapića, nešto bresaka, te čitavu pečenu patku. Kikirez je mirno sedeo i posmatrao ga. Potom je, lagano, iz džepa izvukao plastičnu vrećicu vezanu gumicom koju je sa sobom nosio svih ovih godina. Izvadio je požuteli novinski članak sa istakanom umrljanom slikom, kao da želi da potvrdi ono što već zna.

Čovek sa prastare fotografije je, klečeći nedaleko od njega, uzeo upaljač i zapalio šaku mirišljavih štapića, koje je žabo u zemlju, među borove iglice. Pored mirišljavih štapića postavio je voće, a pored voća, s poštovanjem, patku. Pljesnuo je šakama i tri puta se naklonio. Izgovorio je nešto što Kikirez nije čuo. Zapalio je štapić, koji je goreo i kovitlao se u dnu šume, ispunjavajući hladan vazduh jetkim dimom. Dok se štapić, tinjajući, gasio, ugledni čovek je seo na svoje pete, s blagim osmehom na licu. Izgledao je zamišljeno.

Sada, pomisli Kikirez. Ustao je.

„Ven Đinghane!”, povikao je.

Uplašen, ugledni čovek podiže glavu i počeo da ustaje. Kikirez krenu ka njemu, raširenih ruku u znak dobrodošlice, oponašajući zapanjenost i zadovoljstvo što je vernije mogao.

„Đinghane, došao si.” Kikirez je nastavio ka njemu. Mršteći se, ugledni čovek je odlučno stajao pred njim i pažljivo ga gledao.

„Oprosti, ko si ti?”

„Ja sam. Li Huašeng.”

Umalo posrnuvši, ugledni čovek se brzo povratio.

„Huašeng! Blagi bože. Jesi li to zaista ti?”

„Da! Znao sam da ću te pronaći ovde. Danas.” Nacerivši se poput kakvog luđaka, Kikirez pokaza na mirišljave štapiće i patku.

„Setio si se. Moj otac.”

„Naravno da se sećam. Došao sam s tobom da prospeš njegov pepeo, zar ne? Rekao si da ćeš zauvek dolaziti. Svake godine. I evo te. Divim se tome, Đinghane, veoma. Zaista si

dobar sin."

Kikirez je video da sedi čovek pokušava da se sabere. Stajali su neka dva metra jedan od drugog, Kikirez raširenih ruku, kao da će svakog trena pokušati da zagrlji profesora Vena Đinghana, svog starog, dragog prijatelja. Ili da ga smrvi. Ugledni čovek je bio napet, spreman da hitro ustukne.

„Dakle... *vratio si se*, Huašeng."

„Jesam. Vratio sam se."

„Pa, to je iznenađenje." Kikirez je primetio proračunatost u njegovim rečima. Pogled uglednog čoveka šetao je gore-dole, upijajući neobičan sako, jeftine cipele. „Divno iznenađenje."

„Imamo o toliko toga da razgovaramo, Đinghane", iskezio se Kikirez.

Ven Đinghan ga pogleda u oči i tiho reče.

„Čudno je. Nisam čuo da su te... oslobodili."

„Pa, to je i te kakva priča."

„Nesumnjivo. Priča koju želim da čujem." Ven Đinghan klimnu glavom.

Pauza. Kikirez je gajio blagu, besmisleni nadu da bi u njihovom dugom prijateljstvu još uvek moglo biti života, ali ovo ne ide nikuda. Dođavola s tim.

„Pa, znaš, to je priča koju ti verovatno neću ispričati." Kikirez je spustio ruke. I sklonio osmeh s lica. Ven Đinghan ustuknu unazad i pomalo u stranu.

„Slušaj pažljivo sada, Đinghane. Jer će stvari početi brzo da se odvijaju. Jesi li i dalje pri Akademiji za raketnu tehnologiju?"

„Ne znam o čemu govoriš. I predlažem da *ti* pažljivo saslušáš."

Kikirez je govorio tiho. „Odgovori na pitanje."

„Treba li ti pomoć, Huašeng? Imam sredstava. Mogu da ti pomognem. Ali nećeš mi pretiti."

Kikirez koraknu i uhvati profesora za ruku. Čvrsto. Ven Đinghan spusti pogled, kao da ga je snaga Kikirezove velike šake učinila svesnim razlika koje su se među njima razvile.

Kikirez mu šapnu. „Dvadeset godina. U pustinji. Dvadeset *godina*. Nisam te odao. Nikoga nisam odao. I da, pomoći ćeš mi."

Ven Đinghan obližnu usne. „Neće moći."

„Hoće. Jer ću im, u suprotnom, sve ispričati. Ko smo bili. Šta smo radili."

Njegov sagovornik se prezrivo nasmejao, ali je Kikirez u smehu čuo slabost.

„Obojicu bi nas streljali, Huašeng."

„Ali mene neće pronaći."

Pauza. Kikirez je pojačao stisak. Ven Đinghan je pokušavao da zadrži ravnotežu, nekakav privid kontrole, ali mu je izmicala.

„Vraćamo se poslu, Đinghane", reče Kikirez.

Ovaj pokušaj da istrgne ruku, prosiktavši:

„Dalje od mene!"

Kikirez ga je s lakoćom odvuкао do zida hrama i, ščepavši ga debelom podlakticom za vrat, snažno pribio uza cinober crveni zid. Venove oči behu prazne, dok mu se u uglovima usana skupiše bele fleke pljuvačke. Začutao je. Slobodnom šakom Kikirez izvuče nešto iz kaputa.

„Ovde imam dva pisma. Jedno je namenjeno šefu Akademije za raketnu tehnologiju. Sve što piše je da je njihov službenik bio agent britanske obaveštajne službe. Nema imena. Trebaće im vremena. Ako ga pošaljem, imaćeš vremena da pobegneš.”

Ven Đinghan izgovori nešto nerazgovetno.

„Drugو, adresirano na Ministarstvo državne bezbednosti, optužuje te imenom i prezimenom. Ako ga pošaljem, nećeš imati vremena.”

Profesor je sedeo na borovim iglicama. Ven Đinghan je malo vikao i potom malo plakao. Preklinjao je, brbljajući o svojoj ženi i detetu, zbog čega je Kikirez izgubio živce jer, kako je izvestio profesora, nema ni ženu ni decu zbog toga što je prethodne dve decenije proveo u ustanovi za prisilni rad u pustinji Ćinghaj, gde brak i radosni bračni odnosi nisu mogući. Žustro izgovorivši ove reči, Kikirez je zadao udarac najpre u ugledni solarni pleksus, a zatim i još jedan, zastrašujući, iako otvorenom šakom, po obrazu. Previjajući se na zemlji nekoliko trenutaka, profesor se pridigao i seo. Seda kosa bila mu je razbarušena, suze su se slivale niz njegovo lice, a sline poput niti visile iz njegovog istaknutog nosa.

S rukama na kukovima, Kikirez stade pred njega.

„Ovo će ići veoma brzo. Za nedelju, možda dve ili tri, sve će biti gotovo. Nakon toga me više nikada nećeš videti.”

Tišina. Otežano profesorsko disanje.

„Sada ćeš se vratiti u svoj automobil. Došao si kolima, zar ne?”

Pauza i klimanje glavom. Kikirez je znao da ga ima. I budućnost se otvori u Kikirezovoj glavi.

„Vратиćeš se u svoj automobil i odvešćeš se u Akademiju za raketnu tehnologiju, odakle ćeš uzeti nešto dobro - nešto dobro, što može da posluži kao dokaz - i doneti mi večeras.”

Profesoru, koji je spustio pogled, ote se neobičan zvuk nalik na cviljenje. Kikirez je znao da mora brzo da dela.

„Šta imaš u svojoj kancelariji, Đinghane?”

Profesor odmahnu glavom. „Sve se promenilo. Sada je sve na kompjuterima. Na zaštićenim mrežama.”

„Naći ćeš nešto na papiru. Šta imaš na papiru?”

„Znao sam da ćeš se vratiti. Oduvek sam znao da ćeš se vratiti.”

„Šta imaš na papiru?”

Spustivši se četvoronoške na borove iglice, profesor je uzeo šaku i propustio ih kroz prste. Potom je uzdahnuo. „Nekoliko izveštaja. Dva ili tri. Ali svaki je zaveden pod određenim brojem. Ne mogu da ih uzmem. Saznaće.”

„Idi u svoju kancelariju. Uzmi jedan izveštaj. Najbolji. Donesi mi ga večeras. U sedam.

Na uglu Đenvajske avenije i Ulice Dungdaćao. Severno, s leve strane ulice, nalazi se jedna velika kopirnica. Donesi ga tamo. Kopiraćemo ga i potom ćeš ga vratiti. Biće van tvoje kancelarije tri sata.”

Žmureći, Ven Đinghan je sedeo mirno.

„Jesi li ponovo u kontaktu s njima?“, upita.

„Da“, slagao je Kikirez. „Još jedna stvar. Novac. Donesi mi koliko god novca možeš. Sada ustaj.”

U tišini su se spuštali padinom, obilazeći hram. Ven Đinghan je vodio, Kikirez je pušio i pljuvao. Na obodu parkinga Kikirez je ponovo uhvatio profesora za ruku. Ven Đinghan skrenu pogled, na ivici suza.

„Još jednom. Sedam časova. Đenvajska avenija i Dungdaćao. Ne treba mi gomila dokumenata, samo dokaz. Idi pravo u Akademiju. Ne pričaj ni sa kim. Završi ovo i stvari će se brzo odvijati. Nedelja, dve, i bićeš slobodan i čist.”

Zagledan u daljinu, profesor nije odgovorio.

„Ne zaboravi ona pisma.”

Prešavši preko parkinga, profesor izvadi ključeve od automobila i podiže ih. Pritisnuo je dugme i svetla se upališe na jednom elegantnom plavom japanskom automobilu zatamnjenih prozora. Nakon što ga je neko vreme posmatrao, Kikirez je prešao preko asfalta i uhvatio profesora, koji je otvarao vrata automobila.

„Je li zaista tvoj, Đinghane?”

Ven Đinghan iznudi jedan slabašan osmeh. „Da.”

Udahnuvši, Kikirez se osvrnu oko sebe i, kako na parkingu nije bilo nikoga, još jednom oštro udari profesora po obrazu. Zastenjavi, profesor posrnu uz bok automobila.

„Nemoj da kasniš.”

Automobil se udaljio. Kikirez je upamtio broj tablice. Potom je otišao na autobusku stanicu gde je, zgađen, besan, postišen, pobedonosno sačekao autobus br. 931.

Ručak s predstavnicima Ministarstva spoljnih poslova i grdnja, učtiva, ali jasna i glasna. Mangana i Harvija pozvali su na ručak za jednim ogromnim ovalnim stolom u *Golden pik sifud vilidžu*, na dvadeset drugom spratu jednog mermernog bloka prepunog telefonskih kompanija. Devojke su nemo prelazile preko crvenog tepiha, donoseći im čaj. Preko puta njih sedelo je troje ulizica, kao i zamenica portparola Ministarstva, uredne frizure, koja tiho pročisti grlo.

„Dakle, gospodine Mangan. Gospodine Harvi.” Njen engleski bio je izvrstan. „Hvala vam što ste došli. Zadovoljstvo nam je da vas vidimo. Razume se, pomno pratimo vaše izveštavanje.”

„Hvala vam što ste nas pozvali, madam Vang.” Harvi, ogroman u svom odelu, pokušavao je da se dodvori, čime samo, pomisli Mangan, odaje utisak prekorenog tinejdžera.

„Budimo sasvim iskreni jedni prema drugima. Znamo da morate da izveštavate, i

slobodni ste da izveštavate u Kini. Naravno.”

Pauza i prepreden smešak, koji kao da poručuje: svi znamo šta to znači, zar ne? „Ali pojedini resori umeju prebrzo da donesu zaključak, da tako kažemo.”

Mangan nije mogao da odoli. „Na koje resore mislite, madam Vang?”

Opet isti smešak.

„Pa, možda ste sreli njihove predstavnike u... gde ono beše... a da, u Đinjiju. Ti resori.”

Manganu se dopada zamenica portparola Vang. Učinilo mu se da je osetio kako žar ironije tinja tamo negde, iza fasade. S vremena na vreme bi vam, u privatnim razgovorima, rekla nešto konkretno, ako biste uspeali da je dešifrujete.

Devojke donesoše činije finih mekanih račića u bistrom bujonu, škampe dinstane u biberu, te očišćenog šarana kivanog na pari, sa đumbirom i mladim lukom. Madam Vang jedva da je pipnula hranu svojim štapićima. Harvi je napunio svoju činiju i jeo proždrljivo.

„U tim drugim resorima, gospodine Mangan, gospodine Harvi, smatraju da vaše izveštavanje o naporima vlasti da očuvaju red u Đinjiju nije bilo sasvim pravedno. I smatraju da niste bili... otvoreni prema njima. Imajući to u vidu, predložili su da se ispituju vaše akreditacije stranih izveštača sa sedištem u Pekingu.”

Sranje, pomisli Mangan.

Harvi je prestao da žvaće.

„Međutim, mi u Ministarstvu spoljnih poslova smatramo da to nije prikladno. U ovom trenutku”, reče madam Vang. Vidite? Štitimo vas. Nemojte da se ponovi.

Nakon polučasovnog, neizdrživog ćaskanja, madam Vang i ulizice krenuše. Mangan i Harvi ustadoše i ozbiljno im se zahvališe na ručku. Mangan se obavezao na potpunu saradnju, moleći za trajno razumevanje od strane Ministarstva. Osoblje restorana isprati svitu madam Vang napolje. Harvi se okrenu ka Manganu. Na trenutak su pogledali jedan drugog i prasnuli u smeh, nakon čega je Harvi naručio pivo.

Peking

Statičnost je neprijatelj. Stoga je Kikirez hodao.

Veče je postalo hladno i vedro. Sutton je padao ranije nego inače i delići ljubičastih oblaka širili su se ka zapadu. Đenvajska avenija bila je zagušena saobraćajem; dugi redovi na autobuskim stajalištima, Pekinžani u pokretu dok se vraćaju u svoje zamračene pregrejane stanove, gde ih čeka šolja čaja, činija pirinča i svinjetina koja cvrči u voku.

Kroz Park oltara sunca, do Radničkog stadiona, gde su mladići zaokupljeni svojim skejtbordovima, te u sumrak, južno, ka Ulici Dungdaćao. Zastajkujući svaki čas, uz naglo osvrtnje, Kikirez je prešao ulicu sa gustim saobraćajem i spremio se da prvi put obiđe kopirnicu.

Utom je spazio Vena Đinghana, koji je stajao ispred radnje i mlako mu mahao. Blagi bože, pomislio je. Prešao je ulicu u tmini koja se naglo spustila. Obrisi profesora, koji je stajao pogrbljen, videli su se pod ostrim neonskim svetlom koje je dopiralo iz izloga. U ruci je držao jednu plastičnu kesu. U radnji, osoblje s plavim košuljama i kačketima radilo je na kopir-aparatima.

„Poranio si”, reče Kikirez.

„Huašeng, moramo da pričamo.” Glas mu je bio slabašan, nesiguran.

„Šta si doneo?”

„Ne ovde, pobogu”, zacvileo je.

„Daj mi ga, sada.”

Profesor se nije pomerio.

„Sada.”

Kikirez je spazio da se Venu tresu šake. Predao mu je kesu. Kikirez ga je uzeo za ruku i poveo u kopirnicu. Potom je zastao, nesiguran.

Profesor ga pogleda. „Moraš da platiš na kasi.”

„Ti plati. Požuri.”

Ven Đinghan je lagano prišao pultu i predao novčanice. Radnica bradom pokaza na slobodan kopir-aparat. Kikirez pogleda u kesu.

Jedan dokument, debeo, povezan spiralom.

Na naslovnoj stranici dva crvena karaktera, *duemi*, „strogo poverljivo”, najviši nivo poverljivosti. Zatim broj 157.

Takođe i naslov: Preliminarni izveštaj o određenim pitanjima u vezi sa kvarom druge faze letelice DF-41, sa implikacijama uvrščivanja u eksperimentalni lansirni program MIRV.

I ispod: Vodeća grupa u vojnim pitanjima.

Kikirez oseti kako mu se suše usta. Jebote, blagi bože.

„Kopiraj, Đinghane, smesta.”

„Zbog tebe će nas ubiti, zbog ovoga.” Glas mu je bio tek nešto glasniji od šapata. „Svestan si toga, zar ne?”

Činilo se da je profesor na ivici kraha. Kikirez je viđao to ranije, u zatvorima; iznenadno klonuće duha i potpun poraz, nekada za svega nekoliko časova. Kikirez je pokrivao Vena dok je profesor vadio dokument iz kese. Radnica ih je posmatrala. Ven je položio dokument na površinu kopir-aparata. Spustio je poklopac. Stisnuo dugme.

Podigao je poklopac. Okrenuo stranicu. Spustio poklopac.

Stisnuo dugme.

Videvši primerak naslovne stranice koji je glatko izašao iz aparata, Kikirez ga je hitro zgrabio. Potom i drugu stranicu, sadržaj.

Treća stranica. Spustio je poklopac. Pritisnuo dugme.

„Za ime sveta. Koliko ih ima?”

Profesor je zastao i pogledao ga. „Šezdeset.”

Kikirez se osvrnuo oko sebe i obližnuo usne. Radnica je bila zauzeta drugom mušterijom. „Pa, požuri.”

U narednih dvanaest mučnih minuta, profesor je kopirao. Kikirez je stavio papire u kesu. Gotovo je.

Kikirez je izgurao Vena iz kopirnice. Stajali su na pločniku. Ven je i dalje držao izveštaj.

„Kako si ga uzeo?”

„Stavi ga pod moju košulju.”

„Da li te je neko video?”

„Da li bih bio ovde da jeste?”

„Vrati ga večeras. Vrati ga u sef, u redu?”

„Ne mogu ja ovo, Huašeng.”

„Upravo to radiš. Daj mi broj svog mobilnog telefona.”

Kikirez je na ceduljici napisao broj koji mu je Ven Đinghan rekao.

„I novac.”

Svežanj novčanica od po sto juana. Debeo svežanj, primeti Kikirez.

„Sada slušaj pažljivo. Nudimo jednokratnu transakciju. Samo jednom. Ovo što si mi večeras doneo je dokaz. Sada si umešan, Đinghane, i nema nazad, razumeš li me?”

Tišina. Kikirez je poželeo ponovo da ga udari. „Javiću ti instrukcije telefonom. Sve će se uskoro završiti i niko neće saznati.”

Ven Đinghan zavrte svojom sedom glavom i skrenu pogled u pravcu mutnih prilika na ulici, dok su svetla semafora blistala u pekinškoj noći.

„Nikad kraja”, reče.

DRUGIDEO

OPERACIJA

Tajna obaveštajna služba Ujedinjenog Kraljevstva (SIS)
Voksal Kros, London

Pogled s terase je izvrstan. Jedna od privilegija, reklo bi se, ovog posla, ovog mesta, iako sam bog zna da su privilegije retke, nakon što odbijete osećaj posebnosti koji Služba toliko gaji. Naslonivši se na ogradu, pogledala je u pravcu reke, čkiljeći od poznojesenjeg blistavila reke pod plavim nebom. Okrenula se i ušla unutra.

Sela je u svoju kabinu, svoju sivu ćeliju. Telegram se nalazio na stolu ispred nje. Telefonski razgovori sa Hopkovom uvek zahtevaju izvesno razmatranje.

Posegnuvši za telefonom, oklevala je nekoliko trenutaka nakon čega se naterala da podigne slušalicu i okrene broj.

Prigušen signal.

„Hopko.”

„Val, Triš na vezi. Paterson.”

„Dobro jutro, Triš Paterson.” Uzdržan ton.

„Pa, da. Pretpostavljam da ste videli telegram od Čarterisa. Ispitala sam tragove. Zanimljivo je. Mislim da bi trebalo da se sastanemo.”

„Pa, Triš Paterson, onda ćemo se sastati. U mojoj kancelariji, recimo u jedan?”

„U redu. Vidimo se tada.”

Dakle, ima sat vremena da promisli. I možda da provežba.

Sačinivši beleške, Patersonova je otišla u menzu po šolju kafe i sela da ih iščita. Sastanci Direkcije za Zapadnu hemisferu i Bliski istok obično se održavaju u foteljama u kancelariji Hopkove. Atmosfera kolegijalnosti ume brzo da se rasprši. Rivalstva i netrpeljivost zaoštre razgovor. Oficiri obaveštajne službe koji su na položaju tričavih osam meseci znaju da ne treba suviše drčno da izraze svoje mišljenje.

Prva je stigla, razume se. Hopkova nije bila tu. Zauzela je jednu stolicu u ćošku - uvek zaštitite bokove i leđa - i čekala. Hopkova na zidu drži kineske šare, fine komade iz perioda dinastije Song - jednog leptira i šumarak bambusa.

Sledeći je stigao Drinkvoter, oficir bezbednosti, u odelu, čekinjaste sede kose, mesnat, rumen, sa nagoveštajem ogorčenosti u sebi.

Za njim Vejverli, oficir Odeljenja za operativne zahteve za Daleki istok, koji joj je namignuo i seo sa prenatlaženim olakšanjem. Vejverli je bio na lošem glasu. Imao je dugu svetlu kosu, maslinastozeleno laneno odelo i neuverljiv osmeh.

U tišini su sve troje pregledali Čarterisov telegram i tragove. Patersonova je

bezuspešno pokušala da pročita izraze njihovih lica.

Pitala se da li Hopkova smišlja kako će ući u prostoriju. Sada je hitro ušla sa šoljom kafe u ruci i crnom štiklom zalupila vrata za sobom.

Hopko, Valentina. Oficirka za Kinu. Gostujuća oficirka, ko zna odakle, iako priča ima na pretek. Stavivši šolju na sto, Hopkova oliza prosutu kafu s prsta. Patersonova je osećala kako energija izbija iz nje poput toplote. Zdepasta, crnomanjasta Hopkova. Oštro oko Patersonove primetilo je da je obučena isuviše mladalački za svojih skoro pedeset godina - možda prekratka crna suknja, pomalo previše otvorena bluza boje smaragda, sivkaste čarape. Zifit crna kosa, začesljana unazad kako bi dobila na punoći. Uprkos godinama provedenim u vojsci, Patersonova oseti kako se u njoj budi snob. *Izgleda kao prokleta konobarica*, pomislila je.

Hopkova se okrenu, kao da ju je čula. Patersonova se uzvrpoljila u svojoj stolici.

„Dobro jutro, Triš.” Hopkova se zagleda u nju. „Stvari napreduju u Srednjem kraljevstvu, zar ne?”

Lice Hopkove videlo je dosta sunca. Imala je nesavršenu kožu, pegavu, skoro zlatastu. Nosila je naočare sa debelim crnim obodom. Iza njih, nemiran pogled.

Hopkova je sela. „Hoćemo li?”

„Skrenula bih vam pažnju na dve stvari.” Patersonova oseti kako joj glas dobija vojnički ton. Smiri se, pomislila je, nije ti ovo kasarna. Pročistila je grlo. „Čarteris je tražio tragove o ključnim rečima *noćna* i *čaplja*. Te reči povezane su s jednom mrežom pod imenom PAN GLINT. Oдавно ne postoji. Bio je to signal za uzbunu, koji se prenosio telefonskim putem ili pismom.”

Hopkova je prelazila olovkom preko papira koje je imala pred sobom.

„Drugo, svi znamo za novine koje zastupa Filip Mangan i svi znamo da je njihova pekinška redakcija neko vreme bila domaćin oficiru ove službe, kojem je to bilo prirodno skrovište. Isti službenik bio je zadužen za PAN GLINT.”

Tišina. Koji je Patersonova nastojala da popuni.

„Otuda, možda, i insistiranje kontakta da je stari prijatelj novina.”

„Možda.” Drinkvoter iz Bezbednosti je pogleda. „Oprosti, Triš, ali možemo li da budemo malo precizniji? Kada je tačno funkcionisala ta mreža PAN GLINT?”

„Od 1985. do 1989.”

„Blesak iz prošlosti, zar ne? Ko su oni?”

„Meta PAN GINT-a bila su kineska astronautička istraživanja. Oni su bili inženjeri astronautike. Njih petorica. Diplomci velikih akademija u Hajdijanu. Raketna tehnologija, telemetrija, metalurgija. Glavni agent, i koordinator, imao je šifrovano ime VETROKAZ. Šifra *noćna čaplja* bila je signal za uzbunu VETROKAZA. On je bio zadužen za proizvod i kontakte sa službenikom na slučaju.”

„Biće da su službenici, u množini”, promrmlja Hopkova.

„Znamo li ko je bio taj službenik? Ili službenici?”, reče Drinkvoter.

„Ne.” Prvobitni tragovi nisu odveli Patersonovu dalje od šifrovanih imena.

Hopkova se okrenu ka Drinkvoteru i skinu naočare. „Ali garantujem ti, Sajmone, da su to bili Sonja i Malkom Klark.”

„Zaista? Blagi bože.” Izgleda da je zatekla Drinkvotera. Temperatura u prostoriji podigla se za pedalj, ali Patersonova nije imala predstavu zbog čega.

Vejverli iz Operativnih zahteva počeo: „Očigledno pitanje, šta se dogodilo sa PAN GLINT-om?”

„PAN GLINT se raspao na prelazu između osamdeset osme i osamdeset devete”, reče Patersonova. „Bili su sve manje i manje aktivni. Nema izveštaja kontakata nakon marta osamdeset devete. VETROKAZ je, prema izveštaju, nestao sredinom osamdeset devete. Jedan se ubio. Ostali su prestali da odgovaraju.”

Hopkova se okrenu na stolici. „Nakon demonstracija na trgu Tjenanmen i Četvrtog juna sve je prestalo, rekla bih. Klarkovi su otišli te godine, nekoliko meseci nakon pucnjave. Tako.”

„Mangan. Šta znamo o njemu?” reče nestrpljivo Drinkvoter iz Bezbednosti.

„Ne mnogo.” Patersonova se prekori u sebi što nema njegovu radnu biografiju. „Videćete njegove tekstove. Pouzdan novinar. Ali daleko od veličine u svojoj profesiji.”

„Ali pristojan je, zar ne?” Hopkova se nagnula i pogledala je nestrpljivo. „Mislim da su mu članci sasvim dobri.”

„Zbog čega, Val? Zbog čega su dobri?”, upita Drinkvoter.

Hopkova se naslonila, kladeći svoje naočare. „Zbog toga što je ozbiljan. Neki njegovi istraživački članci u novinama naučili su me stvarima koje nisam znala. Sva ta hapšenja u Đangsiju, svi ti nesrećni, prokleti Sledbenici. Mislim da je on jedini novinar koji se obreo tamo. Dovrtljivo s njegove strane. Uz to, fotografije su bile izuzetne.”

„Nema prethodne veze sa Službom?”, reče Drinkvoter.

„Nikakve”, reče Patersonova.

„U redu, ljudi. Hoćemo redom?”

Hopkine maštarije, tako su nazivali njeno insistiranje da sasluša svako moguće objašnjenje, ma koliko neuverljivo bilo, te da ga iscedi pre nego što ga odbaci. „Triš?”

„Pa, uzmimo ovog čoveka zdravo za gotovo”, reče Patersonova. „Recimo da je bio doušnik pre više od dvadeset godina. Sada se vratio. Ne znamo gde je bio, šta želi, ili šta ima. Ali činjenica da je kontaktirao biro, i da zna šifru, govori nam da je stvaran.”

Hopkova je pravila beleške. „Iako je prošlo dvadeset godina?”

„Razlozi mogu biti brojni. Nova prilika. Nove potrebe. Sredovečnost.”

Hopkova je pogleda. „Dakle, godine nas čine izdajnicima?”

„Ne. Već je bio izdajnik”, reče Patersonova. „Godine nas teraju na preispitivanje, zar ne?”

Hopkova klimnu glavom. „Imaš pravo. Tome?”

Vejverli, službenik Odeljenja za operativne zahteve, zapisuje i deli informacije iz svih operacija, čega je Patersonova svesna. Službenici Odeljenja za operativne zahteve odstranjuju besmislice, zablude, umanjuju grandioznost agenata i lakovost njihovih nadređenih. Posmatrala je kako usklađuje skepsu i kolegijalnost.

„Cenim da je ovo nešto gadno”, reče. „Reč je o Ministarstvu državne bezbednosti. Saznali su za PAN GLINT. Ili su možda znali sve vreme. Izvukli su iz VETROKAZA sve o njegovim operacijama i sada šalju nekog na nas.”

„Zbog čega?” upita Patersonova.

Vejverli slegnu ramenima. „Prave nestašluke. Raskole. Skreću nam pažnju s drugih stvari. Zbog čega se inače vrše kontraobaveštajne operacije?”

„Zbog čega bi to bio neko drugi, Tome? Zar nisu prosto mogli da preokrenu VETROKAZA? Da ga pošalju *njega* na nas?”, reče Hopkova.

„Mogli su, svakako. Ali obično ih streljaju, umesto da ih preokrenu. MDB smatra da su dvostruki agenti problematični.”

Hopkova je ćutala. Vejverli cimnu glavom ka njoj.

„Val, brine me utisak da želiš da istražiš ovu stvar”, reče.

Drinkvoter šmrknu. Hopkova se okrenu ka njemu i prekrsti noge.

„Sajmone, molim te. Spasi me sebe same.”

Odmahnuvši glavom, Drinkvoter poče strpljivo da objašnjava.

„Ovo je uobičajeno. Lokalci pokušavaju da otkriju prikrivene agente među stranim novinarima. Ili barem tragaju za vezama između novinara i lokalnih ispostava. Razotkrivaju frilensere, ili šta već. Stoga, izbacе jedan marker - neku finu šifru raspoznavanja - ne bi li videli kuda će ih to odvesti.”

Hopkova je ćutala, bezizražajnog pogleda. Dakle, palo je na Patersonovu, koja se gnuša vakuuma.

„Ipak, to ne objašnjava činjenicu da je šifra raspoznavanja valjana, zar ne?”, reče.

Ne pogledavši je, Drinkvoter se obrati Hopkovoј. „Pa, cenim da je Tom u pravu. Izvukli su nešto iz VETROKAZA. Vrlo verovatno pre mnogo godina.”

Sastanak se otegao. Da se Odeljenje za bezbednost pita, pomislila je Patersonova, Služba ne bi vršila operacije, jer sve operacije po definiciji predstavljaju pretnju po bezbednost Službe. Patersonova je odlučila da ne odustane.

„Nemamo šta da izgubimo”, reče. „Dozvolite mi da makar utvrdim identitet kontakta. Ionako ne možemo da mu pristupimo. Vратиće se Manganu onda kada proceni da treba.”

Ne obraćajući se njoj, Drinkvoter odmahnu glavom i usiljeno se osmehnu.

„Val, zar ne možemo da batalimo ovo? Bezbednost neće odobriti pekinškoј kancelariјi da se bavi nekakvom zavrzlamom Ministarstva državne bezbednosti.”

Hopkova pogleda svoje beleške. Potom se, ne obraćajući pažnju na Drinkvotera, okrenu ka Patersonovoј.

„Predlažem da im oboјici izdamo P-brojeve, i Manganu i kontaktu. Da ih ubacimo u sistem. Neka Čarteris obrati pažnju i javi nam ukoliko se kontakt oglasi. Videćemo kako će se stvar odvijati.”

Pokupivši svoje papire, Hopkova se vedro osvrnu oko sebe. „Hvala svima.” Voljno.

Patersonova se tek kasno po podne posvetila VETROKAZU, ma ko on bio. Prijavila je unos dve petocifrene P-brojeve.

P77395: MANGAN, Filip. Građanin Ujedinjenog Kraljevstva. Trideset šest godina. Novinar sa trenutnim sedištem u Pekingu. Nosilac akreditacije za strane dopisnike, izdate od strane pekinških vlasti. Prijavio pristup, kontakt neidentifikovan, osumnjičen BEI72. Referenca: P77396. PAN GLINT; VETROKAZ.

P77396: NEPOZNATO. Smatra se da je građanin NRK. Nepoznatih godina, procena - kasne četrdesete. Prišao P77395 nudeći informacije. Mogući BEI 72. Referenca: P77395; PAN GLINT; VETROKAZ.

Ubačeno u sistem. Seme posađeno.

Peking

Kikirez je strpljivo čekao svoju priliku na tmurnoj pekinškoj hladnoći. Pronašao je jednu knjižaru sa polovnim knjigama nedaleko od treće obilaznice, u prizemlju jedne podstanarske zgrade od opeke. Bila je tek nešto veća od nečije spavaće sobe. Rukom ispisan znak na kartonu upućivao je na knjižaru sa ulice. Vlasnik je bio stariji čovek sa naočarima, obučen u „Maovo odelo”, plavi pamučni sako zakopčan do grla, zaostavština iz vremena socijalizma. Pa ipak, izgleda kao neko ko čita klasičan kineski i ceni eklektično. U naslaganim kutijama *Ši Ding, Analekti Konfučija*, romani iz perioda dinastije Ming. Električna grejalica u čošku ispunjavala je sobu mirisom zagorele prašine. Pogledavši Kikireza, starac se slabašno osmehnuo i nastavio da čita *Narodni dnevnik*. Jedna riđa mačka ležala je u njegovom krilu i posmatrala Kikireza koji je prebirao po prašnjavim klasicima.

Pronašao je ono što je želeo: *Ču ci*, „Pesme juga”, u plavom, papirnom omotu svezanom pamučnom niti. Stari prijatelj, Či Juen. Drevni mislilac, strateg kraljeva, odbačen i mučen progonom. Ubio se u jednoj reci. Delići pesama isplivaše na površinu.

*„Na proleće, orhideja; na jesen, hrizantema;
Zanavek tako, do kraja vremena.”*

Kikirez je predao deset juana iz operativnih fondova starcu, koji uze novčanicu drhtavom rukom prošaranom venama. Potom mahnu, kao da poručuje Kikirezu da sačeka.

„Ovo je dobro. Ako voliš izazove.” Knjižarev glas bio je promukao, šušlav. Lagano je posegnuo za jednom braon knjigom koju pokaza Kikirezu. „Dobio sam čitavu kutiju. Uzmi jednu, ako želiš.”

Kikirez uze knjigu. *Taj Baj Jin Ding*. „Skrivena knjiga Venere.” Ne, ništa škakljivo, vojničke stvari, traktat dinastije Tang. Kikirez klimnu glavom, blago razočaran.

„Hvala vam.”

„Izuzetno delo.” Netremice posmatrajući Kikireza, starac položi šake na sto i pokuša da ustane. „Oprosti, da li se znamo?”

Smeten, Kikirez se okrenu i izađe na ulicu. Jednom se osvrnuo. Knjižar je stajao na prozoru i posmatrao ga. Kikirez hitro krenu u suton.

U jednu fotografsku radnju. Gde je platio četrnaest juana i stao ispred bele pozadine, dok mu je bubuljičavi klinac sa šiljatom frizurom govorio da ne mrda.

„Za pasoš?”

„Moglo bi se reći”, odgovorio je Kikirez, dok su šarene trake blica nestajale sa njegove mrežnjače.

Potom nazad u robnu kuću u Fangdžuangu, gde je Kikirez obazrivo kupio mobilni telefon, najjeftiniji koji je našao. Prema uputstvu koje je dobio od Jin, stao je u red ispred jedne trafike nedaleko od stanice metroa, gde je kupio mali plavi kupon za pozive u vrednosti od pedeset juana.

Kada se vratio u *Plavi dijamant*, posao se zahuktavao. Dandan Mama ga je nemo dočekala, raširivši ruke, kao da pita *gde si bio*. Jin je sedela pred ogledalom i češljala kosu. Kikirez je, bez žurbe, otišao u skladište, skinuo kaput i spustio dve knjige na dušek. Nakon toga je zauzeo svoju poziciju, na stolici kraj zavesa od perli. Zapalio je cigaretu. Jin je prošla pored, izbegavajući njegov pogled, dok se za njom gegao jedan mladić s kačketom.

I tako dalje, u noć. Devojke su leškarile u salonu i povremeno bi, na nekoliko trenutaka, izašle na popločano stepenište, dok im se dah pušio na hladnom vazduhu. Na televizoru, koji je zvečao, prikazivala se nekakva sapunica. Jedan izvajani tajkun u smokingu strastveno se raspravljao sa svojom stidljivom kovrdžavom ljubavnicom sa usnama poput pupoljka. Radnja se odvijala u jednoj šangajskoj vili sa grčkim statuama i visokom kapijom.

Kikirez je nemo posmatrao radnike koji su, pogrbljeni, prolazili kroz zavesu. Neki su dolazili u grupama od po dvojica-trojica, vonjajući na rakiju od sirka. Većina je bila sama.

Kikirez je u glavi sastavio još jedno pismo. Kasnije, kada je zaključao ulazna vrata, pogasio neonska svetla i ispraznio pepeljare, posmatrao je kako Jin ubacuje bateriju u telefon ne bi li se napunio. Prezrivo je pogledala mali uređaj.

„Sa *ovim* nikoga nećeš impresionirati”, reče. Nakon toga je zapisao kako da obavi poziv.

Bila je nedelja ujutru i Mangan je sipao kafu iz limenke. U „birou” je bilo tiho i pro hladno. Opet u pidžami, sedeo je za stolom i pregledao vesti novinske agencije Sinhua, listajući papire, pitajući se ima li nečeg što bi mogao da iskoristi za izdanje od ponedeljka. *Visoki kineski zvaničnik poziva na transformaciju modela ekonomskog razvitka!* Ili: *Potpredsednik poziva kadrove iz Gansua da istaknu važnost stabilnosti!* Ne?

Začulo se zveckanje ključeva pred ulaznim vratima i Ting uđe u stan, rumena u obrazima. Nosila je srebrnastu postavljenu jaknu i duboke kožne čizme sa štiklom.

„Maltene zima, Filipe! *Dongtian*, a!” Spustivši kesu sa kupljenim stvarima, ostala je da stoji, zadihana, sa osmehom na licu. Uvek ide stepenicama. „Osećam kafu?”

On pokaza na kuhinju. „Sveža. Šta ćeš ovde? Nedelja je.” Nedeljom ujutru, Ting proučava kunku, klasičnu operu, u velikom razredu tračara koje se rvu s *Paviljonom božura*.

Odlazeći u kuhinju, mahnula je prstom ka njemu. „Reći ću ti.”

Vratila se i naslonila na sto, držeći šolju s kafom koja se pušila. „Idi i obuci nešto.” Uperila je prst ka zidu, potom ka svojim ušima.

Mangan je ogrnuo jedan užasan ogrtač ukrašen žirafama, pa su izašli na terasu. Bilo je hladno. Izvadivši svoj dnevnik, Ting mu se tiho obratila. „Sinoć sam bila na prijemu na kom je bio jedan novinar iz Junana. Preziva se Ma. *Junan dešli*. Rekao je da zna za jedno selo naseljeno isključivo Sledbenicima, zaboravljeno mestašce u planinama, gde žive čitave porodice koje su sve dale pokretu.” Lupnula je stranicu u dnevniku sa nažvrljanim beleškama i brojevima telefona.

„Bilo kako bilo, policija je došla i đuture odvela mladiće. Razgovarao je s nekim porodicama, kažu da su mladići odvedeni u nekakav logor. Mesećima su tamo. Rekao mi je gde se nalazi. Zapisala sam. Kako on, razume se, ne može da iskoristi tu informaciju, rekao je da će nas povezati. Dokle god ga ne uvlačimo u tu stvar.” Pogledala je Mangana sa iščekivanjem.

Junan. Daleko je. Međutim, čini se da ima nečeg u ovim tračevima^ Moglo bi da preraste u priču.

„Bolje iscepaj tu stranicu iz dnevnika.”

„Da li ti se dopada?”

Pogledala ga je ispitivački.

„Naravno da mi se dopada. Veoma.”

Iscepila je stranicu i pružila je Manganu kao da predaje kakvu nagradu, nakon čega se okrenula i ušla u stan, pobedonosno podigavši pesnice.

„Ali, Filipe, ti ćeš morati da obaviš ove pozive, u redu?” Sagnula se da pokupi svoje kese. Sunčevi zraci joj zahvatiše crnu kosu i Manganu se učinilo da vidi druge boje, nijanse zelene i plave, prošarane u crnilu.

„Naravno”, rekao je.

Okrenula se ka vratima. „Trebalo bi da dođeš na kunku. Zabavno je. Gomila bogatih devojaka. I veličanstvena kineska kultura, naravno.”

„Zašto bih želeo gomilu bogatih devojaka?”

Ting pokaza na sobu, na njenu oronulost.

„Zato što, naposljetku, siromaštvo baš i nije seksi, Filipe.”

Osmehnuvši se, Mangan mahnu poručujući joj da ode, nakon čega je čuo zatvaranje vrata i lupkanje njenih štikli na stepeništu. Opet tišina.

Kucanje koje se naposljetku začulo bilo je prigušeno.

Ustavši, Mangan je prišao vratima i pritegao svoj ogrtač. Kroz špijunku je video jednog muškarca odevenog u plavi radnički kombinezon, išaran farbom. Držeći kofu s farbom i četku, bio je okrenut leđima, zbog čega mu Mangan nije video lice. Mangan otvori vrata i čovek se okrenu.

„G. Mang An. Oprostite na uznemiravanju. Sećate me se?”

Mangan se zagleda u ovu masivnu priliku čekinjaste kose.

„Čini mi se.”

Čovek pređe na mandarinski. Osmehnuo se i napravio nekoliko ućtivih pokreta, polunaklon, otvorene šake.

„Oprostite još jednom na uznemiravanju. Želeo bih da popričam s vama nakratko. Mogu li da uđem?”

Mangan je odugovlačio. „Plašim se da nemamo o čemu da razgovaramo. Vrlo sam zauzet.”

Čovek prelete pogledom preko apsurdnog ogrtača i bosih, ogromnih stopala.

„Naravno. Oprostite. Ali, gospodine Mang An, događaji se odvijaju veoma brzo. Važno je da saznate šta se događa. Ovo se tiče vas.” Utom se ispravi i uperi prst u Mangana. „Ovi događaji se tiču vas, gospodine Mang An.”

„O kakvim događajima govorite?”

Čovek kratko koraknu unapred i pokaza na unutrašnjost stana. „Unutra, molim vas.”

Mangan se nevoljno pomeri u stranu. Oh, greška, pomisli.

Čovek hitro uđe u stan. Mangan zatvori vrata. Čovek izvadi jedan beli koverat iz svog kombinezona. Šake mu behu umrljane crnom farбом.

„Gospodine Mang An. Dajem vam jednu kovertu.” Govorio je tiho, skoro šapatom. „Unutra se nalaze jedno pismo, jedna fotografija i jedan dokument na dve strane. Sve je objašnjeno u pismu. Pročitajte ga, molim vas. I shvatite, gospodine Mang An, da ću poslovati isključivo s vama. Ni sa kim više.”

„Ne poslušajte sa mnom. Ne mogu da prihvatim ništa od vas.” Mangan podiže šake. „Molim vas, idite.”

Čovek se samo osmehnu. Prešao je preko sobe i spustio kovertu na sto. Mangana obuze osećaj da je izgubio kontrolu. „Idite, molim vas.”

Čovek je već bio kod vrata, nakon čega je nestao. Iako je čitava razmena trajala kraće od dva minuta, Mangan se osećao manipulisano, kao da ga je ovaj čovek podigao i okrenuo. Iznerviran, okrenuo se i izašao na terasu. Video je priliku u kombinezonu kako moćnim, dugačkim korakom, sa molerskom kofom u ruci, hita ka severnoj kapiji kraj čuvara i izlazi na ulicu. Kako je ušao?

Na stolu se nalazio koverat, sa mrljom crne farbe.

Mangan ga je uzeo i bacio u kantu za otpatke. Potom se sagnuo i izvadio ga. Na koverti, zalepljenoj selotejpom, nije ništa pisalo. *Da li će biti posledica ako otvorim ovo?*, pomislio je.

Prineo je koverat nosu i pomirisao ga. Farba.

Da. Saznaću nešto što sada ne znam. To je posledica.

Čekao je. Potom je iz jedne fioke izvadio makaze.

Jedno pismo na tankom zrnastom papiru na kvadratiće, na kakvim deca uče da pišu. Iako napisano rukom, na kineskom, svaki karakter je jasno nacrtan, odvojenim potezima. Pismo namenjeno oku stranca. Jedna fotografija, veličine slika za pasoš, celo lice na beloj pozadini; lice starog prijatelja novina, koji govori besmislice o pticama i koji nepozvan dolazi nedeljom ujutru i koji, skoro sasvim sigurno, ne radi kao moler.

I jedan dokument, na dve strane. Fotokopiran. Na prvoj stranici, teškim zaoštrenim fontom koji „vrišti” Komunistička partija, dva karaktera. *Đuemi*. Strogo poverljivo. U dnu stranice, jedan broj: 157. A na sredini stranice, naslov: *Preliminarni izveštaj. Određena pitanja. DF-41*. Ostali karakteri zahtevaju upotrebu tehničkog rečnika, međutim, Mangan nema nameru da to sada radi, da traga za korenima reči, čita o fonetici i lista stotine nepoznatih termina. *Vodeća mala grupa*.

Na drugoj stranici, sadržaj. Pozadina. Objašnjenje incidenta od 16. aprila. Akcije i mere u vezi sa incidentom od 16. aprila. Kritika odgovornih kadrova. Implikacije za raspored

lansiranja.

Mangan prođe šakom kroz kosu i upita se da li je ostavio nekakav trag na stranici. Otisak prsta? *Aneksi. Glavno osoblje. Raspored glavnih događaja. Beleške sa sastanka Vodeće male grupe u vezi sa incidentom od 16. aprila.* Njegov kineski je sasvim dobar, na svoj način. Dovoljno dobar da zna da gleda dokument čije je poreklo duboko u tajnom kineskom programu balističkih raketa. Dovoljno dobar da bude svestan da gleda u smrtnu presudu. Nečiju.

Zaključao je dokumenta u jednu fioku i okrenuo broj.

„Čarteris.”

„Dejvide, Filip na vezi. Oprosti što zovem nedeljom.”

„Nema problema. Nešto se uzbudljivo događa? Tako si istrajan, Filipe, uvek prvi saznaš.”

„Pa, ne ovoga puta. Sećaš se da sam ti ispričao za, ovaj, susret koji sam imao. Ptice.”

„Pažljivo.”

„Pa, imao sam još jedan susret. Malo sam zaprepašćen, da budem iskren. Gde si?”

„U teretani. Dođi. Odmah.”

Poštovani gospodine Mangan,

Ja sam stari i dobri prijatelj vaše zemlje. U prošlosti sam služio u vašoj zemlji. Mnogi u vašoj vladi znaju za moju službu. Ukoliko ima potrebe za podsećanjem, predlažem da vi ili vaše kolege iz britanske vlade kontaktirate gospodina i gospođu Klark. Prilažem fotografiju kako bi me lakše identifikovali.

Sada sam ponovo spreman da služim vašoj zemlji, poslednji put. Predlažem jednu razmenu. Mogu da obezbedim pristup veoma vrednim predmetima. Zauzvrat tražim pomoć da otputujem, sredstva i priliku. Možete me naći na ovom broju: pozivni broj za Kinu, 196 447 3349.

Radije bih komunicirao samo s vama, gospodine Mangan. Što manje neprilika, to bolje. Naravno, biće vam potrebno uverenje da je moja ponuda autentična, da nije orkestrirana na neki način. Molim vas, budite uvereni da je moja ponuda sasvim iskrena i da sam je svesno sačinio. Vrlo rado ću učiniti sve što je potrebno da vas uverim u to. Prilažem uzorak materijala koji bih mogao da dostavim.

Sigurno se pitate zbog čega ovo radim. Skrenuću vam pažnju na jedan primer iz drevne kineske poezije:

„Sečem vodeni kesten i lotos da sačinim haljinu,

I skupljam hibiskus da se ogrnem.

Ne žalim za gubitkom mesta.

Ostaću veran čistoti srca svog.”

Siguran sam da će gđa Sonja Klark znati ko je autor.

Moramo brzo da obavimo ovaj posao, te se nadam da ćete me uskoro pozvati.

Vaš prijatelj

Mangan uze taksu do Dongžimena. Razvučeni kompleks vila, predgrađe ispunjeno nizom bašti nalik na one u Severnoj Evropi, sa svih strana okruženo neboderima. Na zidu kojim je opasan kompleks, jedan crtač grafita - pun ga je Peking, antiheroj koji je razbesneo vlasti - utisnuo je svoju prepoznatljivu crnu sliku: figuru psa sa zaštitnim naočarima. Ispod nje, jedna reč: PRETI. Plativši taksistu, Mangan uđe u kompleks.

Čarteris je, s peškirom oko vrata, čekao kraj ulaza u klub. Ne rekavši ništa, mahnuo je Manganu da uđe u jednu vlažnu sivu prostoriju ispunjenu mašinama za vežbanje. Na televizorima koji su visili s plafona, prikazivali su se korejski muzički spotovi. Čarteris je isključio svoj mobilni telefon, skinuo poklopac i izvadio karticu i bateriju, nakon čega je sve delove stavio u svoju torbu za teretanu. Mangan uz ironičnu grimasu učini isto.

Spustivši torbu u jedan ćošak, Čarteris ode u dalji kraj sobe. Mangan uhvati sebe kako se naginje u ćošku, priljubivši lice na nekoliko centimetara od Čarterisovog, koji promrmlja.

„Gde ti je prišao? ”

„Došao je u stan. Čemu ova prokleta drama?”

„Kako je ušao u kompleks?”

„Ne znam.”

„Šta je rekao?”

„Dao mi je neka dokumenta, jedno pismo.”

Mangan oseti kako Čarterisa hvata napetost. „Gde se ta dokumenta trenutno nalaze?”

„Tamo gde sam ih i ostavio u stanu, zaključane u fioci. Šta si mi prečutao, Dejvide?”

„Idemo nazad u stan. Odmah. Ne govori ništa.” Prešavši hitro preko sobe za vežbanje, Čarteris uze torbu, uhvati Mangana za ruku i povede ga napolje ka svom automobilu.

Nekoliko minuta kasnije, Čarterisov crni BMW bio je parkiran unutar stambenog kompleksa u Đenvajskoj aveniji. Nemo su se vozili liftom; Manganu je bilo neprijatno, dok se Čarteris držao poslovno. Iako je Mangan prvi ušao u stan, Čarteris se odmah našao kraj stola, čekajući da Mangan otključa fioku. Pokazavši na računar, Čarteris napravi pokret šakom oponašajući rezanje vrata. Mangan uzdahnu i isključi računar. Nakon toga je otključao fioku, izvadio pismo, fotografiju i fotokopiju i položio ih na sto uz tobože dramatičan gest. *Ta-dam*

Osvrnuvši se oko sebe, Čarteris uze jedan list papira iz štampača i napisa: *Je li to sve?* Gurnuo je papir preko stola ka Manganu, koji je stavio ruke na kukove i nakrivio glavu, tobože ozlojeđen. Čarteris samo pokaza na papir.

Mangan klimnu glavom.

Koliko dugo su ovde?

Četrdesetak minuta.

Čarteris uzdahnu.

Da li je još neko bio u stanu?

Mangan odmahnu glavom.

Pođi sa mnom.

Čarteris je ubacio pismo, sliku i dokument u koverat, koji je, zajedno s papirom iz štampača, stavio u svoj džep. Mangan ga je, sada već iznerviran, nemo posmatrao. Međutim, Čarteris je skoro trkom izašao iz stana i počeo da se spušta niz stepenice. Mangan krenu za njim.

„Dejvide, učtivo je pitati pre nego što uzmeš tuđa tajna dokumenta.”

„Filipe, umukni.”

„Ne. Šta se događa?”

Izašli su napolje, na sveže jutro. Hladnoća je bila skoro kovinasta. Zastavši, Čarteris se okrenu ka Manganu. Progovorio je tiho, skoro šapatom.

„To pismo i taj dokument su izrazito opasni. Uzimam ih od tebe i predaću ih oficiru za bezbednost pri ambasadi koji će ih, pretpostavljam, uništiti čim ih bude video.”

„Čekaj malo, Dejvide. Ovaj čovek komunicira *sa mnom*.”

Sada je Čarteris izgledao iznervirano. „Filipe, odrasti. Kada bi pronašli ta dokumenta, ti i Ting dobili biste dvadesetogodišnju robiju u zatvoru Kinčeng. Ili nešto gore. Vrbovali tebe ili ne, moja je dužnost da ih uzmem, što i činim.”

„*Tvoja dužnost?*”

„Nazovi to kako god želiš.”

„Ali sačekaj. Razmisli malo. Ako ih uzmeš, to znači da radim upravo ono što je taj čovek i želeo. Da ih prosledim britanskoj vladi. Ukoliko je reč o vrbovanju, inkriminisaću sebe još više.”

Ćuteći, Čarteris zavrte glavom. Ušao je u kola i zalupio vrata.

„Ne pominji ovo nikome, Filipe. Ako se ponovo bude pojavio, odmah me obavesti.” Potom je brzo isparkirao svoj BMW i odvezao se.

Mangan je, podrhtavajući, ostao na mestu. Šta se, za ime sveta, upravo dogodilo?

Ći Juen, drevni, prokazani savetnik kraljeva, napisao je stihove iz Kikirezovog pisma. Kikirez se pitao da li će uočiti šifru koju su pre toliko godina utanačili: *lotos - svojevoljno delam. Nisam ni pod kakvim pritiskom.*

Ći Juen mu je zaista obezbedio čitav okvir za razmišljanje o situaciji u kojoj se nalazi i njegovoj neshvatljivo opasnoj ponudi da stupi u kontakt sa britanskom obaveštajnom službom.

Međutim, sada ga je obuzela ona druga knjiga, smeđa sveska koju je dobio od starca iz knjižare. Jer *Taj Baj Jin Ding*, „Skrivena knjiga Venere”, ima štošta da kaže o agentima i njihovom ponašanju.

Budi poput jastreba koji zalazi u duboku šumu, ili ribe koja zaranja u dubinu, ne ostavljajući trag za sobom.

Budi kovitlac prašine koji se uzdiže. Umešan! Umešan!

Kikirez je sedeo u skladištu, u oblaku duvanskog dima, i pažljivo čitao tekst, stare, složene karaktere. Autor, Li Čuan, o kojem Kikirez nije znao ništa, napisao je traktat koji je negde između strategije i filozofskog dela. Njegova je metafizika teretnog konvoja, opsadnih sprava, opkoljavanja. I inteligencije.

Pišući pre hiljadu trista godina, Li Čuan je sakupljače informacija nazvao *sing ren.Sing*. hodati, kretati se. *Ren*: osoba, čovek. Čovek u pokretu.

Špijun kao čovek u pokretu. Statičnost je neprijatelj.

Nešto kasnije, Kikirez je vadio kutlačom povrće iz bujona od kumina, koji se pušio na hladnom vazduhu. Pod noktima je i dalje imao crnu farbu. Jin, zvana Lepi Božur, sa tamnim kolutovima ispod očiju, ispružila je svoju činiju za pirinač. Devojka narandžaste šiljate kose i uzanog oštrog lica, zvana Paviljon Mekote, ubacivala je štapićima papričice u pirinač i mešala bujon. Čovek u pokretu, špijun.

Kikirez se pitao koliko će još biti ovde.

SIS, Voksal kros, London

Datum. Referentni broj.

FM CX PEKING.

ZA LONDON

ZA TCI/29611

ZA P/64815

DOSIJE REF C/FE

DOSIJE REF R/84459

DOSIJE REF SB/38972

ZA KABINET 771

ZA ISTRAŽIVAČKO ODELJENJE 864

IZVEŠTAJ UK POVERLJIVO

DISTRIBUCIJA IZVEŠTAJA: KABINET PROCENE STA

PRIORITET

/IZVEŠTAJ

1/PEK 2 telefonski poziv od Filipa MANGANA P77395 MANGAN rekao da mu je po drugi put prišao neidentifikovani muškarac, Kinez P77396. Kontakt je nepozvan došao u stan u kome MANGAN obitava i radi. Kontakt je ostavio dokumenta MANGANU. Dokumenta predstavljaju kopije materijala najvišeg nivoa poverljivosti.

2/PEK 2 se odmah sastao sa MANGANOM i uzeo dokumenta. PEK 2 je skrenuo pažnju MANGANU na to da bi zadržavanje dokumenata ugrozilo bezbednost njega i njegovog osoblja. MANGAN je dozvolio PEK 2 da odnese dokumenta.

3/Dokumenta obuhvataju sledeće:

A - Fotokopija, dva lista, naslov i sadržaj izveštaja o probnom lansiranju rakete DF-41. Numerisani. *Đuemi* / Strogo poverljivo.

B - Rukom napisano pismo, dve stranice. Sastavljač, pretpostavlja se da je reč o kontaktu P77396, nudi svoje usluge.

C - Fotografija, jedan primerak. MANGAN potvrđuje da je na njoj kontakt P77396.

Dokumenta su skenirana i priložena. Poslata kurirskom službom.

4/ PEK2 smatra da dokument Aima vrednost CX, predlaže hitnu procenu. 5/ Zahvalnost na informacijama o PAN GLINT, vetrokazu, potvrda da je P77396 VETROKAZ.

/KRAJ

Zazvonio je telefon Patersonove. Hopkova.

„Pregledaj ona dosijea. Odmah, molim te.”

Napustivši svoju malu, zagušljivu kabinu, Patersonova je prošla utihnulim hodnikom. Popela se liftom u Centralni registar.

Nadzornica registra stajala je kraj jedne hrpe dosijea. Maramicom je brisala prašinu sa svojih ruku.

„Došla si. Osamdeset četvrta do osamdeset devete. Sve je tu.”

Patersonova pređe prstima preko smeđeg omota.

PAN GLINT POVERLJIVO

Potpisala je dosijea i odnela ih nazad u svoju kabinu. Tog popodneva počela je da ih čita, nastavivši do duboko u noć. Krenula je hronološki, pravila beleške, gradila priču, borila sa davno zamenjenim sistemom obeležavanja u Službi, belo/značajno, ružičasto/nevažno, papiri s brojkama, iscrpne beleške o tome ko je šta video, kada, ukrašene potpisima samodopadljivih oficira koji su odavno otišli. Revizorski postupak. Telegrami. Zajedljiv izveštaj Malkoma Klarka o kontaktima. Zahtevi. Procena proizvoda. Kratak život jedne zaboravljene mreže, zamrznute u birokratiji.

Patersonova je shvatila da Klarkovi izveštaji utiču na nju, da je uvlače. Ima nečeg uverljivog, živopisnog u njima. PAN GLINT su činila petorica agenata, čitala je. VETROKAZ je bio Li Huašeng, rođen 1960. godine u Pekingu, u porodici intelektualaca. Otac je bio geolog, profesor na Institutu rudarstva. Majka je predavala kinesku književnost u jednoj gimnaziji.

Okrenula je stranicu.

Porodica, pisao je Klark, bila je stabilna, intelektualci koji su izgradili novu Kinu, čuvajući se u nestalnim godinama pod Maom, snalazeći se, brinući o deci. Mali Li Huašeng je 1966. godine išao u osnovnu školu.

Potom su stvari krenule po zlu. Kulturna revolucija bila je u toku. Crvena straža zaposela je fakultete, i jednog dana njegov otac je dobio po vratu. Pripadnici Crvene straže izbacivali su stvari i saksije kroz prozore stanova, razbijali slike. Oca su proglasili pristašom kapitalizma. U leto i jesen 1966. godine zatvorili su ga na četiri meseca u prostoriju za održavanje Instituta za rudarstvo. Kada bi im palo na pamet, pripadnici Crvene straže bi ispod vrata ubacivali pirinač ili hleb. Umalo je umro od gladi. Izvodili bi ga na sesije izdržljivosti. Ponekad su ga terali da klekne na jednu binu, sa znakom oko vrata, dok je svetina uzvikivala uvrede i optužbe. Ponekad bi terali majku i sina da prisustvuju sesijama. Iako su dva puta pretukli oca, ožiljci su bili psihološke prirode.

Patersonova zastade i protrlja oči.

Nakon što su oca pustili iz sobe za održavanje, vratio se kući, ali više nikada nije radio. Umro je nekoliko godina kasnije. Majka je izdržavala porodicu. Živeli su u jednoj sobi. Stvari su se smirile. Iako su obuzdali Crvenu stražu, njihovi pripadnici ostali su prisutni; šepurili su se i gledali popreko, beležili, čekali svoju priliku. Li Huašeng je završio srednju školu. Položio je prijemni i upisao se na univerzitet Cinghua. Bio je bistar. Studirao je fiziku i

otišao na Institut aeronautike, gde se specijalizovao za balistiku. Tamo su ga regrutovali Klarkovi.

Patersonova je čitala o procesu regrutacije, posmatrajući kako Klarkovi spretno ubacuju svog agenta u središte mreže. Prelistala je protokole, tražeći tragove i naznake prinudne regrutacije.

Patersonova je bila iscrpljena. Napustila je zgradu na dvadeset minuta, ne bi li prošetala na osvežavajućem vetru kraj reke i razbistrila glavu. Kupila je kebab koji je, u mraku, na hladnoći, pojela na klupi kraj obale, nakon čega se vratila u svoju kabinu, vonjajući na luk.

U dva ujutru pozvala je stranicu i pročitala izveštaj o susretu koji su Klarkovi sastavili na početku operacije. Pokupili su, noću, VETROKAZA automobilom i provozali ga mračnim pekinškim ulicama, gde su osamnaest minuta pričali.

„VETROKAZ je i dalje zaokupljen sudbinom svog oca. Govori o njemu kao o nežnom čoveku kojeg je zulum kulturne revolucije sveo na senku od čoveka, koji je dane provodio u jednoj zamračenoj sobi; pretrnuo bi na svaki zvuk, retko je izlazio i često plakao. Umro je 1972. godine. Posthumna rehabilitacija starijeg profesora Lija, i mnogih drugih žrtava kulturne revolucije, koja se dogodila 1979. godine, za VETROKAZA je samo uvećala osećaj monstruozne nepravde. Iako je neposredni uzrok smrti bio infarkt, VETROKAZ je nepokolebljiv u verovanju da je njegov otac umro od straha.”

Patersonova je zamislila kako Klarkovi ispipavaju tlo sa svojim novim agentom, ispituju njegove motive i računaju dokle je spreman da ide zarad njih.

„Iako VETROKAZ za sada obezbeđuje ograničen pristup, dugoročno gledano, kombinacija besa, ambicije i gramzivosti mogla bi ga učiniti vrednim saradnikom.”

U tri je prešla na podagente. Prvi koji se pridružio bio je TANGO, izvesni Gu Hua, metalurg sa univerziteta Cinghua, prijatelj VETROKAZOV. Potom PANDUR. Bio je na Institutu aeronautike. Njegovo područje bili su materijali i precizna mehanika. Klark ga je opisao kao „kradljivog”. Potom se pridružio ZAVESA. On je istinski pametan član, napisao je Klark, predodređen za velike stvari. Ven Đinghan. Već je imao doktorat iz raketne tehnologije i telemetrije. Poslednji je bio NEPTUN, inženjer elektrotehnike. Preminuo, kako stoji u izveštaju, samoubistvo. VETROKAZ je bio posrednik. Klarkovi su se samo nekoliko puta susreli sa ostalima.

Narednog jutra, nakon tri sata sna, Patersonova je podnela izveštaj Hopkovoju, koja je jela ekler za svojim stolom.

„Koje godine su ga upoznali, Triš?”

„1984.”

„Hm, zanimljivo.”

Patersonova uzdahnu u sebi. „Zbog čega je zanimljivo?”

„Pa, Kina je te godine počela da se menja. Trauma kulturne revolucije počela je da bleedi. One velike lepe reforme počinjale su da se ostvaruju. Seljacima je dozvoljeno da gaje

šta žele. Nije bilo više užasnih komima, ili ih je barem bilo manje. U gradovima su počeli da veruju da su stvari moguće. Tog oktobra bila je tridesetpetogodišnjica Narodne republike. Velike parade, gledanje u budućnost. Nešto novo u vazduhu, osećaj da je moguće prekoračiti granice. ”

Hopkova obrisala usta salvetom.

„Dakle, VETROKAZ. Gospodin Li Huašeng. Pametan, besan, nedostaje mu tata, pojavio se nakon svih ovih godina. Pojavio se na pragu onoga što smatra Službom, jer toliko zna. Da se susretne sa smetenim novinarom. Je li to ono što mislimo?”

„Mislim da je vrlo moguće. Vredi istražiti”, reče Patersonova.

Hopkova je ćutala, vagajući.

„Neprestano me zapanjuje”, reče, „broj agenata kojima su očevi nestali, bilo fizički bilo emotivno.”

„Zar ne bi trebalo da popričamo sa Klarkovima pre nego što donesemo procenu?”, reče Patersonova.

Hopkova je izgledala iznenađeno.

„Malkom Klark je umro pre nekoliko godina. Međutim, Sonja je još živa.”

„Hoće li nam to pomoći?”

„Da znaš da bi moglo.” Hopkova je sijala. „Ionako priča da je Sonja obavljala sav posao.”

Mogao je da iskoristi svoj novi mobilni telefon, međutim nešto je u Kikirezu razumelo ulogu posrednika. A to nešto - nazovimo ga umećem špijunaže - govorilo mu je jedan telefon za Mangana, drugi za profesora.

Stoga je otišao, najpre autobusom, potom i peške, do Južne pekinške železničke stanice. Jutro je bilo ledeno, boje pepela. Držao se mase, gde je mogao. Tri puta je naglo skrenuo u mirne, poprečne ulice. Nije primetio da ga iko prati. Ipak, osećaj nesigurnosti rastao je u njemu.

Probijao se kroz žamor svetine, migranata uglavnom, koji su nosili svoje jeftine kofere, korpe s voćem i cigarete, sve do svetlucave, srebrne kupole i blistavih svetala ugrađenih u beli čelik. Video je voz, koji je izgledao kao nešto iz naučnofantastičnih stripova koje je skupljao kao dete, gladak, beo, izvajan. Izgledao je poput rakete. Piljio je u njega, toliko zadivljen blistavilom modernog, da je morao da se odvuče odatle.

Niko nije koristio javne govornice. Polako je okrenuo broj, koristeći karticu koju mu je Jin dala.

„Da?”

„Ja sam. Idemo na večeru. Ti plaćaš.”

Tišina.

„Oaza. U Ćenmenu. U šest.”

Ništa.

„Čuješ li me, Đinghane?”

„Da.”

Dugačak dan, proveden u skitanju južnim Pekingom. Za trenutak je pao u iskušenje da poseti Muzej istorije revolucije na trgu Tjenanmen, ali se sabrao. Od pomisli na ljude u običnoj odeći prevrnuo mu se stomak.

Stoga je neko vreme pratio šine ka jugu, i potom ka zapadu, u gradsku četvrt s lakom industrijom. Uleteo je u oštar vetar koji je hućao između mirnih, nemih fabričkih postrojenja. Korenje je nicalo iz pukotina na asfaltu. Neobična beličasta prašina pala je na krovove i prozore automobila. Potom je zašao u široke ulice sa drvoredima, severno ka parku Taoranting, gde je sat vremena sedeo i slušao grupu muškaraca koji su pevali pekinšku operu. Postavili su operativnu bazu u jednom betonskom paviljonu kraj jezera. Na jednom kamenom stolu poredali su novine, jednu korpu s voćem i termos sa čajem. Jedan je svirao *erhu*², čije su dve žice zvučale žalosno na sivoj hladnoći jezera zelene vode. Nisu obraćali pažnju na Kikireza. Nije bilo nikog drugog okolo. Palo je nekoliko pahulja snega.

Još jedna tura *maštarija Hopkove*, ovoga puta za nadređene. Roli Jejts, šef Odeljenja za Zapadnu hemisferu i Daleki istok, sedeo je u kancelariji Hopkove, ispod finih krhkih listova bambusa, čekajući da mu se predoči čitava zbrka. Patersonova zna da je svojevremeno bio predavač u Mančesteru.

Vragolast prepreden čovek riđe brade, pomislila je Patersonova. Protrljao je šake.

„U redu. Šta imamo, Val?”

Hopkova je stekla prednost time što je sela za svoj sto.

„Zagonetku.” Pogledavši preko svojih naočara, Hopkova se osmehnu.

„Pričaj, onda”, rekao je Jejts severnjačkim naglaskom. Zarad autentičnosti, pomislila je Patersonova.

Hopkova pogleda Patersonovu sa iščekivanjem. Patersonova proguta knedlu i poče.

„Pa, svi smo videli poslednji Čarterisov izveštaj. Kontakt se nepozvan pojavio u Manganovom stanu, ostavio mu delić jednog dokumenta i otišao. Imamo fotografiju kontakta. I pismo s brojem telefona.”

Hopkova reče: „Čarteris je postupio trapavo, ali je barem došao u posed materijala.”

Drinkvoter iz Bezbednosti bio je napet, spreman da skoči.

„Molim vas, možemo li dobiti malo više prokletih detalja? Gde su se Čarteris i Mangan sreli? Pod kakvim okolnostima? Da li ih je neko pratio? Sve ovo deluje traljavo, da budem iskren.”

Jejts je izgledao blagonaklono. „Možda je Čarteris improvizovao, da budem iskren.”

„Ma, nego šta nego da je improvizovao.”

„Je li to greh u ovakvim okolnostima?”, upita Patersonova.

Drinkvoter se nagnu i prvi put joj se obrati.

„U Pekingu, improvizovanje jeste greh”, reče. „U Pekingu planiramo. Savetujemo se. Ne improvizujemo, osim ako ne želimo da nas žive pojedu.”

Svi prisutni pogledaše Drinkvotera, nakon čega se Jejts okrenu ka Vejverliju.

² Tradicionalni žičani instrument poznat i kao „kineska violina”.

„Tome.”

„Pa, dokument donekle menja stvari, zar ne?”, reče naposletku.

„Reci nam zbog čega, molim te.”

Vejverli pročisti grlo. „Čarteris je u pravu. Čak i ovo, sam sadržaj, dostiže prag CX. Ovo su obaveštajni podaci koji se mogu iskoristiti.” Prošao je šakom kroz kosu. „Zapravo, postignut je snažan konsenzus oko toga da je program DF 41 neaktivan ili napušten. Nismo to samo mi konstatovali, već i Amerikanci. I Japanci. Ali ovo, samo ovo nam govori da je još u životu. I to kako. Mobilne balističke rakete dugog dometa, napravljene za brojne termonuklearne bojeve glave u fazi testiranja, ako je verovati ovome. Zbog čega ne znamo za to? I šta je, kog vraga, aprilski incident? Nemamo predstavu.”

„Dakle, poslato je na procenu?”, reče Jejts.

„U Odbrambenu obaveštajnu. Već su se zadihali tamo.”

„Šta misliš, zbog čega?”

„Pa, vide da je reč o raketnom programu, Roli. To je velika obaveštajna obaveza. Presudna. Naslovna strana i broj podudaraju se sa formatom dokumenata Vodeće grupe, iako gundaju što je reč o foto-kopiji. Želeće original i ostatak, pazite šta vam kažem.”

Jejts se pobunio. „Da se nismo malo zaneli?”

„Uobičajena upozorenja, Roli”, reče brzo Vejverli. „Možda je falsifikat, možda ga zavlache. Ali moramo da počnemo da tražimo spoljnu vezu i, ma koliko mrsko bilo, moramo da se pobliže pozabavimo našim misterioznim čovekom. I onim pesmama.”

„Da, o čemu se, uostalom, radi u toj pesmi? Lotos? O čemu je tu reč?”, reče Drinkvoter.

Hopkova pogleda preko svojih naočara.

„To je odlomak iz dela po imenu *Li Sjao*. Vrlo je staro. Napisao ga je čovek po imenu Ći Juen. Razmišljanja o odanosti, odbijanju i egzilu, ispričana kroz jedno šamansko putovanje.”

Nekoliko trenutaka tišine, da se slegne pomisao na drevna kineska, šamanska putovanja.

„Pa, šta mu to znači?” Drinkvoter je zvučao uvređeno.

„Kaže da taj citat objašnjava njegove motive”, reče Patersonova, nadajući se da će time dodatno uvrediti Drinkvotera.

„Da, svestan sam toga, hvala lepo. Ali kako to objašnjava njegove motive? Mislim, zaista.”

„Nisam sigurna da nam je mnogo od pomoći”, reče Hopkova.

„A ostatak?”, upita Jejts. „Ima li neko mišljenje o njegovoj ponudi službi?”

„Imam ja, Roli”, reče Drinkvoter. „Ne može se, jebote, ponoviti.”

„Stvar je”, Jejts prekrsti ruke. „Stvar je u tome da je sve ovo zaista neobično. A mene manje zanima dokument - oprosti, Tome - od činjenice da ovaj momak želi da poverujemo da ima pristup. Ko je on? Kakav pristup ima? Je li njegov cilj pravedan? Ili je rđav? Mislim da bi trebalo da ga onjušimo - ako i samo ako to možemo da učinimo sa distance. Bez direktnog kontakta sa pekinškom ispostavom.”

Nekoliko trenutaka je u prostoriji vladala tišina. Drinkvoter je grizao usnu, dok je Hopkova upitno gledala Patersonovu. *Šta sad?*, pomisli Patersonova.

Jejts položi dlanove na kolena i isturi laktove, kao da će ustati. „Val, molim te, beleške i plan akcije. Tome, procena. I, Sajmone?”

„Da?”, reče Drinkvoter.

„Opusti se malo.”

Svi ustadoše. Dok je Patersonova išla hodnikom, Jejts je usporio i sačekao.

„Svaka čast...”

„Paterson, gospodine.”

„Zovi me Roli, molim te. Stekao sam utisak da bi želela da budeš uključena u ovu operaciju, ukoliko je bude.”

Ne odgovorivši, osetila je nešto u njegovom pogledu, nekakvu opasnost.

„Samo se postaraj za to da budem obavešten, hoćeš?”, reče.

Peking

Oko šest časova postalo je hladnije. Ćenmen, prepun ljudi, bio je ukrašen zimskim svetiljkama. Kikirez, umoran i promrzao, skrenuo je u jednu pešačku ulicu u kojoj su visile crvene svetiljke. Iz jedne apoteke se na ulicu širio drvenast vonj. Miris ga je najednom umirio i oživeo u njemu snažnu želju za nečim, za životom u kakvoj bezimenoj varoši ispunjenoj porodičnim životom, za neproživljenim životom.

Oaza je bila prostrana i zamračena. Konobari kiselih lica nosili su prsluke sa perlama i izvezene kape. Zidovi behu ukrašeni muralima sa devicama zanosnih oblina i zelenih očiju, odevenih u tanku tkaninu koja je otkrivala. *Egzotični put svile! Senzualna pustinja!* Glasan sint-pop iz centralne Azije treštao je sa razglasa, na jeziku koji Kikirez nije uspeo da prepozna. Uslediće i živi nastup. Kikirez je zauzeo jedan separe u dnu restorana. Poručio je jagnjeće ražnjiće u sosu od čilija i kumina, knedle sa slatkom paprikom, salatu, hleb i pivo. Čekao je.

Nakon dvadeset minuta u separe je ušao sedi profesor. Pogled mu je bio bezizražajan.

„Dakle, ovo si jeo, svih tih godina, je li? Da li sam zbog toga ovde? Da bi me podsetio?“, reče Ven Đinghan.

„Ne, Đinghane. Svih tih godina jeo sam kukuruzni hleb. Ovo je ono što nisam mogao da jedem.“

„Svih tih godina.“

„Ne budi drzak, Đinghane. Ovde si zbog toga što sam ti rekao da dođeš.“ Kikirez je viljuškom preneo komad sočne jagnjetine na tanjir, dodao salate i gurnuo ga ka Venu, koji se zagledao u njega.

„Reci kako stoje stvari“, reče Kikirez.

Ven Đinghan nije žurio.

„Gde ti je sestra?“

Kikirez prestade da žvaće.

„Mej je na Novom Zelandu“, reče Kikirez.

„Uspela je da pobegne.“

„Jeste.“

„U kontaktu ste?“

Kikirez se nasloni.

„Šta želiš da mi kažeš, Đinghane? Nije valjda da mi pretiš?“

Ven podiže pogled. „Ne. Ne pretim. Samo sam želeo da pitam.“

„Jer ako je ovo pretnja...”

„A majka ti je preminula pre, koliko, deset godina? Dok si bio odsutan. Moj a majka je bila na sahrani. Jesi li znao to? Nosila je crni flor. Klanjala se, sve kako dolikuje. Poslali smo veliki venac.”

„Ko bi rekao.”

Đinghan izvadi jednu cigaretu iz paklice - *žotihua*, skupa marka koju puši kadar, primeti Kikirez - i lagano je pripali, dolazeći k sebi. Kikirez uze još jagnjetine i otkinu još hleba, svestan da prebrzo jede. Ven ga je posmatrao.

„Pametno od tebe što si se setio godišnjice smrti mog oca. Da li često razmišljaš o svom ocu”, reče Ven Đinghan.

Kikirez nije odgovorio.

„Kada sam te video kako se prikradaš iz drveća, kod hrama, pomislio sam da dolaziš kao prijatelj”, reče Ven.

„Ne, nisi, Đinghane. Usrao si se kad si me video.”

Ven lagano izdahnu. „Ova tvoja splotka. Uspeva li?”

„Ova naša splotka. I, da, hvala na pitanju.” Kikirez odgurnu tanjir od sebe. Posegnuo je za cigaretom iz Venove paklice i zapalio je. „A reci mi kako stoje stvari.”

„Koje stvari?”

„Tvoj pristup. Pomenuo si neke mreže.”

Profesor se ovlaš osmehnuo i odmahnuo glavom. Ustavši, Kikirez obiđe sto i sede za Venov deo separea. Kratko se osvrnuo oko sebe. Restoran je bio pun i bučan, tanjiri su zveckali, muzika tutnjala. Kikirez je stavio šaku na Venov vrat i lagano stisnuo. Ven položi šake na krajeve stola i počeo da se odguruje.

„Đinghane, ne pokušavaj da se izvučeš iz ovoga. Umešan si. I imaš mnogo toga da izgubiš.”

Ven Đinghan je ćutao dok mu je Kikirez pritiskao glavu ka tanjiru. Kikirez najednom popusti stisak i Ven cimnu glavom unazad.

„Reci mi kako stoje stvari.”

Ven je besno piljio u sto, teško dišući kroz nozdrve. Jedna kelnerica pogleda i odmah skrenu pogled.

„Mreže.”

„To su nezavisne mreže. Znaš li šta to znači?”

„Prosvetli me, Đinghane. Propustio sam... kako to zovete... digitalnu revoluciju.”

„To znači da ne možeš da im pristupiš. Obezbeđene su. Nisu povezane s drugim mrežama. Šifre i otisci prstiju. Kada se uloguješ, svaki tvoj korak prate petnaestogodišnji govornari iz nekakvog bezimenog bezbednosnog odeljenja. Tako da, ne, ne možeš ništa da dobiješ od njih za svoju podlu malu smicalicu.”

Počeo je i nastup. Jedan par u parodiji arapske nošnje igrao je na bini uz zvuke nekakve ugarske ljubavne pesme. Muškarac sa gustim obrvama i ožiljkom na golim ramenima uhvatio je ženu za struk straga i spustio ruke do njenih kukova, dok se ona uvijala. Ispruživši kažiprst, počeo je da pravi kružne pokrete, kao da stimuliše kakvu

izrazito osjetljivu tačku. Ona je tobože uzdisala. Zario je svoj jezik među njene zube i nacerio se ka publici, među kojima su neki ustali i počeli da igraju.

„Imaš štampače, Đinghane.”

„Koja si ti beba, jebote.”

„Odštampaj stvari.”

„Sistem prati sve što štampam. Petnaestogodišnjaci mi pokucaju na vrata. Vrlo ljubazno. Profesore, oprostite što vam smetamo. Ali da niste kojim slučajem štampali one nacрте i izveštaje? Šta će vam? Ako odštampam, mrtav sam.”

Kikirez uzdahnu. „Sviđa mi se kako zvuče nacрти.”

„Jebi se, Huašeng.”

„Reci mi, onda, kako ćemo.”

Ven Đinghan je povukao veliki dim i spustio pogled, stavljajući do znanja Kikirezu da postoji način.

„Reći ćeš mi, Đinghane. Zaista, hoćeš.”

„Moramo prvi da ga pronađemo. Potom možemo da se pozabavimo njime” reče Patersonova.

Nalazili su se u kancelariji Hopkove i razgovarali o operativnom okviru. Nosila je kratke štikle i odelo boje šljive. Stajala je, držeći svoje naočare za dršku.

„Nastavi”, rekla je, sa dozom opreza u glasu.

„Pa, ne možemo da upotrebimo Čarterisa. Svi oficiri u ispostavi otpadaju, kaže Roli. Drinkvoter je na samu pomisao umalo zapenio.”

„I?”, reče Hopkova.

„Moraćemo da pošaljemo gostujućeg oficira.” Patersonova je pokušala da zvuči nonšalantno, gledajući u svoje beleške. „Iskoristićemo broj telefona i direktno mu prići. Maksimalno tri dana, bez odugovlačenja. Verovatno je najbolje preći granicu sa Hongkongom i otići vozom u Peking.”

„A gostujući oficir ćeš, pretpostavljam, biti ti?”

„Poznajem slučaj isto koliko i ostali.”

Hopkova se naceri. Patersonova nastavi.

„Val, u Službi sam više od godinu dana. Imam iskustva. U vojsci sam radila s agentima. U Iraku.”

„Znam da želiš priliku, Triš.”

„Ali?”

„Ali Kina je zabranjena zona. Neće biti komunikacije.”

Patersonova se zbunila.

„Suviše je rizično da ga kontaktiramo direktno, suviše je neizvestan ishod”, reče Hopkova. „Ako se ispostavi da P77396 nije VETROKAZ, već neka baraba iz Državne bezbednosti koja nas zavlaci, biće užasnih posledica po sve strane. Za tili čas bi te pokupili i saslušali: bila bi sasvim razotkrivena i sasvim posramljena.”

Kako onda, pitala se Patersonova.

Komuniciraću samo sa vama, gospodine Mang Ane.

„Val, ne predlažeš valjda...”

„Zašto da ne?”, reče Hopkova.

Mangan.

Patersonova se prenu. Pomisao da iskoriste kakvog civila kosi se sa svakim delom njenog vojničkog bića. Pokušala je da ne zvuči previše nepoverljivo.

„Oprosti, ali zbog čega bi, pobogu, Mangan pristao da bude uvučen u sve ovo? Uradiće sve što je u njegovoj moći, zar ne? Nepovredivost štampe i sve to?”

„Moguće, Triš, moguće”, reče Hopkova uz, pomisli Patersonova, nepristojnu dozu ravnodušnosti.

Hopkova priđe vratima i zatvori ih, ne bi li promenila temu.

„Dakle”, reče. „Kako se snalaziš?”

Kako se snalazim, gde?, pomisli Patersonova.

„Nedostaje li ti vojska?”, upita Hopkova.

„Da li izgledam kao da mi nedostaje?”

Hopkova se osmehnu. „Samo pitam.”

Patersonova slegnu ramenima. „Bilo mi je potrebno vremena da se priviknem na, ovaj, kulturu.”

„Stvar je u tome da - i ovo nije kritika, već samo zapažanje - izgledaš udaljena od svog posla. Pitam se da li si zadovoljna onim što radiš?”

Patersonova se prenu.

„Ne bih se uopšte složila, Val.”

Razmislila je na tren.

„Priznajem da se ponekad osećam skrajnuto. Neki stariji oficiri...” Nije završila rečenicu.

„Ko, na primer? Sve ostaje među nama, razume se.”

„Znaš li šta mi je rekao Sajmon Drinkvoter? Drugog ili trećeg dana u sekciji P? Iznenaden je što me vidi u kineskom odeljenju. Mislio je da sam pomalo... *upadljiva* je reč koju je upotrebio. Mislio je da bi trebalo da se premestim u odeljenje za Južnu hemisferu.”

Hopkova zavrte glavom.

„Drinkvoter je plašljivo govno. Ali nisi prvi crni oficir u Službi, čak iako ljudi poput Drinkvotera čine da se tako osećaš.”

„U vojsci to nije bilo bitno.”

„I moramo da se postaramo da tako bude i ovde. Jesi li spremna za operativnu ulogu, Triš?”

Patersonova, sada već sasvim smetena, pokuša da se sabere.

„Znaš da jesam.”

„U redu. Šta kažeš na jedan izlet?”

SIS, Voksal kros, London

Uzela je službeni automobil. Oko podneva bila je u Čilternsu, gde je drum obilazio polja prekrivena mrazom.

Vozeći, Patersonova je razmišljala o Valentini Hopko, svojoj nadređenoj oficirki. Mentorki? Možda. Potražila je podatke o Hopkovoju, pokušavajući da razume neobičnu alhemiju od koje je sačinjena. Otac Hopkove, Britanac, ali iz emigrantske porodice - Ukrajinac, beše? - radio je kao inženjer u Zalivu. S majkom, Libankom, pričala je na arapskom, na ruskom sa ocem i na engleskom s filipinskim služavkama. Rane godine provela je na Bliskom istoku - Muskat, Šardža, Basra - gde je upijala naglaske, priče, geografiju, psoske.

Potom je usledio egzil u jedan internat izvan Stouka, gde se, pokazujući mešavinu slovenske tvrdoglavosti i levantinske elegancije, crnomanjasta zdepasta Val hvatala u koštac s natopljenim terenom za hokej, jednom ishranom i dosadnim rasporedom. Njena upraviteljka, koja joj se divila, nesumnjivo je bila iznenađena odlukom Val da se upiše na Univerzitet u Lidsu. *Lids? Draga devojko, imali smo na umu Girton za tebe.* Ne. Lids. Jer Val je želela da studira kineski u Skinnerovoj klasi, na odeljenju za kineski, Univerziteta u Lidsu, smeštena u svoju viktorijansku kuću, usamljenu u moru betonskih fakultetskih zdanja, gde će je tromi promućurni Skinner učiti da čita, uroniti u istoriju i terati je da razmišlja o diktaturi i moći.

Vikendom bi, pričalo se, vozila jedan starački *ostin prinses* do jezera i satima šetala po ledinama.

Naravno da se oduševila kada je Služba bacila oko na nju.

Potom se, naravno, slika zacrnela. Blesci Hopkove kao operativne oficirke - glasine o vremenu provedenom u Zalivu, gde je rukovođila agentom ubačenim u vrh OPEK-a. Pregovaračke pozicije. Kvote. Naftni *fjučersi*. Proizvod koji bi britanskoj blagajni uštedeo milijarde. I gde je, navodno, regrutovala jednog plahovitog arapskog generala koji je, s jedne strane, javno urlao o istrebljenju Izraela a, s druge, igrao ispod stola geopolitički fudbal sa Val i njenom mirnom gramzivom službom. Kasnije, služba u Kini pod okriljem diplomatije. Hongkong. Potom ponovo Bliski istok. Gostujuća oficirka sa sedištem u Londonu. Potom još nešto. Nešto što bi, ukoliko bi se saznalo, objasnilo zbog čega Roli Jejts sedi u fotelji sa oznakom Šef odeljenja, a Valentina Hopko ne. Ili je Val prosto kriva za jedan konkretan prekršaj: to što je službenica, žena. Patersonova ne zna.

Isključivši se sa auto-puta, skrenula je na jedan tih mračan drum okružen bukvama.

Patersonova, devojčica iz stambenih blokova u Notingemu, nikada nije imala mentora. Bilo je nastavnika u njenoj oronuloj srednjoj školi, dobrih, umornih, izmučenih ljudi koji su je gurali. Ali tokom njenog odrastanja nije bilo brižnih odraslih koji nude negu i

pokroviteljstvo. Seća se kada je svojim roditeljima pokazala obrasce za upis na fakultet i pitala ih za mišljenje. Bili su u dnevnoj sobi i gledali televiziju.

Seća se kako su držali formulare, njihovih praznih uplašanih pogleda ka televizijskom ekranu; osećaja srama koji je imala. Odnela je obrasce u svoju sobu gde ih je sama popunila nalivperom; bila je zabezeknuta kada joj je Koventri ponudio mesto.

Na drugoj godini je upisala kurs kineskog, iznenadivši samu sebe. Učenje napamet, beskrajno proučavanje karaktera, hrpe kartica za učenje koje su se klimale na stolu i ispadale iz njenog ranca, sve to je odgovaralo njenom temperamentu.

Na trećoj godini jedan vojni tim za regrutaciju posetio je fakultet; grubi, stameni muškarci u polo-majicama i vunanim duksericama. Pokazivali su joj brošure i raspitivali se o njenim planovima. Jedan od njih - vodnik prve klase - došao je da pogleda njenu borbu u džudo klubu. Naglasila je *randori* i oborila jednu devojkicu bacivši je snažno preko kuka, nakon čega ju je gušila sve dok se protivnica nije predala. Pokazala je vodniku prve klase koliko je brza i gipka, te sposobnost za agresiju. Kada se poklonila i sišla sa strunjače, nemo joj je tapšao. Njegov pogled je govorio: *zadivljen sam*. Otišli su u bar studentske unije i seli za jedan plastičan sto, gde ju je častio pivom s limunadom. Pitao ju je šta misli o 11. septembru, saslušavši je bez povlađivanja. Pitao je da li je ikada razmišljala o upisu na Vojnu akademiju Sandherst. Osetila se primećenom.

Iz bukove šume izašla je na ogoljena brda, gde je gušći mraz prekrivao grmlje belim slojem. Pred njom se nalazio jedan samostan, čija se kula, zlatna na slabom suncu, izdizala iznad jednog drvoreda.

Parkirala se ispred jedne poludrvne kolibe u središtu sela, čiji je nizak slameni krov padao preko prozora nalik na bifore, dok se iz kamenih saksija prelivalo nekakvo ljubičasto cveće. Selo Brajtvel bilo je tiho, prožeto popodnevnom zimskim svetlom. Patersonova se protekla na svežem vazduhu. Ispred nje, pab - *Crni dečak*, za ime sveta. Pošta. Plakati prikačeni za bandere pozivali su na predstojeći zimski festival i nastupe hora u samostanu, podsećajući Brajtvel na značaj đubrenja. Pokucala je na vrata kolibe, međutim niko se nije oglasio. Na stepeniku se nalazila nekakva cedulja.

U samostanu sam! U manastirskoj čajdžinici!

Hodala je do samostana, savlađujući kaldrmu na štiklama. Unutrašnjost samostana bila je prostrana, stara i ogoljena. Jedna skela se nalazila kraj širokog okrećenog istočnog zida. Na drvenoj platformi skele, tri žene u kombinezonima klečale su ili ležale na stomacima. Pod svetlom jedne snažne halogene lampe nanosile su gips sićušnim čeličnim alatima. Na mestima gde je nedostajao gips, Patersonova je videla delove svetlocrvenkastog zida koji je otkrivao skoro neprimetne deliće kakve antičke freske.

Upitala je šapatom: „Čajdžinica?“

Jedna naočita žena sa crvenom maramom na glavi osmehnula se i pokazala na znak. *Manastir*.

U čajdžinici je bilo tiho. Nekoliko starijih parova, obučenih u opremu za pešačenje, tiho je razgovaralo. U hladnom vazduhu se osećao kamen. Patersonova, odevena u poslovno odelo, sela je za jedan sto na kojem behu poređani razni voćni kolači, torte i makaroni. Visoka bleđa gazdarica sa naočarima u obliku polumeseca nasula joj je šolju čaja čija je

tekstura podsetila Patersonovu na naftu.

„Uzmi šta god želiš, pa ćemo sabrati na kraju. Reći ću joj da si stigla”, reče cvikerašica.

„Tvoja gošća je stigla, dušo.” Potom je tiho dodala: „Izgleda vrlo... urbano.”

Patersonova je čekala. Na vratima se pojavi jedna žena, razvezujući kecelju. Imala je kratko podšišanu sedu kosu i plavi džemper preko bele košulje. Ima pomalo krut, ali elegantan hod, pomisli Patersonova. Tanke usne, duboke bore na licu i budnost koja nikad ne napušta ljude njene fele. Pogledala je prvo Patersonovu, pa u vrata, nakon čega ju je pažljivo osmotrila. Potom kratko klimnu glavom.

„Mislim da bi trebalo da pođemo kod mene”, reče. Okrenula se i viknula kroz vrata. „Vivi, odoh!” Čulo se „odo”. „Vratiću se kasnije.” Patersonova ostavi previše novca ispod jednog tanjirića. Cvikerašica je posmatrala kako ulaze u hladni manastir.

Sonja Klark je klečeći gurnula upaljeno drvce u kamin. Vatra se brzo razgorela. Iz susedne sobe dopirali su prigušeni otkucaji nekakvog časovnika. Na poslužavniku je bilo još čaja. Smestivši digitalni snimač među posuđe, Patersonova usiljeno sede na jedan kauč sa cvetnim dezenom. Iz svoje tašne izvukla je braon koverat.

Ustavši, Sonja se okrenu.

„Zar ne bi trebalo da mi pokažeš legitimaciju?”

„Naravno, Sonja. Evo.” Patersonova predade svoju službenu legitimaciju, onu pravu, sa dijagonalnom crvenom crtom, koju isključivo koriste u zvaničnim okolnostima i kada to zahtevaju znatiželjni policajci. Vedro se osmehnula. „Možete pozvati i broj vašeg dežurnog operatera, ukoliko želite dalju proveru.”

„Ne, u redu je.” Usredsredila se na Patersonovu sada. „Dakle, o čemu je reč?”

„Pa, želim malo da vas vratim u prošlost.” Iz koverte je izvadila svežanj fotografija. Na svima su bili sredovečni Kinezi; neke su načinjene na ulici, dok su ostale bile slike iz pasoša, uvećane zarad jasnoće.

„Ako biste bili ljubazni da pogledate ove slike. Recite mi šta god vam padne na um.”

Sonja ispruži ruku iza sebe ka okviru kamina i uze naočare na zlatnom lancu. Stavila ih je i uzela fotografije. Polako je gledala, jednu po jednu. Potom je zastala, izvukla jednu - fotografiju iz pasoša jednog čekinjavog, oštrookog lika - ne bi li uhvatila svetlo koje je bledele.

„Vidi, vidi”, reče. „Zdravo, Kikirezu.”

Kikirez je nemo stajao, fasciniran, besan, u hladnoj noći obasjanoj neonskim svetlima. Iza sopstvenog odraza u izlogu ugledao je jedan automobil. *Lambo...* strana reč. Nekoliko reči. Žute, četvrtaste, paukolike, podsetile su ga na hitre insekte u pustinji. Jedan prodavač držao je vrata, klimajući glavom sa odobravanjem, dok je jedna žena u odelu i sa naočarama za sunce, u haljini koja je pokazivala dugačke noge, sedala za volan. Uhvativši volan, protresla je kosu. Jedan stariji muškarac je gledao, osmehujući se posesivno. Preko ruke je imao kaput od srebrnog krzna, koji je pridržao za nju.

Kikirez posmatrao ovu predstavu pozorišta nedokučivog u pekinškoj noći. S

vremena na vreme, kada nije bilo posla i kada bi mu Dandan Mama dala slobodno veče, dolazio je ovde, u Ćinbao Će, Ulicu zlatnog bogatstva, gde je posmatrao kako Kina sebi prodaje novu fantaziju.

Tog hladnog popodneva je u jednom prljavom podzemnom prolazu, u Hepingmenu, kupio nož od rumenog zelenookog Ujgurca. Smrtonosna stvar s tankom dvostrukom oštricom. Nož je imao gumenu dršku i crnu najlonsku futrolu, nalik na vojničke.

Ujgurac, ozbiljnog pogleda, uzeo je novac i dvaput ga prebrojao.

„Pazi kome ga pokazuješ.” Dah mu se pušio na hladnoći.

„Hoću, ne boj se.”

„Panduri ih ne vole.”

„Znam.”

„Ne koristi ga na ljudima.”

„Šta si ti, Komisija za disciplinsku inspekciju?”

Ujgurac ga pogleda.

„Ne pametuj. Ne deluješ kao da možeš brzo da trčiš.”

Zavrtevši glavom, Kikirez se okrenu. Odlazeći, primetio je u podzemnom prolazu stensil žene sa užasnim zaštitnim naočarima. PRETI. Šablon je bio savršen, slika nametljiva.

„Prvi put smo se susreli s njim na *engleskom ćošku*.” Pričajući, Sonja Klark se zavalila u svoju stolicu i pogledala vatru. Patersonova je sedela mirno, dopuštajući da joj se vrate uspomene. Samo bi je ponekad ohrabrila. Napolju se spuštao zimski suton i u sobi se smračilo.

„U Pekingu su postojala mesta, uglavnom u parkovima i na ulicama, gde su se ljudi skupljali da vežbaju engleski. Engleski ćošak, tako su se zvala. Učenje engleskog bilo je sve. Pogledali bi jednu emisiju na televiziji po imenu *Prati me*, nakon čega bi otišli na engleski ćošak da vežbaju. Tada je već bilo dozvoljeno. Ohrabrivano, čak. Za nas je to bio rudnik zlata. Dvoje novinara pomagalo bi lokalcima s engleskim, istovremeno ih uvlačeći u razgovor. Sve vrlo otvoreno. Bilo je doušnika, razume se, ali nije bilo važno. Vidiš, to je bio način da se sklope poznanstva, što je, u to vreme, bilo teško u Kini. Rekla sam ja Malkomu, naći ćemo ljude tamo, mete. Nije se složio, ali ja sam mu rekla. I bila sam u pravu.”

„Koje je godine to bilo, Sonja?”

„Osamdeset četvrte. Postojao je jedan engleski ćošak u parku Ritan. Kratka šetnja od Ćanveja, gde smo imali onaj prokleti stan. Išla bih tamo i pričala s ljudima, ko god da se pojavi. Sreli smo Kikireza u oktobru; predivna pekinška jesen. Znam, zato što je malo pre toga bio Dan republike i velika parada je prošla Tjenanmenom. Hiljade trupa, tenkovi, oni odvrtni plovci koji su slavili hidrostruju ili proizvodnju sirka, šta već ne. Deng Sjaoping je stajao na kapiji i salutirao. Bilo kako bilo, nekoliko dana nakon toga sam prvi put videla Kikireza na jednom engleskom ćošku. Li Huašeng. Bio je živahan, silovit. Debeljuškast, što je bilo neuobičajeno. Iz petnih žila se trudio da veliča paradu na engleskom. Rekla sam mu: ‘Šta ti se najviše dopalo? Tenkovi? Plovci?’ Odmahnuvši glavom, mahnuo je prstom i rekao: ‘Studenti. Studenti iz Beide.’”

„Na šta je mislio?”

„Studenti pekinškog univerziteta. Marširali su u paradi, dvesta-trista njih. Nikakvi plovci. Oni su se samo vukli. Nosili su one velike, zelene vojničke kapute koje su svi nosili i izgledali upravo onako kako jedan kineski intelektualac treba da izgleda - koščato, bradato, sa velikim naočarima. Tuberkulozno. Pate zarad znanja. Imali su nekoliko ručno ispisanih transparenta, crni karakteri na beloj posteljini. Na jednom je pisalo: 'Sjaoping, *ninhao*'” Zastala je, s rukom u vazduhu, u mraku, kao da ocrtava transparent i njegove mrljave karaktere.

„Možeš li da zamisliš? Nazvati najmoćnijeg čoveka Komunističke partije imenom. Ne *druže Deng*. Ne. Već, Sjaoping. I *ninhao*, 'zdravo'. Ali sa učtivim *nin*, kao kada se obraćaš nastavniku, shvataš? Intimno, ali s poštovanjem. Govorio je: *Razumemo vas. Sa vama smo*. Potom su učinili nešto neverovatno. Prolazeći kroz kapiju Tjenanmena, dok je čitav Politbiro stajao i gledao, prosto su izašli iz vrste i rastrčali se. Prosto su trčali, smejali se, njihovi jadni transparenti su leteli okolo, kaputi lepršali, svi ti inženjeri, biolozi, teoretičari i ekonomisti, prosto su trčali. Bez marširanja, salutiranja, bilo čega. Izgledali su... slobodno. Sećam se da sam to pomislila. Vi ste slobodni. Maoa nema. Sve to intelektualno dodvoravanje i pretvaranje je nestalo. Razmišljanje se vratilo. Vi ste budućnost. I svesni ste toga.” Zastala je i uzdahnula. „Bilo kako bilo, Kikirez je bio oduševljen. Sebe je ubrajao u tu klasu, *džišifenci*. Inteligencija. O da, uvek nam je govorio koliko je briljantan, pričao o tehničkim finesama svog polja. I bio je u pravu, bio je u klasi intelektualaca, ali nekako nije pripadao.”

„Zbog čega?”

„Bio je... ogorčen. Svidela mu se ideja o reformi, o oživljavanju Kine i sličnim stvarima, ali je prozreo sve to. Prezirao je ljigavu kopilad koja je čitava izašla iz kulturne revolucije. Govnare koji su mu ubili oca. *Viđam ih svakodnevno, Sonja, kako se šepure po fakultetu. Uzviču nove slogane. Reforma i otvaranje! Pazite se duhovnog zagađenja!* Isti oni koji su zatvorili njegovog oca u... kako ono beše - ostavu za metle - sada su ga pozdravljali u trpezariji. Gospode, koliko je Kikirez bio besan. Međutim, zadržao je sav taj bes u sebi. Pomislila sam, koristićeš nam.”

„Otkud to ime, Sonja? Zbog čega Kikirez?”, upita Patersonova.

Sonja Klark se osmehnu. „Njegovo ime je Huašeng. Znači nešto poput: Probuđena Kina. Ime kakvo očekujete za nekog ko se rodio u to doba. Mnoštvo malenih Istočnih Vetrova i Crvenih Zora trčkaralo je naokolo. Ali ako uzmeš te dve reči, *hua* i *šeng*, i izgovoriš ih drugačijom intonacijom, dobiješ reč kikiriki. Stoga smo ga nazvali Kikirez. Što mu se svidelo, kako je rekao.” Bosnaunited

„Čini se da je postao vezan za vas?”

„Nikada, zapravo, nismo ni morali da ga vrbujemo.” Okrenula se ka Patersonovoj. „Hoćeš da upališ lampu, dušo?” Prigušena svetlost lampe bacala je senku na deo staričinog lica, usled čega su se bore činile dublje. Vatra je tinjala, dok se napolju skoro sasvim spustio mrak. „Prosto nam je prišao.”

„Zbog čega?”

„Vidiš, usledila je složena nagodba.” Klarkova prekorno podiže prst i pusti da joj ruka padne u krilo. „Obećali smo mu kule i gradove. U obliku vize. Rekli smo da ćemo ga ubaciti na doktorske studije u Britaniji. Da si samo videla taj pogled. Čista glad. Sve što je trebalo da

uradi jeste da popriča s nama, da nam pomogne da shvatimo. Gomila eufemizama, ali tačno je znao šta želimo.”

„Sonja, kako ste, pobogu, uspeli da obavljate te razgovore? Gde? Bilo je nemoguće da popričate sa strancem, a da ne privučete pažnju, zar ne? Tih godina.”

„Išla je još bila beba. Povala bih je u kolicima, šetala parkom Ritan. Kikirez bi se odaljio od engleskog ćoška i šetao se pored mene. Uspeli bismo da popričamo koji minut.”

„Koja je Malkomova uloga u svemu ovome?”

„On je veličanstveno vodio čitavu operaciju. Držao vezu s Londonom. Planirao. Osmislio je čitavu stvar. Prodao je Upravi. Niko nije očekivao da će doneti rezultate u kratkom roku. Ali Operativni zahtevi bih su ludi za raketama. Vidiš, svi smo znali da je raketna tehnologija kineska ulaznica za stratešku moć, Tajvan, satelite, sve to. I ispostavilo se da smo nabasali na novu generaciju inženjera. I hteli smo da ih vrbujemo. I jesmo. Neko vreme.”

„Šta je Kikirez dostavljao?”, upita Patersonova.

„Pa, pretpostavljam da si videla u dosijeju. Pisao je ta pisma, rukom. Jedan deo toga bili su fakultetski tračevi. Na koje je, sa ovog stanovišta, trebalo da obratimo više pažnje, imajući u vidu šta se dogodilo. Bilo je dosta veličanja samog sebe. Kikirezove analize tog i tog partijskog sastanka. Kikirezovo viđenje privrede. Gluposti, zaista. Međutim, bilo je i pravih zalogaja. Sastavljao je spiskove. Dugačke spiskove imena, specijalizacija, opreme, projekata, kancelarija, odbora, svega što ima veze sa akademskom stranom raketnog programa. Operacija VETROKAZ nam je omogućila da sastavimo sliku strukture. Ko gde sedi. Ko izdaje naređenja. Ko plaća. Nije nam pomoglo sa vojnog stanovišta, ali mislili smo da će i to doći s vremenom.”

„A ostali?”

„To je bila Kikirezova zamisao. Rekao je da misli da bi mogao da regrutuje podagente. Razume se, nije to zapravo izgovorio. Rekao je da ima prijatelje koje bi mogao da ubedi da diskretno pomognu, ukoliko se i njima ponudi viza. Bilo je dosta okolišanja. Upravi se nije dopao bezbednosni rizik. Ali Upravi se dopala čitava operacija.”

„Obratio se svom najboljem prijatelju. Gu Hua se zvao. Prodao mu je nekakvu priču o stranom naučnom žurnalu koji traži uvid u Kinu, a zauzvrat sponzoriše britansku vizu. Gu Hua se sa zadovoljstvom prijavio. *Voala*, podizvor TANGO. Dao je Kikirezu prokleta sjajan popis fabrika alata koje je vojska držala, a koji je Kikirez ubacio u moja dečja kolica. Dozlaboga dosadno. Ali neverovatno poverljivo.” Opako se nacerila. „Morala sam nonšalantno da odšetam do ambasade da se otarasim te proklete stvari. Koliko sam se samo preznojavala.”

„Mogu da zamislim, Sonja. I tako je nastao PAN GLINT?”

„Tako je. Kikirez je dodavao ljude. Bilo je potrebno nekoliko godina.”

„Kako ste održavali mrežu?”

„Jedno divno skrovište u Zimskoj palati. Malkom ga je otkrio. Otprilike na svake četiri nedelje uzela bih bebu i otišla tamo, šetala se, pazila leđa. Oznaka kredom na jednom od paviljona kraj jezera govorila bi mi da je isporuka obavljena. Potom je samo trebalo da zavičem ruku u jednu od onih kanti za otpatke u obliku pande. Vrzerala bih se okolo s

pelenama, otišla da ih bacim i tamo bih zatekla Kikirezove spiskove, umotane u kutijicu za film i ubačene u pandino uho. Ostavljala bih instrukcije. Nešto novca.”

„Dakle, krajem 1986. godine PAN GLINT je bio u punoj snazi?”

„U onoj meri u kojoj je ikada imao snagu. Neki rani Kikirezovi materijali bili su vrlo korisni. Bio je tu još jedan momak. Podizvor ZAVESA. Njegovi materijali bili su dobri. Veoma tehnički. Međutim, PAN GLINT je postao nepouzdan. Ponekad bi mesecima bio neaktivan, nakon čega bi se pojavio Kikirez s novim dokumentima, zahtevajući da mu kažemo kada kreće za London. Potom se nešto promenilo. Počele su demonstracije na fakultetima. Krajem osamdeset šeste, početkom osamdeset sedme. Sve je bilo prilično šokantno. Počele su u Hefaju, što je nedodijla ako ste iz Pekinga. Stoga su pekinški studenti, postidiđeni zbog ovih gedžovana, započeli sopstvene demonstracije. Nova godina osamdeset sedme. Po snegu. Šetali su sve do Tjenanmena, pevali *Internacionalu*, bili uhapšeni.”

Uzdahnula je.

„Neki pametnjaković iz Džungnanhaja rekao je da je posredi *liberalizacija buržoazije*, protiv koje valja povesti kampanju. Stoga su sva deca poslata na selo da uče od seljaka. Možeš li da zamisliš? Kikirez je bio uzrujan. *Ponovo će to da urade, Sonja, samo gledaj. Sve će nas zatvoriti u ormane s metlama. Naši životi nam ne pripadaju, Sonja. Ne možemo da stvaramo.* Nakon toga bilo je manje spiskova i više trabunjanja. Kikirez o prirodi prave reakcije. Kikirez o neuspehu kineske civilizacije.”

Zastala je, skinula naočare i protrljala oči.

„Bilo je to leto žute haljine.”

Usledila je pauza.

„Mislim da mi to nije poznato”, reče Patersonova.

Klark se osmehnu. „Bila je jedna pijaca u Hajdijanu, blizu univerzitetskog kompleksa. Tog leta su na jednoj tezgi prodavali jednu pamučnu, jarkožutu haljinu. Nekoliko nedelja je stajala tamo, jer se niko nije usudio da je proba. Devojke se u to doba jesu odmakle od vrećastih Maovih odela. Nosile su bluze i jednostavne pantalone. Ali pomisao na haljinu koja otkriva noge i ramena! I to jarkožutu! *Skandal!* Potom ju je jedna hrabra duša kupila i obukla. Dok si rekao keks, fakultete ispuniše devojke u sjajnim žutim haljina. Tezga nije mogla da se izbori s potražnjom. Potom je neko kupio crvenu! Devojke su počele drugačije da se drže i kreću.” Graciozno je krivudala rukom u vazduhu. „Najednom više nisu bile samo komunistkinje, već - žene.”

Zastala je i pokazala na Patersonovu.

„Celog života radimo, zar ne, tragajući za onim delićem informacije, za tajnom, koja ima - kako smo to zvali - proročku vrednost. Putokaz. Preduslov za razumevanje. Ponekad nam je pred nosom. I mi ne obraćamo pažnju na nju, jer nije tajna. Ta žuta haljina nam je govorila da čitava klima uverenja i ponašanja ustupa mesto nečem novom. A to novo - kada dođe - biće blistavo, seksi i mlado. Međutim, nismo imali predstavu o tome kakav će značaj imati.”

Patersonova je videla da počinje da se umara.

„Kako se sve završilo, Sonja?”

„Ni sama ne znam. Sve smo rede viđali Kikireza. Izgledalo je da su ostali izgubili

interesovanje. Svi su gledali onu emisiju, *Elegija reke*, i činilo se kao da su otkrili religiju. *Moramo da srušimo zidove, Sonja. Udavila nas je izolacija, ugušila nas je okrutna i grandiozna kultura. Omeo nas šovinizam. Modernizacija, Sonja!* Svi su se izjasnili za demokratiju. Jadničci. Kontaktirala sam Kikireza direktno. Krajem osamdeset osme, čini mi se. Pismom sam ugovorila sastanak. Trebalo je da se pripremimo za primopredaju novom oficiru zaduženom za slučaj. Malo morgen. Imao je dovoljno dostojanstva da se pojavi, ali samo da bi okončao ćelu stvar. *Odlazi, Sonja. Ovo je sada moja stvar. Nisi relevantna. 1* to je bilo to. Narednog aprila učestvovao je u demonstracijama na trgu Tjenanmen. Svi oni.”

„Šta se dogodilo s njim, Sonja?”

Klarkova je govorila vrlo tiho. „Ne znam. Kada su trupe ušle da raščiste trg, 3. juna, mislili smo da su ga uhapsili. Međutim, potpuno je nestao. Nije bilo tragova o suđenju. Pročulo se gde su mnoge uhapšene poslali, ali niko nije pominjao Kikireza. Da li je umro u pritvoru? Njegova sestra je rekla da je bio u jednom logoru za prevaspitavanje na severozapadu. Ali ne znam da li je to ikada potvrđeno.”

„Vratio se, Sonja”, reče Patersonova.

„Pretpostavila sam.”

„Ne znamo da li je to stvarno on.”

„Da li je upotrebio reč *lotos*?”

Patersonova je zastala, vagajući.

„Da. Jeste.”

Sonja Klark pogleda ka prozoru, u tminu koja se spuštala.

„Ne mogu oni da prevaspitaju Kikireza.”

Vozila se u mraku ka Londonu, razmišljajući o agentima koje je vodila. Irački dečak iz Nasirije, potrčko lokalnim bandama, kratkih zuba i očiju poput baklji, koji je bosonog vozio svoj moped među pobunjeničkim skrovištima. Poručnica Paterson je pod njegov zadnji blatobran stavila bubicu koja je davala tačne koordinate svake lokalne barabe, izvrstan operativni obaveštajni rad. Što je trajalo neke tri nedelje. Kada su pronašli dečaka na jednoj deponiji van grada, nije imao prste, dok mu je glava bila izbušena bušilicom. Uključila je radio.

Ušla je u svoju zgradu u Arčveju. Dejmijan, iz stana u prizemlju, bio je u hodniku i proveravao poštu. Ironično joj je salutirao.

„Kapetanice. Kasniš večeras.” Dejmijan, koji radi u jednoj marketinškoj agenciji, zna da se Patersonova bavi birokratskim poslovima u Ministarstvu spoljnih poslova. U trenutku slabosti, prouzrokovanom *šablijem*, rekla mu je o svojoj prošlosti u vojsci. Prošla je kraj njega.

„Laku noć, Dejmijane.”

Osetila je kako je posmatra dok se penje uz stepenište.

„Izgledaš napeto, Triš. Uđi, uzmi činiju supe.”

„Laku noć, Dejmijane.”

U njenom stanu bilo je ledeno. Uključila je grejanje i sela na kauč. Vesti su prikazivale

neko bombardovanje, prašinu i povike udovica. Prinela je šaku grudima ne bi li umirila stvorenje oštih kandži koje se meškolojilo unutra.

Provincija Junan

Izašli su iz automobila i pešačili poslednjih petsto metara. Harvi je nosio kameru i torbu za trčanje, dok je Mangan na ramenu nosio stalak. Staza je bila strma i Mangan je počeo da se znoji, iako je vazduh na ovoj visini bio svež. S njihove leve strane kaskadna pirinčana polja spuštala su se ka smaragdnoj dolini dok se jutarnja magla razilazila. Selo se nalazilo na padini; trošne drvene kuće, kokoši u blatnjavim uličicama, plakati koji upozoravaju na sidu, na zidovima beli karakteri visoki tridesetak centimetara koji poručuju: *Stabilnost sve nadilazi*. Jedna žena u izbledelej tunici prestala je da čisti i pogledala ih je.

Kontakt koji je trebalo da ih povede u selo nije se pojavio. Sedeli su i čekali u jednom restoranu u Kunmingu, zvali ga telefonom. Međutim, nije se javljao. Pošli su na Manganov nagovor, zastajali, raspitivali se za pravac, ostavljali tragove. Vrteći glavom, Harvi ga je nevoljno pratio. Kada su stigli, selo se zatvorilo i utihnulo.

Mangan se osvrnuo oko sebe.

„Pretpostavljam da imamo nekih pola sata dok neko ne rastrubi da smo ovde. Možeš li da počneš?”

Ćuteći, Harvi je lagano skinuo stalak s Manganovih ramena, spustio ga i pričvrstio kameru.

Mangan se okrenuo i zašao među utihnule kuće. Malo dalje začuo se kreštav plač nekog deteta. Mangan krenu u tom pravcu. Kroz otvorena vrata video je dve žene koje su klečale kraj vatre iznad koje se nalazio lonac za kuvanje. Jedna je nožem ljuštila nekakvo korenasto povrće. Druga je držala dete. Mangan pokuca na dovratnik. Dve žene se prenuše. Ona s detetom ustade i povuče se u tminu.

„Dobro jutro”, reče Mangan na sporom mandarinskom.

Žene su ga nemo posmatrale.

„Oprostite što vas uznemiravam. Mogu li da uđem?”

I dalje ništa. Mangan je oprezno ušao u sobu.

„Jeste li vi Sledbenici Učitelja?”

Žena koja je stajala, s detetom u naručju, brzo je rekla nešto na dijalektu koji Mangan nije razumeo.

Žena koja je klečala, s nožem u ruci, cimnu glavom ka Manganu. *Ko si ti?*

„Ja sam novinar. Želim da otkrijem šta se dogodilo s vašim muževima.”

Žena je spustila nož.

„Šta se to vas tiče?” Pokušavala je da govori na mandarinskom.

Mangan je uspeo da shvati smisao.

„Rečeno mi je da su vaši muževi odvedeni zbog toga što slede Učitelj.”

Žena s detetom progovori opet, ovog puta oštrije. Okrenuvši se ka Manganu, podigla je šaku i pomerila je s jedne na drugu stranu. *Ne*. Oči su joj bile crvene i skorele - nekakva infekcija.

„Možete li nam pomoći?”, upita žena koja je klečala.

„Ako mi kažete šta se dogodilo, možda ću moći da vam pomognem”, reče Mangan.

„Kako će to pomoći?”

„Kada je došla policija?”, upita Mangan.

Žena je spustila pogled. „Rekli su nam da je ovo politički problem.” *Džengdži venti*. „Ne smemo da pričamo o tome.”

Osetivši da je nestalo svetla iz sobe, Mangan se okrenu. Na vratima je stajao neki čovek čije crte lica Mangan nije mogao da vidi od sunca.

„*Ni ja. Gan ma?*” Ti. Šta radiš? Oštar ton, koji se Manganu nije svideo.

„Samo razgovaramo”, reče Mangan.

Žena s detetom počne brzo da govori, pokazujući na Mangana.

Muškarac je ušao u sobu, prišao ženi na podu, sagnuo se i uhvatio je za ruku. Gledala je u pod. Pridigavši je, šapnuo joj je nešto u uho i pogledao Mangana. Imao je široka ramena i belu košulju na sebi. Očito ne radi na njivi. Ili je, možda, nekada radio.

„Veoma mi je žao što sam vas uznemirio”, reče Mangan i krenu ka vratima.

„I njoj je veoma žao”, reče čovek.

Mangan izađe na sunce. Video je kako Harvi gestikulira. Kraj njega su stajala dvojica muškaraca od kojih je jedan držao kameru.

Mangan mu priđe. „Idemo, Harv. Smesta.” Harvi pokuša da uzme kameru, ali čovek nije puštao.

„Nemate dozvolu da budete ovde”, reče.

„Odlazimo”, reče Mangan.

„Ne možete da odete.”

„Idemo i dobićemo dozvolu.”

Dvojica muškaraca se nasmejaše.

„Žene ovde trabunjaju”, reče onaj drugi. „Nemojte im verovati.”

„Ništa nam nisu rekle.”

„Nadajmo se da je tako.” Pogledao je preko Manganovog ramena. Mangan se okrenu i vide kako čovek u beloj košulji izlazi iz kuće, vodeći ženu. Držao ju je za nadlakticu i zglob. Krenuli su u suprotnom pravcu i zašli za ćošak.

Mangan se okrenu, podiže ruke i pokuša da progovori energično.

„Zaista, rekla je da ne može da razgovara sa mnom.”

Muškarci su ga nemo posmatrali. Mangan pokuša ponovo, sada skoro vičući.

„Ko ste vi? Koja vam je radna jedinica?”

Jedan od njih podiže kameru i baci je u prašinu.

Kada su stigli do podnožja brda, automobila i vozača nije bilo.

Pešačili su do narednog sela, noseći opremu. Mangan je drhtao od besa, Harvi je ćutao. Pronašli su nekog mladića u majici koji je pristao da ih odveze svojim kombijem nazad u Kunming, po nerazumno visokoj ceni. Mangan je sedeo pozadi, na nekakvoj prostirci.

Bilo je prohladno predveče kada su ušli u grad. Platili su momku i pronašli jedan kiosk s hranom kraj jezera, gde su, sedeći na malim tronošcima, jeli krilca pržena s junanskim paprikama i knedle u bistrom bujonu, koje je kutlačom u okrnjene činije sipao tihi nasmešeni čovek koji im je postavljao nevina pitanja o njihovom rodnom mestu. Dao im je neko jako bistro piće koje je sipao iz flaše u kojoj se nalazio koren ženšena. Utom zazvoni Manganov telefon.

„I, kako je bilo?“, upita Ting nestrpljivo.

„Katastrofa. Provaljeni smo. Nemamo ništa.“

„O...“

„Nisi ti kriva.“

„Okej.“

„Zaista, nisi.“

Harvi pokaza na telefon.

„Ting, Harvi je. Nisi ti kriva. Nismo mogli ništa da. učinimo. Zaista.“ Ting je govorila, Harvi je slušao.

„Ne. Ništa se nije moglo, dušo. Osim da nas izbace. Ili da započnemo revoluciju. Da. Da. Zdravo.“ Predao je telefon Manganu. Ting je i dalje bila na vezi.

„Još jedna stvar, Filipe. Proveri svoju poštu. Zvali su neki ljudi iz Singapura. Žele da odeš tamo. Neka konferencija. Poslali su ti pozivnicu.“

„Koji ljudi?“

„Ovaj, Panazijski institut za međunarodne odnose. Kratak je rok, moraš odmah da im odgovoriš.“

„Nikad čuo.“

„Ni ja. Proveri poštu, Filipe. Stvarno mi je žao.“

„Nisi ti kriva.“

U tišini su hodali nazad ka hotelu. Tištilo ih je razočaranje. Iza njega, krivica.

Poštovani gospodine Mangan,

Zadovoljstvo mi je da vas pozovem da učestvujete u maloj konferenciji koju ćemo krajem nedelje održati u Panazijskom institutu.

Naziv konferencije je Kina: Perspektiva stabilnosti, izazovi bezbednosti.

U našem Institutu je poznato vaše inovativno izveštavanje o izazovima autoriteta Partije u poslednje vreme i voleli bi da čuju iskustvo iz prve ruke.

Nadamo se da biste mogli da nam priredite kratko izlaganje (trideset do četrdeset

pet minuta), nakon čega bi usledio okrugli sto s kolegama i academicima.

Osim malog honorara, Institut je spreman da pokrije troškove smeštaja i putovanja biznis-klasom. Izvinjavamo se na kratkom roku i nadamo se da ćete moći da nam se pridružite.

S poštovanjem,
Marisa Leung
Direktorica, spoljni odnosi
Panazijski institut za međunarodne odnose

Nakon što mu je rezervisala kartu za Singapur, Ting je insistirala da joj se pridruži u pozorištu. Napustili su stan po hladnom, vlažnom, sivkastozlatnom sutonu i uzeli taksi.

Pozorište se nalazilo u Džunguankunu, loše smešteno između dve radnje s kompjuterima. U podrumu, zamračen četvrtast prostor s drvenim sedištima. Ting ga je uvela vodeći ga za ruku. Nosila je crne čizme od lažne zmijske kože, njenu postavljenu, srebrnu jaknu i šešir sa sivim perjem i naušnicama; s takvom lakoćom, pomisli Mangan. Troje, četvoro ljudi pozdravilo ju je kada je ušla. Jedan od njih, razbarušeni umetnik u zelenom vojničkom kaputu, uputio joj je preteran, carski naklon, držeći spojene šake pred sobom. Osmehnuvši se, poljubila ga je i predstavila Mangana. Umetnik se tobože zapanjio. *Ljudi, strani novinar! Brzo, spremite se da vas zatvore!* Svi se nasmejaše, uključujući i Mangana.

„Kada bih samo imao takav uticaj kod vlasti”, reče na mandarinskom.

Umetnik se osmehnu. „Zaista, lepo je videti te. Misliš li da ćeš nešto napisati?”

„Ako će vas zatvoriti, onda neću.”

„Pa, onda samo budi blag, u redu? Vlasti su nas primetile, pa smo svi pomalo na iglama. Poslednje što nam treba jeste da nas veličaju u zapadnim novinama.”

Nacerio se i Mangan se priseti žene koju su odveli iz sela. Osetio je prazninu u stomaku i naterao sebe da se osmehne. Ting, koja je samo delimično razumela njegovu uznemirenost, nagnu se ka njemu.

„Jadni Filip”, reče. „Tako plemenite namere, a niko ti u Kini ne veruje.”

Komad je bio izuzetan. Dvojica igrača u kostimima Crvene garde izvodili su, uz tutnjavu bubnjeva, plesove iz revolucionarnih opera iz najslavnijeg perioda maoizma. Međutim, njihovo herojsko držanje pretvorilo se u hipnotično nezgrapno komešanje karaktera iz kakve video-igre; revolucija koja se prelama u digitalni san. Iznad njih, na ogromnom ekranu, njihovi avatari plesali su kroz virtuelnu Kinu, u stilu video-igara; njihova tačka gledišta uranjala je i komešala se u moru novčanica, ogromne, zamišljene strukture na plavom, digitalnom nebu, izlomljeni urbani krajolici zatrpani plišanim igračkama, superherojima, likovima iz anima. Digitalni i pravi plesovi preplitali su se i razdvajali; igrače je zasenio virtuelni ples iza njih. Mangan je video nešto izrazito dirljivo u načinu na koji su se njihovi revolucionarni pokreti raspadali i postajali senke na ekranu.

Nakon predstave svi su otišli u jedan zamračeni restoran u Guejdžou, sa zidovima od bambusa. Ting je naručila ribu u kiselom bujonu, sa izrazito ljutom turšijom. Pušili su i živahno tračarili o pekinškoj umetničkoj sceni, skandalima, aferama i povremenim

hapšenjima. Razbarušeni umetnik ispričao je priču o jednoj tajnoj izložbi konceptualne umetnosti. Glavna izložba - *događaj godine!* - bila je jednodnevna instalacija žive morske hrane, rakova i jegulja koji su visili na koncu, koprcajući se u vazduhu. Pretpostavivši da je instalacija subverzivna, zbunjena policija ju je zatvorila i izvela pekinški polusvet iz galerije.

„Šta se desilo sa životinjama?“, upita Ting.

„Pa, u tome je stvar“, reče umetnik. „Policija ih je konfiskovala i pojela.“

Vrisnuli su od smeha, udarajući o sto. *Taj bang le!* Previše savršeno! Nakon što je Mangan naručio još piva, umetnik se okrenu ka njemu. Nije bio pijan, ali mu je malo falilo. Uputio je oštar pogled Manganu.

„To smo, dakle, mi. Mekušci, video-umetnost, različiti pogledi i tumačenja. Međutim, sjeban i smo, jer sve što vidimo i tumačimo Partija odobrava. Ali šta si ti? Čemu ti pripadaš?“

Svi za stolom su posmatrali Mangana.

„Pa, i ja posmatram i tumačim“, reče. „Ali to radim za novine, televiziju.“

„Da, gledao sam televiziju“, reče umetnik.

Mangan uze još jedan gutljaj piva.

„Novinari vole da kažu kako ispisujemo grubi nacrt istorije“, reče.

„Veruješ li u to?“

„Ponekad.“

„Zbog čega *ti* ispisuješ grubi nacrt *moje* istorije?“

„Ne činim to za tebe.-Pišem za ljude u Evropi i Americi. Uostalom, niko nije vlasnik istorije, zar ne?“

„Zbog čega ne žele da vide moj grubi nacrt istorije?“ Umetnik je palio još jednu cigaretu. „Imam jednu skulpturu. Veliki zid u raznim medijima, u žici i životinjskoj koži. To je gruba istorija. Ali niko neće da je izloži.“

„Siguran sam da bi je izložili u Londonu“, reče Mangan.

„Jebeš njih u Londonu. Jesi li ikada bio hapšen?“

„Da.“

„Ali su te oslobodili.“

„Da.“

„Oslobodili su te jer nisi važan. Shvataš to, zar ne?“

Mangan odmahnu glavom.

„Oslobodili su me, jer bi im bio preveliki problem da me zadrže.“

Umetnik odmahnu rukom.

„Da si im važan, ne bi te oslobodili.“

Najednom je pomislio na čoveka čekinjave kose, njegovu upornost i težinu njegovih reči. Samo vi, Mang An. *Zbog čega sam njemu važan?*, pomislio je.

Čekali su taksi. Nekoliko pahulja kovitlalo se ispred farova. Ting ga uze za ruku.

„Je li bilo u redu?“, reče.

„Oduševljen sam predstavom. A tvoji prijatelji su... uzbudljivi.“

„Oni su - kako ono kažeš - egocentrični.“

„Ne, divim im se. Rizikuju.“

Pogledala ga je, blago se osmehujući.

„Zamišljen si“, reče.

„Dobro sam.“

Utom je stigao taksi i odvezao ih nazad u centar Pekinga. Mangan reče vozaču da ih odveze do njene zgrade. Ona ga uze za ruku.

„Hajde gore. Skuvaću ti čaj od đumbira“, reče, ovlaš ga poljubivši. „A za doručak, pirinčanu kašu sa svinjskim ušima.“

Patersonova pruži Hopkovo telegram od Čarterisa.

„Kratak je.“

„To je sve što ima?“ reče Hopkova. Mešala je kafu u šolji. Patersonova poče da čita.

/IZVEŠTAJ

1/ Filip MANGAN je u srednjim tridesetim. Poslednje četiri godine radi kao slobodni izveštač u Peking. Od kineske vlade dobio je akreditaciju za jedne velike novine, što je obaveza za sve strane novinare. Takođe radi i za druge agencije, uključujući i jednu malu produkcijsku kuću iz Londona, koja opskrbljuje televizijskim snimcima mreže u nekoliko zemalja. U novinarskim krugovima u Peking. ima reputaciju nezavisnog i originalnog izveštača. Nije tražio položaj u velikim medijskim preduzećima, jer kaže da više voli slobodu koju donosi nezavisnost.

2/ MANGAN je odrastao u Orpingtonu, u Kentu, jedinac doktora i domaćice. Oba roditelja su pokojna. Pohađao je privatne škole i Univerzitet u Londonu, gde je studirao politiku. Pohađao je kurs mandarinskog u Školi za orijentalne i afričke studije. Njegov govorni kineski je izvanredan.

3/ Primarni zadatak MANGANOVOG izveštavanja je isticanje političkog i društvenog aspekta kineskog napretka. Manje piše o ekonomskim temama i u njegovom radu nema mnogo kvantitativne analize. Posebno je usredsređen na pitanje ljudskih prava, državne represije verskih i etničkih identiteta, te na socijalne nemire. Moguće je da, kao frilenser, zadovoljava potražnju tržišta za narativom o „strašnoj Kini“. Međutim, dok tematika koje se pridržava teži ka senzacionalizmu, u njegovom izveštavanju obično toga nema. Njegove reportaže su, uglavnom, uravnotežene i potkrepljene činjenicama, iako ponekad ume da bude plah. Pre dve godine je netačno preneo vest o padu jednog visokog člana politbiroa, što je greška koju je kineska vlada teško oprostila, a njegovi urednici još teže. U nekoliko navrata bio je hapšen i spreman je da testira granice tolerancije kineskih vlasti. Čini se da je frustriran ograničenjima s kojima se susreću strani novinari u Kini.

4/ MANGAN zapošljava pomoćnicu s nepunim radnim vremenom, po imenu DŽAO Ting, koja je građanka NRK. DŽAO Ting, koja ima dobre veze i potiče iz bogate pekinške

porodice, obezbeđuje mu većinu tragova i bavi se administracijom i isplatama - za šta je, po sopstvenom priznanju, Mangan sasvim nesposoban.

5/ MANGAN sarađuje s jednim slobodnim kamermanom po imenu Pol HARVI, australijskim državljaninom. HARVI je cenjena figura u medijskim krugovima Istočne Azije, te je njegova odluka da se upusti u saradnju sa Manganom, njegovom kolegi donela izvesnu dozu poštovanja.

6/ MANGAN je neka vrsta usamljenika. Čini se da ga ni za jedno mesto ne vežu snažni koreni ili veze. Umereno pije i možda koristi lake droge. Malo polaže na sopstveni izgled i odaje utisak da ga ne zanima što drugi vide i glamuroznu stranu njegovog posla stranog dopisnika. S druge strane, poseduje određenu dozu taštine i čezne za profesionalnim uvažavanjem, iako sam to nikada ne bi priznao.

7/ Sa MANGANOVOM regrutacijom moglo bi da bude poteškoća. Ima fino podešene antene profesionalnog izveštača i brzo će prozreti celu stvar. Iako će, vođen svojim osećajem za novinarsku etiku, verovatno odbiti, prepreka možda neće biti nepremostiva. Novac bi mogao da pomogne, jer se čini da mu neprestano fali. Međutim, želja za priznanjem i frustriranost novinarskim ograničenjima mogli bi da pruže oficiru zaduženom za slučaj način da osigura saradnju.

/KRAJ

„Novac, taština, frustriranost. E pa, Čarterise, hvala ti”, reče Hopkova.

Patersonova je izvadila svoja putna dokumenta, pasoš, kreditnu karticu. Njen novi identitet je „Rejčel Dejvis”.

Mangan je peglao košulju. Na krevetu se nalazio otvoren kofer. Čuo je zatvaranje vrata i kako Harvi živahno razgovara s Ting. Pauza, potom usklik. Ušao je u dnevnu sobu. Harvi je ležao na kauču i upirao prstom. Ting je držala primerak *Triba*.

Duga i kontroverzna kampanja Kine da potlači nove verske sekte ušla je u sledeću, intenzivnu fazu.

Bezbednosne vlasti uspostavile su tajnu mrežu izolacionih logora, gde mlade muške pristalice zabranjenih religija zadržavaju u pritvoru na neodređeno vreme.

Dobar, iscrpan članak, video je Mangan. Satelitski snimci logora, njihovih lokacija, izjave svedoka i reakcije iz Sjedinjenih Država i Evrope. Prepoznao je autora - dopisnik iz Hongkonga koji svaki čas dolazi na kopno.

„Senzacija”, reče Harvi.

Ting se nasmejala, ali se potom ugrizla za usnu i pogledala Mangana širokim očima.

„Oprosti, Filipe”, reče.

On slegnu ramenima i baci novine preko svog ramena na pod.

„Ode Pulicer”, reče.

„Držite ga”, reče Harvi. „Čovek koga nije briga.”

Ting je delovala iznenađeno.

„Mislila sam da ćeš biti uzrujan”, rekla je.

„Jok”, reče Mangan.

Upitno ga je pogledala.

„Jesi uzrujan, zar ne?”

Protrljao je šakom lice.

„Gluposti. Jesam, malo.”

„Vala, ja sam toliko jebeno uzrujan da idem na ručak”, reče Harvi i ustade.

Zajedno uzeše Mangana za ruke i izvedoše ga iz biroa s kaputom preko glave. Harvi nogom zalupi vrata za sobom. Otišli su u jedan mali bistro u *Šeratonu*, gde su popili nepojmljivo skupu flašu vina *sanser*.

Kada su se kasnije vratili u biro, Ting je zadremala na kauču, dok se Mangan mahnito pakovao dok nije došlo vreme da se ide na aerodrom. Ting ga je nekoliko trenutaka blago držala u naručju, nasmešena, sklopljenih očiju. Dozvolila je da joj usne ovlaš dodirnu njegov obraz, nakon čega mu je mahnula.

Gradski automobil, kako ga je vozač nazvao, nije limuzina. Manganova greška. Ipak, bio je veliki i crn, sa klima-uređajem, i čekao ga je kada je sleteo na Čangi. Putnik na zadnjem sedištu je na raspolaganju imao bombone, flaširanu vodu i debeli sjajni časopis pod nazivom *Elita: Izuzetnost u poslovnim putovanjima*, čiji su se novinari svesrdno trudili da zahtevnog čitaoca obaveste o najnovijim kretanjima u svetu banjskog turizma, destinacija i skupocene posteljine. Nakon što ga je listao nekoliko minuta, Mangan je zaključio da mu je omiljeni odeljak „Događaji”. *Ambasador Delors luks globala, Seli Kvok, pozira s Larsom Nesorom iz Ajland orijental hotela na dobrotvornom okupljanju u hotelu Orčard*. Na fotografiji, sitna izborana žena neodređenih godina naslanjala se na zdepastog bledog muškarca s pojasom za smoking. Držeći čaše za šampanjac, radosno su se prenuli zbog blica i sreće koja ih je zadesila. *Astrid van Sitart, jedan od osnivača firme Luks konekšn brend divelopment, u društvu prijatelja na promociji Bali tajda*. Astrid, vitka, evroazijskog izgleda, odevena u haljinu bez bretela, sa glomaznim srebrnim nakitom, oduševljena je što se nalazi u društvu svojih prijatelja. Stranice i stranice sličnog sadržaja. Automobil se kretao ulicama sa proređenim, mirnim saobraćajem, ispod nadvožnjaka obraslih bršljenom. Ah, Singapur.

„Konferencija” je zaista bila mala, intimna čak. Dvanaestoro ljudi sedelo je za jednim dugačkim stolom, u izrazito rashlađenoj prostoriji. Mangan se borio s beleškama koje je sastavio tog jutra: *Sledbenici - buntovnici ili reakcionari?* Učtiv aplauz. Pitanja, uglavnom skromna, s primesom saosećajnosti za pravnu poziciju Komunističke partije, ali ne za njihove metode. „Gospodine Mangan”, glasilo je jedno, „to je sigurno nužda održavanja stabilnosti?” Publika, uglavnom iz Singapura, bila je učtivo sumnjičava prema motivima zapadnog novinara. Prisutan je bio i jedan australijski dostojanstvenik, koji je, setio se Mangan, nekada imao visoki položaj u ASIO, australijskoj obaveštajnoj službi.

Na začelju stola sedela je jedna tiha žena, Britanka, pretpostavio je Mangan. Visoka, uspravljena, tamne puti, u ozbiljnom sivom odelu. Njene oči, koje su ga netremice pratile, bile su poput kremen.

Na kraju, Australijanac je promrmljao da se izvinjava i predao ga Britanki, koja je strpljivo stajala i čekala da se čavrljanje završi.

„Ovo je bilo fascinantno, gospodine Mangan”, rekla je. Predstavila se kao Rejčel Dejvis i pružila mu vizitkartu - Ministarstvo spoljnih poslova Velike Britanije, Odeljenje za istraživanja. Blago se osmehnula.

„Nadam se da ćemo moći da se sastanemo na večeri”, rekla je. Iznenadenom Manganu je ovo zazvučalo kao naređenje.

Restoran se zvao *Du Fu*, po istoimenom pesniku. Sedeli su u jednom diskretnom separeu sa crnom kožom i mutnim staklom. Forin ofis ume da poruči, primetio je Mangan. Sitne drhtave njoke, naslagani režnjevi svilenkaste pačetine i taro. Jegulje u đumbiru.

„Drago mi je što smo se upoznali. Pratim vaš rad”, rekla je Rejčel Dejvis. Mangan je u glavi njeno ime stavio među navodnike. „Rejčel Dejvis”, pije mineralnu vodu. *Šta li samo hoće?*, pomislio je. *Da li je uvek ovako napeta?* Razgovarali su o Sledbenicima, o životu u Peking, stepenu zagađenja, tračevima u novinarskim krugovima. „Rejčel Dejvis” se iz petnih žila trudila da izgleda zadivljena time. Da, hvala ti, Mangan želi drugu čašu vina.

„A sada, gospodine Mangan, oprostite, ali moraćemo da popričamo o poslu na trenutak.”

Mangan je čekao.

„Radi se o tome da ste malo uskomešali stvari.”

„Zaista? Kako?”

„Dejvid Čarteris je pažljiv. Želeo je da se uveri u neke stvari, te je pokazao dokument jednoj ili dvema osobama.”

Šta?

„I stvari su se uskomešale”, reče „Rejčel Dejvis”.

„Rekao je da će ga dati službeniku za bezbednost pri ambasadi”, reče Mangan. „Rekao je da je to za moje dobro.”

„Da, i to je učinio, svakako.” Blag osmeh. „Stvar je u tome da stručni ljudi kažu da je dokument važan.”

Još jedna pauza. Boreći se protiv nagona da odgovori, Mangan je pustio da se tišina razlegne. Njegova sagovornica ispravi kosu i još više se uspravi.

„Pretpostavili smo da želite da napišete članak.”

Mangan je osetio kako mu nedostaje vremena, koje nema.

„Kakav članak?”

Izgledala je iznenađeno. Stavivši lakat na sto, prstima je uokvirila naslov.

„Ma, hajde, Filipe. Kineski raketni program, daleko razvijeniji nego što se mislilo. Testiranje DF-41. Istočna Azija, Evropa, Amerika - svi proketo zgranuti.” Pogledala ga je sa iščekivanjem.

Mangan progovori polako.

„Da li je ovo zaista novost za britansku vladu? Ili za bilo koga? Bio bih iznenađen da je tako.”

„Rejčel Dejvis”, ili kako joj je već ime, ponovo se nagnu, ovoga puta ozbiljnije.

„U tome i jeste stvar. To *jeste* novost za nas. Ovo je sada sasvim nezvanično. Godinama nismo čuli ama baš ništa o DF-41. Mislili smo da je obustavljeno. Onda se pojaviš ti sa svojim tajnovitim posetiocem i njegovim dokumentom.”

Osetivši kako mu se usta pomalo suše, Mangan uze gutljaj vode. Ona nastavi.

„Sigurna sam da znaš, Filipe, da nije reč o kakvoj novoj, sjajnoj igrački, zar ne? Ukoliko proradi, DF-41 će biti u stanju da pogodi Evropu. I Los Anđeles. Može da nosi brojne bojeve glave. Mobilan je, što znači da ima sposobnost drugog udara. Meni to zvuči kao strateška nuklearna sposobnost. Ono što imaju Amerikanci i Rusi, čak i mi. Zar ti se ne čini da se Kina približava, Filipe? Da strema ka statusu supersile? Šta misliš?”

Nije se smešila.

„U redu”, reče Mangan. „Ako je to tačno, ako Kinezi prave raketu koja menja igru, a mi za to ne znamo, onda to jeste vrlo dobra priča. Želeo bih da napišem članak. Ali ja nemam načina da dokažem da je dokument autentičan. Stoga, nema ni priče.”

Ona klimnu glavom.

„Upravo tako. Vlada Njenog veličanstva je u istoj poziciji. Ni mi ne znamo da li je prokleti dokument autentičan. Stoga se pitam da li bismo mogli jedno drugom da pripomognemo.”

„Kako?”

„Nije neuobičajeno da se tvoja i moja fela upuste u malu saradnju.”

Nije neuobičajeno, Mangan to zna. Iako takvih ponuda nije bilo. Do sada.

„Zbog čega biste to radili?”, upitao je.

„Zbog toga što, ako bude priče, voleli bismo da se to dogodi na način koji bi nam odgovarao, i onda kada mi to odredimo.”

Eto cake, pomisli Mangan.

„Dakle, ja napišem priču, ali ne još.”

„To je jedan deo.”

Mangana obuze osećaj da se nalazi u sceni koja dostiže vrhunac. Ona nastavi.

„Kao i ti, Filipe, i mi moramo da se uverimo da je dokument autentičan. Stoga moramo da znamo ko je izvor. Ko je on i kako ga je pribavio.” Ostavila je da misao visi u vazduhu i posegnula za parčetoj pačetine i svetlucavog taroa.

Mangan trepnu.

„Želite da ja stupim u kontakt s njim”, reče.

„Kako drugačije?”

„Imate njegov broj. Nalazi se u pismu koje je Čarteris ukrao. Zvrnite ga.”

„Nisam sigurna da Vlada Njenog veličanstva može da uradi tako šta, Filipe. Ali tebi je lakše. Ti si novinar.”

„Čas mi Čarteris govori da sam u velikoj opasnosti, trabunjajući nešto o dužnosti, čas želite da mu se vratim?”

Ne odgovorivši mu odmah, neko vreme ga je posmatrala tamnim očima. Uzvratio joj je pogled. Nije promenila izraz lica.

„Filipe, tvoju priču će pročitati u kabinetu. I u Dauning stritu. I u Pentagonu. I u Beloj kući. Važni igrači. To je ekskluziva, Filipe, koja se pojavi jednom, dvaput u karijeri, i značajna je. Posao zaista ozbiljnog novinara. I tvoj je. Ako ga želiš.”

„Ne smem da baratam nikakvim dokumentima.”

„Nećeš morati. Samo ga pitaj ko je, Filipe. I na koji način je pribavio onaj dokument. Mi ćemo obaviti ostalo, reći ćemo ti šta sve to znači i kada dođe pravi trenutak, imaćeš svoju priču.”

Mangan oseti njen pogled na sebi. Borio se da uspori.

„Ovo je... rizik.”

„Rejčel Dejvis” je bila zaokupljena parčetom jastoga. Pročistila je grlo.

„Mislila sam da se vi, reporteri, ponekad izlažete riziku.”

Mangan je osetio njen teški, nečujni smeh.

Hodao je ne bi li razbistrio glavu kraj broskog keja, gde su se muzika i smeh iz barova prenosili na ulicu, a svetio talasalo po vodi. Grupe brokera iz velikih trgovačkih kuća stajale su s flašama piva u rukama, galameći u noći. Otišao je na sam kraj keja i udahnuo miris mora.

Šta se, za ime sveta, dogodilo? Da li su ga upravo vrbovali? Ko je ona?

Znamo ko je, pomisli Mangan. I da, upravo su ga vrbovali.

Dakle. „Mala saradnja.” Da li je priča vredna toga? Pa, jeste. Imao bi niz naslovnica, nesumnjivo, i još mnogo toga pored. Mračan analitički članak u jednom uticajnom dnevniku; snažan uvodnik u Sjedinjenim Državama. Brojni intervju i na radiju, televiziji i na internetu. Ekskluziva, a svi vole ekskluzive.

Mala saradnja. Je li to sve što nude? Dala mu je jedan londonski broj telefona. Ali za sada bi bilo najbolje da komuniciraš sa Dejvidom Čarterisom. Obaveštavaj ga o svojim planovima. Javi mu kada budeš išao da se nađeš sa svojim izvorom. To je važno, zar ne? Ne idi na takve sastanke, a da prethodno nekog ne obavestiš.

Stojeći tu, osećajući toplu, vlažnu singapursku noć na svojoj koži, ispitivao je svoja osećanja i sve moguće razloge zbog kojih bi mogao dostojanstveno da odbije. Novinar ne prodaje svoje rođenjem stečeno pravo. Novinar je imun na laskanje establišmenta. Novinar je suviše zauzet iskazivanjem istine.

Ili pokušavanjem. Makar i neuspešno.

Potražio je taksi i video da jedan čeka. Farovi zatreperiše i motor se upali u trenutku kada je stizao do ivičnjaka.

Patersonova je otišla pravo u Visoki komesarijat, ušla u stanicu i bezbednom telefonskom linijom pozvala Hopkovu, koja je bila odsečna. Pitala se da li Jejts prisluškuje.

„Kako ti se čini?”

„Iskreno, nisam sigurna. Nepredvidljiv, egocentričan. Drugim rečima, pravi novinar. Ali mislim da je u iskušenju.”

„Je li sposoban?”

„U to ne sumnjam. Bistar je. Poznaje Peking i ima predstavu o tome kako funkcionišu službe bezbednosti. Mogao bi da bude pristupni agent, ako bi želeo.”

„A da li želi? Ili će pisati o nama u nedeljnom dodatku?”

„To ne mogu da ti kažem. Za sada.”

„Mislim da će pristati. Obično pristanu, ti novinari ne mogu da odole akciji”, reče Hopkova. „Uzgred, Triš, mislim da je vreme da pokrenemo Baku Pun.”

U odeljenju P svi su se složili da Kineski sajam industrije plastike nije mogao da dođe u boljem trenutku. Patersonovoj, koja se pravo s aerodroma vratila u kancelariju, pripala je dužnost da ubedi preduzeće *Jip lo eksports d. o. o.* iz Kauluna da uzme učešće.

Ovo je učinila - prethodno stavivši činiju sa salatnom kraj sebe na sto - tako što je ostavila poruku u jednom neprimetnom, šifrom zaštićenom čošku sajta preduzeća. Pre nego što je, tog dana, zatvorio kancelariju u Ulici soje, predstavnik *Jip loa* obavio je rutinsku kontrolu i zatekao pomenutu poruku. Pročitavši je, znao je da mora smesta da dela. Protokol nalaže posetu komercijalnom imejl provajderu u određeno vreme. Tamo ga je čekala druga poruka, smeštena nekoliko trenutaka ranije u folder *nacrti*. Jedan fajl je bio priložen. Predstavnik *Jip loa* otvorio je i pročitao priloženi fajl na laptopu koji se čuva u zaključanom sefu. Sef je imao dvostruku ulogu - služio je i kao oltar, gde se čuva svetinja porodice Pun, *Gvanjin*, Bodisatva saosećanja. Priloženi fajl mogao se jedino pročitati uz pomoć softvera koji nije u komercijalnoj upotrebi. Softver bi svojom slonovskom usporenošću često razbesneo predstavnike preduzeća *Jip lo eksports*.

Ovoga puta poruka je bila sažeta - da predstavnici *Jip loa* odu u Peking, odsednu u određenim hotelima, prisustvuju Kineskom sajmu industrije plastike, te sačekaju kontakt koristeći dogovorene metode. Pročitavši poruku, predstavnik *Jip loa* - malog, ali marljivog izvoznika plastičnog cveća, podmetača i novotarija evropskim trgovcima na malo - shvatio je da treba brzo da dela, rezerviše karte i sobe, te da proveriti da li ga neko prati.

Izbrisavši fajl, predstavnik *Jip loa* vratio je računar u sef, ispod zaštitničkog pogleda *Gvanjin*. Ustao je, protegao se i pogledao kroz prozor - stan porodice Pun je, protiv uroka, na osamnaestom spratu - prema ostrvu Hongkong, gde visoke zgrade kineskih banaka paradiraju u noći.

Potom je predstavnik preduzeća prionuo na posao. Jer je porodica Pun predstavljala malo blago britanske Obaveštajne službe. Na čelu matrijarhata je Ajlin, poznata pod imenom Baka Pun, većinska vlasnica preduzeća *Jip lo eksports d. o. o.* iz Kauluna i konzument malih groznih indijskih cigara; tu su sinovi Frederik i Piter; i rođak Vinston. Patersonova je nekoliko puta pročitala njihove dosijee. Punovi su podmitljivi, lojalni, tihi i najbolji ulični umetnici u Aziji.

Mora da je tako. U suprotnom, kinesko Ministarstvo državne bezbednosti bi ih do sada pronašlo i streljalo.

Peking

Veče je, i Mangan je usred groznog, ali unosnog intervjua koji je jedna italijanska televizija poručila preko njegove agencije. Nekakva starleta, koja je promovisala svoju modnu liniju i parfem u Kini, glupavo se osmehivala u jednom velikom hotelu. Harvi se cerio. Nametljiva predstavica za medije u štiklama pokazala im je da stanu na obeleženu tačku na tepihu, iza konopca. Harvi promrmlja neke psovke sebi u bradu. Ting je nosila stalak na ramenu. Uživala je, njena noć tek što je počela. Harvi je ispratio ulazak starlete, nakon čega je prikazao haljinu celom dužinom - akvamarin, taft, rekla je predstavica za medije, dok je očajni Mangan pravio beleške - cipele, osmeh. Mangan, u plavom blejzeru prema kojem se godinama okrutno ophodio, mahao je mikrofonom ispred nje. Ona je prodavala maglu, prvo na italijanskom, potom na engleskom. Imala je sočne ružičaste i svetlucave usne, ali joj se dah osećao na nešto oštro, hemijsko.

Kasnije su Ting i Harvi, glasni i raspoloženi, pakovali opremu, koreći Mangana zbog očajnog vođenja intervjua. Ostavivši ih da se bave svetlima i kablovima, Mangan je izašao na ulicu i zapalio cigaretu. Izvadio je mobilni telefon.

„Čarteris.”

„Imamo neke neraščišćene račune.”

„Filipe! Dobro došao nazad. Hajde da ih raščistimo zajedno.”

„Gde?”

„Drago momče. *Hajat*. Bar na krovu. Ugodno ćemo da raščišćavamo. Odgovara odmah?”

Ponoć. Hotel je bio mermerna, rashlađena nedodija. Čarteris je sedeo na kožnom trosedu u uglu praznog bara. Sedeo je u senci, kako Mangan ne bi mogao da razazna njegov izraz lica. Mahnuo je Manganu koji je ušetao u prostoriju.

„Pijem votku. I to mnogo. Hoćeš?”

Mangan klimnu glavom. Votka je bila hladna, s limetom.

„Dakle, Dejvide, bio sam u Singapuru.”

„Fascinantni momci iz Panazijskog instituta, koliko čujem”, reče Čarteris. „Vrlo kompetentni.” Ironičan osmeh.

„Čudno je, Dejvide, da se neko iz Forin ofisa - tvoj blizak saradnik, stekao sam utisak - pojavi na takav način.”

Čarteris je, smešeći se, ćutao.

„Poslao si dokumenta u London, zar ne?”

„Da.” Čarteris nabaci ozbiljan izraz lica.

„Stekao sam utisak da oni... Hoću da kažem, ovo nije ono čime se bavim.”

„Šta to?”

„Žele da uspostavim vezu sa izvorom.”

„Ali to je upravo ono čime se baviš, zar ne? Ako želiš da napišeš članak, moraš imati vezu sa izvorom. Filipe, ovo je veoma opasna tema da bi se o njoj raspravljalo javno.”

„Ne želim da me koriste.”

Čarteris se nagnu, sada već sasvim ozbiljan.

„Hajde, Filipe, ne budi toliko osetljiv.”

„Nisam osetljiv. Samo, ne želim da se uvalim u nešto.”

„Ma nemoj? Čime, Filipe, da te ubedim da malo stisneš petlju?” Čarteris je sada govorio brzo i tiho. „Ostavio si utisak na njih, Filipe. Odлучili su da ti dozvole da zaviriš. Ja sam im, brzopleto, to predložio. To se ne događa često, Filipe, i to je dvosmerna ulica. Malo daš, malo dobiješ. Nemoj da usereš stvar.” Zaprepašćen, Mangan zausti i zastade.

„Kad ćeš ga pozvati?”, reče Čarteris.

Mangan je i dalje ćutao.

„Nemoj se sastajati s njim, a da me prethodno ne obavestiš. Bez telefona. Obavesti me lično.”

Čarteris je bio formalan, skoro hladan. Potom je stao i opustio se. Vratio mu se osmeh na lice.

„Slušaj, Filipe, učinićeš veliku uslugu ako pristaneš. I ako to učiniš uskoro. Isplatiće ti se. Samo me obavesti, u redu?” Potom je otišao, prebacivši sako preko ramena. Mangan je ostao da sedi sam, gledajući kroz čašu treperavi sjaj nad Pekingom.

Kikirez je ležao budan. U skladištu je bilo hladno. Neko vreme je dremao, utonuvši u ono mesto između sna i jave gde plutaju uspomene na njegovog oca. Letnje jutro u Parku mirisnih brežuljaka, šuma, jedna kamena staza. Istačkano svetlo, zujanje cvrčaka. Očeve blede šake pružiše ubrani list paprati. Prelazak prstom preko stabljike učinio je da se listovi uviju i sklope.

Osetio je zujanje mobilnog telefona i pre nego što ga je čuo. Telefon se nalazio kraj njegovog jastuka. Svetlucavi ekran širio je srebrnkasto svetlo po skladištu. Kikirez pritisnu dugme za razgovor.

„Da?”

„Ovde novinar, britanski novinar s kojim ste razgovarali.”

„Znam.”

„Moram ponovo da popričam s vama.”

„Morate.”

„Gde možemo da se nađemo?”

„Hram Džihua. Sutra. Četiri po podne. Naći ću vas.”

Tišina.

„Jeste li razumeli?”

„Da.”

Kikirez se okrenu i povuče ćebe.

„Da li moji prijatelji znaju da sam ovde?”, reče u telefon.

„Šta?”

„Da li znaju?”

Potom samo digitalni zvuk *pip*, i tišina.

Patersonova upade u kuhinju, tražeći svoj pištavi telefon. Tri i trideset ujutru. Subota. Gospode.

„Triš? Val na vezi. Kancelarija. Smesta.”

Istrčala je na Holovej roud u farmerkama, patikama i zelenom gornjem delu trenerke sa natpisom *Obaveštajni korpus*, dok joj se dah pušio na vazduhu pred svitanje. I za divno čudo, uspela je da pronađe taksi iz kojeg su na pločnik izašli neki koji su se vraćali iz noćnog provoda.

Rekla je vozaču da je odveze do Nasipa. Pretrčala je most ka četvrtastom sjaju štaba. U 4.17 je otkucala svoju karticu, visoka zelena kapija zatvorila se za njom, nakon čega je pohitala u zgradu kraj stalaka za bicikle i malih potkresanih živica.

Hopkova je već bila u sobi za operacije. Nenašminkana, kose vezane maramom; je li to trenerka? Najednom ekranu pojavio se Čarteris, preko obezbeđenog video-prenosa iz pekinške ispostave. Na drugoj, centralnoistočni Peking s tačkama ucrtanim crvenom bojom. Na trećem, lista telefonskih brojeva povezanih sa šifrovanim imenom BOGINJA 1 do 4. Na četvrtom, softver za vizualizaciju T2 IOP. Patersonova se ulogovala i počela da manevriše kroz telegrafski saobraćaj. Jedan tehničar okruglih ramena igrao se dolazećim telefonskim linijama.

Potom se pojavio Jejts u majici i vunenom kaputu, trljajući ruke i postavljajući pitanja.

„Hajde, Val, šta imamo?”

„Sastanak počinje za tri sata.” Pokazala je na mapu. „ZAPINJAČ mora da pešači od svog stana, koji se nalazi ovde, do hrama, ovde. Nekih petsto metara. Nadzirači će uskoro obići hram. Baka Pun će baciti pogled. Dvojica dečaka okolo, jedan pozadi spreman da krene u obilazak. Tamo je popodne, vreme je lepo, sunčan prohladan dan.”

„Dakle, najvažnije je da ugledamo kontakt, zar ne?”

Hopkova je bila prikovana za ekran.

„Pa, i više od toga, ako uspemo, Roli. Ukoliko sve bude čisto, Baka Pun će s dečacima pokušati da ga prati do njegove kuće. Da vide gde je smešten. Ali neće preći liniju.”

„Komunikacija?”

„Pripejd telefoni, Roli, nedavno kupljeni. Iskoristiće ih jednom i baciti. Pozovu lokalni broj, mi šifrujemo i prosledimo.”

„U redu, u redu. Sasvim. A ZAPINJAČ? Je l’ zagrejan?”, reče Jejts.

Hopkova pogleda u ekran s Pekingom. „Dejvide?”

„Rekao je da će uraditi ovo za nas, ali ništa više od toga. Vrlo iskreno.” Čarterisov glas je usled enkripcije zvučao piskavo. „Ali mislim da je u redu. Ipak je u prošlosti ostvarivao veze s osetljivim kontaktima. Biće u redu.”

Jejts razmisli na trenutak.

„Da je iskren u tvrdnji da će samo ovo da nam učini? ”

Čarteris pogleda u kameru.

„Ne.”

Jejts se osmehnu.

„Dobro, dobro. U redu. Ko je za kafu?” Utom izađe napolje. Patersonova ga isprati pogledom i potom vide kako se Hopkova i Čarteris mršte jedno drugome preko video-veze. Hopkova podiže ruke.

„Ne pitaj, Dejvide, ne znam zbog čega je prisutan.”

„Ali Val.”

„Ne znam, Dejvide.”

Videli su kako Čarteris vrti glavom. Potom je ustao i nestao iz kadra. Hopkova se naceri.

„*Carpe diem*, Triš. Nego, kakva ti je to užasna trenerka?”

Ovog vedrog hladnog popodneva, jedna starica se šetala uličicom oivičenom sivim zidovima u centralnoistočnom Pekingu. Nosila je stari postavljeni zimski kaput neodređene boje i plavu vunenu kapu koju je spustila preko obrva. Imala je podignut šal, koji joj je prekrivao vilicu i donji deo lica. Ono malo lica što se videlo otkrivalo je ten tek nešto tamniji od blelih lica Pekinžana. Južnjakinja, možda. Ili lice sa smaragdnh brda i reka centralne Kine. Hunan? Nekakav vlažniji predeo, bogatiji od ove prašnjave ravnice na severu Kine, gde se sitan pesak uvlači u pirinač, pod nokte, između zuba. Imala je tamne, uzane, zabrinute oči. Niskog rasta, ali uspravljena, odlučnog hoda. Nosila je jednostavnu platnenu torbu sa, možda, nekim potrepštinama, novčanikom za sitniš, dnevnikom i maramicama. Kod kapije hrama Džihua žena je zastala i naizgled razmislila o nečemu, o promeni plana.

Starica je znala da hram više nije bogomolja i da monaha odavno nema. Limena pločica na kapiji obaveštava da je upravu preuzela Kancelarija za kulturna dobra. Seća se da je hram od rušilačke omladine kulturne revolucije sačuvao lično premijer Džou Enlaj. Sada je dom jednoj skromnoj, siromašnoj trupi muzičara koji svakodnevno rekonstruišu ritualne melodije drevne Kine, na nezadovoljstvo onih koji žive u komšiluku. Radno vreme: od 10 do 5. Ulaz: 5 juana.

Žena koraknu unazad. Pogledala je na sat i prinela prst usnama, razmišljajući. Iz platnene torbe izvadila je jednu malu tašnu iz koje je uzela novčanicu od pet juana. Platila je nadzorniku i ušla u prvo dvorište.

Starica je šetala po hramu petnaestak minuta, prolazeći kroz Paviljon bubnjeva, Paviljon deset hiljada Buda. Divota! Neobični crni krovovi, povrh kojih su se nalazile skulpture zmajeva i sova, uzdizali su se ka nebu. Drugih posetilaca nije bilo. Bila je sama.

Nakon nekog vremena sela je na stepenište i izvadila mobilni telefon.

Zeleno polje pored BOGINJE 1 poče da trepće na ekranu. Tehničar se nagnuo i pritisnuo je; u utihnuloj sobi začuo se dodir njegovog prsta po plastici.

„Povezano s BOGINJOM 1.”

Hopkova se nagnu ka komandnoj tabli.

„Vej? ”

„Wei? Wo lai le. Lai chifeng leya! Tianqi zhen hao. Tiangaoqishuang.” Mandarinski, s primesom južnjačkog naglaska. Ovde sam. Šetam se! Vreme je divno. Sveže i vedro. Kažem vam da ne vidim ništa što sugerise neprijateljski nadzor. Njeno disanje. Sirena u daljini.

„Hao. Xiexie.” Dobro. Hvala.

Tehničar lupnu ekran i veza utihnu.

Hopkova ustade s rukama na kukovima i upitno pogleda Jejsa koji klimnu glavom.

„Dejvide?”

Čarteris pogleda u kameru.

„Zadovoljan sam.”

Potom čekanje.

Sedeli su u tišini sobe. Njihova neugodna odeća unosila je neku neobičnu intimnost. Nakon, za Patersonovu, beskrajno dugog perioda, zatreptala je zeleno polje kraj BOGINJE 2.

„Wei? Keren laile.” Gosti su stigli.

ZAPINJAČ je ušao u hram.

„Xiexie.” Hvala.

Statičnost je neprijatelj.

Krećući se hitro, Kikirez je u hram ušao sa zapadne strane, ceneći da će lakše uočiti da li ga neko prati ukoliko pređe iz prometnijih u mirnije ulice. Dvaput se zaustavio, jednom u prodavnici medicinske opreme, gde se udubio u proučavanje kolica i komoda, i jednom u smrdljivom javnom toaletu, gde se zadržao dvanaest minuta. U desnoj ruci imao je jednu plastičnu kesu. Levu je držao u džepu, stežući nož.

Prošao je pored kapije hrama Džihua. U kabini za prodaju karata jedna nadzornica slušala je radio i pila čaj iz tegle od kiselih krastavaca. Okrenuo se i krenuo južno jednom uličicom Oivičenom visokim zidovima, nakon čega je skrenuo istočno ka drugoj obilaznici. Jedan parkirani automobil, srebrni, bez ikoga unutra. Čistač ulica, obučen u sivo, sa hirurškom maskom na ustima. Dobavljačica prženih knedli, zaobljena, koja je u crvenoj jakni gurala kolica. Na kolicima jedna ringla na gas i vok; ispod - cisterna s propanom. Sastav je podsećao na onaj koji je, rano ujutro, koristio kuvar, od kog je migrant s pekinškim naglaskom kupio masne štapiće od testa posute šećerom starim šest nedelja, ih stotinu godina. Jedan džip je prošao, plavi, pekinške tablice.

Kada je stigao do druge obilaznice, stao je ispod jednog platana. Primetio je da su mu

prsti utrnuti koliko je stezao dršku plastične kese. Zapalio je cigaretu i uvukao dim na ledenom vazduhu i izmasirao svoju šaku. Tri minuta do četiri.

Pokret.

BOGINJA 2 ponovo.

„Wei? Pengyou tailed” Naš prijatelj je stigao.

„Xiexie.” Hvala.

Platio je novčanicom od pet juana. Nadzornica ga nije ni pogledala. Na radiju je slušala jednu *sjangšeng*, dugometražnu komediju, cereći se dok mu je pružala ulaznicu.

Prošao je prvo dvorište. Englez je stajao tamo s rukama u džepovima vetrovke, piljeći u njega. Krenuo je ka zadnjem delu hrama, idući kroz sve gušći mrak. Hram je bio sve samo ne prazan. Jedna starica i njen sin slikali su jedno drugo mobilnim telefonom ispred Hale mudrosti i razvoja.

U Paviljonu deset hiljada Buda sada je bilo skoro sasvim mračno. Kikirez je udahnuo drvenast, smolast miris tamjana. Mala udubljenja, u kojima su se nalazile statue Bude u sedećem položaju, hiljade i hiljade njih, gubila su se ispod mračnih nadstrešnica. Skrenuvši desno, Kikirez krenu ka jednom drvenom stepeništu. Osetio je Engleza iza sebe. Uzano i klimavo stepenište od glatkog garavog drveta, vodilo je ka gornjoj dvorani. Svetio je dopiralo s jednog balkona. Na oltaru se nalazio Sakjamuni koji sedi na lotosu, dok mu bakarna koža *svetli foguangom*, Budinim sjajem. Kraj njega, Bude prošlosti i budućnosti. Niko drugi, samo božanstvo. Novinar se peo uz stepenice. Ušao je, pogrbljen, u dvoranu. Kikirez mahnu i zakorači iza oltara. Jedan uzani prolaz ka nadstrešnicama, nekakvo skladište, osvetljeno jednom jedinom sijalicom.

Kikirez čučnu. Englez, skoro sasvim pognut, uđe u prostor iza sebe i zatvori vrata. Seli su blizu jedan drugog. Kikirez je video da se Englez nije obrijao, osetio je njegov strani miris; buter, salo.

„Dakle, gospodine Mang An.” Kikirez je šaputao.

„Ovo mesto se uskoro zatvara”, reče Mangan na mandarinskom.

„Imamo nekih pola sata. To je dovoljno. Možemo da razgovaramo na kineskom?”

„Da. Imam pitanja.”

„A ja imam uslove”, reče Kikirez.

Englez trepnu.

„U redu, koji su uslovi?”

„Reći ćeš im sledeće.”

„Kome?”

Kikirez iskrivi glavu.

„Nemoj se izmotavati sa mnom, Mang Ane. Kontaktirao si odgovarajuća vladina odeljenja?”

Mangan je ćutao.

„I videli su dokaz, zar ne?”

„Dokaz?”

„Dokument i pismo koje sam ostavio u tvojoj kancelariji.”

Mangan kratko klimnu glavom.

„Dakle, reci im sledeće”, reče Kikirez. „Jednokratna transakcija. Pristup nezavisnim mrežama u Odeljenju za opšte naoružanje i Akademiji za raketnu tehnologiju. Samo jednom, ali potpun pristup.”

Novinar podiže obe ruke.

„Čekaj. Prosto, čekaj malo.”

„Šta? Zašto?”

„Ovo nije razlog zbog kojeg sam ovde.”

Kikirez se nagnu i uhvati Mangana za zglob. Progovorio je hrapavim glasom.

„Reći ću ti zašto si ovde. A ti ćeš reći njima. Jednokratna transakcija. Pristupiš nezavisnim vojnim mrežama. Zauzvrat - pasoš. Molim za neko pristojno državljanstvo. Australijsko, možda. Ili Singapursko. Pedeset hiljada dolara i kartu za izlazak odavde, kako god da to funkcioniše. Ovo je zaista razumna ponuda. Reći ćeš im. Znaju me, i znaju da neću izneveriti.”

Kikirez oseti kako ga sve više iritira Englezov uvređen, bled pogled.

„Ne mogu da uredim takav dogovor. Ja sam novinar”, reče Englez.

„Zajebi to *novinar*. Samo im prenesi ovo, Mang Ane. To je tvoj posao.”

„Gospode.”

„Reci im.”

„Slušaj. Imam pitanja.”

„U redu. Postavi ta svoja pitanja.”

„Dokument koji si ostavio kod mene. Naslovna stranica i sadržaj.”

„Šta s njim?”

Mangan obliznu usne. Blagi bože, pomislio je.

„Odakle ti?”

„Piše na naslovnoj stranici. To je izveštaj za Vodeću grupu za vojna pitanja, tehnički izveštaj. Vrlo poverljiv. Toliko poverljiv da bi pao na dupe. Uzgred, evo ostatka. Znak dobre volje.”

Kikirez izvadi hrpu fotokopiranih stranica iz plastične kese i predade ih Englezu.

„Gospode.” Mangan je stavio šaku na čelo.

„Šta misliš, a?”

„Stani. Na trenutak.”

Kikirez je ćutao.

„Odakle ti ovaj dokument?”, upita Mangan.

„Ko pita? Koga briga odakle mi? Ima još toga što mogu da nabavim.”

„Ja pitam.”

„Tine...”

Mangan mu upade u reč. „*Oni* pitaju. Razumeš? Žele da znaju ko je izvor.” Kikirez pogleda Engleza, njegovu riđu kosu, rumeno lice, zelene oči. Izgledao je kao kakva voćka.

„Reci im da imam podizvor. Kao ranije.”

„Podizvor.”

„On... sarađuje sa mnom.”

„Od njega si pribavio dokument?”

„Da.”

„A ko je on, ako smem da pitam?”

„Neću ti reći. Dobiće deo novca.”

„Ali taj podizvor ima pristup dokumentima?”

„Da. I mrežama.”

Englez uzdahnu. Činilo se da se smiruje.

„A ko si ti?”, upita Mangan.

„Kako to misliš, kosam ja? Znam ko sam. Dao sam ti fotografiju, pobogu.”

„Ali *ja* ne znam ko si.”

Kikirez uzdahnu. Šta bi dao za jednu cigaretu.

„Možda je bolje da ne znaš.”

„Imaš li ime?”

Li Huašeng. Kontrarevolucionarni izrod. Noćna Čaplja. Izdajnik. Kikirez. Zatvorenik 5995. Song Ping.

„Mnogo njih.”

„Daj mi jedno koje mogu da iskoristim”, reče Mangan.

„Zovu me Kikirez.” Pažljivo je izgovorio *kikirez* na engleskom. „Kikirez”, ponovi Englez, gledajući ga. „Imaš li porodicu?”

Nekoliko trenutaka Kikirez nije bio u stanju da odgovori. Pogledao je svoje šake. Je li to bes? Ovaj talas koji raste u njemu?

„Ne, nemam jebenu porodicu.”

Ćuteći, Englez ga upitno pogleda.

„Nisam u prilici da imam porodicu”, reče Kikirez.

„Zašto?”

„Bio sam u jebenom logoru za prisilni rad. Sledeće pitanje.”

„Zbog čega si bio u logoru za prisilni rad?”

„Udarilo sam nekoga.”

„Mora da si ga žestoko udario?”

„Tako je.”

„Kad je to bilo?”

Onda kada je sve okončano. Kada se ispostavilo da su naše nade smrvljene. Isto kao i

glava onog nesretnog vojnika.

„*Liu si*”, reče Kikirez. Četvrtog juna 1989.

„Gde sada živiš?”

„Pusti to.”

„Kada si oslobođen?”

„Nije važno.”

„Da li si odslužio svoju kaznu?”

„Recimo da je moj put do ove tačke bio neuobičajen” reče Kikirez. Englez je razmislio.

„U bekstvu si, zar ne?”, reče.

Šta?, pomisli Kikirez. Kako smo, pobogu, tako brzo stigli dovde?

„Ovo je dovoljno...”

Pretrnuše.

Koraci na stepeništu. Zgrabivši Engleza za ruku, Kikirez podiže šaku ne bi li ga ućutkao.

Laki koraci. Spori.

Približavaju se oltaru. Kikirez je osetio plitko, ubrzano disanje Engleza. Koraci se zaustaviše. Mrmljanje. Kikirez oseti kako mu krv pulsira u stegnutoj vilici, iza očiju. Zdravo, strahu. Vratio si se.

Potom glas, ženski.

„*You ren ma?*” Ima li koga.

Tišina.

„*You ren ma? Kuaiguan memle ya.*” Uskoro zatvaramo.

Dugačka tišina. Potom povlačenje koraka niz stepenište.

„*Kuaiguan menr leya.*” Držeći šaku na ustima, Englez lagano uzdahnu. „Ja ću prvi otići”, reče Kikirez. „Ne zaboravi šta ćeš im reći.”

Krenuo je da se pridiže, ali se zaustavio i uputio oštar pogled Englezu. „Pametani si ti skot, Mang Ane. Nemoj me izneveriti.”

Tehničar je pustio snimak koji je BOGINJA 3 napravila mobilnim telefonom. Mahnuvši ravnodušno u kameru, Baka Pun se hitro odmaknu, ne bi li videla kontakt koji je prelazio dvorište hrama; agresivan hod, kratko podšišana kosa, namršten pogled. Kadar se promeni i prikaza ZAPINJAČA, koji se, pogrbljen, u farmerkama i zelenoj kabanici, kretao iza kontakta na rastojanju od nekoliko metara. Drugim rečima, pratio ga je. Nakon što su njih dvojica nestali u drugom dvorištu, kadar se prebacio na Ajlin Pun, koja je gledala preko svog ramena. Potom se ekran zacrneo.

„Kontakt je nosio kesu”, reče Jejts. „Mislim da su unutra dokumenta.”

„Moguće, Roli”, reče Hopkova, koja je sedela, ispruženih nogu i skrštenih ruku, netremice gledajući ekran na kojem su se videle dolazeće linije.

Mangan je sedeo pogrbljen ispod strehe. Prešao je šakom preko drvenog poda. Gladak je. Zamislio je generacije štofanih papuča sa slamenim đonovima koji su davali patinu daskama, zamislio je vekove monaha, sledbenika, učenjaka u svili, dvorskih dama, evnuha, trgovaca čajem i opijumom, gatara, preprodavača, bolesnih, ubogih, čitav prikaz tradicionalne Kine.

Fotokopirani izveštaj nalazio se kraj njegovih nogu. Čovek koji trabunja o pticama, naziva sebe Kikirezom i ima crnu farbu na šakama, ostavio ga je tu i uperio prstom na njega pre nego što je otišao.

Nikada ne prihvataj poverljiva dokumenta. Da ih pročita? U redu. Da napravi beleške? Može i to. Ali nikada ih ne uzimaj.

Okretan je taj čovek za svoju građu. Ima nečeg tečnog i mišićavog u njegovim pokretima. To je čovek naviknut na fizički posao. Ali oči su mu proračunate. Kako živi? Odakle mu novac? Kako je kupio onu užasnu plavu jaknu sa sjajnim dugmadima?

Fotokopirani izveštaj se još uvek nije pomerio.

U tmini, Mangan je uspeo da razazna karaktere u naslovu, na vrhu prve strane.

DF41 Interkontinentalni raketni balistički program: Istorija, ciljevi, parametri.

Šta ako ga samo ostavi tu? Neko će ga naći. Ispitaće nadzornicu. Vlasti bi pregledale snimke kamera sa svih obližnjih raskrsnica. A Mangan bi bio na trzavom putu ka nekom kineskom zatvoru, dok bi se diplomate godinama prepirale oko njegove sudbine.

Bilo mu je hladno. Jedan zrak svetlosti pojavi se između vrata i okvira, koseći tminu. Posmatrao je kako čestice prašine lebde okolo.

Utom je Filip Mangan odbacio iluziju da radi u ime novinarstva, u ime priče, male saradnje, i postao operativan. Uzeo je hrpu fotokopiranih stranica, raskopčao svoju vetrovku i ubacio dokument pod svoj džemper, uvukavši ga u pantalone.

Zakopčavši jaknu, provukao se kroz prolaz i krenuo ka stepeništu.

„BOGINJA 1 na vezi.”

„*Wei? Keren zoule. Wo ye yao zou. Keren geile liwu.*” Gost je otišao. I ja odlazim. Gost je ostavio poklon.

Hopkova se uspravi na stolici.

„*Shenme liwu!*” Kakav poklon?

„*Geile huar.*” Cveće. Drugim rečima, dokumenta.

„*Hao. Xiexie.*”

Hopkova se okrenu ka ekranu pekinške stanice.

„Dejvide, ZAPINJAČ ga ima.”

Čarteris zaprepašćeno podiže pogled i nestade.

Mangan se oznojio, uprkos hladnoći. Vrućina mu se uspinjala uz kičmu, vrat i obraze.

Skoro je sasvim pao mrak. Izašao je iz uličice skoro trčećim korakom i naterao sebe da uspori, i potom ka Đinbao Đeu, zbrci od saobraćaja i zaslepljujućim svetlima kola. Neka žena je stajala na čošku i prodavala *baozi* na tezgi. Jedan taksi je usporio i vozač mu mahnu. Stranice mu se zariše u stomak. U stan? Srne li dokument tamo da odnese? Da prođe kroz kapiju u kompleks, pored stražara i pripadnika Državne bezbednosti u kućicama? U njegov ozvučen stan? Srne li da pozove Čarterisa? Da li bi trebalo? Skrenuvši severno, u suprotnom pravcu od stana, ubrzo je korak.

„BOGINJA 4 na vezi.”

„*Wei? Pengyou bu huijia li qu. Dao biede difang le.*” Naš prijatelj ne ide kući. Kreće se u drugom pravcu.

„*Hao. Ni pei ta qu ma?*” Ideš li za njim? Hopkova, grizući usne.

„*Dangran. Yihuir zai shuo.*” Naravno. Prićaćemo kasnije.

„Prevedi, molim te. Gde smo?” Jejts je zvučao napeto.

„Baka Pun ostaje s kontaktom. Ali ma šta bilo to što je kontakt imao kod sebe, pri ulazu u hram više nema, te pretpostavljamo da je sada u vlasništvu ZAPINJAČA.” Hopkova je stajala, klimajući naočare. „A ZAPINJAČ ne ide kući, već negde drugde. Naš momak ostaje s njim. Čarteris će ga pronaći, zar ne, Triš?”

Starica je ušla u autobus. Sada je imala zeleni šal i naočare s debelim okvirom. Meta je imala nekoliko naivnih pokušaja diverzije, u obučarskom dućanu i javnom toaletu, ali ništa što bi njoj predstavljalo problem. Meta je sada sedela šest redova ispred nje i gledala kroz prljava prozorska okna, vozeći se istočno Đenvajskom avenijom. Koliko su samo bučni i pretrpani ovi autobusi! Tako su spori! Poverovaće ona u kinesku ekonomsku renesansu kada se javni prevoz približi elegantnoj brzini hongkonških autobusa. Do tada, ne. Dva sedišta iza nje sedeo je BOGINJA 3, polusklopljenih očiju ispod kačketa, s kesom potrepština u krilu iz koje su virili listovi kupusa. I dalje je sve čisto.

Ko je, dakle, taj čovek? Voli da se igra igre pogađanja sa svojim metama, da isplete sopstvene verzije priča koje ne zna. Obrazovan je, ali propao. Ima nečeg grubog u njemu, ali i vatrenog. Nema podudaranja u izgledu i držanju. Nosi elegantan sako, ali kreće se kao da namerava nekome da iščupa pluća. Nema podudaranja. I to ga, u njenim iskusnim očima, čini upadljivim. Potrebna mu je promena.

A tek njegovi pokušaji kontranadzora, blagi bože. *Tome* će stati na put.

Autobus se praznio kako su napuštali centar grada. Starica je sišla na jednoj slabo osvetljenoj raskrsnici i zašla među sporedne ulice od opeke, osvetljene neonskim svetlom, kao da je tu provela čitav svoj život. Ovde je čula sve manje mekanog pekinškog naglaska i sve više iseckanog, piskavog govora nalik svom. Ovo mesto je anonimno. Perifernim vidom je držala metu na oku, približavajući se kada bi skretao i zalazio u uličice. Nije toliko videla koliko je osećala iza sebe svog dečaka, BOGINJU 3.

Utom, kada je skrenula u jednu uličicu, mete više nije bilo. Nastavila je hitrim korakom. Eto ga. Da. U izlogu - šta je ovo? - salona lepote. Razgovarao je s nekom devojkom narandžaste kose, koja je stavila ruke na kukove i nagnula se ka njemu. Skidao je jaknu i

činilo se da se smeje. Da li je on klijent? Ne, nešto drugo. Vlasnik?

Utom je zazvonio telefon Bake Pun. Smetena, izvukla ga je i torbe i pogledala u ekran. Nema broja. Pritisnula je dugme za javljanje na poziv. Tišina.

Šta je to?

Načinila je trideset koraka napred i naglo prešla ulicu. Okrenula se i potražila, šta? Treptaj, trag? Nekakav pokret? Nekakav hod ili pogled, nestalan poput senke, vidljiv samo onima koji su decenije proveli na kineskim ulicama. Dobri su ovi ljudi kada se potrude. Da li su i večeras napolju? Da li je prate?

Na ulici je bilo mirno.

Utom je BOGINJA 3 krenuo ka odredištu mete.

Nekakav salon lepote. Perverznjak.

Mangan, hitajući ka Dongdžimenu, oseti nalet panike. Zazvonio mu je mobilni telefon.

„Pobogu, Filipe, gde si?”

Ne uspevši da pronađe zajedljiv odgovor na Čarterisov mlak ton, rekao mu je.

„Nastavi da hodaš. Pokupiću te.”

Nakon osam minuta pojavio se jedan taksi. Čarteris je sedeo na zadnjem sedištu, s kačketom i šalom. Ušavši, Mangan je zaustio, međutim, Čarteris odmahnu glavom i pokaza na prednji deo vozila. Iz table je virio jedan mikrofoni. Gledajući ispred sebe, vozač se uključi u saobraćaj. Mangan ga upitno pogleda. Čarteris mu uzvraća ironičnim pogledom i namesti se na svom sedištu, polusklopljenih očiju. U krilu je imao neki plavi ranac.

„Hajmo na piće”, reče.

Izašli su na vrhu jednog hutonga, nedaleko od Tornja bubnjeva. Čarteris je platio šoferu dok se Mangan okrenuo, izbegavši njegov pogled. Ulica je bila ispunjena studentima i manjim brojem turista. Barovi su se punili.

„Može i sporije, Filipe. Samo hodaј.”

U tišini su prolazili kraj dućana umetninama i restorana koji prodaju knedle. Čarteris je zastao ispred jednog bara i stavio šaku na Manganovu ruku.

„Ovaj je bućan.” Crvene svetiljke visile su iznad sive hutonške opeke. Naziv, *Fanki tajm*, bio je ispisan crvenim neonskim slovima. Ušli su unutra. Čarteris zauze jedan separe u zadnjem delu. Sa razglasa je treštao šangajski sint-fank. Čarteris izvadi telefon i mahnu njime. Mangan zatim izvadi svoj i izvuče bateriju ispod stola. Čarteris se nagnu.

„Imaš li nešto kod sebe, Filipe?”

Mangan klimnu glavom i spusti pogled ka svom stomaku.

„Neka ga, za sada. Šta se dogodilo? Pričaj izokola.”

Mangan mu ispriča. „Pa, sreli smo se. Rekao mi je da ga zovem Kikirez. Samo to, Kikirez. Nikakvo drugo ime. Kaže da ima ponudu. Jednokratnu. Kao u pismu. Pristup mrežama. Dejvide, ja...”

„Uspori. Jedno po jedno. Jesi li ga pitao odakle mu dokaz?”

„Ima saradnika. Kao i ranije, kaže. On je obezbedio dokaze.”

„Ko?”

„Pitao sam. Nije želeo da kaže.”

„Ali pitao si ga?”

„Da. Nazvao ga je... kako ono beše... podizvorom.”

Mangan vide kako Čarteris trepnu. Jedna natmurena konobarica s repom priđe stolu. Nosila je haljinu na kojoj beše nalepljen naziv poznate marke piva. Čarteris je naručio *koka-kolu*, Mangan votku.

„I šta je s njim, Filipe? Jesi li ga pitao?”

„U bekstvu je. Bio je u jednoj ustanovi za prisilni rad od osamdeset devete i demonstracija. Reče da je napao nekoga. Možda ga je i ubio.”

„Kako znaš da je u bekstvu? Prenesi mi sve šta je rekao, Filipe.”

„Rekao je da je koristio neuobičajene metode da izađe iz zatvora. Kada sam ga pitao da li je u bekstvu, pogledao me je iznenađeno, kao da sam ga razotkrio.”

„Ali nije priznao?”

„Kao da jeste. Pobogu, Dejvide.”

„Ne uzrujavaj se, molim te. Šta još?”

„Nije želeo da mi kaže gde živi, niti od čega. Jedino je želeo da priča o ponudi. Rekao je da ga znate, da znate da neće izneveriti.”

„A ta ponuda, ispričaj mi brzo.”

Spustivši šake na sto, Mangan zavrte glavom.

„Dejvide.”

„Reci mi.”

Mangan spusti pogled. Čarteris je čekao da načini naredni korak.

„Hajde, Filipe, skoro si završio, ispričaj mi za ponudu.”

Mangan odmahnu glavom i prevrnu očima. To je gest, pomisli Čarteris, kojim rezignirano iskazuje saglasnost. Učini taj korak, pomislio je.

„Pristup nezavisnim mrežama u Odeljenju za opšte naoružanje i Akademiji za raketnu tehnologiju”, rekao je.

Ponuda za pristup skrivenom srcu Kine.

Čarteris klimnu glavom, ne odajući ništa.

„U redu, dovoljno je. Za sada. Imaš kartu rezervisanu za Seul, za sutra po podne. Nemoj poneti telefon. Idi u *Plažu* i sačekaj kontakt.”

Mangan ga zblanuto pogleda. Čarteris nije obraćao pažnju.

„Sada uzmi ranac. Idi u toalet i sve što imaš kod sebe stavi u ranac. Kreni.”

Mangan se lagano pridigao, ne skidajući pogled sa Čarterisa. Toalet se nalazio kraj ulaza u bar. Muzika je treštala. Dve devojke u pripijenim bluzama bez bretela, sa svetlucavom šminkom na očima, sedele su za šankom i pile koktele na male slamčice. Posmatrale su ga i šaputale nešto jedna drugoj. Zaustavio se kod ulaza u muški toalet i

pogledao ulazna vrata. Na ulici, jedna zapadnjačka porodica prolazila je pored prodavnica. Prodavačice su im mahale i osmehivale se, pozivajući plavu decu. Diplomate? Profesori engleskog? Mangana obuže osećaj da svet uzmiče. Okrenuo se. Položivši laktove na sto, Čarteris je stavio bradu u šake. Klimnuo je glavom i očima pokazao ka toaletu.

Gurnuvši vrata toaleta, Mangana zapahnu vonj mokraće. Ušao je u jednu kabinu i spustio dasku. Izvukao je stranice iz svoje odeće. Bile su vlažne. Ugurao ih je u ranac. Filip Mangan, posmatrač događaja sa bezbedne odstojanja, postaje učesnik, meša se u istoriju. *Gospode, poludeo sam*. Protrljao je vrat. Ustavši, pustio je vodu i vratio se za sto.

„Stvarno si govнар, Dejvide.”

„Ja sam govнар koji radi dobru stvar. A sada si i ti.”

Uzevši ranac ispod stola, Čarteris ustade i nagnu se, poslednji put, ne bi li nadjačao muziku.

„Ovo je bilo vrlo, vrlo dobro, Filipe.”

„Odjebi, Dejvide.”

Vinston Pirn, vitki rođak - BOGINJA 3 - ušao je u *Plavi dijamant* oko devet časova. Dočekala ga je jedna punačka žena, koja se osmehnula i ponudila ga čajem i izborom dana. Pokazala je ka devojkama koje su, nasmešene, sedele u džumbusu salona. BOGINJA 3 je odabrao jednu nisku bledu devojkicu, isturenih zuba, koju su zvali Lepi Božur, iako je BOGINJA 3 zaključio da je reč o poslovnom imenu. Ona uze BOGINJU 3 za ruku i povede ga kroz zavesu od perli kraj koje je, na barskoj stolici, sedela meta. Meta se presvukla u plavi šorts i beli prsluk. Pušio je. BOGINJA 3 je zaključio da radi kao obezbeđenje salona. Činilo se da se ostali prema njemu ophode s poštovanjem, a razlog za to je kasnije postao jasan.

Prošavši kroz zavesu, BOGINJU 3 su uveli u sobicu s krevetom. Tamo su mu rekli da se skine, što je i učinio. Potom je izjavio da nije u stanju da nastavi, nakon čega je nekoliko trenutaka sedeo s devojkicom, pre nego što se obukao i vratio u salon. U razgovoru s devojkicom, BOGINJA 3 diskretno je upitao devojkicu o meti. Odgovorila je da je „ujka” tu da pomogne s poslom.

Kada je BOGINJA 3 ponovo ušao u salon, meta je stajala i razgovarala s trojicom muškaraca, za koje je BOGINJA 3 zaključio da su radnici migranti. Izgledalo je da su pod uticajem alkohola i ponašali su se neotesano. Dok je Lepi Božur prolazila pored njih, jedan je neumesno uhvati za grudi. Reagujući iznenađujuće hitro, meta mu zadade udarac u donji deo leđa. Potom ga je ščepao za vrat i nekoliko puta udario njegovom glavom u zid. Ošamutio ga je, ali ga nije ozbiljnije povredio. Naredio je svoj trojici da napuste salon, što su i učinili. BOGINJA 3 je primetio da je meta ostala pribrana tokom čitavog incidenta. BOGINJA 3, i sam daleko od amatera u ovakvim okolnostima, zaključio je da meta poseduje značajnu sposobnost za nasilničko ponašanje i odgovarajuću mentalnu i fizičku spremnost.

Ting je ostavila poruku. *Filipe, bićemo u Neo aundžu*. Potrebno mu je društvo i još pića. Bila je za barom, obasjanim ružičastim svetlima, sa Milamom iz L. A. *tajmsa*, Harvijem, grupom novinarskih pripravnika i drugim čankolizima. Spazivši Mangana, Harvi posegnu za

jednom rashlađenom flašom votke iz bara. Nasuo je i pružio čašu Manganu.

„Šta si radio?“, upita.

Mangan odmahnu glavom.

„Jesi li dobro, Filipe?“, reče Ting.

Milam je posmatrao.

„Pitali smo se gde si, Filipe. Opet u ćorci?“

Mangan ga pogleda.

„Šta?“

Milam trepnu.

„Prošle nedelje. U Junanu. Ti i Harv. Ne?“

„A, to.“ Mangan uze gutljaj votke.

„Trebalo bi da se pripaziš“, reče Milam.

„Hvala. Živeli.“

„Moraš da paziš.“

„Aha, hvala.“

„Uzgred, Ting mi kaže da si bio u Singapuru. Fini hoteli, biznis-klasa. Mhm. Kako ja da upadnem u takvu tezu?“

„Da. Ting, moram da obavim još jednu. Sutra. Isti ljudi, Panazija. U Seulu.“

Ting ga iznenađeno pogleda.

„Sutra? Oni baš ne javljaju unapred?“

„Mislim da sam im bio rezerva.“

Popio je još jedan gutljaj votke. Nešto mu se komešalo u stomaku. Nervoza, šok. Svoje glavi novinar se upetljao u stvari koje vređaju njegovu profesionalnu svest. Priznaje ozlojeđenost.

Oseća nešto sasvim drugo.

Iščekivanje?

„Bilo kako bilo, letim sutra po podne. Tako da ćemo morati da izmenimo raspored.“

Harvi se tobože zagrcnu.

„Raspored? Filipe, od kad mi imamo raspored?“, reče. Ting je stavila šaku preko usta i nasmejala se.

„E pa, letim sutra“, reče Mangan.

„Sutra. Izmena rasporeda. U redu, Filipe, izmeniću raspored“, reče Ting. Mangan se začudio s kakvom je lakoćom slagao.

Čak i kasnije, dok su ležali pripijeni, i dok je osećao njen dah na svom vratu, čudio se tome.

SIS Voksal kros, London

Patersonova je otišla kući, u Arčvej, istuširala se i pojela sendvič sa prženim jajetom, nakon čega se vratila pravo u štab. Penjući se stepeništem iz podzemne železnice, preskakala je po dva stepenika i izbegavala saobraćaj. Patersonovu je oduvek zabavljala činjenica da se preko puta štaba Obaveštajne službe nalazi sauna *Piramide*. Tema ovog salona, otvorenog dvadeset četiri časa dnevno i namenjenog isključivo muškoj klijenteli, bila je stari Egipat. Fasadu su krasile slike nauljenih dečaka u belim košuljama i sa zlatnim ukrasima na glavama. *Najraskalašnije mesto u Londonu! Žurke za vikend!* Jednom se u kafeteriji našalila da je Služba nesumnjivo slika i prilika svog suseda, „puna zagrejanih muškaraca koji pokušavaju jedan drugog da zabodu otpozadi”. Kako šala nije prošla najbolje, retko je nakon toga pribegavala humoru.

Sada je bila u predvorju. Ubacila je svoju karticu. Za četrdeset minuta trebalo bi da bude u kancelariji Hopkove. Stigli su telegrami: izveštaj o kontaktu, verzija proizvoda - Čarteris je proveo pola noći skenirajući i šifrujući; nadzorni izveštaj tima BOGINJA, koji je Vinston dešifrovao i okačio na nekoliko sekundi na sajt *Jip Loa*. Na njoj je da ih uporedi i pripremi za sastanak sa Hopkovom i ko šiša vikend. Iako su vikendi, shvatala je Patersonova, uglavnom pustinja tišine olakšane televizijom.

Hopkova je i dalje bila u trenerci. Roli Jejts, koji je uspeo da se preobuče u svetlu kariranu košulju i sako, gladio je bradu. Toma Vejverlija, iz Operativnih zahteva, dovukli su s terena za golf.

„Dakle”, reče Hopkova. „Punovi su zadovoljni što niko ne posmatra. Možemo, možda, malo da odahnemo. Triš večeras leti za Seul. Sastaće se sa Ajlin Pun sa Manganom.”

Hopkova okrenu list papira i pogleda ga preko naočara.

„Moram da kažem da je tim BOGINJA bio izvrstan. Slažeš se, Roli? Nadam se da je s Vinstonom sve u redu, nakon što je onako zakazao. Šta misliš, da li da mu predložimo da poseti specijalistu? Osiguranje će to pokriti, zar ne?”

Okrenula se ka Jejtsu, kao da očekuje odgovor. Sposobnost Hopkove da se ponaša nonšalantno je za Patersonovu zastrašujuća. Jejts je ćutao.

„Možda mu samo treba pilula, Roli, šta misliš?”

Jejts je bio zaokupljen telegramima. Hopkova se okrenu Patersonovoj.

„Muški problemi.” *Ne uvlači me u ovo, Val.*

„Dakle, Mangan je pristao”, reče Hopkova. „Rekla sam da hoće, zar ne, Triš? I u periodu od, koliko, dvanaest minuta, u onom ormanu na vrhu hrama, pričajući na kineskom, izvukao zapanjujuću količinu informacija. Čovek je vraški talentovan.”

„Informacije koje još uvek nisu proverene”, reče Vejverli.

„To je tačno”, reče Patersonova. „Ali kockice se slažu. Naš čovek je VE- TROKAZ. Napao je nekoga tokom ustanka na Tjenanmenu osamdeset devete, nakon čega je uhapšen i poslat u logor za prisilni rad poput običnog kriminalca.”

Vejverli se žalosno osmehnu.

„Ali dokazi su posredni”, reče.

„Pa, mislim da možemo da proverimo deo sa zatvorom”, usudila se Patersonova.

„Zaista?” reče Jejts. Svi u sobi je pogledaše.

„Tajvanci su tokom godina pribavili mnogo spiskova zatvorenika. Nisu kompletni, ali su opsežni. Sudske izveštaje, takođe. To bi, razume se, značilo da im predamo ime.”

„Za sada nikakva imena nećeš predavati, hvala lepo”, reče Jejts. „A sada, Tome, proizvod.”

„Pa, izgleda da se podudara s onim što nam je ranije dao. Pregledao sam nekoliko stranica, Roli, i izgleda da je vrlo značajan CX. Dali smo mu prvo ocenu C2.” Dvojka označava izveštaj koji je verovatno pouzdan, a C izvor nedokazane pouzdanosti.

„C2? To nikog neće zapaliti, zar ne?”, reče Jejts. „To je samo početak, Roli. Već je poslat Odbrambenoj obaveštajnoj agenciji. Oni su zaduženi za prevod. U zbrci su, dovode još osoblja. Napisaćemo preliminarnu procenu i, ukoliko bude povoljna, mogli bismo već naredne nedelje da je prosledimo klijentima.”

Jejts je bio neutešan.

„Ali C2? Zar ne možemo malo da povećamo?”

Hopkova ga ravnodušno pogleda. „Roli, potreban nam je potvrda. Iako je moguće da je, zapravo, nema, jer smo nabasali na pravu tajnu. To je uvek zeznuto, zar ne?”

Osvrnula se po sobi. U trenerci i sa narukvicama, pomislila je Patersonova, kao izgleda kakva nezaposlena sveštenica novog doba.

„Ali ako je verovati našem čoveku”, rekla je Patersonova, „glavni događaj tek sledi.”

„U redu, nastavi”, reče Jejts.

„U prvom zapisu sa sastanka koji imamo kontakt je upotrebio reči *podizvor* i *saradnik*, i rekao je da je *kao ranije*.”

„Dakle, imamo neku hijerarhiju”, reče Jejts.

„On radi ono što zna. I bio je u zatvoru. Dakle, nema ništa da proda, već to dobija od nekoga. Ko je, dakle, saradnik?”

„Nadam se da ti imaš odgovor, mlada Triš”, reče Jejts.

U redu, pomislila je, evo nas.

„Pa pokušala sam da ga pronađem preko Operativne platforme T2”, reče Patersonova. „Kao što smo i očekivali, ime našeg kontakta nije se često pojavljivalo na ekranu. On, takoreći, ne postoji - nema adresa, računa, pasoša, telefona, prisustva na internetu, ničega. Nekoliko puta je spomenut u naučnim časopisima tokom osamdesetih, to je sve. Nakon juna osamdeset devete - ništa. Što se podudara sa činjenicom da je dve decenije proveo u ćuzi.”

Jejts je pažljivo slušao. On voli tehnologiju, više nego sopstvene oficire, pomisli

Patersonova. Nastavila je.

„Međutim, njegovi stari drugovi - ostali podagenti iz mreže PAN GLINT - druga su priča. PANDUR je na univerzitetu u Alberti, vrlo vidljiv. Sjajni nizovi podataka. Mogu vam reći koliko zarađuje, gde mu deca idu u školu, marku košulja koje nosi. Ne, zaista, mogu - imam račune kreditne kartice.”

Smeh.

„Ali kod njega ništa ne ukazuje na Peking, kamoli na Odeljenje opšteg naoružanja. Ima nekoliko starih rođaka u jednom selu u provinciji Hebej, to je sve. Izgleda da je počeo od nule. PANDUR nikako ne može da bude saradnik.” Zastala je i srknula kafu. „NEPTUN je mrtav, to znamo.”

„U redu. Ostali?”, reče Hopkova.

„TANGO, takođe vrlo vidljiv, sasvim je odustao od akademskog života početkom devedesetih. Uplovio je u poslovne vode, *skočio u more*, kako su govorili. Bilo kako bilo, vrlo je uspešan. Posедуje trgovački centar u Šangaju i gradi vile širom obale. Vozi *aston martin*. T2 je mogla jasno da ga prati, bilo je dosta izveštaja u poslovnim medijima, fotografija, dobrotvornih događaja, ali opet, ništa što ukazuje na vojsku.”

U sobi je ponovo bilo tiho. Patersonova je u vojsci radila mnogo sati s ranim verzijama T2. Ona je, svesna je toga, jedan od retkih oficira koji umeju da ga koriste.

„To nas dovodi do ZAVESE. Pravo ime Ven Đinghan. Profesor. Pedeset godina. Nema mnogo podataka, ali onih kojih ima su... Pa, pominje se u naučnim časopisima i sve ukazuje na bavljenje raketnom tehnologijom. Radio je - i pretpostavljamo da i dalje radi - u Odeljenju za opšte naoružanje. Njegov glavni posao je u Akademiji za raketnu tehnologiju u Nanjuanu. Ne znamo šta radi, ali znamo da je na visokom položaju. Pronašla sam mnoge veze s vojnom i odbrambenom industrijom. Jedno preduzeće iz Vašingtona, koje je pre dve godine vrbovalo za CIA, zapravo ga je označilo kao *zanimljivog*. Postoji jedna fotografija, iz novina, gde se on vidi u pozadini.”

Tu se zaustavila.

„Dakle, bavi se raketama”, reče Jejts.

„Nesumnjivo.”

„Možda se bavi i mrežama.”

„Da.”

Jejts je sklopio prste i zavalio se u stolici. Patersonova je videla kako mu se preko lica širi osmeh.

Bilo je kasno popodne. Patersonova, kojoj su se usta sasvim osušila, osećala je kako glavobolja kreće iza desnog oka. Svetio sa zelenkastih prozora kancelarije Hopkove - polimeri na staklu koji sprečavaju elektromagnetno zračenje, termalne slike - slabilo je. Najednom se setila da je pristala da ode u pab sa Dejmijsanom, možda i na kari; jedan od retkih izlazaka. Pričaće o fudbalu i njegovom poslu u marketinškoj agenciji.

Ali sada je vreme za Hopkine maštarije.

„Idemo redom”, reče Hopkova. „Tome, kako stoje Operativni zahtevi?”

„Pa, ako postoji nešto što može više da dignu dževu od raketa, onda su to mreže”, reče Vejverli. „Arhitektura, kapacitet, sadržaj, sve to.” Kineski virtuelni prostor. Prioritetan zahtev, „baš tamo u Crvenoj knjizi. Ukoliko ovaj lik može da omogući pristup tim mrežama koje je spomenuo...” Nije završio rečenicu.

„Ali?”, reče Hopkova.

„Pa, na koji način? Čak i uz pomoć prijatelja u Odeljenju opšteg naoružanja. Šta uključujemo i gde? Naravno, tu je i problem sa jednokratnošću. Prosto, ne volimo to.” Pogledao je Patersonovu. „Volimo izveštaje, kao što znaš. Sa jednokratnim operacijama čovek ne zna šta dobija, zar ne?”

„Tako je. Triš?”

„Cenim da imamo početak lanca izveštavanja. Ali Mangan mora da bude sasvim svestan da bi uspelo”, reče Patersonova.

Hopkova se, zapisujući, osmehnu.

„Gospodine Jejts?”

Jejts napravi dramsku pauzu. Potom mudro klimnu glavom.

„Spreman sam za sledeći korak. Biće nam potrebni saveti, naročito za tehnologiju. Moraće da ide do kraja lanca - direktor, podsekretar. Svi moramo da budemo spremni za to. Moramo pažljivo da razmotrimo Manganovu ulogu. Napravimo brzo plan.”

„U pravu si, Rob. Uzgred, Triš, imaš još nešto, zar ne?”

„Kontakt, za koga se pretpostavlja da je Li Huašeng, dobio je šifrovano ime. On je GENIJE.”

„Je li?”, reče Jejts. „Pa nadajmo se da jeste, jebiga. Lično ćeš me obaveštavati o svakom njegovom potezu, mlada Triš Paterson.”

Seul, Južna Koreja

Mangan je pre nekoliko godina napisao jedan kratak i drzak članak o novom međunarodnom aerodromu u Seulu, u Inčonu. Uporedio je njegovu arhitektonsku formu s kakvim gigantskim armiranim pužem. Jedan južnokorejski diplomata pisao mu je ne bi li ga izvestio o „svekorejskom razočaranju”. Pristigavši u građevinu od blistavog čelika i svetlucavog mermera, Mangan se čak zapitao da li će ga pustiti u zemlju.

Ipak, službenik na pasoškoj kontroli mahnu mu da prođe. Vozom je stigao u hladnu poslovnu četvrt, a potom taksijem u *Plažu*, gde je svojevremeno sedeo u kafeu i posmatrao nered. Hotel gleda na jedan široki travnati krug koji je poslužio kao sjajno mesto za nered. A kada su razjareni južnokorejski studenti izlazili na ulice zbog uvoza govedine, Japana, položaja zemljoradnika ili prosto činjenice da je utorak, strani novinari mogli su da ih posmatraju uz kafu, izbegavajući suzavac.

Sada je sedeo za barom u predvorju, sa orasima, pivom i primerkom *Herald tribjuna*. I čekao kontakt.

Patersonova se nalazila u sigurnom stanu Službe, u istočnom delu grada, u Gangdongu, sa šoljom zelenog čaja, u sićušnoj kuhinji pod nizom neonskih svetala. Baka Pun je, ne obazirući se, po običaju, na pravila o pušenju, zapalila jedan bidi, čiji je vonj ispunio stan.

Baka Pun je posmatrala Patersonovu, tu novu visoku Engleskinju bezizražajnog pogleda. Previše se trudi, pomislila je, mora da se opusti.

Prošli su kroz sve aspekte operacije u hramu Džihua; kolektivno pamćenje Punovih oživelo je do najsitnijih detalja. Žustrina mete, koja se graniči sa nepromišljenošću, njegova odlučnost.

„Opasan je”, reče Baka Pun. „Morao bi da bude oprezniji. To je Peking, Triš. Tamo gde špijuni umiru, zar ne?”

Razgovarali su o bordelu i hladnokrvnosti mete.

„Recite mu”, reče Baka Pun, „recite mu da se okane kontranadzora. Užas jedan! Samo se saginje, skriva. Previše je. Ako ga iko iz Državne bezbednosti bude video, znaće. Neka slobodno napiše na čelu: *Ja sam špijun. I to ne baš dobar.*” Prinela je prst čelu i pravila se da piše.

„Reći ćemo mu”, odgovori Patersonova.

„Zaista, mora da prestane s tim. Kamere to takođe vide. Sada imaju softvere. Posmatra te dok hodaš, registruje ako hodaš čudno.” Bihejvioralni sistemi za praćenje. Mahnula je prstom, neuobičajeno uporna.

„Ugrožava operaciju. Recite mu.”

Opisala je Manganovu bezazlenost, što možda i nije tako loše. „U Pekingu nespretni žive duže od spretnih”, reče.

Ugovorili su još dve tranše nadzora za narednu nedelju. Kuda se Kikirez kreće? Ima li sastanaka? Ulazaka u zvanične zgrade? Momci se odmaraju, utvrđuju tehnike nadzora. Baka Pun će se vratiti da nadgleda.

Ustale su, Patersonova spremna da prva izađe. Međutim, Baka Pun je, oklevajući, zaustavi.

„Šta je bilo, Ajlin?”

„Nisam to ubacila u izveštaj.”

„Šta?”

„Prosto, nešto se... dogodilo.”

„Šta to?”

„Nisam prijavila, jer mislim da nije važno. Ispred salona, meta je već bila ušla, osetila sam nešto i utom mi je zazvonio telefon. Niko se nije oglasio. Nije bilo broja. Proverila sam, niko nije pratio ni mene ni metu. Winston nije video nikoga. Sve je čisto, sigurna sam.”

Patersonova ju je gledala, napetog pogleda, čekajući da nastavi.

„Ovo nije bio nadzor kineske službe. Poznajem ih, umem da ih primetim. Znaš to? Već trideset godina ih pratim. Ovo nije SDB.”

„Nego, ko?”

„Ko ima moj broj telefona?”

„Ja, ti, londonski tim, pekinška stanica”, reče Patersonova.

Ajlin odmahnu glavom.

„Niko. Nije niko, samo osećaj.”

Patersonova nije odgovorila.

„Možda je nekakav operater. Reklame ili nešto slično.”

„Jesi li promenila telefon?”, upita Patersonova.

„Da. Uostalom, svakog dana ih menjamo.”

Patersonova razmisli.

„Da li treba da ozvaničim ovo?”

„Znaš kako, vraćam se u Peking. Čele nedelje ću motriti. Potom ćemo ponovo razgovarati.”

Nezgrapan zagrljaj. Hopkova je poslala biskvite iz *Fortnama* koje Baka Pun obožava.

U italijanskom restoranu u *Plazi* Mangan je, nakon karpača, prešao na lingvine s morskim plodovima u bistrom bujonu, kada je njegovom stolu prišao neki čovek u odelu i kaputu.

„Gospodin Mangan?” Bio je mlad i plavokos.

„Da?”

„Dobro veće. Oprostite što vas uznemiravam za večerom. Zovem se Bekhaus. Iz

ambasade. Želeo sam da vas obavestim da ću vas pokupiti ujutru. Da li je devet časova u redu? U prizemlju?"

„Devet.”

„Odlično. Vidimo se tada.” Nakon toga je otišao.

Dakle, to je kontakt.

Seul, Južna Koreja

Ponovo „Rejčel Dejvis“. Sedela je na nekom ogavnom kauču od crne kože, u stanu u zabačenom delu grada. Nosila je crnu rolku i farmerke. Bila je sama. Ima li i drugih koji vrebaju? Ustala je kada je ušao, bezizražajnog pogleda.

„Zdravo, Filipe. Hvala što si došao. Znam da smo ti kasno javili, ali stvari se odvijaju brzo.“

„Zaista?“

„Da. Uzgred, da li je bilo ikakvih problema u dolasku?“

„Ne“, rekao je ravnodušno.

„Da li su ti postavljali pitanja na pasoškoj kontroli u Pekingu?“

„Ne.“

„Da li je iko s tobom kontaktirao ovde u Seulu, izuzev ambasade?“

„Ne.“

Predstavila mu je plan za ostatak dana i povratak u Peking. Rekla mu je šta da učini ukoliko ih prekinu. Mangan je zbunjeno slušao.

„Pa uspeo si“, rekla je „Opet.“

„U čemu?“

„Uzburkao si duhove.“ Mangan vide da pomalo crveni. Put do njenog srca, pomislio je, vodi kroz pružanje tajnih obaveštajnih podataka.

„Na koji način?“, upitao je.

„Za kratko vreme izvukao si mnogo toga od našeg čoveka. I spretno si rukovodio tim dokumentom.“

Sela je i prekrstila noge.

„Ali ti si novinar. Znaš kako se rade te stvari, zar ne?“

Znam li?, pomislio je. Upitao se da li se to sarkazam krije iza njenih reči.

„Sada kad si razgovarao s njim, šta misliš, Filipe, koliko je pouzdan?“

„Nemam predstavu. Je li informacija bila korisna?“

„Prvoklasna, ukoliko je tačna. Ako posredi nije kakav užasan plan da nas unište.“

„Da li je to moguće?“

„Jeste. Ali mislimo da nije reč o tome.“

„Zbog čega?“

Pomalo se otvara, priča o onome što zna, pomislio je.

„Pa obmanjivačke operacije se često čine lukavim, dobro smišljenim. Ali onda pronadeš rupu.” Zastala je. „Međutim, istinske operacije su nepredvidljive, i neprestano se improvizuje. Imaju nečeg ljudskog u sebi.”

Operacije, pomisli Mangan.

„Mogu li da budem sasvim iskren s tobom?” upita Mangan.

„Naravno”, rekla je, ali je osetio tračak zabrinutosti.

„Potrebno mi je da mi kažeš tačno kakva je trenutno moja pozicija.”

„Stižemo do toga, Filipe.”

Otvorila je jedan folder na svom laptopu i proverila nešto. Ovo je znak interpunkcije, pomisli Mangan; tačka sa zapetom u mom životu. Potom je ponovo progovorila.

„Sigurna sam da si shvatio da razgovaraš sa britanskom Obaveštajnom službom.”

„Da li je Čarteris oficir Obaveštajne službe?”

„Da.”

Mangan je odustao od odgovora.

„Koji deo Obaveštajne službe?”

„Tajna obaveštajna služba. SIS.” Osetio je da pokušava da oceni njegovu reakciju.

„I ja sam sada deo operacije?”, upitao je.

Ona progovori tiho i sasvim ozbiljno.

„Filipe, sada moram da istaknem potrebu za potpunom diskrecijom, iako mislim da razumeš. Dobro je za svačije zdravlje, uključujući i tvoje. Od sada moramo biti vrlo, vrlo pažljivi.”

Mangan klimnu glavom. Svakim odgovorom se sve više zaglibljujem, pomislio je.

Nastavila je.

„Želeli bismo da ti ponudimo dogovor. Da te na neko vreme stavimo na naš platni spisak. Biće nadoknade, razume se.”

„Nudite mi posao?”

„Ne. Nudimo ti saradnju. Ovo nije neuobičajeno. Ljudi nam dosta pomažu. Doduše, nije uobičajeno da nam se pridružuju novinari, ali šta je tu je.”

„Zašto? Zašto vam ljudi pomažu? Zbog čega ne može neki profesionalac da radi ovo umesto mene?”

Ona promisli, ne skidajući pogled s njega.

„Peking je - pa, video si kamere. Razumeš se u nadzor. Susretao si se sa SDB-om, policijom, mesnim odborima. Svaka starica na ulici je državni cenzor, čak iako nije svesna toga. *Veb-mame*, telefonski prislušivači, GPS lokatori, svaki hotel je radio-lokator, svaka kamera svetionik. Misliš li da je profesionalcima lako da rade u tim uslovima?”

„Zbog čega je meni drugačije?”

„Zato što si prirodno kamufliran, Filipe. Imaš razlog što si tu gde si, i što ideš tamo gde ideš. I to je godinama građeno. Brže je i bezbednije da primenimo obrnuti inženjering, nego da sagradimo nešto od nule.”

Zastala je, na trenutak, i nastavila.

„Ostavimo se sada toga”, reče.

Naredna dva sata ga je ispitivala o sastanku, ispipavajući njegovo pamćenje.

Mangan je pričao, prisećao se, pričao dalje. Shvatio je da ulaže isti mentalni napor koji koristi u izveštavanju; isti način sagledavanja stvari.

Nakon njenog pritiskanja, prisetio se stvari za koje nije ni znao da su u njegovoj glavi. Čovek je držao nešto u levom džepu. Šta? Ili, pak, podrhtavanje na njegovom licu kada je pričao o logoru, osećaj sabijenog, tinjajućeg gneva.

Nije pravila beleške. Verovatno snimaju. Uporno se vraćala na ponudu.

„Ali šta je, po tvom mišljenju, zapravo nudio?”

„Nudi vam osobu, saradnika. Veruje da ima nekog unutra, a da je on posrednik.”

„Nije želeo da otkrije saradnika?”

„Ne. Kao što sam preneo, rekao je da će sve biti kao ranije.”

„Koji je motiv saradnika? Bilo šta, Filipe. Razmisli.”

Ništa. Ona se namršti.

„Kakvim tonom je izgovorio *saradnik*?”

„Pomalo sarkastičnim, možda. Blago se osmehnuo i značajno me pogledao.”

„Dakle, moguće je da je koristio tu reč ironično?”

„Da, da. Pretpostavljam da je moguće.”

„Da li je moguće da uopšte nema saradnika? Da osoba koja ga snabdeva materijalom to čini pod prinudom?”

„Nemoguće je znati.”

Ona klimnu glavom. Pauza.

„Već je radio ovo, zar ne? Sa vama”, reče.

Ona mu uputi oštar pogled.

„Neke aspekte ovoga nećeš saznati. Žao mi je.”

„Već znate ko je saradnik, zar ne?”

Tračak smeška. Spremna je da okonča razgovor.

„Ovo nije samo laskanje, Filipe. Postigao si mnogo. I želimo da nastavimo.”

„Ako ja ne želim?”

„Možeš odustati u svakom trenutku. To je jasno. Međutim, u tom slučaju očekivali bismo najavu i iskrenost. Kao i garancije s tvoje strane.”

Mangan je ćutao. Ustavši, „Rejčel Dejvis” priđe prozoru, razmaknu zavese i pogleda napolje.

„Ukoliko nastavimo, susretaćemo se van Kine koliko god možemo. U ovakvim malim, gadnim stanovima.”

„Uživao sam na večeri u Singapuru”, reče Mangan.

„Čuvaj tu uspomenu”, reče odsutno. „Ne dešava se često.”

U šta gleda?

„Imamo jedan projekat za tebe”, reče. „Knjiga. Panazijski institut objavljuje seriju pod

nazivom *Teme u azijskim studijama*. Sjajna mala izdanja. Biće dosta putovanja, sastanaka sa urednicima. Intervjua. Kako ti se čini?" Mangan je bio zbunjen.

„Je li to prava knjiga?"

„O, da. Objavljivanje zagarantovano. Mogao bi da izvučeš nešto iz toga. Pružiće ti mobilnost. Razlog za izlazak iz zemlje."

„Shvatam."

„Čarteris će biti tamo, u Pekingu, ali će morati da se drži na distanci. Umeš da radiš sam, zar ne?"

Tišina.

„Važno je, Filipe, da stvari izgledaju normalno. Nastavi da izveštavaš. Ne raskidaj prijateljstva. Izlazi, ostaj kod kuće, nastavi sa uspesima, neuspesima, radi ono što inače radiš. Ali napisaćeš ovu knjigu. Izaberi temu. Napiši sažetak. Uradi to što brže budeš mogao. Komuniciraj sa Institutom. Odobriće, nema sumnje u to."

„Šta želite da uradim. Mislim, *zaista* da uradim?"

„Sastaćeš se s našim čovekom u tri-četiri navrata, ne više. Jednom-dva puta ćeš morati da nosiš jednu napravu, nešto što novinari obično koriste. To je to. Biće jednostavno."

„Koliko dugo će to trajati?"

„Teško je reći. Nekoliko nedelja, meseci, najviše. Nakon toga će sve biti gotovo."

„Zašto bih to uradio? Koja je svrha svega?"

Ponovo je sela na kauč i prekrstila noge.

„Svrha?" Ostavila je reč da visi u vazduhu.

„Svrha svega ovoga", reče Mangan.

Izgledala je iznenađena pitanjem.

„Pa većina nas smatra da u ovom digitalnom dobu imamo sve neophodne alate da proniknemo u svet, zar ne? Mislimo da nam to omogućavaju naši pretraživači, sateliti, senzori i programi za otkrivanje podataka. Međutim, sve je to iluzija. Sve te digitalne informacije su uzorak, ništa više od toga. U slučaju Kine, uzorak koji vidimo isključuje najvažnije podatke, koji su tajni. A Kinezi umeju da čuvaju svoje tajne. To je onaj delić lenjinizma koji nisu zaboravili. Drži jezik za zubima. Neka svako nagađa. Znanje je moć. Znanje o onome što se kaže na sastancima Politbiroa, ko to kaže, šta lideri Partije misle, osećaju. Šta ih pokreće. Kakve su im namere."

Zastala je, pa nastavila.

„Ako misliš da su reforme, otvorenost i mreže načinile Kinu *terom kognitom*, Filipe, varaš se. To je *tera* vraški *inkognita*."

„Stoga - špijunirate."

„Stoga, špijuniramo. Moramo."

Zastala je.

„Je li to dovoljno da te ubedimo da delaš?"

Mangan uzdahnu. Da dela. Da prestane da posmatra kroz objektiv, sa odstojanja.

Ali pisanje jeste delanje. Izveštavanje, građenje narativa jeste delanje. Zar ne?

Obaveštavati znači uticati na stvari.

„Potreban mi je odgovor”, rekla je.

Peking

Jin je odvela Kikireza u jedan internet kafe u Fangdžuangu. Nakon što je platila i registrovala se, potražili su slobodan računar među redovima tihih dečaka sa slušalicama. Kikirez je gledao u njihove ekrane. Video je eksplozije automobila, helikoptere, rakete, blistave srebrne površine i fontane plamena. Šta je ovo? Šta to rade?

Nakon što su seli, Jin mu je pokazala nekakav pretraživač. Pročitao je jedan članak u *Narodnom dnevniku* na ekranu, potom i komentare. Neki komentari govorili su da je članak pogrešan, netačan.

„Smeju to da rade?“, upita.

Jin se samo nasmejala.

Video je fotografije jednog južnokorejskog pevača - Jininog miljenika lepršave kose - koji je nastupao na bini pred hiljadama ljudi. Zapalio je cigaretu i zamolio je da mu pokaže fotografije Narodne oslobodilačke vojske. Bilo ih je na hiljade. Hiljade! Bilo je tu lansirnih vozila na nekom drumu, kamufliranih trupa. Raketa kratkog dometa, ovakvih. Je li to DF-15? DF znači Dongfeng, Istočni vetar, rekao joj je. Jin nije zanimalo. Natezali su se oko kontrole nad tastaturom, nakon čega mu je Jin pokazala dve oskudno odevene žene koje rade... šta? Pocrvenevši, on je zamucuo i ona se još jednom nasmeja.

Kasnije su ručali hamburgere, jedan zalogaj i gotovo. Upitala ga je otkud to da ne zna za računare, mobilne telefone. Nije odgovorio.

„Gde si bio?“, upitala ga je.

„Ne govori nikome, Jin. To da ne znam ništa o ovim stvarima.“

„Zaglavio si, zar ne?“ Cerila se, naginjući se preko stola.

„Ne govori nikome.“

„Svi već znaju.“

Usiljeno se nasmešio.

„Šta znaju?“

„Kuvar kaže da si bio 'odsutan; on i Dandan Mama pričaju o tome.“

„je li?“

Ona klimnu glavom, širom otvorenih očiju. Uživala je u ovome.

„Bilo kako bilo, ne govori nikome“, rekao je.

„Šta si uradio?“

„Neću biti ovde još dugo.“

Osmeh joj nestade s lica.

„Više nećeš moći da me zadirkuješ”, rekao je.

„Odlaziš?”

„Da.”

Zapanjio se, videvši da joj usne podrhtavaju.

„Kuda ideš?”

„Još uvek ne znam. Mani se toga, Jin.”

Spustila je glavu i piljila u sto. Video je jednu suzu kako pada na crveni plastični poslužavnik. Nešto je promrmljala.

„Šta?”

„Kažem, možda bih mogla da pođem s tobom?”

Nije odgovorio. Izašavši iz restorana, krenuli su ka stanici metroa. Na jednoj raskrsnici Kikirez se zagleda u bilbord. Na reklami se videla fotografija žene sa efektom sepije - njena ramena, usne, njena sjajna uvijena kosa. Ispod nje, slogan: *Jer je došlo moje vreme.*

Jin primeti kako zuri u bilbord.

„Nešto urade s tim slikama. Kažu ti da je stvarna, ali nije”, rekla je. Ispod bilborda, na zidu, nalazio se grafit: PRETI. Ovoga puta je nekakva ptica, vrana, imala zaštitne naočare.

Patersonova je dešifrovala telegram i počela brzo da ga čita.

BOGINJA4 prijavljuje da je GENIJE napustio salon u 02.42 ZULU/10.42 po lokalnom vremenu. GENIJE je bio u pratnji mlade žene koja takođe obitava u salonu, pod imenom LEPI BOŽUR. BOGINJA 3 i BOGINJA4 su se rotirali. GENIJE i pratilac su otišli u stanicu metroa. Nisu primećeni kontakti na ruti. Nema znakova neprijateljskog nadzora. Na stanici metroa Puhuangju, GENIJE se pojavio u društvu iste devojke. Hodali su trista metara do internet kafea *Vang Ba*. Ušli su u kate u 03.36 ZULU/11.36 po lokalnom vremenu. Seli su za jedan ekran. Izgledalo je da devojka objašnjava GENIJU kako se koristi računar. BOGINJA 4 se približio. GENIJE i devojka su naizgled gledali polu pornografski sadržaj. Iz kafea su izašli u 04.50 ZULU/ 12.50 po lokalnom vremenu. Nastavili su ka jednom restoranu brze hrane, gde su jeli hamburgere. Izgledalo je da razgovaraju o nečem ozbiljnom. Devojka zvana LEPI BOŽUR se snuždila. Iz restorana su otišli u stanicu metroa i stigli u salon u 05.46 ZULU/13.46 po lokalnom vremenu. Nisu primećeni dalji kontakti. BOGINJE 2 i 4 su se povukli. U narednih šest sati imali su nekoliko izvidnica. U nekoliko navrata, GENIJE je primećen kroz prozor salona, ili kako čisti stepenište. BOGINJE 2 i 4 pretpostavljaju da je ostao na lokaciji. U 13.30 ZULU/21.30 po lokalnom vremenu, BOGINJA 1 je zauzeo poziciju u restoranu *Plava planina*, preko puta salona, potvrdivši učestalu pojavu GENIJA na lokaciji, sve do povlačenja BOGINJE 1, u 15.00 ZULU/23.00 po lokalnom vremenu.

Vašington

Ono malo trkača koji su se tog jutra našli na Parkveju bili su umotani u kapuljače. Zime u Vašingtonu umeju da budu iznenađujuće oštre, dok vazduh povremeno struji sa Velikih jezera, obavijajući prestonicu suvim sumornim mrazom.

Pre nego što je izašao, Monroe je utopio svoje noge i umotao sredovečna krckava kolena. Lagano je trčao između drveća koja su stajala ogoljena pod nebom.

Vrativši se na svoj trem, otvorio je vrata s mrežom za komarce i udahnuo miris kafe koji je dopirao iznutra. Moli je čitala *Post* za kuhinjskim stolom. Zastao je na trenutak u tišini, udišući miris kafe i hemijskih sredstava, varikine, deterdženta za pranje.

Podigla je pogled s novina.

„Pola osam je, Džonatane.”

Lagano se spustio niz stepenice i prošao kroz spavaću sobu ka kupatilu. Stajao je pod tušem; voda je na mahove bila sasvim vruća. Kamenac u slavini? Izbrisavši peškirom svoj vitki torzo, obrisao je deo zamagljenog ogledala ne bi li potkresao bradu. Reckav zvuk makazica. Dostojanstvena glazura koja je isticala njegovu vilicu i skretala pažnju sa proćelave prosede glave. Nag, prišao je ormanu i uzeo veš, uštirkanu košulju i jednostavnu grimiznu kravatu.

U metrou je mladić koji je sedeo pored njega čitao Bibliju na korejskom. Perifernim vidom pokušavao je da poveže tekst.

Obezbeđenje u ulici C bilo je jako. Poseta nekog stranog ministra usporavala je saobraćaj, dok je diplomatska policija budno motrila. Unutra, glatko je prošao pored obezbeđenja ka svojoj kancelariji.

„Dobro jutro, gospodine Monroe.”

„Dobro jutro, gospodine Monroe. Imate međuagencijski sastanak u 10.30; sastanak s pomoćnikom Sekretara je u 11.30. Popodne vam je slobodno. Gospodin Harman iz Veze očekuje vaš poziv.” Sekretarica mu dade cedulju s brojem Harmanovog telefona. Klimnuvši glavom, ušao je u svoj pravi dom - SCIF - zagušljivo Odeljenje za osetljive izolovane informacije.

Na svom stolu je zatekao dva paketa. Prvi: upoređeni obaveštajni podaci, analize, dnevni sažetak. Drugi: izdvojeni sirovi obaveštajni podaci, presretnute informacije, manje ili više pročišćeni izveštaji agenata, slike.

Prvi paket, dakle. Rešiti ga se što je brže moguće. Dnevni sažeci, naslovi i novinarski stil ga nerviraju. Neke analize predstavljaju nezrele budalaštine koje je napisao neki dvadesetpetogodišnjak u Odbrambenoj obaveštajnoj agenciji. *Japan ostaje glavni rival Kine u borbi za regionalnu prevlast. Zašto se uopšte trude? Sklonio ga je sa strane.*

Drugi paket je drugačiji. Drugi paket ima pečat *strogo poverljivo / sci*. Odmah je uzeo fasciklu s kineskim sadržajem, koja je ovog jutra podebela. Dešifrovani kineski telegrami, od kojih su neki stari nekoliko dana. Zadržaće. Izveštaji sa sastanka nekih bankara koji su u Pekingu razgovarali s Ministrom finansija o kursu. Transkripti telefonskih razgovora kineskih diplomata u UN-u, neki imejlovi. Navodni interni partijski memorandum s detaljima o neredu u Pojasu rde, poreklo nepoznato. Materijal oficira za vezu. Poslali stari dobri Britanci, dražesno.

STROGOPOVERLJIVO//DTELASTIC//TS-UK//ORCON//25X1

Potpisao je naslovnu stranu i otvorio dosije. *Određena pitanja. DF-41*. Zazvonio je telefon. Harman, iz Veze.

„Jesi li video ove stvari od Britanaca?”

„Dobro jutro, Grovere.”

„Dobro jutro, Džonatane. Jesi li video?”

„Upravo sam otvorio fasciklu.” Monro ubaci pastilu za grlo u usta. „Pogledaj prevod za nas, Džonatane. Potom i original. Reci nam šta misliš. Trebaš nam za ovo.”

„Grovere?”

„Da?”

„To i pokušavam da uradim.”

„Pa, dobro. Hoćeš li imati nešto za nas, recimo na međuagencijskom?”

„Pokušaću, Grovere.”

„Hvala ti, Džonatane.”

„I, Grovere?”

„Da?”

„Mogli bismo da dozvolimo našim britanskim prijateljima da pogledaju dosije BIČ, zar ne?”

Pauza.

„Da pogledaju - šta?”

„Dosije BIČ.”

„Prićaćemo.”

Stigla je prva potvrda. Jedan pronicljivi američki vojni ataše sa sedištem u Pekingu naišao je, vozeći se kroz Hebej, na konvoj Narodne oslobodilačke vojske. U središtu konvoja bio je šestoosovinski kamion koji je prevezio jedan veliki kanister. Vozilo je bilo TEL - transportno lansirno vozilo. Što znači da je u kanisteru raketa. I to velika. DF-31, smatra ataše. Šta će to tu? Ali onda je поближе pogledao. Konfiguracija vozila nije poznata. Kanister je natkrivao prednji deo tegljača. Izgledao je veći nego inače. Pritom nema šest osovina, već osam. Hidrauličnih klipova koji podižu kanister do lansirnog položaja nema. Je li ovo nekakva maketa? Prototip?

Prolazeći pored, vojni ataše je napravio nekoliko fotografija mobilnim telefonom i

dajući gas s jednom rukom na volanu dodao marker u svoj sistem za satelitsku navigaciju. Ataše je poslao svoje nalaze u vazduhoplovnu bazu Boling, s koordinatama i preporukom da uposle satelite. Što su i učinili.

Rezultati, niz fotografija i izveštaja pod šifrovanim imenom DTBIČ, nalazili su se sada na stolu Patersonove. Poslao ga je neki glavešina iz Obaveštajnog odeljenja Stejt departmenta. Nešto prenose. Novi, veći transporter za novu, veću raketu. Dimenzije kanistera, sračunate na osnovu satelitskih slika, zastrašujuće su blizu onoga što je opisano u operaciji GENIJE. Odbrambeni analitičari su pomahnitali. Odeljenje za operative zahteve se usijalo. Postoji, Triš, reče Hopkova. On postoji.

SIS, Voksal kros, London

Trenutak je bio da se drži jezik za zubima. Patersonova je slagala dosijea na konferencijskom stolu. Pored nje je bila Hopkova, s podočnjacima ispod tamnih očiju, u nekakvoj hipi haljini, sa ogrlicom koja je podsećala na Stounhendž.

Na suprotnom kraju stola sedeo je direktor Operativnih zahteva u tamnom odelu, zaokupljen papirima pred sobom. Jednu šaku držao je pod bradom, dok je u drugoj imao debelo nalivpero kojim je zapisivao napomene. Kraj njega je bio Jejts, koji se neprestano naginjao ka direktoru i šaputao. Preko puta Patersonove bio je Drinkvoter iz Odeljenja bezbednosti, napet i tvrd kao čelik, te još jedan viši oficir bezbednosti, čije je ime već zaboravila.

Utom uđe Vejverli, razbarušenih lokni, i namignu joj. Svi su čekali da se popuni prazno mesto na čelu stola; da dođe „C”, Direktor tajne obaveštajne službe.

Nakon pet minuta je stigao, uputio svima sterilno izvinjenje, nakon čega je sastanak mogao da počne.

Hopkova je podnela izveštaj. Hopkova je iznela predloge. Direktor Zahteva bio je glavni inkvizitor. C je slušao.

„Ali taj podizvor. Bilo bi mi daleko ugodnije kada bih sa sigurnošću znala ko je on.” Direktor položi penkalo na sto. „Kad smo kod toga, bilo bi mi daleko ugodnije kada bismo mogli da potvrdimo gde je GENIJE bio svih ovih godina.”

C reče, ironično.

„I meni.”

Drinkvoter se nagnu, kao da prenosi vesti o nečijoj smrti.

„Bezbednost *jeste* zabrinuta, šefe, što će provlačenje GENIJA kroz tajvanske liste predstavljati neprihvatljiv rizik po integritet operacije.”

Direktor Operativnih zahteva pogleda Drinkvotera.

„Zahvaljujem na tome, Sajmone. Međutim, smatram da, zapravo, korišćenje agenta čije je celo zrelo doba misterija predstavlja opasnost po integritet operacije.”

Vejverli uz reč.

„Zbog čega ne sastavite veliki spisak. Pedeset-šezdeset imena. Ubacite ime GENIJA u sredinu, Li Huašeng među ostalim Lijevcima. Neka Tajvanci izvrše proveru. Neće znati koji nas zanima.”

Podigao je ruke. Prosto.

Na kraju su se, na predlog Hopkove, dogovorili da pošalju Tajvancima zahtev za spiskom svih građana s prezimenom Li, koji su osuđeni na prisilni rad između maja 1989. i juna 1994. Zahtev će biti poslat preko Singapuraca. Drinkvoter se meškoljio. C je pokazivao

znake nestrpljenja.

„A sprava?”

„USB memorija”, reče Hopkova. „Ne mogu da je otkrij. Neće pokrenuti nikakve alarme u sistemu domaćina. Nadamo se i verujemo.”

„Šta bi nam to omogućilo?”

„Te stvari sada imaju i po terabajt. Omogućiće nam da kopiramo značajan deo mreže”, reče Hopkova. „Malo je veći od uobičajenih, ali je mali. Može da se prikači na lanac s ključevima.”

Pauza.

„Uspevalo je ranije, šefe”, reče Hopkova.

„Koliki je rizik?”, upita C.

„Pa, ukoliko otkriju uređaj, podizvor završava u zatvoru, očito”, reče Hopkova. „On otkrije sve i pretpostavljamo da navede nas kao kolovođe. On ukaže na GENIJA. Međutim, GENIJE je snalažljiv, teško ga je pronaći, što Manganu kupuje vreme da pobegne.”

„Govoriš mi da je izvodljivo?”

„Da, jeste.”

Direktor Odeljenja za operativne zahteve nasloni se i uzdahnu. Pogledao je C, koji se nije niti pomerio niti je progovorio.

„Gospode, Val”, reče. „Preneću ovo Specijalnom savetniku. Ali samo zato što se radi o tebi.”

Ven Đinghan bio je u neverici.

„Trideset hiljada juana? *Trideset hiljada?*”

Bili su možda jedini posetioци parka Tuandehu po ovom vetrovitom, hladnom danu. Voda u jezeru počela je da se mrzne. Sedeli su na klupi pored dela za vežbanje, gde su sprave škripale i gibale se na vetru.

„To je velika svota”, reče Kikirez uvređeno.

„Moje letovanje košta više.”

Kikirez nije odgovorio.

„Kažeš mi da izdajem sve, sve što znam, rizikujući metak u glavu, a ti mi plaćaš trideset hiljada juana?”

„Vidi ti biznismena odjednom.”

Ven Đinghan ga je gledao otvorenih usta.

„Ovo je farsa.”

„Ne moram ništa da ti platim. Tvoja nagrada je to što nisam poslao ona pisma.”

Sedi čovek samo odmahnu glavom, skrenu pogled, podiže ruke i očajnički ih spusti na kolena.

„Đinghane, ne počinji opet s tim *pronašao-sam-svoju-hrabrost*. Dosadno je.”

„Pa, Huašeng, o dosadi ne moraš da brineš. Uskoro će nam biti veoma uzbudljivo kad

Državna bezbednost pokuca na vrata. Gospode.” Spustio je pogled.

Kraj njih prođe neka žena, umotana do guše, koja je šetala psa i pričala preko mobilnog telefona.

„Moram da znam sve tvoje bezbednosne procedure, Đinghane. Na oba mesta. U Akademiji i na Odeljenju za opšte naoružanje. Sve. Od trenutka kada se približiš zgradi, do trenutka kada sedneš za računar.”

Ven Đinghan je žmurio. Neka ptica je hodala po ledu svojim sitnim crnim nožicama.

Javili su se Singovi. Tri hiljade šeststo četrdeset osam ljudi s prezimenom Li je, prema tajvanskoj evidenciji, poslato u logore za prisilan rad u tom periodu. *Želite li da suzimo pretragu?*, pitali su. *Zašto nam prosto ne date ime?* Hopkova je, zajedno s jednim entuzijastičnim momkom iz Istraživačkog odeljenja provela dva nervozna sata pregledajući spiskove, dok je Patersonova posmatrala.

Naposletku su ga pronašli. Presuda je data sredinom devedesete. Li Huašeng. Sud okruga Fengtaj u Pekingu. Pokušaj ubistva, napad, ranjavanje. Reforma kroz fizički rad. Gubitak političkih prava.

Uzbuđenje u okviru operacije bilo je opipljivo.

Umornim povlađivačkim tonom Ven Đinghan počeo da priča o bezbednosnoj proceduri u Odeljenju za opšte naoružanje.

Kamere ispred zgrade. Jedna statična na kapiji. Jedna betonska stražarnica, *čuadaši*, iz koje stražari posmatraju i beleže. Unutra detektori metala, kao na aerodromu. Kikirez istaknu da nikada nije bio na aerodromu. Primetivši u profesorovom pogledu nešto veoma slično preziru, Kikirez beše primoran da ponovo zauzme dominantan, preteći stav, nakon čega je profesor nastavio. Torbe prolaze kroz mašine, sadržaj džepova stavlja se na jedan poslužavnik. Pregled palicom - detektorom za metal. I još jedan pregled, kako bi se ušlo u kancelarije u kojima on radi. Provera sadržaja torbi. Vrata se otvaraju karticom. Iako je zgrada Faradejev kavez, sam računar nije. Za pristup je potreban otisak palca, mrežni ključ u obliku kartice koja se ubacuje u čitač i šifra. Sistem je zaštićen od svih neautorizovanih hardvera. U Akademiji za raketnu tehnologiju je slično, međutim ovde je procedura pooštrenija zbog toga što je za bezbednost zaduženo jedno privatno preduzeće. Bezbednosni službenici umeju nepozvani da se pojave u kancelarijama i da obave proveru na samom radnom mestu. Takođe, pored provera torbi, umeju i da izvrše pretres zaposlenih na izlazu.

Kikirez razmisli.

„Koliko je obiman, Đinghane?”

„Veoma.”

„Izneo si dokument od šezdeset strana.”

Profesor se stresao.

„Saberu se, Đinghane. Još malo i sve će biti gotovo. Sada idi kući.”

„Šta planiraš da učiniš?”

„Pozvaću te.”

„Ne, ali kako, pobogu, misliš da je ovo ostvarivo?”

„Uspevali smo ranije.”

„Sada je drugačije.”

„Zašto? Zato što imaš pametan automobil i pune džepove? Šta ti se, jebote, dogodilo, Đinghane?”

„Mnogo toga se dogodilo dok si lopatao govna u Ćinghaju. Jesi li primetio? Odrasli smo. Partija je odrasla. Vodeći kadar je prestao da ubija intelektualce i počeo je da nas sluša. Ponovo smo izgradili Kinu. Pretvorili smo svoju zemlju u globalnu silu. *Mi* smo to postigli. Ti biješ staru bitku, Huašeng. Govnara koji su ti ubili oca više nema.”

„Prijavaću te iz puke zabave”, reče Kikirez.

Profesor uto nu u stolicu.

„Ne čini to.”

„Idi kući, Đinghane.”

Kikirez je posmatrao profesora kako se povlači. Suton je padao, blede svetlucanje svetala iz stambenih blokova ocrtavalo se na zaleđenom jezeru. U parku je bilo mirno. Gladan je, trebalo bi da se vrati u salon. Zapalio je cigaretu i posmatrao. Žena je šetala svog psa. Jedva je mogao da je razazna preko jezera.

S njegove desne strane mu je, u polutrku, prilazio neki čovek u trenerci. Kikirez ga je posmatrao. Gojazan, teško je disao, dok mu se dah pušio na hladnoći. Došavši blizu Kikireza, usporio je. Čovek ga pažljivo pogleda. Kikirez skrenu pogled. Zaustavivši se kraj klupe na kojoj je sedeo Kikirez, čovek je stajao tu, zadihan na hladnoći. Kikirez je namerno ustao, bacio u jezero cigaretu koja je skliznula po ledu, raspršivši žar, nakon čega je odšetao s rukama u džepovima. Čovek krenu za njim, držeći se nekoliko koraka iza. Kikirez je ubrzao, kao i njegov pratilac. Staza je vodila od jezera ka drvoredu bambusa. Kikirez je čuo kako se pratiočevi koraci ubrzaše. Okrenuvši se, video je čoveka tik iza sebe, ispružene ruke. Kikirez ustuknu.

„Šta hoćeš?”

„Znaš ti šta hoću.”

Približivši se, čovek uhvati Kikireza za nadlakticu.

„Pusti me.”

„Ne izmotavaj se”, reče čovek.

Kikirez je dozvolio da ga odgura sa staze među stabla bambusa koji su šuškali. Bilo je mračnije. Čovek je išao iza, držeći ga za ruku.

Utom se Kikirez okrenuo, veoma hitro. Levom rukom ga je udario po vratu. Desnom je izvukao mali nož i prineo oštricu njegovom obrazu, tik ispod levog oka.

„Ako se pomeriš, zariću ga.”

Čovek je stajao mirno, pomalo se naginjući ka Kikirezu, širom otvorenih očiju, svetlucavih očiju.

„Šta hoćeš od mene?”, reče Kikirez.

Čovek prošaputa.

„Znaš...”

„Za koga radiš?”

„Šta?”

„Za koga radiš?” Blago je pritisnuo oštricu.

„Ja... Radim za jedno osiguravajuće društvo. Kakve to veze ima?”

Kikirez trepnu.

„Zašto si me pratio?”

„Mislio sam da ti... znaš već. Ne čini ovo.”

„Šta si mislio?”

„Molim te.”

„Govori.”

„Dolazimo ovde da se sastajemo, s ljudima.” Povisio je glas. Tresao se, kolena su mu klecala.

„Pogrešio sam”, reče. „Pusti me, molim te.”

Kikirez je dopustio da oštrica prodre u kožu; sićušna kap krvi videla se u odsjaju sečiva. Pritiskajući, osetio je kako se oko ispupčava. Uzdahnuvši, čovek se trgnu. Spustio je glavu i Kikirez oseti kako se nož zariva u kožu. Čovek zamahnu dlanom ka glavi Kikireza, jedva ga dodirnuvši. Kikirez povuče nož. Pognuvši se, čovek prekri šakom oko. Ubrzano je disao, cvileći. Utom mu kolena popustiše i on pade među stabla bambusa.

„Zašto si to uradio, jebote?”, reče Kikirez.

Krv se slivala niz čovekove prste. Nije progovorio.

„Poslednji put te pitam: zašto si me pratio?”

Čovek promrmlja nešto što Kikirez nije čuo.

„Šta?”

Ovoga puta čovek viknu i glas mu puče. „Želeo sam da se *igram*.”

Kikirez proguta knedlu. Osetio je krv i mokraću. Okrenuo se i otrčao kroz pucketavo lišće bambusa.

Ting je naručila tofu u ljutom sosu i fino iseckanu svinjetinu. Proveli su dan vozeći se po selima severozapadno od Pekinga, tražeći pesak. Novine su zatražile članak o dezertifikaciji. *Peščani kraci Gobija! Hrle ka Pekingu!* Nije bilo teško pronaći ga. Pronašli su sela u kojima su kuće gotovo zatrpane dinama koje se godinama kreću ka jugoistoku. Seljani su pokazivali redove tankih topola koje su uzalud zasadili. Njive su zelene i zaleđene, ali je pesak... pa - pesak.

Prema rečima stručnjaka za pitanja životne sredine, živa kineska prestonica uskoro bi mogla da nestane pod prostranom pustinjom Gobi.

Mangan je napravio snimke žalosne porodice na krovu svoje kuće, koju je dina lagano punila, ulazeći kroz prozore. Snimci su dobri, sa finom teksturom - pesak, cigla, svedena odeća bezube bake. Međutim, Ting je istakla da porodica izgleda kao da je, zbog kakve poplave iskrcana na krov kuće, zbog čega ih je Magan zamolio da siđu, ne bi li ponovo

napravio snimke, dok se baka smejala, *me guansil* Nema veze.

Vozeći se nazad, Ting je govorila o jednostavnom, iskrenom životu seljana.

„Lepo je, Filipe. Generacije porodica u jednom selu. Izgubili smo to.”

Mangan je proveo dovoljno vremena po selima - selima sa korumpiranim brutalnim lokalnim vlastima, iz kojih su mladi muškarci otišli da rade po gradilištima, selima razorenim sidom - da bi se pitao otkud to osećanje.

Sada je Mangan posmatrao nju - dok su čekali hranu - i ona njega.

„Izgledaš... zabrinuto, Filipe. Da li je sve u redu? Kako stojimo s novcem? Možeš li i dalje da me priuštiš?”

Mangan je gledao u svoju kriglu s pivom.

„Sve bolje, zapravo. Ljudi iz Panazijskog instituta izneli su mi jedan predlog.”

Zastao je. Nastavi pažljivo, pomislio je. Ting ga pogleda s iščekivanjem.

„Kakav predlog, Filipe? Brak? Nešto običnije?”

„Predlog za knjigu.”

Pogledala ga je zapanjeno.

„Knjigu? Ti?” Prekrila je šakom usta, kako se ne bi nasmejala. Imala je bronzani lak na noktima.

„Znam. Ali toliko su oduševljeni mojim predavanjima, da žele još. Eto.”

„O čemu?”

„Pa, moram da predložim ideju, sažetak. Mislio sam da bismo mogli da se pozabavimo Sledbenicima. Ko su, kako država reaguje na njih. Sam bog zna koliko smo ih posmatrali. To je način da kažemo nešto o moći, o izazovima vlasti. Fascinantno je.”

„Mi?”

I neka mu bog oprost, jer sam sebi neće.

„Da, mislio sam da bi mogla da mi pomogneš.”

„Na koji način?”

„Tako što bi mi pomogla da sakupim sav materijal. Naterala me da napišem tu prokletu stvar. Dobila bi zasluge - ako ih želiš. Biće i nešto novca. Mislim da bi ti dobro došlo.”

Utom je stigla hrana. Ting je umešala tofu u činiju. Na pirinač je stavila jarkocrveni sos. Zamislila se.

„Jesi li zbog toga zabrinut?”

„Da, mislim da jesam. Imam dobar razlog, shvataš?” *Shvataš?* Osmehnula se i klimnula glavom.

„U redu, Filipe. Razmisliću. Sledbenici. I hvala.”

Jeli su i čavrljali o glasinama da je Hariju ponuđen nekakav veliki posao u Hongkongu. Ali o Harviju uvek kolaju glasine.

Plativši račun, Mangan pogleda na sat.

„Ideš nekud?”, upita Ting.

„Da.”

Ting cimnu glavom, tobože preterano znatiželjna.

„Pa, kuda?” upita.

„Nigde gde bi uživala.”

Ona se namršti.

„Ne govori to, Filipe.”

„Oprosti. Mislio sam...”

Ona položi prste na njegovu šaku.

„Znam ja dobro u čemu bih uživala.”

„Vidimo se sutra.”

Ustao je i otišao.

Neka mu bog oprosti.

GENIJE se sastao s kontaktom u parku Tuandehu. Kontakt je muškarac od pedesetak godina, sed, koji izgleda kao uspešan stručnjak. GENIJE i kontakt su sedeli na klupi i razgovarali sedamnaest minuta. Nakon sastanka, BOGINJA 4 je pratio kontakt. Vratio se do glavne kapije parka, odakle je uhvatio taksi. BOGINJA 4 ga je izgubio u saobraćaju. BOGINJA 1 je uhvatila GENIJA dok je napuštao park. GENIJE je izgledao uzrujano. GENIJE je krenuo severno, ka četvrti Sanlitun, gde je imao ugovoren sastanak sa ZAPINJAČEM.

Na severnoj strani Radničkog stadiona parovi su pod uličnom svetlom plesali na pločniku uz muziku koja je dopirala iz aparata za karaoke. Desetak parova, u debelim jaknama i vunenim kapama, okretalo se i izvijalo.

Mangan je stajao u senci drveta, motreći na posmatrače. Iza njega, dišući teško, našao se Kikirez koji mu je nešto stavio u šaku. Mangan ubaci predmet u džep. Utom začu šapat.

„Nešto za mene?”

Manganova usta bila su suva.

„Kažu da smesta prestaneš s kontranadzorom. Upadljiv si.”

Tišina. Okrenuo se i video oštar pogled Kikireza.

„Posmatraju me?”, reče Kikirez, cereći se. „Ha!”

Mangan je gledao u plesače pred sobom.

„Još nešto?”

Mangan odmahnu glavom. Kikirez mu šapnu u uho.

„Reci im da mi je potrebna isporuka. Uskoro.”

Potom je otišao.

Nešto nalik na polku razleglo se ulicom, nadmećući se sa saobraćajem, i plesači pojačашe tempo.

Vašington

Monro je izabrao tihi kupe. Ovog puta će dobro iskoristiti vreme, čitajući, dok prolazi krajolikom. Filadelfija je sahnula na hladnoj kiši; otpadi sa zgužvanim starim gvožđem i korov. Monro prezire avion. Bira voz zbog mira i tišine. Još nekoliko sati do Bostona, gde će ga sačekati veliki udoban automobil koji će ga odvesti u hotel *Čarls*. Njegovo predavanje, namenjeno nastavnom osoblju Harvarda, iako je odobrio prisustvo nekolicini doktoranata, naslovljeno je *Na nišanu zmaja: Promene u kineskim odbrambenim prioritetima*. Nakon toga sledi večera s odabranom grupom ljudi, u klubu harvardskog nastavnog osoblja, ispod Kanaletovih slika. Čitao je. Njujork je prohujao. Oko tri je stigao u Boston. Zamolio je vozača da vozi preko Bek beja, gde je Ulica Bikon svetlucala ispod snega, te preko reke u Kembridž.

„On ne izlazi često. Svoj rad obavlja tiho i obično čuva svoje analize za moćnike u Vašingtonu. Stoga smo veoma privilegovani što je danas s nama glavni analitičar kineskih prilika u okviru američke obaveštajne zajednice, Džonatan Monro, iz Obaveštajnog odeljenja Stejt departmenta, poznatog kao INR. Dame i gospodo, današnje predavanje, naravno, nije poverljivo, ali citiranje nije dozvoljeno. Nadam se da će svi to poštovati. Džonatan.” Jedan stariji profesor - i sam upoznat s obaveštajnim pitanjima - pokaza na Monroa.

Monro klimnu glavom. „Ukoliko se okliznem o neku nepromišljenost”, rekao je s ozbiljnim osmehom na licu, „možda će me Mark vratiti na stazu pravednika.” Klimnuo je skromno glavom ka profesoru.

Bilo je to Monroovo javno predavanje, uz nešto iskri dodatih zbog Harvarda. Pokrio je vojnu modernizaciju Kine: njen obim i cenu; mučio ih je detaljima o najnovijim kineskim podmornicama; sproveo ih je kroz profesionalizaciju podoficirskog korpusa, dopunu goriva u vazduhu, protivsatelitske mogućnosti, i, potencijalno, balističku raketu, zvanu ubica nosača, koja iz vazduha može da pogodi pokretne mornaričke mete.

„Takođe, dame i gospodo - i ovde bi trebalo da pripazim - nadam se da ćemo uskoro videti razvoj u, da kažemo, našem razumevanju kineskih kapaciteta kada je reč o nosećim raketama.”

Osmeh i namigivanje. Komešanje u prostoriji.

U narednih sat vremena učesnici su otvoreno diskutovali o ishodu kineske isključivosti u međunarodnim vodama. Kina kao strateški takmac? Kina kao ravnopravni takmac? Kao asimetrična pretnja? Kako Kina može biti ikakav takmac ako njihov odbrambeni budžet ne prelazi šestinu budžeta Sjedinjenih Država? Zar Kina, onda, nije samo oprezna sila u pvoju koja štiti svoje interese?

Pri kraju diskusije pitanje je postavila jedna doktorantkinja u ružičastoj haljini.

Monro se trudio u proteklih sat i po da ne pilji u nju, iako joj je s vremena na vreme upućivao svoj samouvereni, znalački pogled. Zavodljive crne kose, mekanog glasa, pitanje je postavila naglaskom s kineske obale, umekšanim boravkom na velikim američkim univerzitetima. Kako, tačno, glasi njeno pitanje? Izgleda da je nešto o epistemologiji.

„Zovem se Nikol Jang i trenutno sam doktorantkinja na Harvardu. Dolazim iz Tajvana. Hvala vam, gospodine Monro, što ćete saslušati moje pitanje. Želim da vas pitam o *spoznaji*. Da li je vaš posao, obaveštajnog analitičara, da konstruišete znanje, ili ne? Znanje o geopolitičkoj slici, znanje o pretnjama s kojima se suočavamo. Znanje na osnovu kojeg naše nacije donose značajne odluke. Zanima me kada *znate* da znate, ako me razumete? Gde prestaje nesigurnost? Kako *znate* kada prestaje?”

Ono što ja *znam*, mlada damo, jeste da želim da *znam* šta je ispod te haljine.

„Fascinantno pitanje, gospođice Jang, pitanje koje, kao što ste i sami nesumnjivo pretpostavili, opseda jednog obaveštajnog analitičara.” Namrštivši se, zastao je da razmisli. „Ili bi *trebalo* da opseda jednog obaveštajnog analitičara. U suprotnom dobijete čvrsto uverenje i Irak.” Znalački smeh. Monro se potom uhvati za bradu. U prostoriji zavlada tišina.

„Međutim, obaveštajni posao, gđice Jang, retko kad je konačan. Vrlo malo toga vam *kaže*. Ali *nagoveštava* mnogo toga. Stoga je, po meni, posao analitičara da se bavi, ne toliko znanjem koliko zdravim razumom. Nastojimo da izvučemo formu i značenje iz delića informacija. Ti nalazi predstavljaju oslonac na osnovu kojeg naši lideri grade politiku. Stoga moramo neprestano da dopunjujemo te nalaze, dodavajući i oduzimajući informacije u hodu. I moramo uvek, uvek da se oslonimo u izvesnoj meri na neizvesnost.”

Aplauz. Skroman naklon glavom.

Kasnije, nakon rukovanja s mlađim profesorima, čekala ga je u predvorju. Pogled mu je sevnuo ka njenim grudima.

„Divno predavanje, gospodine Monro, hvala vam”, reče.

„Zadovoljstvo je moje, gđice Jang. Koja je, ako smem da pitam, tema vaše doktorske disertacije?”

„Kineska strateška misao, gospodine Monro. Pojam teritorijalnosti. Neka vrsta taksonomije. Želela bih mnogo toga da vas pitam, ako bi se ukazala prilika.”

Pogledavši na sat, Monro napući obraze. *Da li je izvodljivo?*

„Pa, gospođice Jang, kasnije imam dogovorenu večeru, ali nakon toga - u deset, možda - mogli biste da me nađete u baru hotela *Čarls*. Ako mi se budete pridružili i častili me nečim što greje grlo, mogli bismo da se posvetimo tim pitanjima u podesnijem okruženju.”

Zapravo se ozarila. I da li se to upravo ugrizla za usnu?

„Vidimo se tamo, gospodine Monro.”

Podsekretar je još uvek bio u biciklističkoj opremi - jarki šorts koji je stezao njegove prepone i butine, majica i kaciga. Direktor Operativnih zahteva, poznat po prefinjenosti u oblačenju, pitao se kako može da dopusti da ga osoblje svakog jutra vidi ovakvog, znojavog i otkrivenog.

„Dobro jutro, dobro jutro”, reče podsekretar. Salutirao je malom pumpom za bicikl.

„Uskoro ću ti se pridružiti. Sastanak je u sobi br. 4.”

Savetnik je već zauzeo svoje mesto. Mahnuo je u znak pozdrava dok je listao dosije. Sedeli su u tišini. Direktor Operativnih zahteva se meškoljio.

Podsekretar je užurbano ušao u sobu, sada u odelu, mokre kose. Uspravivši se, direktor Operativnih zahteva bio je spreman da podnese izveštaj. Podsekretara to nije zanimalo.

„U redu. Čini mi je da je ovo rizična operacija. Koristimo britanskog građanina pod slobodnim ugovorom i mešamo se u ozbiljna kineska pitanja.” Prešao je prstom preko stranice. „Ali moram da kažem da je reakcija na prvu transu bila vrlo, vrlo pozitivna, zar ne? Čoveče. Pohvale iz Odbrane. Zahvalnice iz Englija. Potvrda koja stiže od onih pametnih momaka iz INR. Od ovoga ne može bolje, zar ne?”

Podsekretar podiže prst u znak upozorenja. „Međutim, za narednu fazu predlažemo sasvim nov stepen složenosti, zar ne? Mogućnost neuspeha je naglašena. Šta će se dogoditi ako civil, ovaj ZAPINJAČ, uprska stvar?”

„Sposobnost ZAPINJAČA za poricanje je izrazita. Vrlo je fleksibilan, vrlo mobilan. On je frilenser. Ne zavisi ni od koga, nema ozbiljne povezanosti s Kinom. U stanju je da brzo napusti zemlju. Nisam zabrinut za ZAPINJAČA.”

Podsekretar ga pogleda.

„Stvarno? A za šta jesi zabrinut?”

„GENIJE je takođe pouzdan, imamo poverenja u njega.”

Podsekretar je čekao.

„Moja briga tiče se podizvora. Koliko znam, dodeljeno mu je šiffovano ime. Da, podizvor KRATER. Jedan snimak potvrdio je pretpostavku da je reč o našem bivšem podagentu. Međutim, malo znamo o njemu. Pouzdanost KRATERA je, možda, područje najveće neizvesnosti.”

„I?”

„Pa, od sada se ovo planira kao prodaja”, reče direktor Operativnih zahteva. „Jednokratna transakcija, pristup u zamenu za nagradu. Biće gundanja zbog činjenice da je proizvod u obliku digitalnih fajlova i samim tim podlozan krivotvorenju. Razume se, jednokratna operacija nam ne omogućava da pronađemo potvrdu i da izgradimo dosije agenta.”

„Razume se. Shvatam”, reče podsekretar. Drugim rečima - da, dupe ti je pokriveno.

Savetnik uze reč.

„Ako mi dozvolite, u kojoj meri će ovaj dogovor - ova jednokratna transakcija - biti otvorena za procenu vrednosti u kasnijoj fazi?”

Direktor Zahteva klimnu glavom.

„Ove stvari su, naravno, uvek podložne proceni.”

„Prosto”, reče savetnik, „draž ove operacije za mene, i mislim da će se Ministarstvo spoljnih poslova složiti, ogleda se u meri u kojoj nam dopušta da pobliže pogledamo samu kinesku mrežu. Ne samo ono što se na njoj nalazi. Padaju mi na pamet brojni korisnici koji bi bili zainteresovani za ovu vrstu obaveštajnih podataka, kako unutar Vlade, tako i izvan

nje.”

Ova misao je neko vreme visila u vazduhu. Podsekretar klimnu glavom s odobravanjem.

„Sajber, da. Sviđa mi se sajber. Sajber je moderan. I, kao što znamo, gospodo, sajber se finansira.”

Naručila je, na Monroovo zaprepašćenje, veoma star i skup viski. Ne pitavši ga šta želi, pružila mu je viski, čija se divna boja jantara presijavala na prigušenom svetlu. Potom je prišla mirnom stolu s kožnim stolicama i sela, prekrstivši noge sa strane kao kakva filmska zvezda iz pedesetih. On krenu za njom. Presvukla je ružičastu haljinu i obukla tamnozelenu večernju haljinu bez bretela, s bisernom ogrlicom. Ćutala je.

„Dakle, recite mi opet. Pišete disertaciju. Kako mogu da vam pomognem?” rekao je. U nedostatku nečeg boljeg.

„Pa, na mnogo načina”, odgovorila je.

BOGINJA 1 se povlači, za sada. Mirno će otići na aerodrom, mobilni telefon je izbrisan i bačen u đubre, memorijska kartica sada je samo uspomena, momci su već otišli. Ajlin Pun je čekala lift, držeći svoj jednostavan prtljag, omanji crni kofer s točkićima. Neće joj nedostajati ovaj hotel, njegovi škripavi podovi od lažnog mermera, oguljen pozlaćeni nameštaj, udarci i vrisci u noći. Iako zna da će se vratiti, ako ne u ovaj hotel, a ono u stotinu sličnih. Operacija se nastavlja, oseća to. Meta je suva kao barut. Ni traga od kontakta s lokalnom obaveštajnom službom; nema sumnjivih sastanaka, niti neobjašnjivih odsustava. Nikada nije videla toliko *osamljenog* čoveka.

Pa ipak.

Tokom trideset godina koje je provela na kineskim ulicama, Baka Pun je razvila instinkte kojima donekle veruje. Ti instinkti je sada upućuju na nešto što lebdi van domašaja, van njenog vidnog polja. Nikakvo opipljivo prisustvo - to bi smesta primetila - već nekakav *interes*. Skrenula je Patersonovoj pažnju na tu svoju nelagodu, zbog čega je sebi kasnije prebacila. *Glupa starica, skače zbog senki, gubi tlo pod nogama*. Lift je klepetao i piskao.

Prošla je pored recepcije. Devojka za pultom je pogleda. Prilazeći okretnim vratima, osvrnula se iza sebe. Devojka je pozivala nekog telefonom. Na pločniku je stajao portir u isflekanom crvenom kaputu.

„Aerodrom?”

„Da.”

„Koji terminal?”

Nije odgovorila.

„Kada imate let?”

„Uhvatiću taksi na ulici.”

„Ne, ne, možete ovde.” Portir dunu u pištaljku i mahnu nekom u tmuni. Upališe se farovi.

Ajlin Pun se okrenu i izađe na ulicu.

Portir viknu za njom, u društvu nekog muškarca. Skrenula je iza ćoška, ubrzala korak i pustila da je mrak preplavi.

Operacija KAMENI KRUG započela je u zbrci papirologije, ovlašćenja, izveštaja i odobrenja. Ograničen budžet odobren je brzo, ali uz negodovanje. Jeits bi povremeno nestajao na nekoliko sati. Napustio bi zgradu, ali Patersonova nije uspevala da ustanovi kuda ide. Hopkova je provodila sate s tehnologijom - „uređajem” - zatvorena u podrumu s tehničarima. Povremeno bi odjurila u Čeletnam, gde je u ogromnoj hladnoj zgradi Državnog komunikacionog štaba iznova i iznova dobijala izveštaje o novim tehnikama sajber-špijunaže. Gotovo istu količinu vremena provodila je s advokatom Službe, uveravajući ga da korišćenje britanskog državljanina kao frilensera ne predstavlja nesavladiv pravni izazov.

Patersonova je sedela u svojoj kabini, gde je sređivala papirologiju i pisala operativni raspored. Hopkova je odredila da operaciju valja okončati za četiri nedelje. Čarteris je bio zadužen za lokalne procedure, sastajališta, protokole. Mangan, kojeg je Čarteris povremeno umirivao, poslat je u Singapur na „sastanak s urednicima”. Urednici - iznenađeni novajlijom u svom autorskom jatu - tiho su odobrili izdavanje knjige, na ljubazan savet jednog od važnijih donatora Panazijskog instituta.

Još jedan let za Patersonovu.

U Singapuru, u jednoj belo rashlađenoj vili, gde su svojevremeno boravili britanski vojni oficiri, prenela je Manganu ono što znaju, što misle da znaju i što planiraju. Noć pre njenog odlaska sedeli su na verandi, slušajući kreketanje žaba u tropskoj noći. Mangan zapali cigaretu.

„Kako se osećaš?”, upita Patersonova.

Mangan okrenu glavu na jednu, pa na drugu stranu, kao da poručuje: *onako*.

„Treba li ti nešto?”

„Ne bih rekao”, odgovorio je.

„Izgledaš spremno.”

On klimnu glavom.

„Ostani pribran, Filipe. Ostani pribran. Molim te”, rekla je.

Kikirez je prstima pratio karaktere na krtom papiru.

Prašina se kovitla!

Suptilno, suptilno!

Špijun kao čovek u pokretu.

Posmatraju me. Ponovo smo zajedno.

Ugasio je svetio i povukao ćebe. Uskoro.

Peking

22.40, kraj zamrznutog kanala u Ljangmaheu. Mangan je bio iznenađen. Ovaj kraj grada vrvi od stranaca, nadzor je sveprisutan, kamere su postavljene na svaku zgradu poput vodoriga. Međutim, ovde je video isto što i Čarteris. Staza kraj kanala vodila je ka prolazu ispod jednog mosta. Mrak je bio gust, a buka od saobraćaja žestoka. Objašnjavanje Kikirezu preko telefona bilo je mučno i unervozilo ga je.

Kikirez je kasnio. Užurbano je dolazio stazom, dvanaest minuta nakon dogovorenog vremena. Na sebi je imao crvenu zimsku jaknu, na čijim je leđima marka bila ispisana kitnjastim slovima, i kapuljaču preko glave. Mangan je osetio vonj cigareta i rakije od sirka.

„Ovo je glupo sastajalište. Jedva sam ga našao”, reče Kikirez.

„Nisam ga ja odabrao.”

„Bolje da se sami dogovorimo sledeći put.”

„Naš naredni susret je za dva dana, u 6.40, kod istočne kapije Nebeskog hrama. Ukoliko ne uspeš da stigneš, onda narednog dana, i dan posle toga. Jesi li razumeo?”

„Da, da.” Zvučao je mrzovoljno.

Mangan je nastavio, onako kako su mu rekli.

„Na tebi je da pripremiš podizvor za prijem jednog predmeta i da sačekaš instrukcije.”

„Kakvog predmeta?”

Mangan ga pogleda.

„Ne znam.”

„Kako da ga priprelim za isporuku predmeta, ako ne znam o kakvom predmetu je reč?”

„Biće nešto malo, što se svakodnevno koristi. Mislim da će preneti uputstva prilikom narednom susreta.”

„Misliš?”

Mangan je ćutao.

„Pa?”, reče Kikirez.

„Imam predlog za tebe.”

Ovo mu je privuklo pažnju.

„Nastavi”, reče Kikirez.

„U suštini su pristali na tvoj honorar. Ovo su njihove reči, ne moje. Pristaju da ti plate, dokle god je dostavljeni materijal dovoljan. U gotovini. Čekaće te u dogovorenoj državi.”

„Kako to misle, dovoljan?”

„Tako su rekli.”

Kikirez pljunu.

„A putovanje?”

„U suštini su pristali da ti pomognu da napustiš zemlju. Pokriće putna dokumenta i troškove. Kažu da odlazak iz zemlje zavisi od tebe, iako bi ti predložili načine kako da izađeš. Neće ti obezbediti državljanstvo druge države, već samo legalan status u inostranstvu, vizu, prebivalište, nešto.”

Kikirez je netremice gledao niz stazu.

„Jesu li rekli gde?”

„Ne.”

„Negde gde je toplo, možda.”

„Možda.”

Mangan je zatvorio vrata stana. Zvuk reze odjeknuo je sobom. Skinuo je kaput, nasuo čašu votke i, ostavivši svetla upaljena, prišao pozoru. Uzeo je dvogled. Nema mnogo toga da se vidi večeras, većina prozora je zatamnjena, mala pozorišta zatvorena. Ali eno, neka žena u crvenom stoji kraj sudopere. Otresla je vodu s ruku i okrenula se, kao da ju je neko dozvao, nakon čega je ravnodušno napustila sobu. Dva sprata iznad neki čovek je sedeo pognut za niskim staklenim stolom. Pomno je ispitivao nešto, što publika ne može da vidi. A tamo, stražari kod kapije podizali su kragne zelenih kaputa i spuštali štitnike za uši na šubarama.

Hladnoća je bila sve oštija, dok je smog prigušivao gradska svetla, praveći oreole oko automobilskih farova.

Nešto se pomeri. Mangan okrenu dvogled u tom pravcu. Neka umotana prilika, s belom hirurškom maskom na ledenom vlažnom vazduhu, išla je od glavne kapije stazom koja je vijugala između sasušenih leja cveća, pažljivo hodajući po ledu. Potom je zastala. Mangan je posmatrao. Podigavši šaku u rukavici, prilika je spustila hiruršku masku do brade i podigla pogled ka Manganovom prozoru. Ka njemu. Prilika je stajala mirno, netremice posmatrajući prozor. Mangan se hitro povukao u mrak.

Stajao je u tmini, slušajući sopstveno disanje.

„Rejčel Dejvis” će zanimati da li je Kikirez prihvatio. Dogovoreno je da ga Čarteris sutra pozove, reći će mu da je predlog prihvaćen. Čarteris će mu čestitati. Potom će čekati. „Rejčel Dejvis” drži do toga da se u ovoj larmi, kako je rekla, sve vrti oko čekanja. Čekanje i jednostavnost. Što jednostavnije, Filipe, što jednostavnije, rekla je. Dobra operacija je šapat.

Prešao je prstom preko podnožja okna, osetivši prašinu između prstiju.

Mangan nije morao dugo da čeka. Mali zastoj bio je nužan dok nisu, za svaki slučaj, instalirali alternativne operativne sisteme na uređaj. Takođe, logo mora da se podudara s onim na profesorovom automobilu, razume se, ali su ove stvari brzo obavljene na urgiranje Hopkove. Kada su završili, uređaj je dostavljen pekinškoj stanici preko kurira.

Zimski londonski suton, magloviti mir ispunjen mirisom pečenja i začina, gotovo neprimetna aroma u vazduhu iznad mokrog lišća. Miris odrezaka u haustorima, pomislila je Patersonova prolazeći.

Kuća Hopkove je na Trgu Kanonberi. Svedenost ovdašnjih kuća od sive cigle svedoči o njihovom bogatstvu. Pobogu, kako uspeva s platom Službe, pomislila je, ali je ubrzo odagnala ovu misao koja je, čak i za nju, zlobna.

Pokucala je na crna vrata. Otvorio je jedan stariji Azijac, u belom kelnerskom sakou i leptir-mašni, koji je uvede unutra. Jedan rmpalija u crnom odelu, s bubicom u uhu, pregledao je njenu pozivnicu, promrmljao nešto i zagledao se u spisak, mršteći se, pre nego što je štiklirao njeno ime. Skinula je i predala svoj kaput. Biranje garderobe za večeru bilo je traumatično: u jedinoj dobroj haljini, kratkoj, od bele svile, izgledala je mršavo i mišićavo. Popela se uz stepenice. Čitav prvi sprat bio je soba za prijem gostiju, sa bež zidovima, zelenim zavesama od nekakve teške tkanine, koje su se prostirale od poda do plafona, i kožnim klupama ispred sivog kamina. U jednom kraju sobe nalazio se veliki klavir, na kojem je jedan Kinez svirao nekakvu prefinjenu melodiju u maniru džeza, kao i jedna ogromna božićna jelka. Osetila je poglede na sebi kada je ušla u prostoriju. Gosti su uglavnom bili iz državne službe, uglavnom obaveštajne, ali bilo je i diplomata, oficira za vezu, mnoštvo supruge. Podsekretar je, takođe, tu, u veoma dobrom odelu, bez kravate. Jejts, izgužvan i rumen, lagano je objašnjavao nešto japanskom oficiru za vezu. Prihvatila je čašu crnog vina od poslužitelja. U toploj čaši je nešto plutalo. Nema veze, pomeri se na siguran položaj. Otišla je do kamina, gde je stala iznad muškaraca koji su sedeli na kožnim klupama. Kada su podigli glave ka njoj, pravila se da ih ne primećuje. Utom oseti šaku na svojoj ruci. Hopkova je na sebi imala nekakvu slojevit crnu haljinu od Sifona i polovinu kineskog srebra. Patersonovoj je laknulo kada joj je prišla.

„Triš. Bože, izgledaš božanstveno. Ko bi rekao?”

„Val.”

„Gubiš vreme s nama, dušo. Dođi, brzo, da upoznaš jednog vazduhoplovnog vicemarsala.”

Podrugljiv tip sivih očiju i jednostavne frizure, mlad za svoj čin, daleko pametniji nego što se izdaje. Nekakav glavešina u Informacionim operacijama.

„Val kaže da si došla iz vojske”, rekao je. „Kako si, pobogu, uspela da se prebaciš?”

„Nisam sigurna da sam se u potpunosti prebacila.”

„Pričaj”, reče, smešeći se.

„Pa, u tome je stvar, ne smem. Da pričam.”

„Čak ni nekom kao što sam ja?”

„Ako bih ti rekla, morala bih da te pojedem”, reče.

On se nasmeja starom štosu. Ona spusti pogled.

„Nisam siguran da ti verujem”, reče. „Štićenici Val Hopko uvek dobro prolaze.”

„Dakle, to sam?”, reče ona.

On se prenu.

„Oprosti, nisam želeo da budem drzak.”

„Ne”, reče ona, pokušavajući da izglati stvar. „Samo... Nisam ničija štice.”

On trepnu.

„Naravno. Molim te, nemoj pogrešno da me razumeš.”

Neugodna tišina.

„Val je obezbedila prostoriju za pušenje tomposa”, reče. „Hoćemo li da pogledamo?”

Popevši se uz stepenice, otvorili su francuske prozore koji izlaze na terasu sa nameštajem od kovanog gvožđa. Grejalice na gas održavale su toplotu. Odabrali su tompose sa jednog divana; Patersonova uze jednu dugačku tanku cigaru.

„Pušiš kao profesionalac”, reče i ogrnu je svojim sakoom. Ubacili su se u razgovor s nekim ljudima iz Petice. Ona se rukovala, pozdravljala. Svi su sedeli i purnjali ispod grejalica. Jedan od njih ispričao je apsurdnu priču iz vremena kada je bio u Belfastu, o tome kako je provalio u jednu kuću ne bi li je ozvučio, o psima u bašti i otrovnoj kobasici koju nisu želeli da pojedu. Patersonova je pokušala da se priseti nečeg čime bi doprinela razgovoru, ali nije otišla dalje od vreline u Nasiriji i leševa bez očiju.

Ustala je, rekavši da mora u toalet. Vicemaršal, Lijam, pridigao se sa svog mesta i osmehnulo joj se.

Popela se još dva sprata. Prošavši kraj jednih napola otvorenih vrata, videla je prigušeno svetlo i police s knjigama. Zastala je i gurnula vrata. Radna soba. Brojne knjige na policama, koje su se prostirale od poda do plafona, bile su na kineskom. Preko puta, ispod prozorskog okna, nalazio se pisao sto prepun papira. Patersonova priđe stolu. Na vrhu se nalazio rečnik klasičnog kineskog. Pored, neka knjiga - poezije? Patersonova osmotri karaktere. *Pesme Baj Đujija*. I stranica s prevodima, ispunjena žvrljotinama i ispravkama.

Žal za božurima

Skrhan, kraj stepenica, zbog crvenih božura.

Nakon sutona, ostadoše samo dve stabljike.

Kada dođe jutro, vetar će ih oduvati,

Noću želim za nestalom crvenom i uzimam baklju da pogledam.

„Špijuniraš?”

Patersonova se prenu i spusti jednu ruku na sto. Na vratima je stajala Hopkova.

„Oprosti, nije trebalo da...”

„Ne brini, Triš. U redu je. Otkrila si moj mali hobi.”

Spustivši pogled, Patersonova je pokušala da se sabere pred Hopkovom.

„Naravno, sve su već prevedene, mnogo puta”, nastavila je Hopkova, dajući vremena Patersonovoj, „ali ima nečeg neuhvatljivog u njima, zbog čega želim da probam.”

„Plašim se da moje znanje kineskog nije dovoljno za klasičnu poeziju”, rekla je Patersonova, shvativši istog trena koliko je odsečno zvučalo.

„Nema razloga da bude”, reče Hopkova. „Kako ti se čine ovi dole?”

„Pa, znaš već. Ja sam samo niži oficir.”

„Verovatno imaš više iskustva od svih njih zajedno”, reče Hopkova.

„Malo uspeha.”

„Pa, možda smo sada nadomak nečega.”

„Misliš?”

„Mislim da je moguće. Imam osećaj da će stvari postati pomalo... nepredvidljive.” Hopkova je ironično pogleda.

„Nešto za šta bi trebalo da znam?”

„Čak i kada bih sa sigurnošću znala, ne bih bila u poziciji da ti kažem. Ali ovo me dovodi do jednog veoma osetljivog zahteva.”

Patersonova je čekala. Hopkova se naslonila na dovrtak. Govorila je brzo, ravnodušnim tonom.

„Razmišljam o mogućnostima, Triš. I želim da se upoznaš s jednom mogućom operacijom koju ostavljamo kao poslednju opciju. U dosijeju je pod nazivom ŠUBLER. Dala sam ti ovlašćenje. Ali možda bismo, za sada, mogle da prećutimo činjenicu da je to deo našeg operativnog razmišljanja. Možeš li to?”

„Smem li da pitam koja je namena ŠUBLERA?”

Hopkova razmisli na tren.

„Bolje pročitaj dosije.”

Patersonova klimnu glavom.

„A sada pođi, ako ti se ne dopada vicemaršal, dole se nalazi jedan markantan momak iz Tajnih operacija. Ima brčiće, ali nećemo mu to uzeti za zlo.” Uzela je Patersonovu, za ruku - razlika u visini bila je komična - nakon čega ju je povela niz stepenice.

Kako je svrha posete završena, Patersonova je ubrzo otišla. Pružajući joj kaput, Lijam joj je predao posetnicu sa svojim brojem, pogledavši je žalosno dok je izlazila. Izašavši na trg, osetila je hladnoću na koži. Njene štikle su odzvanjale pločnikom. Odnekud se oglasio kakav piskavi kos.

Januar. Nakon nekoliko dana odmora, BOGINJA se vratila na položaj. Peking je bio prekriven smogom i prašinom. Ajlin i Frederik Pun su posetili jednu fabriku u Tjendinu. Naručili su pošiljku narandžastih pištaljki, pingvina na navijanje i minijturnih skejtbordova. Potonji artikal je veoma tražen, nakon uspeha po parkovima na istoku Sjedinjenih Država, i biće dobar za poslovanje. Vinston Pun, koji je zadovoljno u svojoj hotelskoj sobi gledao filmski kanal na kantonskom, poslao je signal: *Čekam uputstva*. Patersonova je uzvratila signalom: *Budi u pripravnosti*.

Sedeći sama za svojim stolom, predveče, uzela je dosije na kojem je pisalo, POVERLJIVO/UK OČI ALFA/ŠUBLER, i ponovo ga pročitala.

Čarteris je rezervisao sobu, jednu ustajalu kutiju sa isflekanim jorganima, u hostelu u Nanluosjangu. Mangan je uključio televizor i izvadio bateriju iz mobilnog telefona. Kikirez je, razdražljiv, stigao sa zakašnjenjem.

„Zašto hotel, Mang Ane? Ovo nije dobro.”

Prinevši prst usnama, Mangan pokaza na Kikirezov telefon. Uzevši ga, ugasio ga je i stavio na krevet pored svog. Uzeo je Kikireza za ruku i poveo ga u sićušno kupatilo, gde je okrenuo slavinu. Čučali su na pločicama.

Predavši mu uređaj, Mangan je gledao kako mu se na licu pojavljuje širok osmeh. Naterao ga je da tri puta ponovi uputstva.

„Ovo je dobro, Mang Ane. Vrlo, vrlo dobro”, reče Kikirez.

Mangan samo klimnu glavom. Kikirez ubaci uređaj u unutrašnji džep.

„Šta još kažu, Mang Ane?”

„O čemu?”

„O meni. O svemu.”

Tražiće garancije, rekla je „Rejčel Dejvis”. Moraš mu staviti do znanja da ga shvatamo ozbiljno i da svrha posla koji obavlja nije samo novac.

„Znaju tačno šta radiš. Cene te. Čujem to u njihovim rečima.”

„I oni imaju posmatrača?”

„Siguran sam da imaju.”

„Ko vodi operaciju? Možeš li mi to reći?”

„Radije ne bih. Čak im ne znam prava imena.”

„Da, bolje ne.”

Želimo da se oseti lojalnim. Mi pružamo stabilnost, svrhu i budućnost.

„Ali reč je o visokim oficirima, koji žele da uspeš”, reče Mangan.

„Ovo je postala velika operacija”, reče Kikirez.

„Tako je. Potrudimo se da uspe”, reče Mangan.

„Hoću, za to ne brini.”

Mangan je posmatrao Kikireza koji je umotao lice šalom ne bi li se zaštitio od smoga, nakon čega je izašao. Odmorište je bilo prazno i Kikirez je hitro sišao niz stepenice.

Mangan je sačekao sat vremena pre nego što je otišao. Ležeći na krevetu, zapalio je cigaretu. Još jedan susret i gotovo. Čitava ova čudna epizoda će se završiti.

Peking

Nebo nad Pekingom danju ima prljavu, sivkastosmeđu nijansu, a narandžastu tokom noći. Prsti i usne pucaju, usta cvokoću. Prašina ima suv miris minerala, koji će Kikirez zauvek povezivati s domovima starijih rođaka u *hutonzima*, gde se godinama uvlači u ormane i posteljinu. Ostaje u knjigama.

Setio se svog oca koji je, u njihovom stanu, na kolenima kupio knjige koje su pripadnici Crvene garde pobacali na pod. Sagnuo se da pomogne. Knjige su ubacili u jedan braon kovčeg. Nakon nekoliko minuta, prsti su mu bili sivi od prašine. Njegov otac je šakom obrisao nos. U susednoj sobi bila je njegova majka, koja je, pognuta nad rešoom, pokušavala da skuva kupus na malo ulja.

Lin je stajala kraj prozora salona, pokušavajući da se ugreje. Zatvorili su radnju i stavili rezu. Svakog jutra, lavaboi i fenovi bili su prekriveni slojem prašine. Dandan Mama je sedela i grickala semenke suncokreta. Na televiziji su prikazivali kako se prašina, krećući se iz Mongolije, kovitla nad severnom Kinom.

Ustao je.

„Izaći ću nakratko.”

Jin zavrte glavom.

„Zašto? Odvratno je.”

„Imam neka posla.”

Otključao je vrata.

Stajao je na kraju drumu s kapuljačom na glavi. Smog je, poput oporog pokrova, brisao obeležja solitera. Ulice behu gotovo napuštene.

Odabrao je jedan propali bioskop u Fangdžuangu. Prikazivao se neki komičan akcioni film, loše preveden na mandarinski, s nauljenim glavnim junakom bez majice u nekoj džungli.

Profesor je sedeo tačno gde mu je rekao, u poslednjem redu. Popevši se uz stepenice, Kikirez je seo pored njega i prošaputao.

„Ja mogu bolje od ovoga”, reče. Ven Đinghan je piljio u platno. „Šta misliš, Đinghane, ti i ja, s našim prljavim novcem. Mogli bismo da napravimo film. Jednu špijunsku priču.”

Profesor je ćutao. Pogledavši ga, Kikirez zavrte glavom i izvuče iz džepa vrećicu od materijala nalik na jelenju kožu. Kikirez razveza vrpcu. Unutra se nalazio plastični ključ od automobila, crn četvrtast ključ kakvim se obično otvaraju vrata na daljinu.

„Pogledaj me, Đinghane.”

Profesor se okrenu i blede ga pogleda.

„Ovo je ključ od kola”, reče Kikirez. „Za tvoj sjajni japanski automobil. Okači ga na svoj lanac za ključeve.”

Profesor je bezizražajno gledao.

„Međutim”, reče Kikirez i palcem pritisnu gornji deo ključa koji škljocnu. Poklopac otpadnu, otkrivši četvrtast utikač koji je štrčao iz crnog plastičnog kućišta, nalik na one koji se obično ubacuju u ulaz računara.

Profesor skrenu pogled.

„Vrlo pametno”, reče.

„Jeste, zar ne?”, odgovori Kikirez.

„Sistem je obezbeđen alarmom”, reče profesor. „Obezbeđen je protiv eksternog hardvera. Rekao sam ti to. Kada ubacim ovo, alarm se aktivira. A obezbeđenje mi gurne električni pendrek u dupe. Ili u usta. Rade to, znaš. Ne ostavlja tragove.”

Kikirez se nagnu sasvim blizu.

„Ne pričaj mi o električnim pendrecima, Đinghane.”

Profesor utonu u sedište.

„Ne pričaj mi o električnim pendrecima. Znaš li zašto? Zato što su električni pendreci bili deo mog života, baš kao što su sjajna japanska kola deo tvog. Često sam se susretao s njima. Razumeš?”

„Nisam mislio...”

„Začepi svoju glupavu snishodljivu gubicu i slušaj.”

Profesor zažmuri i ponovo otvori oči, izbegavajući Kikirezov pogled. Pokazao je na ključ i progovorio oštrim šapatom.

„Ovo neće uspeti. Ne može da uspe.”

„Slušaj. Ovo su mi rekli da ti prenesem. Razumeju se u obezbeđene mreže. I ovo neće pokrenuti nikakav alarm. Kako se ono kaže... nevidljiv je.”

„Ti nemaš nikakvu predstavu o čemu govoriš, zar ne?”

„Ovi ljudi su pametni.” Kikirez je osećao koliko su mu odgovori siromašni. Profesor ga pogleda, ovoga puta s podrugljivim osmehom.

„Đinghane, uradićeš sledeće. Ubacićeš uređaj u ulaz. Potom ćeš pogledati ovo malo zeleno svetlo.” Svojim iskrzanim prljavim noktom Kikirez pokaza na jednu diodu na ivici ključa.

„Svetlo će početi da treperi. Nakon pet-šest sekundi prestaće da treperi i zelena lampica će ostati upaljena. U tom trenutku ga smesta izvuci. Potom sačekaj trideset minuta. Potom ponovi proces. Ubaci ga i sačekaj da zelena lampica prestane da treperi. Kada ostane upaljena, izvadi ga.”

Profesor je ćutao.

„Dakle, zapamti, kada ostane upaljena, izvadi ga.”

Tišina.

„To je sve. Potom samo sastavi ključ.” Škljocnulo je kada je vratio poklopac. „Uzmi ga,

Đinghane. Vežbaj otvaranje." Pružio mu je ključ.

Ven Đinghan uzdahnu.

„Slušaj, dozvoli mi da pronađem drugi način, u redu? Ovo je suludo. Ovo je prosto... suludo. Smisliću nešto drugo." Mahnuo je, kao da želi da umiri Kikireza i da mu stavi do znanja da je razgovor završen. Okrenuo se ka platnu. Kikirez je primetio nešto vatreno u uglu njegovih očiju. Na platnu se čula tutnjava eksplozija. Kikirez šmrknu.

„Ne, biće ovako. Nakon toga, sve će biti gotovo."

„Veruješ li u to, Huašeng? Zaista?"

„Kada sve završiš, Đinghane, pozovi me na ovaj broj i ostavi poruku. Bilo kakvu, nije važno." Kikirez je predao profesoru vrećicu i cedulju na kojoj je bio zapisan broj *Plavog dijamanta*.

Odabrao je ovaj restoran jer miriše na Vašington, na moć, na romorenja u prigušenim sobama. Sredovečni kelneri ovog restorana u Džordžtaunu donose vam hrpe svežih ostriga na usitnjenom ledu, dobar šampanjac. Blago ga je uhvatila za ruku dok su ulazili. Monroe je pokušao da obuzda adolescentsku ushićenost koju je osetio. Seli su. Ona naruči koktel od šampanjca, za ime sveta.

„Tajvan", reče Monroe. „Znaš da nikad nisam bio?"

Ona razmisli.

„Danas ima više kosmopolitskog duha nego što bi očekivao", rekla je.

„Ne sumnjam. Ti izgledaš vrlo kosmopolitski."

„Tako kažu", reče.

„Međutim, kao službeniku Vlade Sjedinjenih Država, potrebno mi je ovlašćenje za odlazak tamo. Zar nije šteta?"

„Moraćemo da ti obezbedimo pozivnicu", rekla je. „Rečeno mi je da je to izvodljivo."

„Zaista?", reče Monroe.

„Poznajem ja ljude, Džonatane. Moja porodica je stara vojnička familija, KMT³. Tajpei je selo."

Svakako. I Monroe je proverio njeno ime kod nekolicine mudrijih stanovnika ovog sela, ne bi li se osigurao. Rekli su mu: *Ona je izuzetna, Džonatane. Otočje u jednom periodu bio pomoćnik generalisima. Njena baka je daleka rođaka sestara Song. Drugim rečima, aristokratija.* U bazama je naišao na isto. Onakva je kakvom se predstavila - doktorantkinja na Harvardu s veoma dobrim vezama.

„Šta misliš, kakva će biti tvoja uloga u tom selu?", upitao je.

„Nakon doktorata? Pa, ne znam. Pralja. Kurva."

Mora da se na njegovom licu videla zaprepašćenost, jer ona se opet nasmejala, pomalo neuverljivo.

„Posramio si se. Džonatane! Moraćemo malo da te otkopčamo?"

Otkopčamo?, pomislio je.

³ Kineska nacionalistička partija. (Prim, prev.)

„Ali da ti odgovorim”, reče ona. „Razmišljam o diplomatiji. Ili nešto manje formalno, u sferi međunarodnih odnosa. Mi, Tajvanci, zavisimo od tih, neformalnih prijateljstava, zar ne? Zavisimo zbog nacionalnog opstanka, iako nas ne smatraju nacijom.”

„Svakako. Moram priznati da vam se divim zbog načina na koji opstajete tamo, u senci Kine, i načina na koji se držite. Vrlo ste vrlo, vrlo efikasni”, reče Monro.

„Ali čini se da osećaš kako će se stvari uskoro zakomplikovati po nas. Sa Kinom.” Oklevala je i nastavila. „Osetila sam nagoveštaj toga u tvom predavanju na Harvardu. Pomenuo si noseće rakete. Smem li da pitam o čemu je reč?”

Monro obožava ovakve trenutke.

„Šta ćeš učiniti s mojim odgovorom?”

„Držati ga za sebe. Ili, možda, uz tvoj pristanak, podeliti ga sa dvojicom prijatelja u Tajpeju, prijateljima koji su podjednako diskretni.”

Monro je, tobože, na trenutak ozbiljno razmislio.

„Pod jednim uslovom, Nikol. Prenećeš mi odgovor svojih prijatelja.”

Ona klimnu glavom i ovlaš se osmehnu. Kako je veoma tiho govorio, morala je da ispruži svoj dugački bleđi vrat ne bi li ga čula.

„Imamo nagoveštaje da Kina nastavlja sa DF-41 i da će imati nekoliko bojevih glava.”

Teatralno je zastao i uzeo zalogaj hleba.

„Trenutno imaju tehničkih problema. U aprilu, prototip u drugoj fazi eksplodirao je za vreme podzemne provere. Osmoro tehničara i dvoje visokih inženjera je poginulo. Nazvali su to *aprilskim incidentom*. Međutim, nisu se uzбудili zbog toga. Eto.”

Ona klimnu glavom, razmišljajući, podignutih obrva.

„Mislim da će to biti novost za moje prijatelje”, reče. Potom ga je pogledala i uzela za ruku.

„Hvala ti, Džonatane. Zaista.” Kasnije je, sedeći u oblaku svog parfema u automobilu, priznala da je pripita i poljubila ga - iznenada snažno zarivši nokte u njegova leđa - na način koji je odagnao svaku njegovu sumnju.

Sačekao je subotu, prosudivši da će biti manje ljudi u kancelariji. Sada je stajao i povraćao u kupatilu. Lili je lupala na vrata.

„Đinghane, jesi li dobro?”

„Odlazi.”

Ćutala je. Osetio je da i dalje stoji pred vratima.

„Pojeo sam nešto pokvareno.” Drhtao je. Zapljusnuo se vodom. „Dobro sam.”

Otvorio je vrata i prošao kraj nje. Gledala ga je kako oblači kaput i uzima ključeve. Okrenuo se.

„Moram nakratko na posao. Vratću se po podne.”

Nije odgovorila. Ven Đinghan je izašao iz kuće. Njegove kuće. Njegove nove kuće u pustom naselju na obodu grada, sa belim zidovima i gvozdеном оградом oko travnjaka. Neke kuće u naselju su i dalje nenaseljene; neke nisu ni završene, sive, poput kostura.

Profesor je otključao automobil na dugme i odvezao se.

Neko vreme se vozio petom obilaznicom, nakon čega je skrenuo ka Pekingu. Vidljivost je bila mala zbog smoga i prašine. Automobili su se vukli iza tromih autobusa i preopterećenih kamiona. Nakon sat vremena stigao je pred glavnu kapiju gde su mu, nakon što je pokazao legitimaciju, mahnuli da prođe. Parkirao se i, na trenutak, zadržao ruke na volanu, teško dišući.

Grlo mu se steglo dok je prilazio kancelariji i on oseti nagon za povraćanjem. Disao je kroz zube. U foajeu su bila samo dvojica pripadnika obezbeđenja u sivim uniformama. Mahnuli su mu da priđe ogradi. Profesor je skinuo kaput, zgužvao ga i stavio na traku. Iz džepa je izvadio mobilni telefon i ključeve, koje je spustio na plastični poslužavnik koji je takođe stavio na traku. Jedan od dvojice stražara sedeo je na stolici i posmatrao ekran skenera. Drugi ga pozva da priđe. Raširio je ruke i stražar ležerno prođe palicom preko njegovih nogu i struka.

Dok je prelazio preko njegovih kukova, palica je zapištala.

Stražar nemo pokaza na džep pantalona Vena Đinghana.

Profesor pogleda dole, kao da poručuje: *Šta bi to moglo da bude, pozorniče?*

Zavukavši ruku u džep, profesor izvuče jednu malu, uramljenu fotografiju. Nije bila veća od kutije šibica, sa složeno ukrašenim filigranskim ramom od srebra. Osmehnuvši se, profesor zavrte glavom.

Oprostite, pozorniče.

Stražar pogleda fotografiju. Na slici je bila jedna nasmešena devojka od nekih devetnaest godina, sa maturantskom kapom na glavi.

„Moja kćerka”, reče profesor.

Stražar se osmehnuo i klimnuo glavom. I drugi stražar je prišao da pogleda.

„Želim da je stavim na sto”, reče.

„Studira?”, upita jedan od stražara.

„Da, u Americi.”

„Harvard”, reče stražar.

„Ne, ne. Na jednom koledžu u Kaliforniji. Malo mesto. Ništa posebno.”

„Imate sreće.”

„Ne toliko, moram da radim subotom da bih platio troškove!”

„Svi mi!”, reče stražar. Nasmejali su se.

Profesor priđe skeneru da uzme svoj kaput. Plastični poslužavnik bio je pored kaputa na gumenoj traci. Pokupio je svoj telefon i ključeve.

„Mobilni na policu”, reče stražar.

„Naravno.”

Prišao je žičanim mrežastim policama prikovanim za zid i ostavio svoj telefon.

„Pa da prionem na posao.”

Mahnuvši, ujedno prijateljski i nezainteresovano, stražar se zavalio u stolicu i posegnuo za novinama.

Profesor je provukao karticu koja mu je visila oko vrata i prošao kroz dvostruka vrata. Prošao je dugačkim hodnikom do toaleta, gde je ušao u kabinu i povraćao, opet.

Stavio je fotografiju na sto. Stajala je tu, ujedno i prekor i talisman. Njegova kancelarija bila je nalik na kakvu staklenu kabinu. Ispred stakla nalazi se široki otvoreni prostor koji je, srećom, danas prazan. Sa mesta za svojim stolom mogao je da vidi sve do vrata.

Otključao je fioku i izvadio jednu fasciklu, nešto u vezi sa osobljem i budžetom. Po stolu je raštrkao papire, na koje je stavio žute papiriće. Papirologija! Cena liderstva! Uključio je računar. Uzeo je drugu karticu koja je visila na vrpici oko njegovog vrata i ubacio je u čitač. Potom je stavio palac na skener i ukucao šifru. Na ekranu se pojavio jedan meni. Glavni štab Narodne oslobodilačke vojske. Nemojte nastaviti ukoliko nemate ovlašćenje. Ne pokušavajte da pristupite oblastima za koja korisnik nema odobrenje. Prijavite neovlašćeni pristup.

Ven Đinghan je spustio kursor na Odeljenje opšteg naoružanja. Kliknuo je na Odeljenje za sveobuhvatno planiranje i prikazao spiskove osoblja. Potom je čekao, osećajući nemir u stomaku.

Došli su četrnaest minuta kasnije, njih dvojica, otvorili su oprezno vrata na drugom kraju kancelarije i pogledali prazne stolove. Utom jedan primeti svetlo u Venovoj kancelariji i pokaza na nju. Drugi se osmehnu. Prišli su profesorovoj kancelariji i pokucali. On im mahnu da uđu.

„Dobar dan, profesore. Oprostite što vas uznemiravamo. Mi smo iz Mrežne bezbednosti.” Bio je mlad, s naočarima, u kariranoj košulji kratkih rukava.

„Da, da. Evo moje legitimacije.” Ispružio je karticu na vrpici.

„Hvala, profesore. Dakle.” Pokazao je na papire. „Čime ste zaposleni subotom?”

„Kasnim.”

„Sa čim, ako smem da pitam?”

„Sa svojim poslom.”

Tišina.

„Slušajte, reč je o složenom transferu osoblja u područjima testiranja u Šensiju. Pokušavam da složim sve to. Teško je. A sada, izvinite.”

Čovek je bacio pogled na ekran i papire na stolu. „Naravno. Izvinite na uznemiravanju.”

Činilo se da Karirana Košulja želi da postavi još neko pitanje. Međutim, samo je klimnuo glavom, okrenuo se i poveo čoveka ispred sebe napolje.

Ven Đinghan je sačekao još sat i po, baveći se spiskom osoblja na ekranu. Izašao je iz kancelarije i prošetao. Na hodnicima je bilo tiho. U muškom toaletu je stao ispred ogledala, odvrnuo slavinu, skupio šake i pustio da mu se voda prelije preko prstiju. Sagnuo se i zapljusnuo lice.

U kantini je uzeo jednu plastičnu čašu i napunio je vrućom vodom iz čajnika. Otvorio je vrećicu sa zelenim čajem, koji je sipao u vodu, posmatrajući kako pluta po površini, lenjo se vrteći ukrug.

Karirana Košulja je bio tu sa svojim kolegom. Seli su za jedan sto na samom kraju prazne kantine. Karirana Košulja je pažljivo otvarao kutiju sa ručkom, zagledavši se unutra, kao da bi njen sadržaj mogao da predstavlja bezbednosni rizik. Ven Đinghan blago klimnu glavom ka njima. Karirana Košulja podiže i spusti štapiće u znak pozdrava, nakon čega se vratio svom ručku. Profesor se okrenuo i napustio kantu, vrativši se, ovoga puta užurbanim korakom, u svoju kancelariju.

Seo je za sto i otkao svoj lanac s ključevima, s kojeg je skinuo crni ključ od automobila. Poklopac se otvori uz škljocanje. Njegovo disanje, shvatio je, plitko je i ubrzano, kao kod kakvog sprintera koji se sprema za trku. Njegovi prsti su ostavljali vlažne otiske na plastici. Kućište računara se nalazilo kraj njegovih nogu. Pogledavši poslednji put ka vratima, sagnuo se, opipao ulaz i ubacio drajv.

Hongkong

Često je ostavljaju da čeka. Kažu, izvinite na čekanju, gospođice Jang, oprostite. Nekada ni to. Sada je stajala kraj prozora, gledajući sa dvadeset osmog sprata preko naselja *Mid level* - solitere tanke poput olovaka ili mirisnih štapića - ka hongkonškoj luci. Dva sata već čeka u ovom groznom sigurnom stanu, uz stenjanje prastarog klima-uređaja i kapanje kiše po prozorima.

Sve je to, razume se, deo njihove igre moći. Namera im je da joj usade mešavinu straha i ohrabrenja. Nikol ovo savršeno razume. Međutim, nervira je i čini je manje pokornom - ne više. Uz to, čeka je i let za Tajpej.

Koga će, dakle, videti danas? Onaj proćelavi, s gustim obrvama i hunanskim naglaskom? Ili sportista, visok i vižljast, snishodljivog ponašanja tipičnog za Peking? Ili njen omiljeni, kojeg je nazvala Hrskavi, zbog mršavosti i zategnutih tetiva ispod kože, te nagona za preživljavanjem. Hrskavi ima šezdeset godina, verovali ili ne, i očito je svašta proživeo.

Kada su pokucali na vrata, videla je, srećom, Hrskavog, u društvu jednog mlađeg kojeg je samo jedanput videla. Nova generacija, očito. Buljavi Hrskavi možda krklja i pljuje, te purnja krdžu koju drži između srednjeg i domalog prsta poput seljaka; ovaj se smeška, nosi moderne crne cipele i naočare, svaki čas bacajući pogled na svoj telefon. Iako izgleda kao momak iz Hongkonga, govori mandarinskim naglaskom s krajnjeg severa. To ga odaje. Ali to je i cilj, zar ne? Naglasak poručuje, mi smo iz Pekinga. Kada razgovarate sa Državnom bezbednošću, želimo da znate da pričate sa Državnom bezbednošću. Zvaće ga Bežični. Ušli su, ne čekajući da otvori vrata.

Sedela je, prekrštenih nogu, u farmerkama i kaubojskim čizmama, i čekala. Bežični cimnu glavom. Hrskavi se ovlaš osmehnuo i seo.

„Gospođice Jang”, reče.

Ona klimnu glavom. Bežični otvori laptop i smesti jedan digitalni snimač na sto.

„Blistaš”, reče Hrskavi.

„Čekam već dva sata.”

Obojica je pogledaše i sačekaše koji tren. Hrskavi se naslonio i prepustio stvar Bežičnom.

„Nemojte se ljutiti. Vrlo smo zauzeti”, reče.

„Moram da stignem na let.”

Još jedna pauza.

„Ako propustite let, obezbedićemo vam naredni.” Nije tako beskoristan kao što izgleda.

„Recite nam prvo nešto o trenutnoj situaciji”, reče Bežični. „Sinoć ste doleteli iz

Sjedinjenih Država?"

„Da."

„Da li ste primetili nešto neuobičajeno prilikom odlaska? Na imigracionom?"

„Ne."

„Da li su vam postavljali pitanja predstavnici avio-kompanije ili drugi službenici?"

„Izuzev uobičajenih bezbednosnih pitanja, ne."

„Po dolasku u Hongkong, da li ste otišli pravo u hotel *Mandarin orijenta*?"

„Da", reče. Hrskavi šmrknu na pomen modernog hotela.

„Da li ste se videli s nekim otkako ste u Hongkongu?"

„Sinoć sam se videla s nekim prijateljima."

„Gde?"

„U klubu *Kalipso*, u Srećnoj dolini." Primetila je kako Hrskavi u sebi ponavlja ime, *Kalipso*.

„Navedite njihova imena, molim vas." Postavljajući pitanje, Bežični pritisnu neko dugme na laptopu. Pripalivši cigaretu, Hrskavi se nakašlja i pogleda je. Imenovala ih je: broker i njegova mlada supruga, njeni tajvanski prijatelji koji vode dizajnersku kompaniju, advokat kojeg poznaje s Harvarda.

„Šta misle, zbog čega ste došli u Hongkong?"

„Pauza na putu kući, odlazak u kupovinu."

„O čemu ste razgovarali?"

„Tračevi. Novac. Kuće. Nisu zainteresovani za moj posao."

Hrskavi se uspravio.

„Svi su zainteresovani za tebe", reče.

Nije odgovorila.

„Ali to jeste istina, zar ne? Da li si nekome ispričala za svoje, kako da ih nazovemo, odnose sa Monroom?"

„Ne."

„Da li je neko saznao?"

„Ne verujem. Vrlo smo diskretni."

„Diskretni? Moji ljudi su videli kako mu pušite na parking."u."

„Ne, nisu." Potisnula je svoj bes.

„Prilično sam siguran da jesu."

„Vaši ljudi izmišljaju. Trebalo bi da ih uzmete pod svoje", breknula se.

Naslonivši se, Hrskavi se nasmešio i povukao dim cigarete. Bežični promeni temu. Prešli su na Ameriku i kontakte na Harvardu i u Bostonu; na tamošnje kineske studente, ko šta radi, gde se zapošljavaju; koji se studenti opredeljuju za biotehnologiju, koji za rad u velikim fabrikama oružja u Masačusetsu; na američke Kineze, nova imena na fakultetu.

Tu temu su, kao što je i pretpostavila, brzo iscedili. Hrskavi je zurio u nju.

„Hajde, pređi na stvar", reče.

„Imali smo četiri susreta. Rekla bih da se upecao.”

„Zbog čega to kažeš?”

„Umem da ocenim.”

„Kako?”

Ona pogleda u plafon.

„Šta mislite? Gleda me kao tinejdžer. Zove me i šapuće. Ne može da se suzdrži.”

Prošli su kroz svaki sastanak koji je imala s Monroom. Želeli su pojedinosti, do detalja, međutim, bila je nejasna, što ih je iznerviralo.

„Ne budi toliko sramežljiva. Moramo da znamo dokle si došla s njim”, reče Hrsravi.

„Recimo da smo kod predigre”, rekla je. Pogledala je Bežičnog. „Znate li šta je to?”

Bežični nije odgovorio. Hrsravi je polako podigao prst i uperio ga ka njoj.

„Nešto nam prećutkuješ”, reče.

„Je li?”

Zapalio je još jednu cigaretu.

„Rekao je...””, međutim, Hrsravi je prekinu.

„Kada?”

„Pre deset dana.”

„Gde?”

„Kada sam otišla da ga posetim u Vašingtonu. U restoranu u Džordžtaunu.”

„Kakvog je bio raspoloženja?”

„Uzbuđen, ozaren. Mahao je svojim tajnama, po običaju.”

„I?”

„Upitala sam ga za referencu s predavanja o raketnim nosačima.”

„Šta je rekao?”

„Rekao je da imaju *nagoveštaje* - tu reč je upotrebio - nagoveštaje da Kina nastavlja s razvitkom rakete DF-41. Takođe je spomenuo *aprilski incident*, neku eksploziju, deset mrtvih.”

Gledajući kroz prozor, Hrsravi lagano uzdahnu.

„Nikad čuo”, reče.

„Pa, on smatra da je važno.”

„Nikad čuo za raketu, nikad čuo za incident.”

„Pa, on jeste.”

„On hoće da te pojebe. Ispričaće ti svakakva sranja. I ti u to veruješ.”

„Ne. On misli da je važno.”

„Otkud znaš?”

„Zato što mi se poverio. Misli da ću preneti informacije odgovarajućim osobama u Tajpeju. Želi potvrdu. Želi da zna šta Tajvanci znaju. Želi da mu prenesem jedan krajnje poverljiv odgovor. I želi da bude moj mentor.”

„Mentor?” reče Hrsravi.

„Ima nekakvu fantaziju da me odvede na važna, opasna mesta. Želi da mi otkriva istine, da mi pokaže kako moć zaista funkcioniše i da mi sve to objasni ispod pokrivača.”

Hrsravi je mirno slušao.

„On je moj mentor i ljubavnik, moj neustrašivi vodič bez iluzija; ja sam naivna Azijatkinja, koja čeka njega da je oslobodi i oblikuje njenu kreativnost i moć.” Teatralno je odmahнула rukom.

Usledilo je nekoliko trenutaka tišine.

„Većito beli čovek”, reče Hrsravi.

Zabacila je glavu i nasmejala se. Hrsravi se nasmešio, sa sjajem u očima.

„Ne bi verovao”, reče ona.

„Bih, ne brini”, reče Hrsravi. „Ali neće te povesti na ta mesta, zar ne? Ti ćeš njega voditi.”

Ona cimnu glavom ka njemu.

„Reci mi zašto bih to učinila?”

Osmehnuvši se, izvadio je još jednu cigaretu i lagano je zapalio, kresnuvši upaljač jednom, dvaput.

„Pa, mogao bih da kažem zbog novca. Jer mi trošimo bogatstvo na tebe. Ali nije reč o tome, zar ne?”

Zastao je, povukao dim.

„Mogao bih da kažem zbog pritiska, zar ne? Tvoje matore tetke i rođaci u Šangaju. Mogli bismo da zapretimo da ćemo im pretvoriti živote u pakao, ali tebe zabole za to.”

Pogledao je kroz prozor. Sada su već padale krupne, teške kapi kiše. Pogledao je na sat.

„Zbog toga, gospođice Jang, što te zanima moć. A moć sada dolazi k nama. I ti želiš da budeš uz nas. Tu gde je moć.”

Bolje objašnjenje ni sama nije mogla da smisli.

Ven Đinghan je odbrojavao sekunde. Pet. Šest. Sedam. Osam. Dioda je prestala da trepće i nastavila da svetli zeleno. Sagnuo se i izvukao drajv iz kućišta, umalo se preturivši. Stegnuo je pesnicu oko ključa i sedeo mirno, osluškujući. Da li alarmi mogu da se čuju ovde? Ima li zvona? Pogledao je po kancelariji. Sve je bilo mirno. Pogledao je na sat i zapamtio vreme. Više se ništa ne može učiniti. Osetio je sevajući bol u vratu i leđima, bubnjavu u glavi. Naterao je sebe da diše. Vratio je poklopac i prikačio ključ na lanac. Nema šta da se vidi. Baš ništa.

Pogledao je na ekran. Ništa se nije promenilo. Šta li radi sada, unutra? Drajv je, pretpostavlja, preuzeo nekakvu aplikaciju koja sada operiše u samoj srži mreže. Trideset minuta.

Još jedna šetnja. Da, šalja čaja u kantini, siguran lek za ovako suva usta i uzburkan stomak. Pridigao se, klecavih kolena koja su pretila da izdaju.

Kantina je bila prazna. Ni traga od Karirane Košulje i njegovog tihog partnera.

Odupreo se nagonu da ode da ih potraži, započne razgovor, ostane s njima dok alarm odzvanja, svjetla trepere, ljudi vrište u svoje telefone, a hodnike preplavljaju koraci i električni pendreci. I psi, verovatno.

Ponovo je nalio vruću vodu u šolju, potopio čaj, stavio je na sto i ostao tu da stoji.

Osam minuta je prošlo.

Devet.

Glasovi u hodniku ispred kantine. Stomak mu se prevrnu. Okrenuo se, primetio je, napravivši mali plesni korak na podu. Njegovo telo se ponaša detinjasto. Uzeo je šolju i srknuo, osetivši glatke listiće po zubima.

Utom, vrata. Ustuknuo je.

Vrata se naglo otvoriše. Dvojica stražara u sivim uniformama ušetaše u kantu. Razgovarali su o Guoanu⁴ i transferima.

Išli su prema profesoru koji je stajao prikovan za pod. Prišli su mu i zaustavili se. Jedan od stražara pokaza otvorenom šakom kraj njega. Ven tupo pogleda u tom pravcu. Čajnik. Čajnik! Pomerio se korak unazad i stražari uzeše šolje i čaj. Osetio je kako mu oči vlaže, nekakav nekontrolisan osećaj zahvalnosti ga je obuzeo. Uhvatio je sebe kako diže šolju ka njima, u nekakvom patetičnom pokušaju zdravice. Saber se, pomislio je. Dvojica stražara nisu obraćala pažnju na njega. Okrenuo se i kruto odšetao napolje u tihi hodnik.

Dvanaest minuta je prošlo.

Njegov ekran se nije promenio. Sagnuo se. Nikakav zvuk nije dopirao iz njegovog računara, izuzev uobičajenog zujanja i škljocanja hard-diska. Seo je i položio ruke na sto, pokušavajući da umiri drhtanje.

Samo se jednom ovako osećao. I tada je, kao i sada, sve bilo Huašengovo maslo. *Skot*. Kad ono bese, 1987. godine? Počeli su prvi protesti na fakultetima, blokirajući vlasti. Policija je zaposela studentski kompleks, čekajući među stablima trešnje. Iza njih su bili službenici Državne bezbednosti, koji su tiho sedeli u automobilima i posmatrali vas kako prolazite. Razgovori su se odvijali u kancelarijama nastavnog osoblja. Ukoliko ste radili u kakvoj osetljivoj oblasti - odbrambenoj tehnologiji, možda, ili raketnoj tehnologiji i telemetriji - pozvali bi vas na razgovor. Šta mislite o svemu ovome? Saosećate li sa zahtevima demonstiranata? Da li ste, možda, učestvovali? Nimalo?

Zaključio je da je izvesna mera iskrenosti razumna. Pa, bilo bi lepo da dobijemo bolje uslove, bolju hranu, noćno svetlo u studentskom domu, i mislim da ne bi trebalo da ograničavate prava studenata da mirno protestuju. I ne, nisam učestvovao. Službenik Državne bezbednosti preko puta - nosio je belu košulju i imao šake i kožu kakvog borca - pravio je beleške. Njegov savetnik na fakultetu sedeo je pored, oduzet od straha.

Da li ste imali kontakata sa strancima, sa izvorom buržoaske liberalizacije koja truje toliki broj mladih?

Ne.

Što je, strogo govoreći, tačno. Jer je Li Huašeng taj koji je britanskoj novinarki prenosio svaku moguću poverljivu informaciju do koje su - lakoverni i budalasti - mogli da

⁴ Fudbalski klub iz Pekinga. (Prim, prev.)

se dokopaju. Zauzvrat su dobili nebulozno obećanje vize za tu udaljenu vlažnu zemlju, obećanje koje se iz nekog razloga nije ispunilo.

Dok je sedeo ispred mrtvog pogleda „lovaca“, i u danima koji su usledili, osećao je isti ovaj strah koji je navodio na povraćanje. Ništa što je kasnije usledilo nije bilo toliko loše.

Osamnaest minuta je prošlo. Zazvonio mu je telefon.

„Ven? Ja sam. Kupi nešto za jelo u povratku. Uzmi nešto iz Sjao Vang Fua. Ono sa jaginetinom i korijanderom.“ Lili, verovatno u spavaćici, dok iza nje idu sapunice.

„U redu.“

„Da li ti je stomak bolje?“

„Da.“

„Čudno zvučiš.“

„Umoran sam, to je sve.“

„Pa, dođi kući.“

Prekinuo je poziv. Želi da razgovara, ali zvuči čudno. Gde je njihova kćerka? Šta radi? Sada verovatno spava u malom stanu u San Dijegu o kojem mu je pričala, ispred kojeg je auto-put i automobili koji prolaze u tmini.

Skinuo je ključ s lanca i otvorio ga, udahnuvši. Izdahnuo je i čuo kako proizvodi neobičan grleni zvuk koji čovek obično napravi kada podiže kakav veliki teret, ili predoseća bol.

Ubacio je drajv u ulaz i dioda počne da trepće. Počeo je da odbrojava sekunde. Deset. Dvadeset. Trideset. I dalje je treptalo. Četrdeset. *Gospode, prestani.* Minut, pobogu. Taman kada je želeo da ga izvuče, nastavila je da svetli zeleno. Cimnuo ga je iz računara, stavio poklopac, nespretnim ukočenim prstima i prikačio ga za lanac s ključevima.

Gotovo je. Sklonio je papire sa stola i zaključao ih u fioku. Izlogovao se s mreže. Ustao je i ispravio se. Krenuo je niz hodnik, ka glavnom ulazu, držeći lanac s ključevima koji je landarao. Nema šta da se vidi. Domar je gledao kako prolazi. Skrenuo je ka dvostrukim vratima i predvorju glavnog ulaza.

„Profesore! “ Glas je dopro s njegove leve strane, zajedno sa zvukom užurbanih koraka. Ven nije usporio.

„Profesore, trenutak samo, molim vas.“ Karirana Košulja. Profesor oseti kako mu se grlo steže. Strah je odvratan. Zaista jeste.

Karirana Košulja je laganim trkom išao ka njemu, trudeći se da požuri.

„Profesore, oprostite što vas zadržavam. Da li ste imali problema sa svojim računarskim terminalom ovog popodneva?“

Jesam li?, pomislio je.

„Ne, koliko mi se čini.“

„Da.“

„Možda je bio nešto usporeniji.“

„Razumem. Pa, gledali ste veliki broj podataka.“

Jesam li?

Slegnuo je ramenima.

„Prosto... ma nema veze, izgleda da je sada sve u redu”, reče Karirana Košulja.

Ven Đinghan klimnu glavom i ovlaš se osmehnu.

„Prijatan vikend, profesore.”

Ven se pitao da li će stići do prijavnice ili će ga noge izdati, te će sesti na pod; on, smešni sedi šarlatan.

Izdržale su. Prešao je preko parkinga, upalio automobil i izašao na ulicu dok su mu se niz obraze slivale suze.

Peking

Signal iz Hongkonga nosio je oznaku HITNO. Stigao je predveče u Peking, u prijemnu stanicu Odeljenja spoljašnjih operacija (Drugi biro) Ministarstva državne bezbednosti, u trenutku kada je zalazeće sunce dopiralo kroz prozore Biroa, a na smrznuto drveće i jezera Letnje palate prelivala indigoplava i narandžasta. Stigao je dok se spremala noćna straža, a hodnici ispunjavali mirisom hrane, svinjetine u belom luku i krompirom u čiliju.

Signal se ticao izveštaja agenata iz Hongkonga, napisanog, očito u žurbi, istog dana. Pozivao je na hitnu ocenu proizvoda od strane osoblja Analitičkog odeljenja Sedmog biroa.

Signal, obeležen sa *đuemi* (poverljivo), našao se na stolu jednog mladog čoveka po imenu Oujang, iz provincije Ljaoning, s ledenog severoistoka Kine, koji je po struci elektroinženjer. Analitičar Oujang, nežan vitak mladić, ljubitelj japanskih grafičkih romana, razume se u rakete. Zna ko ih proizvodi, kako i od koga Kina treba da pribavi raketnu tehnologiju. I ume, ili veruje da ume, da razluči između pravih obaveštajnih podataka, pa čak i onih tehničke prirode, i otpadaka.

Ali ovo, ovo je nešto drugo. DF-41 - svako bi, pre ili kasnije, saznao za to. Međutim, aprilski incident? Šta je to? Jednom saradniku iz Sjedinjenih Država to je spomenuo neki američki obaveštajni analitičar. Kako neki američki obaveštajni analitičar zna sve o tome, a analitičar Oujang - ništa? Naslonio se, ne želeći da čita dalje, i ugrizao se za usnu. *Ovo* nije pitanje za Oujanga. Signal miriše na opasnost. Miriše na stranu operaciju. Ovo je kontraobaveštajno pitanje, i signal treba hitno preusmeriti na Deveti kontraobaveštajni biro, što je oblast Ministarstva koju Oujang gleda da izbegne kad god je moguće.

U ovom slučaju, pak, nije moguće. U tri ujutru Oujang se našao za stolom preko puta jednog plavookog istražitelja iz Devetog biroa.

„Da li ste nekome spomenuli sadržaj signala?” upitao je istražitelj. „Ne”, odgovori Oujang.

„Da li vam se neko obratio u vezi s tim?”

„Ne.”

„Znate li da li iko u Sedmom birou zna za signal?”

„Pa, mom stolu je sadržaj prosledila prijemna stanica, te ga je neko odande nesumnjivo pročitao.”

„Zašto?”

Oujang se zbunio.

„Pa, morali su da ga pročitaju da bi znali kome da ga proslede.”

„Da? Da li je to pretpostavka ili znate sa sigurnošću da ga je neko iz prijemne stanice pročitao?”

„To je... pretpostavka.”

Sredovečni istražitelj je imao tamniji ten i razdeljak tik iznad levog uha. „Da li je takođe pretpostavka”, reče istražitelj, „da ga niko iz Sedmog biroa nije pročitao?”

„Ne mogu da tvrdim sa sigurnošću.”

„Ne možete? Pitaću vas opet. Da li ste ga nekome pokazali?”

„Ne.”

„Analitičaru Oujang, zbog čega mi pretpostavke predstavljate kao činjenice?”

„Ja... ja... nije mi to bila namera.” Oujang oseti kako mu situacija izmiče. „Zašto je prijemna stanica vama poslala signal?”

„Pa, ja sam dežurni službenik Odeljenja za nauku i tehnologiju.”

„Ali zašto vama? Zašto ne Američkom odeljenju?”

„Ja... Ne znam. To morate njih da pitate.”

„Moram li?”

Pauza.

„Analitičaru Oujang, zbog čega ste poslali uzburu Devetom birou?” Oujang proguta knedlu. Osetio je kako istražitelj posmatra svaki njegov pokret, svaki tik.

„Zato što sam procenio da je ovo kontraobaveštajno pitanje.”

„Zbog čega?”

„Signal nagoveštava da je jedan američki obaveštajni analitičar otkrio kineske državne tajne našem saradniku iz Sjedinjenih Država. Pretpostavio sam da vas treba obavestiti. Hoću da kažem, smatrao sam da vas treba obavestiti.”

„Zašto?”

„Pa zar nije moguće da imamo krticu?” O bože.

Nekoliko trenutaka tišine. Potom se istražitelj ponovo oglasio.

„Analitičaru Oujang, da li želite da kažete da neka neidentifikovana osoba odaje kineske državne tajne stranim silama?”

„Ne znam, ja...”

„To je vrlo ozbiljna optužba.”

„Ja ne optužujem... Samo sam mislio da bi trebalo da znate.”

„Analitičaru Oujang, zahvaljujući vašoj... intervenciji, ovo je sada kontraobaveštajna istraga. Ostaćete u ovoj zgradi do okončanja istrage. Odvešće vas u prostoriju u kojoj ćete boraviti tokom trajanja istrage, gde će vas nadzirati službenici Devetog biroa. Razgovaraćemo uskoro.”

Oujang se zablenu. Tokom trajanja istrage? Osetio je šaku na svom ramenu, koja ga je terala na pokret. Kolebljivo je ustao, pokušavajući da sakupi snagu da se pobuni, međutim istražitelj je gledao u dosije i pravio beleške. Okrenuvši se, Oujang napusti prostoriju.

Istražitelj je gledao kako izlazi. Usrao se od straha, pomislio je. Kako smo došli do toga da podižemo ovakve beskičmenjake od dece?

Istražitelj uzdahnu. Četiri ujutru, i sada ovo. Sada će otići da popuši cigaretu, popije šolju čaja i promisli o narednom koraku.

Mali bezveznjak je, razume se, u pravu. Beskičmenjak, ali pametan. U vojnoindustrijskim ustanovama opšte je poznato da je oživljen program DF-41. Nije iznenađenje što se za to pročulo. Ali znanje o aprilskom incidentu je ograničeno, razmišljao je istražitelj. I zna tačno koliko ograničeno, jer je upravo on bio zadužen za to da niko ne zucne o tome, da ne dođe do štampe ili bilo kojeg dokumenta koji ima oznaku manju od *duemi*. Nedelje je proveo u turobnom Šensiju, gde je podsećao, nagovarao i, naposljetku, pretio porodicama, osoblju, svakome ko išta zna.

Kako je, onda, pobogu, jedan Amerikanac saznao za to?

Naravno, postoje zvanični izveštaji koji su cirkulisali samo u šest oblasti: Centralni vojni komitet, Generalštab NOV, Akademija za raketnu tehnologiju, Odeljenje za opšte naoružanje, Vodeća grupa za vojna pitanja, Druga artiljerija.

Međutim.

Većina tih izveštaja ne pominje žrtve. Broj žrtava nalazi se u nizu izveštaja poslatih na ograničeni broj adresa. Poslali su samo Centralnom vojnom komitetu i Akademiji za raketnu tehnologiju. Istražitelj, po imenu Han, koji sedam godina radi na bezbednosti i kontraobaveštajnim zadacima u okviru raketnog programa, krenuo je u kantu. U ovo doba noći kantina je u polumraku. Jedna radnica iz kantine, s belom kapom i kecljom, spavala je na ispruženoj ruci za jednim od stolova. Kraj nje se nalazio krpom prekriveni lonac od nerđajućeg čelika, pun baozija, i drugi u kojem su bile knedle i povrće.

Zauzevši mesto u ćošku, iz džepa sakoa izvukao je paklicu cigareta *tjenanmen*, izvadio jednu cigaretu i bacio na sto paklicu koja lupnu. Promeškolvjvši se, radnica iz kantine podiže pogled na trenutak i pusti da joj glava ponovo padne. Tišinu je jedino remetio huk frižidera i automata. Zapalio je cigaretu, osetivši topao, vlaknast nalet dima u svom grlu.

Dakle, Centralni vojni komitet. Visoki partijski službenici na veoma visokim položajima, te vojni vrh: ljudi koje ne istražuju, ponajmanje istražitelj Han. Isto važi i za Vodeću grupu za vojna pitanja. Međutim, savetnici i pomoćno osoblje Vodeće grupe, to je već druga priča. Ima nemirnih likova tamo, naučnika, intelektualaca, šta sve ne. I znamo ko je od njih imao pristup tim izveštajima.

Odatle ćemo, dakle, početi.

Nedelja ujutru, duvanski dim koji se kovitla kroz sivkasto svetio, miris prženog mesa. Kikirez je sedeo u jednom smrdljivom kafiću u Fengtaju. U pet ga je, lupanjem na vrata, probudila bunovna i raščupana Jin. Telefon za tebe, rekla je. Nije se predstavio. Rekao je da ćeš znati.

Sedeo je uza zid, gledajući ka vratima.

Profesor je nosio hiruršku masku i plavu, vunenu kapu koju je spustio preko lica. Seo je za Kikirezov sto, ukočenih ruku i vrata; prestrašen.

Spustio je masku.

„Da li si im rekao ko sam? Gde živim?”

Posmatrajući ga, Kikirez povuče dim.
„Jesi li im rekao?” ponovio je profesor, stegnutog glasa.
„Zašto bih to učinio?”, reče Kikirez.
Ven Đinghan kratko zavrte glavom.
„Zato što mislim da je neko tamo.”
„Gde?”
„Blizu kuće. Neki automobil”, prosiktao je.
„Kako izgledaju?”
„Ne znam. Nisu iz Državne bezbednosti. Čisto sumnjam. Srebrnast automobil. Prođu pored i odu.”
„Daj ga”, reče Kikirez.
Profesorovo lice se grčilo.
„Ko su oni? Huašeng, pomozi mi.”
Kikirez lagano reče.
„Niko. Nisam rekao nikome, nije policija niti Državna bezbednost. Daj ga-”
Profesor zavuče ruku u džep. Koverat. Kikirez oseti četvrtast oblik preko hartije.
„Dakle, uspelo je? Kao što sam rekao?”
Profesor umorno slegnu ramenima i klimnu glavom.
„Bićemo u kontaktu, Đinghane.” Ustavši, Kikirez ugasi cigaretu. Njegova stolica je zaškripela na pločicama. Profesor ga je gledao umornog lica, grozničavog pogleda.
„Je li gotovo?”, upita.
Međutim, Kikirez je hitro napustio kafić. Na ulici je bilo mirno, blende prodavnica behu spuštene. Naglo se okrenuo. Iza njega, jedan metalik automobil skrenuo je za ugao i ušao u jednu poprečnu uličicu.

Istražitelj Han je sedeo za stolom s nogarama prekrivenim zelenom čojom. Bio je mrzovoljan i veoma umoran. S njegove desne strane, šolja čaja. S leve, pepeljara. Iza njega, zamenik direktora Devetog biroa sa pomoćnicima, tihim, ali budnim. Svuda okolo nalazili su se *dang an* - lični dosijeji - trista sedamdeset šest ljudi, od kojih je svako dobio primerak izveštaja. *Određena pitanja*.

Lični sistem trijaže istražitelja Hana, sproveden mahnito tokom duge memljive noći, razvrstao je fascikle u teturave gomile. Pred njim se nalazila najurgentnija gomila: fascikle s podacima o pedeset sedam osoba koje je istražitelj Han označio kao najnestabilnije: akademici, osobe sa stranim kontaktima, šačica onih - mali broj koji ga je, ipak, iznenadio - koji su učestvovali u akcijama usmerenim protiv partije. Ako bi odobrili punu istragu, tim je spreman u vili na Zapadnim brdima.

Dvadeset četiri službenika Devetog kontraobaveštajnog biroa Ministarstva državne bezbednosti koji su dodeljeni istrazi sedela su na metalnim stolicama na rasklapanje. Istražitelj Han im je, podelivši ih u dva glavna tima, dao zaduženja. Zamenik direktora mu šapnu:

„Brže, istražitelju Han, brže.”

„Da, zameniče, brže.”

Službenici su oblačili kapute i napuštali sobu. Istražitelj Han je zamislio crne automobile kako izlaze iz Ministarstva i odlaze u raznim pravcima.

SIS, Voksal kros, London

Veza BOGINJE 2 je treptala. Tehničar lupnu ekran. Hopkova ustade i nagnu se preko kontrolne table. Izgleda poput predatora koji je nanjušio plen, pomisli Patersonova.

„*Wei? Women de pengyou laile, zhunbeihao le.*” Naš prijatelj je stigao i spreman je. Drugim rečima: ZAPINJAČ je na poziciji.

„*Hao. Xiexie.*” Hvala.

Crveni indikator na mapi pokazivao je mesto sastanka i putanju do destinacije. BOGINJA 2 je bio na mestu sastanka, dok je ostatak tima pratio putanju što je bolje mogao. Mesto susreta nalazilo se u jednoj uzanoj uličici iza robne kuće *Landao*, nedaleko od Radničkog stadiona, van domašaja nadzora. Kupci često koriste ovu uličicu koja služi kao prečica između većih ulica. Bilo je predveče u Pekingu, mračno. Iako se smog razredio, šalova i maski bilo je svuda.

Jejts je stajao prekrštenih ruku u dnu prostorije. Direktor Zahteva, koji je došao ranije, rekao je nešto o „akciji” i izašao. Promeškoljivši se na stolici, Patersonova je uzela griz sendviča - pečurke i pesto - i čekala.

Mangan je proveo četrdeset pet minuta u robnoj kući *Landao*. Prvo je otišao na muško odeljenje, gde je razgledao farmerke. Probao je nekakav plavi džemper s rajsferšlusom, kojem bi se Ting verovatno nasmejala. Pogledao se u ogledalo. Rukavi su bili prekratki na njegovoj visokoj vitkoj figuri; na licu je bilo primetno zimsko bledilo, dok je kapa slepila njegovu riđu kosu.

U robnoj kući je bilo prometno i bučno. Prošao je kraj modernih televizora. Svi su prikazivali isti promotivni snimak, na kojem su evropske devojke u bikinijima ležkarile na ležaljkaama na šljunku. Gomile muškaraca stajale su i gledale snimak. Osoblje s leptir-mašnama obigravalo je oko njih i pokazivalo proizvode.

Na odeljenju kućnih aparata Mangan se s jednom prodavačicom upustio u razgovor o tosterima. Devojka je vrlo mlada, tek je završila školu, pomisli Mangan. Nosila je naočare sa srebrnkastim ramom i kosu vezanu u rep. Plavi prsluk joj je loše stajao, a crna leptir-mašna bila joj je labava na kragi. Japanski tosteri, rekla je, vrlo su kvalitetni, ali i veoma skupi. Mangan je smogao snage da se složi i pita da li, kojim slučajem, imaju neki kineski toster. Devojka se osmehnula, da, naravno. Ovaj kineski tester, koji se proizvodi u Čingdaou, po svemu je jednak japanskom tasteru, ali je znatno jeftiniji. Mangan je kupio toster kineske proizvodnje. Kasirka mu je dala jedan tanak račim sa crvenim pečatom. Vrlo dobro govorite kineski, reče devojka. Mangan skromno odgovori *nali*.

Noseći toster u plavoj kesi levom rukom, dok mu je desna bila slobodna, Mangan je sišao dva sprata pokretnim stepenicama. Sjajne, srebrnkaste, spuštale su se glavnim

atrijumom robne kuće. Gledao je ogromne svetleće reklame za karmin, donji veš, s neverovatno vitkim, bledim devojkama plavocrne kose. Odupro se nagonu da pogleda iza sebe, jer, kao što mu je Čarteris rekao, preterana obazrivost je vrlo upadljiva osobina. I, Filipe, nećeš imati mobilni telefon kod sebe, zar ne? Ne, Dejvide, jer telefoni ostavljaju tragove. Odaju našu lokaciju, prenose naše reči; čine nas metama, ubijaju.

U tačno osam časova i sedamnaest minuta napustio je robnu kuću. Okrenuvši se nadesno, podigao je kesu i krenuo kroz gužvu. Bilo je hladno. Na ulazu u robnu kuću behu okačeni zvučnici sa kojih se čuo distorziran prenos obećanja i ohrabrenja. Fasada je bila osvetljena i ukrašena balonima i zastavicama. Neki čovek ga povuče za rukav, pokušavši da ga upita nešto. Nastavio je dalje. Ulaz u uličicu bio je mračan i delimično blokiran jednim građevinskim kontejnerom. Lagano je zakoračio u tminu. U tom trenutku je iza leđa osetio veliku priliku koja je dugačkim agresivnim hodom koračala za njim. Blago je podigao desnu šaku i otvorio je. Osetio je kako se čovekovi prsti komešaju oko njegovih, te kako čvrsto stavlja ključ na njegov dlan. Prihvativši ga, Mangan stegnu pesnicu i hitrim korakom produži dalje. Približivši se kraju uličice, ubacio je ključ u džep kaputa i prebacio kesu iz leve u desnu ruku. Možda ćeš, Filipe, u tom trenutku osetiti olakšanje što je primopredaja protekla kako je i dogovoreno, rekao mu je Čarteris, ali taj osećaj nije na mestu. Sada nosiš.

„BOGINJA 2 na vezi.”

„*Wei? Hao xiaoxi! Women de pengyou shoudao xin le. Ta hao gaoxing a*”t Dobre vesti. Naš prijatelj je primio pismo. Veoma je srećan. Transfer je obavljen. Ni traga od neprijateljskog nadzora.

„*Haojile! Feichanggan xie.*” Odlično. Hvala puno.

Jejts odmahnu rukom. Hopkova je stajala s rukama na kukovima, grizući usnu. Tehničar se osmehnu.

„Još nije gotovo”, reče Hopkova.

Pušeći, istražitelj Han se šetkao po hodniku i mrmljao nešto u telefon. Ispitivanja teku sporo, službenici su isuviše detaljni, isuviše oprezni. Provalite neka jebena vrata, rekao im je. Uplašite ih. Zakuvajte stvar. Ne tražite dokaze, već znake.

Još uvek ništa.

Ali biće uskoro.

Peking

Mangan je krenuo južno ka Dongdaćau, u pravcu ambasade. Brzo je hodao, gledajući ispred sebe, s kesom u desnoj ruci koja se ljuljala sa strane. Saobraćaj se vukao, krcati autobusi su u mraku prevozili putnike koji su se njihali, tupih pogleda. Kažu da će večeras sneg. Međutim, vazduh je suv i ispunjen prašinom i isparenjima. Mangan se upitao da li u njemu uopšte ima vlage. Prošao je kraj novog stambeno-poslovnog kompleksa čija se fasada svetlucala u noći. Na mestu gde se srebrnkasti zidovi spajaju sa pločnikom, crtači grafita ostavili su svoj trag; ponovo vrana, sa okruglim grotesknim naočarama, iako je stensil ovoga puta bio manje neprecizan, kao da je umetnik užurbano radio ispod nadzornih kamera. Gde je mogao, Mangan se držao senke. Na svakoj banderi - kamera. Pročitao je da ih u Pekingu ima pola miliona.

Potom je, zašavši iza ćoška ka Guanghai Lu, ugledao Čarterisa kako mu ide u susret.

Taman kada je hteo da podigne levu šaku u kojoj je držao uređaj, primetio je upozorenje u očima Čarterisa, koji nije izvadio ruke iz džepova.

Mangan se istog trenu odvojio i prešao ulicu. Bacivši pogled iza sebe, video je Čarterisa kako zalazi iza ugla. Nikog iza njega. Jedan taksi se lagano kretao uz pločnik, čekajući vožnju. Mangan ga je zaustavio i ušao unutra. Vozaču je rekao ime hotela. Spustio je pogled ka svojim šakama i video da se, vlažne, tresu.

„Imam BOGINJU I.”

„*Wei?Xin meiyou dao.*” Pismo nije stiglo. Nije predato.

Patersonova je stajala, osećajući nalet adrenalina u stomaku. Hopkova se nagnu i progovori u mikrofoni.

„*Weishenmer.*” Zašto?

„*Haolang mei youji.*” Izgleda da ga nije predao. Oficir je odstupio. Hopkova progovori nešto nasrtljivije. „*You wenti ma*” Ima li problema? Da li ste primetili neprijateljski nadzor?

„*Yinggai mei wenti ba.*” Mislim da nema problema. Ipak, činilo se da je zauzela odbrambeni stav.

„*Zai shi yi shi.*” Pokušajmo ponovo. Povlačenje.

„*Hao.*” Povlačenje.

„Šta se, pobogu, dogodilo?”, upita Patersonova.

Na ekranu se pojavi Čarterisova veza. Tehničar ga uključi.

„Ja sam. Oprosti što se nisam pojavio. Nisam se dobro osećao”, reče. Mislim da sam primetio neprijateljski nadzor.

„Razumem. Pa, svi su dobro”, reče Hopkova. Nije prijavljen neprijateljski nadzor.

Pauza, koju je jedino remetio zvuk Čarterisovog disanja. Patersonova je prišla i isključila mikrofona.

„Povlačenje, Val”, reče Patersonova.

Hopkova razmisli.

„Da, povlačenje”, reče Jejts. „Odmah.”

Hopkova je zažmurila na tren. Patersonova vide kako steže vilicu. Uključila je mikrofona.

„Želeli bismo da nastavimo.” Nastavite s povlačenjem.

Još jedna pauza na vezi, šuškanje sa Čarterisove strane.

„Pa, u redu.” Oficir nastavlja s povlačenjem.

Sedeći u lobiju hotela *Kraun plaza*, Mangan je posmatrao vrata i razmišljao o kamerama. Jedan nasmešeni kelner priđe mu i pokaza na meni. Mangan je naručio mineralnu vodu i ostavio novac na stolu, kako bi mogao nesmetano da pođe.

Potom je ugledao Čarterisakako nonšalantno korača predvorjem. Skrenuo je ka muškom toaletu i ušao unutra. Mangan je gledao kako se vrata za njim zatvaraju. Sačekao je deset sekundi.

Ustao je i krenuo pored recepcije. Dvojica arogantnih tupadžija iz obezbeđenja, sa slušalicama u ušima, stajali su kraj glavnog ulaza i posmatrali predvorje. Mangan je pokušao da se ne obazire. Uposlji svoju ruku, rekla mu je. Deluj zaposleno. Prolazeći, pogledao je na sat, lupnuo se po džepu tražeći mobilni telefon koji je izvadio i pogledao, iako ga je prethodno bio isključio. Gurnuo je vrata muškog toaleta. Čarteris je stajao nad lavaboom i prao ruke. Nije bilo nikog drugog unutra. Čarteris je uzeo ubrus i izbrisao ruke. Dok mu je Mangan prilazio, pustio je da mu jedna ruka padne sa strane, otvorenog dlana. Smestivši ključ u njegovu šaku, Mangan tiho reče.

„Šta se dogodilo?”

„Ispred ambasade. Učinilo mi se da sam video posmatrača u kolima. Pogrešio sam. To je sve.”

Utom je nestao.

Zadihan, Mangan se naslonio na pult.

„*Dao le.*” Pismo je stiglo. Oficir se vratio u ambasadu.

„*Hao. Hai you shi ma?* ” Još nešto?

„*Meiyou biede shi.*” Ništa više. Nema tragova neprijateljskog nadzora.

„*Na, ni huijia ba.*” Idi kući.

„*Xianzaijiu zou.*” Odlazimo.

Hopkova je, dakle, dala ovlašćenje timu BOGINJA da se što brže i što neprimetnije vrate u svoju bazu u Hongkongu. Patersonova je sišla u kafeteriju po šolju kafe, nakon čega su se lagano vratili u sekciju P, gde je sa Hopkovom nekoliko trenutaka sedela u tišini, nakon čega je Hopkova naglo ustala i otišla da potraži Jeitsa kako bi ga obavestila da je glavna operativna faza operacije KAMENI KRUG završena.

Baka Pun se odvojila od mete i krenula južno. Zašavši iza ćoška ka ulici Đanguomenvaj, uzela je telefon iz džepa. Izvadivši SIM karticu, prelomila ju je palcem i kažiprstom i bacila polovine u dve različite kante za otpatke, a bateriju i telefon u treću. Potom je zaustavila taksi. Otvorila je vrata i lagano ušla u automobil, držeći se rukom za otvorena vrata, poput kakve reumatične starice koja nikud ne žuri. Smeštajući se na sedište, pogledala je prolaznike. Neki čovek joj se osmehnu. Muškarac od tridesetak godina, s kačketom, kratkom crnom jaknom, možda golferskom, u svetlim farmerkama i belim patikama za trčanje, sa crvenim znakom poznate marke. Više je osetila nego videla njegov pogled koji se zadržao na njoj, zbog čega se potrudila da upamti njegov lik. Smestivši se na zadnjem sedištu, zatvorila je vrata i rekla vozaču da je odveze na Južnu železničku stanicu, odakle će ekspresnim vozom otići u Tjendin, gde je čeka let za Hongkong. Vinston će poneti torbe.

Sedela je na zadnjem sedištu taksija koji je vonjao na duvanski dim. Taksi se sporo probijao kroz pekinšku noć.

Neko je posmatra, ispituje.

Ko?

TREĆI DEO

ISHOD

GCHQ Čeltenam

Uređaj, umotan u polietilen i smešten u jednu plastičnu kutiju, otpornu na prašinu i vodu, poslat je u sigurnoj torbi. Torba - velika crna akten-tašna kakvu obično nose advokati - bila je lisicama vezana za zglob kurira tokom čitavog desetočasovnog leta za London avionom kompanije *Britiš ervejz*.

Na aerodromu Hitrou jedan kombi je čekao da preveze kurira i torbu do gradića Čeltenam, gde je u podrumu ogromne građevine nalik na krofnu, u kojoj je smešten Državni komunikacioni štab, čekao tim za eksploataciju. U rashlađenoj prostoriji, Patersonova je sela uza jedan zid i osmotrila ih. Šestoro lingvista, troje računarskih tehničara, osmoro analitičara. Sedeli su za stolom u obliku potkovice u osiguranoj računarskoj laboratoriji. Kriptografski tim bio je u pripravnosti. Kasno po podne avion je sleteo na vreme, kurir samo što nije.

Hopkova ih je, razume se, šarmirala, leteći od terminala do terminala, zainteresovano postavljajući pitanja. Naslonjena na sto, slušala je objašnjenja o softveru, bazama podataka, digitalnim rečnicima. Poduže je razgovarala s jednom ženom - koja je sebe nazivala BK, britanska Kineskinja - koja će biti glavni prevodilac, koja ima zapanjujuće poznavanje kineskih vojnih termina. Hopkova je veselo ispitala njeno znanje o raketama. Težina bojnog tereta, kriva sniženja nivoa, srednja faza putanje. Međutim, žena je želela da zna kontekst, molim te, Val. Kakav materijal očekujemo? Slegnuvši ramenima, Hopkova se osmehnula i rekla da nema predstavu šta će biti na uređaju, osim „povećeg komada veoma tajne kineske mreže”. Ovo je izmamilo osmehe oko stola. Analitičari pogledaše jedni druge, podignutih obrva, meškoljeći se na stolicama. Jedan gojazni momak - tehničar - zalizane kose, tobože se namrštio i obratio Hopkovoju.

„Dakle, provešćemo dosta vremena ovde?”

Hopkova je pristala na igru.

„O, svakako. Bojim se da je svaki dopust otkazan.”

Patersonova je gledala kako Hopkova odlučno prilazi muškarcu koji je sve vreme ćutao povijenih obrva, usredsređen na ekran pred sobom. Srednjih godina, proređene kose na bledom temenu; vlažna patina osobe koja provodi sate u sigurnim sobama bez prozora. Garderoba se, takođe, slaže uz taj profil. Prevelike naborane pantalone, svetloplava košulja, četvrtaste naočare.

Patersonova pogleda njegovu identifikacionu značku. „Makgavern, Majk.” Zelena traka s belim slovima, PREDUZIMAČ. Ispod, APLIKACIJE KALTRON d. o. o. Dakle, Makgavern je iz privatnog sektora, doveden od strane GCHQ iz nekakve korporacije. Veoma velike, veoma tihe korporacije. Da uradi šta, tačno?

Hopkova ispruži ruku.

„Zdravo, Majk. Val Hopko.”

Podigao je glavu i osmotrio je opreznim pogledom, kao da se sprema na kritiku. Nemo se rukovao s njom.

„Čemu dugujemo ovo zadovoljstvo?”, reče Hopkova.

Makgavern podiže ruke u znak predaje.

„Kažu mi da dođem ovde, i ja dođem”, reče. Blag irski naglasak.

Hopkova je čekala.

„Deo sam eksploatacionog tima, jer ćete koristiti aplikacije koje je razvio *Kaltron*”, rekao je sporo. „Bezbednosne aplikacije. Aplikacije koje će se postarati za to da vam sadržaj onoga što će doneti u ovu sobu ne raznese mrežu u paramparčad. Figurativno govoreći.”

Pauza.

„Neka vrsta tehničke podrške. Tu sam da pomognem.”

Taman kada je Hopkova želela da odgovori, vrata se otvoriše i dvojica uniformisanih pripadnika obezbeđenja dopratiše kurira u naboranom odelu. Kurir se upitnog pogleda osvrnuo oko sebe i Patersonova, odgovorna za šifre, ustade da ga pozdravi. Skinula mu je lisice i ukucala šifru koja otvara tašnu. U prostoriji zavlada tišina. Skoro na vrhovima prstiju, Hopkova je posmatrala kako Patersonova vadi nepromočivu kutiju, otvara je i odmotava uređaj. Tehničari su se skupili okolo, odobravajući. Nakon što se potpisao, kurir, kome je očito laknulo, napustio je prostoriju. Glavni tehničar, s gumenim rukavicama na rukama, uzeo je ključ, otvorio ga i ubacio drajv u jedan terminal.

Gledajući Hopkovu, Patersonova je videla u njenim tamnim očima čistu, radosnu podmitljivost.

Nakon što je Makgavern, zajedno sa tehničarima, objavio da je drajv čist, tim ga je pročešljao, pokušavajući da shvati čime raspolažu, poput istraživača u kakvoj pikselizovanoj grobnici.

Raspolažu mnogo čime. Razvrstali su proizvod u serije. DUBOREZ je pokrio stotine dokumenata u vezi s raketnim programom Kine; DF-41 je tu, kao i ubica nosača, kao i protivsatelitska oružja koja su tek u planovima Odeljenja za opšte naoružanje, te dokumenta koja predviđaju kapacitet strateških raketnih snaga Kine u narednih dvadeset pet godina. Analitičari su tobože padali sa stolica i trljali oči u neverici. Jeli su sendviče za stolom, sve dok se tehničari nisu pobunili zbog mrvica; niko se nije požalio na prekovremeni rad. PROŠIVAČ pokriva dokumenta o mornaričkim nabavkama koja zahtevaju stvaranje jedne specijalne analitičke ćelije koja uključuje službenike Strateških procena, Mornaričke obaveštajne službe, te specijaliste iz korporacija koje u šali govore da su regrutovane. POKRETNI MOST pokriva dokumenta u vezi s budžetima i računovodstvenom praksom, PAROBROD pokriva tranšu dokumenata o osoblju; bog te pita kada će do njih stići. Patersonova je ujedno bila prezauzeta slanjem uzoraka proizvoda Vejverliju iz Zahteva, i umirala od dosade dok su se prevodioci prepirali oko nijansi vezanih za radar sa faznim rasporedom. Vrlo je malo jela, spavala na mahove u sobi za posetioce i prala veš u lavabou, jer se mala putna torba koju je ponela pokazala krajnje neadekvatnom.

Međutim, serija koja je prouzrokovala najviše uzbuđenja u prostoriji, naročito među

tehničarima, bila je GAMA, koja bi trebalo da pokrije dokumenta u vezi s informacionim operacijama kineske vojske. Tanak, ali izrazito primamljiv dosije. Mape mrežne infrastrukture. Okosnica telekomunikacija kineske vojske. Komandni lanac koji vodi od novih jedinica za informatičko ratovanje do Generalštaba. „A ovo ovde”, rekao je glavni tehničar, proćelavi čovek od pedesetak godina, u plavom džemperu i cipelama sa gumenim đonom, pokazujući na ekran, „predstavlja spisak propusta koje smo već pronašli u operativnom sistemu.”

„Malo pojašnjenja, ako može”, reče Hopkova.

„Vidiš, Val, oni nemaju sopstvene operativne sisteme”, reče tehničar. „Sav njihov softver je, prvobitno, napisan na zapadu. Međutim, kako je to obezbeđena mreža, nisu povezani na internet. Stoga im ne stiže zahtev za ažuriranje, koji šalje autor programa. Zato su njihovi operativni sistemi puni rupa, koje je trebalo da popune. Ali očito nisu, zar ne?”

Među tehničarima su kolale šale o stanju njihovog operativnog sistema. „Kao švajcarski sir”, reče jedan. „Liči na piratski operativni sistem. Ne, stvarno, zreo je za branje.”

Kad god bi se pojavio materijal predviđen za serijal GAMA, tu je bio Makgavern iz *Aplikacija Kaltron d. o. o.*, koji pružaju informatičku ekspertizu, te obezbeđuju sisteme obaveštajne podrške i usluge izvesnom broju tihih agencija. Makgavern je slušao prevodioce, s vremena na vreme nudio savete tehničarima i isticao nove pristupe i putanje. Skromno je govorio i bio veoma uzdržan, dozvoljavajući drugima da preuzmu zasluge za njegove uspehe. Potom bi se povukao ka svom ekranu ili čak napuštao prostoriju na pola sata.

Patersonova je takođe primetila da je Makgavern, iz *„Aplikacija Kaltron d. o. o.”* živnuo najviše što može kada se otkrilo da je uređaj iz same srži kineske mreže obelodanio niz dosijea koji se tiču ugovora dodeljenih kineskoj korporaciji. *CNaC*, kako je zovu, predstavlja novog suparnika u svetu telekomunikacija. Njena delatnost prostire se od Tibeta do Mandžurije, njena bežična mreža od Koreje do Angole, njihovih procesora ima svuda, od budilnika, preko špijunskih satelita, do sistema naoružanja u sto trideset zemalja.

Patersonova je posmatrala kako se Makgavern naginje, sa odrazom svetlucavog ekrana u njegovim zamrljanim naočarima. Kasnije, na putu do kantine, videla je Hopkovu u jednoj kancelariji kako gestikulirajući telefonira preko sigurne veze.

Sala za sastanke, u središnjem delu zgrade Ministarstva odbrane, obložena je masivnim tamnim drvetom. Najednom kraju nalazi se niz udobnih kožnih fotelja, kakve se mogu naći u zatvorenim klubovima za višu klasu, poređanih oko kamina. Celom dužinom sale prostire se sto od mahagonija. Ispred svake stolice po jedna fascikla smeđeg omota, sa stepenom poverljivosti koji odgovara njenom sadržaju. Sadržaj dosijea neće izaći iz sale, niti će se van sale o njemu raspravljati na ma kom nivou. Mobilne telefone, laptopove i sve ostale elektronske naprave - bezbednosnu pretnju - treba odložiti po ulasku. Kafa i kroasani na jednom sporednom stočiću unosili su divan jutarnji miris. Na određenim tačkama širom sale neupadljivo su postavljene kamere i mikrofoni, kako bi sastanak mogao da se prati u susednim prostorijama.

U jednoj od njih nalazila se Hopkova. Pred njom je bilo šest ekrana i tastatura s jednim džojstikom.

Patersonova je ušla u sobu, slučajno zalupivši vrata za sobom. Hopkova je odmeri pogledom punim sažaljenja.

„Triš, izgledaš uznemireno. Sedi.”

Uzdahnuvši, Patersonova je sela.

„Šta tačno radimo ovde?”, upita.

„Bezbednost. Prijavila sam se da obavim ovo umesto Sajmona Drinkvotera, koji je pristao uz nepristojnu dozu zadovoljstva.”

Patersonova je delovala zbunjeno.

„Slušamo i motrimo da li će reći nešto što ne bi smeli”, reče Hopkova.

U tom trenutku je jedan elegantni službenik Ministarstva odbrane otvorio vrata sale za sastanke u koju je uveo nekoliko ljudi. Patersonova i Hopkova su ih posmatrale na ekranima. Odeveni poput direktora, neki su ostavljali utisak klasičnog muškog autoriteta u teget odelima na sive štrafte, dok su ostali nosili uske crne sakoe po poslednjoj modi. Nosili su propusnice za posetioce na vrpcama s državnim zastavom. Iako većinom Britanci, Patersonova je tu i tamo primetila ponekog Amerikanca i Kanađanina. Ispod zastave, nalazio se znak korporacije kojoj pripadaju: Ti-i-ti sistemi d. o. o. Ta-i-ta rešenja za misije. Te-i-te kinetičke aplikacije. Ozbiljna, stroga imena koja ukazuju na moć, pa ipak nejasna, neodređena. Čime se, pomislila je Patersonova, zapravo bave u *TRS*?

„Vidiš ovoga?”, reče Hopkova. Dodirnula je džojstik, nakon čega je kamera zumirala jednog sedog Amerikanca u crnom odelu s jednostavnom crvenom kravatom. Nasuo je šolju kafe i nemo seo na kraj stola.

„Ko je to?”, upita Patersonova.

„Bivši pripadnik CIA, Triš. Bio je zamenik direktora njihove tajne službe. Penzionisao se. Sada ima vrlo udoban položaj u preduzeću *Šejdi krik grupa*.”

Patersonova se pitala da li bi to ime trebalo da joj znači nešto. *Šejdi krik*. Ime koje podseća na skromne početke, staze kojima se rede ide, autentičnost.

Hopkova i Patersonova su na ekranima posmatrale kako direktori otvaraju fascikle na kojima se, Patersonova je sada jasno videla, nalazio pečat, GAMA/STROGO POVERLJIVO.

„Ovo su korporacije koje ćemo izvestiti o ishodu?”, upita Patersonova.

„Ili o onim delovima ishoda za koje mislimo da bi trebalo da saznaju”, reče Hopkova.

„Zbog čega uopšte moraju išta da saznaju?”

„Da bi mogli da projektuju stvari i usluge koje ćemo od njih kupiti”, reče Hopkova. „Mi im kažemo - ovo je kineska mreža. Sada idite i napravite nešto što će nam omogućiti da je probijemo.”

Službenik ministarstva je uzeo reč i sažeto upoznao direktore sa sadržajem GAME i onim što otkriva o kineskoj telekomunikacionoj strukturi i informatičkoj budućnosti.

„Sumnjam da će naš prijatelj iz *Šejdi krika* čuti mnogo toga što već ne zna”, reče Hopkova.

„Zašto?”

„Zašto? Zato što je *Šejdi krik* privatna firma. U vlasništvu su *Kaltrona*, između ostalog. A ljudi iz *Kaltrona* su u GCHQ. Sećaš se onog bledog tipa za vreme eksploatacije?

Makgaverna? On je iz *Kaltrona*.”

Hopkova je zastala na trenutak i nagnula se ka ekranu ne bi li poblje nešto videla.

„Stoga verujem da je naš prijatelj iz *Šejdi krika* već obavešten o svemu što se nalazi na drajvu”, rekla je.

Utom se vrata otvoriše i u salu za sastanke užurbano uđe jedna prilika. Ovaj nije tako dobro obučen, primeti Patersonova. Privukao je stolicu do sedog Amerikanca kojem je nešto prošaputao.

„Vidi, vidi”, reče Hopkova.

„Šta će on ovde?”, upita Patersonova.

„Tu je da se poštaru”, reče Hopkova, „da *Šejdi krik* dobije sve što je potrebno.”

Utom je Roli Jeits, šef Odeljenja za Zapadnu hemisferu i Daleki istok, pogledao pravo u kameru, kao da je izaziva.

Patersonova je metroom krenula kući u Arčvej, hodajući po sitnoj kiši. Otključala je ulazna vrata i stala u hodnik, osluškujući da li je Dejmijan kod kuće. Kako nije čula ništa izuzev prigušene gradske buke, popela se stepeništem u svoj stan. Presvukla se u farmerke, podgrejala lazanje u jednoj posudi od folije i sipala čašu crnog vina.

Sedela je ispred svog Laptopa i jela. Potražila je informacije o firmi *Šejdi krik grupa*. Sedište preduzeća, čitala je, ne nalazi se kraj kakvog potoka,⁵ već kraj reke Potomak, nedaleko od Bele kuće, Pentagona i Lenglja.

Tamo je preduzeće osmislilo svoju strategiju, finansiranu privatnim sredstvima, koja im je omogućila visok položaj na sastancima najpoverljivije prirode. Prvo, početni period, od pre deset godina, kada su unajmili preduzeća koja se bave prevođenjem, bezbednošću i logistikom. Regrutovali su žestoke momke, bivše pripadnike Delte i SAS-a,⁶ operativne na terenu. U jednom trenutku direktor CIA je zatražio od firme *Šejdi krik* da prestanu s regrutacijom u kantini Lenglja.

Međutim, u tom trenutku kada su ratovi bili na vrhuncu, a zajedno s njima i potrošnja federalnih sredstava, te sklapanje brojnih ugovora, *Šejdi krik* je napravio zaokret. Počeli su da kupuju male informatičke kompanije u pvoju, moćne mrežne sisteme, te opremu za obaveštajnu podršku. Uz to, umesto regrutovanja onih koji govore arapski, okrenuli su se poznavacima kineskog jezika.

Patersonova je pogledala njihovu internet stranicu. *Kroz širok delokrug rada, Šejdi krik nudi iscrpnu industrijsku ekspertizu i podršku misijama u brojnim, multidisciplinarnim obaveštajnim operacijama*. Na fotografiji se video jedan uniformisani američki vojnik sa šlemom i crnim balističkim naočarama, koji je stajao kraj nasmešene starije žene u dugačkoj haljini, sa ukrasom u kosi, koja, doduše uopšteno, ukazuje na etničku različitost. Oboje su pratili pogled trećeg čoveka, koji je, držeći tablu za pisanje, pokazivao u daljinu, ka suncu, u pravcu jednog grada u ravnici.

⁵ *Creek* (engL) - potok, rukavac. (Prim, prev.)

⁶ Specijalne jedinice američke, odnosno britanske armije. (Prim, prev.)

Patersonova nije mogla da zaspi. Ležala je, sklupčana, i gledala senke na plafonu, slušajući valoviti gradski žamor. Razmišljala je o muškarcima u odelima iz sale za sastanke, o njihovom odsustvu emocija i atmosferi izmeštenosti koja je vladala oko njih. Koja je misija ovih tihih ljudi? Koja je njena uloga u svemu tome?

Prisetila se poslednjeg dana na ratištu. Setila se zore i tutnjave helikoptera. Stajala je u hangaru i pila čaj iz plastične čaše. Bledo sunce je sijalo iza helikoptera koji su se spuštali u oblaku dima. Posmatrala je obrise ljudi na asfaltu, pognutih ispod motora koji su tutnjali, dok su se letelice graciozno podizale ka nebu, u pravcu planina. S njom su bih Dženkins i Rašid, kovrdžavi stariji vodnik iz Boltona, ponos svog bataljona zbog poznavanja pašunskog jezika i vazirskih naglasaka.

„Dakle, gospođo, ostajemo bez vas”, rekao je Dženkins.

„Idete kod onih glavonja”, rekao je Rašid. „Biće vam loše tamo; brza kola, martini, šta sve ne. Nedostajaćemo vam.”

„Nedostajaćete mi kao otvorena rana na grudima”, rekla je i svi se nasmejaše. Kada je oglašen njen let, uzela je ranac i oružje i, mahnuvši, okrenula se i potrčala ka helikopteru.

Sklonivši prekrivač, ustala je i proverila ulazna vrata i prozore.

Pomislila je na Baku Pun, na nemir koji je osećala i tajanstveni poziv. Neko pokušava da je opomene.

Ko?

SIS, Voksal kros, London

Kada mu je zazvonio telefon, direktoru Odeljenja za operative zahteve usta behu puna brioša. Brzo je progutao i posegnuo za maramicom ne bi li obrisao mrvice sa usta. Srknuo je kafu. Jutros je kasno stigao i na njegovom stolu se nalazila hrpa netaknutih telegrama koji su stigli tokom noći.

„Podsekretar vas zove da smesta dođete, molim vas. Automobil vas čeka.”

Svi su bili tu kada je stigao - podsekretar, savetnik i udvorice.

IC, šef SIS-a.

Niko mu nije rekao da će C biti na sastanku, ali eto ga, proćelav, s naočarama bez okvira, poput kakvog paukolikog, crnookog predatora koji čeka u zasedi u svojoj jazbini.

Direktor Operativnih zahteva pokušava da se sabere.

„Izuzetno”, rekao je podsekretar. „Zaista izuzetno.” Na njegovom stolu fascikla s natpisom POVERLJIVO/UKOČI/ALFA/GAMA.

Specijalni savetnik je blistao.

„Čeltenham je u ushićenju”, reče. „Slušajte ovo. Impresivan prodor koji će obezbediti jedinstven i neprocenjiv uvid u kinesku informacionu arhitekturu, sposobnost informatičkog ratovanja i geografski položaj vojnoindustrijskih kompleksa. Iskreno, oni su poput tinejdžera koji otkrivaju pornografiju.”

Smeh. Direktor Zahteva je čekao.

„Ali ozbiljno”, reče podsekretar, „svi su oduševljeni. Hoću reći, ovo s raketama je fascinantno i važno, ali ove sajber stvari su... Sam obim toga.”

Zastao je.

„I? I, sada znamo šta rade oni prevrtljivi govornari u Čajna nešenel senčeriju. Jeste li videli to?”

Podigao je glavu i prešao pogledom po prostoriji, slika i prilika ranjene nevinosti.

„Očito proizvode zaražene procesore i šalju ih izvesnim američkim uvoznicima. S namerom - stvarnom namerom, obratimo pažnju - da ih ubace u važne delove američkih vojnih postrojenja. U čemu su i uspeli. Kvarni čipovi Čajne, gospodo, koji sadrže ko zna šta, pronašli su put do novog, sjajnog američkog vojnog broda. S namerom.”

Još jedna pauza.

„Čekajte da obavestimo Jenkije. Uživaću u tome. Uzgred, čak i najpokvareniji cinici iz Ministarstva smatraju da proizvod nije falsifikat. Ima konzistentnu unutrašnjost, kažu. I proketo je prevelik. Prenesite čestitke Roliju Jejtsu.”

„Hoću, naravno”, reče direktor Zahteva.

C je ćutao. Sada je reć uzeo specijalni savetnik.

„Mogu li preći pravo na glavno pitanje? Imajući u vidu izuzetan obim i znaćaj ovog upada, oćito postoji nada da će doneti joć toga. Joć pitanja. Stoga se pitamo kakva oćekivanja, realistićno gledano, moćemo imati kada je reć o nastavku operacije KAMENI KRUG? ”

Pitamo se, zar ne?

C je najzad progovorio.

„Dao sam garancije da ćemo preispitati osnovu na kojoj je zaćeta operacija i dogovore koji su tada postignuti. Siguran sam da smo svi saglasni da je ovo odgovarajući smer delovanja.”

„Siguran sam da jeste”, reće direktor Zahteva. Osim što ću, pomislio je, morati da kaćem Hopkovoć da otpada dogovor koji je postigla sa agentom.

C je pak bio korak ispred njega.

„Mi, naravno, cenimo garancije koje su date ućesnicima i Roli Jećts je jasno rekao da bi menjanje oćekivanja agenta u ovoj fazi stvorilo probleme oficirima na slućaju, kao i pristupnom agentu. Stoga prihvatom logiku da je poćeljna pramena operativnih modaliteta.”

Modaliteta?

C je nastavio, gledajući pravo u direktora Operativnih zahteva.

„U smislu kontrole operacije KAMENI KRUG, od sada pa nadalje smatramo da je neophodno uposliti druge, spoljaćnje resurse.”

Podsekretar je klimao glavom. Specijalni savetnik je gledao neke belećke. Spoljaćnji resursi.

Direktor Operativnih zahteva je, na delić sekunde, pokućao da proceni ćijim interesima slući C, ali nije doćao ni do kakvog odgovora.

„Kada bi trebalo da se obavi primopredaja?”, upita.

„Mislim da je to, zapravo, u toku”, reće C.

Radnici iz unutraćnjosti su ovoga puta doćli ranije u salon, po mraku i hladnoći. Nosili su tećke kapute preko odeće koju danima nisu menjali, na kojima su se sakupili slojevi sasućenog smećeg blata. Ruke im behu hrapave i ispućale od mraza. Pijuckali su rakiju od sirka iz flaće i pućili. Ponekad bi iz salona oćiĆli pravo u noćnu smenu na kakvom osvetljenom gradilićtu, gde se škripa i piska maćinerije ćuje sve do zore. Ponekad oćtanu u salonu, mirni, ne ćeleći da odu.

Kikirez je posmatrao migrante sa svoje stolice kraj zaveses od perli. Iako ovi ne izgledaju kao migranti, već kao lokalci, zar ne? Ćavrljaju sa Dandan Mamom, namiguju devoćkama, dele cigarete. Pravi ćeret. Ćini se da ućivaju u okrućenju, da ga upijaju.

Potom se jedan od njih, onaj vići, s gustom kosom i ogromnom, istaknutom vilicom, okrenuo ka Kikirezu, toboće ga prepoznavći. Osmehnuo se i mahnua. Nosio je svetli kaput do butina, koji je na grudima imao marku stranih cigareta. Kaput je imao koćnu kragnu i izgledao je skupoceno. Bio je visok, ali vitak, koććatih ramena i laktova, sa izvesnom

žustrinom u pokretima za koju Kikirez zna da može biti opasna.

Drugi je bio niži, ali takođe vitak, pljosnatog izgleda; nosio je sivu kožnu jaknu, koja je Kikirezu izgledala suviše tanko za ovu hladnoću, i široke pantalone. Dakle, dovezli su se dovde.

Ko dolazi automobilom u *Plavi dijamant*?

Prilazeći Kikirezu, Izbačena Vilica ispruži ruku i ponudi ga cigaretom.

„*Lai! Chou yi gen!*” Hajde, uzmi cigaretu. Govorio je školovanim mandarinskim naglaskom sa severa.

Kikirez prihvati cigaretu i Izbačena Vilica je zapali.

„Drago mi je što te vidim”, reče.

Kikirez je, ćuteći, ostao na mestu. *Dakle, to je to.*

„Moramo da popričamo.” Sasvim se približio Kikirezu.

„Blago nama.”

„Izađimo na trenutak.” Klimnuo je glavom u pravcu vrata. „Obuci kaput, hladno je.”

Kikirez se osvrnu. Samo Izbačena Vilica i Pljosnati. Nema sirena, svetala, uniformi. Kada su počeli ovako diskretno da hapse ljude?

„Da ponesem svoje stvari?”, upitao je tiho.

Izbačena Vilica se nagnu. Smeškao se.

„Nije to što misliš. Izađi. Samo ćemo popričati. Nakon toga možeš da se vratiš svom šarmantnom društvu i poslu.”

Ustavši, Kikirez je uzeo svoju jaknu sa čiviluka i krenuo za Izbačenom Vilicom ka ulaznim vratima. Pljosnati se osmehnuo Dandan Mami i mahnulo, kao da poručuje *odmah se vraćamo*. Prestavši da se osmehuje, Dandan Mama mu uputi ledeni pogled.

Stali su na stepenište. Osmotrivši ulicu, Izbačena Vilica se okrenu ka Kikirezu. Pljosnati je stajao iza njega.

„Ti si vrlo uspešan čovek”, reče Izbačena Vilica.

„Stvarno?”, reče Kikirez.

„Da, veoma.”

Kikirez je, čkiljeći, bezuspešno pokušao da ga pročita.

„Ko si ti?”

„Mi smo ti prijatelji.”

‘ „Nemam jebenu predstavu ko ste.”

„Noćna Čaplja”, reče Pljosnati. Klimnuvši glavom, Izbačena Vilica pokaza na Pljosnatog.

„Eto, to što je rekao.”

Kikirez uzdahnu.

„Sada imaš novo vodstvo”, reče Izbačena Vilica.

Kikirez je na trenutak spustio glavu, gladeći bradu.

„Ne znam o čemu govorite”, reče.

„Naravno da ne znaš. To je u redu. Saslušaj samo još trenutak. Ne stupaj ni sa kim u kontakt. Ni sa kim. Drži se podalje od britanskog novinara. Drži se podalje od profesora. S njim ćemo se lično videti. Samo ostani gde si. Dobićeš dalja uputstva.”

Spustivši se ne bi li bio u ravni sa Kikirezom, Izbačena Vilica ga pogleda upitno, poput roditelja koji čeka da dete shvati neprijatno uputstvo.

„Mao ma?” *Važi?*

Kikirez slegnu ramenima i skrenu pogled.

Potom iza sebe oseti šaku koja ga je grubo uhvatila za vrat - neobičan osećaj - i glas Pljosnatog u svom uhu.

„Želi da kaže da su se stvari promenile. Dobićeš ono što ti duguju, možda i više, ali ne još. I uradićeš tačno ono što ti jebeno budemo rekli, onda kada mi to budemo želeli.”

Palac Pljosnatog je pronašao tačku između ramena i vrata, koju je Kikirez mogao jedino da opiše kao izvor iskonskog bola. Bol je sevnuo do sredine njegovih leđa i nazad ka glavi i oku, na način koji Kikirez nikada do tada nije iskusio.

Dakle. Opusti se. Lekcija koju je stotinu puta naučio u rukama gromovnika. Kad te pritisnu, opusti se.

Dozvolio je da mu se ramena opuste, a glava blago padne unazad. Dozvolio je da mu se kolena saviju i centar ravnoteže izgubi.

Potom je Kikirez povio desnu šaku u kandžu, dok je landarala sa strane, i pomalo je povio u zglobov kako bi, kada ju je hitro podigao i ispravio kolena, potisak imao snagu čitavog tela, nakon čega je zabio koren svog dlana u tu ogromnu vilicu, tik ispod brade. Usta i zubi Izbačene Vilice naglo škljocnuše, a glava mu cimnu unazad. Nije pao - što Kikireza nije iznenadilo - ali je posrnuo, dezorijentisan, trudeći se da povрати ravnotežu. Kikirez se, spuštajući hitro lakat, naglo okrenuo nadesno i udario Pljosnatog tačno ispod grudne kosti. Pljosnati ispusti jedan prigušen krik. Otvorio je usta, ali nikakav zvuk se potom nije čuo. Kikirez je, pride, podigao lakat i snagom čitavog trupa svalio ga na mesto gde se spajaju ramena Pljosnatog i njegov vrat. Iako svestan, Pljosnati pade na koleno. Kikirez se hitro odmaknu tri koraka od njih. Izvadio je nož.

Izbačena Vilica podiže ruku. Nije izgledao povređeno niti potreseno.

„Ovo je bilo jadno”, reče.

„I dalje ne znam o čemu govorite”, reče Kikirez.

Izbačena Vilica gurnu prst u usta i izvadi ga, tražeći krv.

„Samo uradi ono što sam ti rekao”, reče. „Znam da hoćeš.”

Kikirez je obigravao oko njih dok ga je Izbačena Vilica pažljivo obilazio, trudeći se da ostane van domašaja noža, nakon čega je zgrabio Pljosnatog za rever kožne jakne.

„Idemo. Ostavi ga”, reče Izbačena Vilica.

„Pičko”, reče Pljosnati.

Peking

Knjiga. Jezgovit i pravovremen portret Sledbenika i oštra analiza odgovora države. Za objavljivanje.

Za pokriće.

Ting je sedela za laptopom i prevodila. Mangan je sređivao tekst u glavi i kucao. Sati i sati razgovora sa Sledbenicima u protekle dve-tri godine; krhkost i tenzija u njihovim glasovima rasla je sa svakim narednim mesecom, sa svakim masovnim hapšenjem.

„Vej?”

Mangan je čuo gromki muški glas s druge strane žice. Zbunjena, Ting je držala slušalicu tri centimetara od uha. Pogledala je Mangana.

„Za gospodina Mang Ana.”

„Ko je?”

„Ne kaže. Ali je uporan.”

Mangan uze slušalicu. Osmeh Ting je govorio, *srećno*.

„Filip Mangan na vezi.”

„Šta se jebeno događa?”

Mangan se prenu.

„Na šta misliš?”

„S mojim nadređenima. Šta se događa?”

„Ne znam o čemu pričaš.”

Ting ga je gledala.

„Kažu da imam nove nadređene.”

Tišina. Potom Kikirez, ljutito.

„Nađimo se, Mang Ane. Odmah. Na istom mestu, pored igrača. Smesta.”

Veza se prekinula. Spustivši slušalicu, Mangan uhvati sebe kako se hvata za obraz.

„Šta je bilo?”, upita Ting.

„Nisam siguran.”

„Poznaješ ga.”

„Nije to ništa.”

Ona odmahnu glavom.

„Jeste nešto. Jesi li u kakvoj nevolji?”

„Ne, zaista, u redu je. Moram da izađem nakratko.”

Mangan je uzeo mobilni telefon i izašao na terasu, zatvorivši vrata za sobom. Pozvao je Čarterisa na broj u kancelariji, ali je dobio govornu poštu.

Nije bilo igrača tog sivog poznog jutra, već samo mahnitog saobraćaja.

Mangan je čekao kraj severne kapije Radničkog stadiona. Stao je iza jednog platana kako bi se zaštitio od oštrog vetra. Kikirez je stigao nakon četiri minuta, osvrćući se kod kapije. Mangan iskorači i mahnu glavom. Kikirez mu je prišao.

„Otišli su kod podizvora.” Kikirez je brzo govorio, bacajući pogled na pločnik.

„Šta? Ko?”

„Ti jebeni ljudi. Ne znam ko su. Isti oni koji su mi rekli da imam nove nadređene. Blagi bože. *Nove jebene* nadređene.”

„U redu, u redu, smiri se”, reče Mangan.

Kikirez se okrenu i oštro ga pogleda.

„Mang Ane, ako mi još jednom kažeš da se smirim, iščupaću ti jetru.”

Mangan ja zažmurio i uzdahnio.

„Kako znaš sve ovo? Da li te je podizvor zvao?”

„Zvao me je u dva ujutru, cvileći u jebenu slušalicu. Optužujući me. 'Rekao si da će ovo biti jednokratno. Da će se sve uskoro završiti.'”

„Šta su mu rekli da uradi?”

Kikirez zavrte glavom.

„Dali su mu još jedan uređaj, Mang Ane. Još jedan drajv. Rekli su mu da se vrati i da sve ponovi.”

„Čekaj, šta da ponovi?”

„Šta misliš? Da se vrati i ubaci drajv u jebenu mrežu. Samo ovoga puta u Odeljenje za opšte naoružanje.”

Mangan proguta knedlu.

„Hoće li ih poslušati?”

„On nije baš snažna individua, Mang Ane.”

„Šta si mu rekao?”

„Rekao sam mu da ne čini to i da mi da drajv.”

„Šta? Zašto, pobogu?”

„Otišao sam da ga uzmem. Uzeo sam taksi do njegove kuće.”

Kikirez izvuče ruku iz džepa. Raširio je pesnicu. Na dlanu se nalazio drajv: crn, zaobljen, nemaskiran.

„Gospode! Šta ćeš s njim?”

„Nabiću ti ga u guzicu. Hoću svoj deo, Mang Ane. Donesi ga.”

Crni automobil je stigao predveče. Jednom je, polako, prošao kraj kuće, nakon čega se okrenuo i vratio, parkiravši se na prilazu.

Profesorova žena je otvorila vrata; žena upitnog pogleda, s osmehom na licu. Zatražili su da ga vide. Rekla je, uđite, ugrijte se. Nije bilo mnogo toplije unutra. Ogromna kuća, sa spiralnim stepeništem. Vrebao je pozadi poput senke, a kada su ušli u predvorje, stajao je uza zid i drhtao. Kada su mu rekli da imaju neka rutinska pitanja, nije mogao da odgovori, zaplitaio je jezikom. Pogledavši ga kao da je bolestan, njegova žena je prišla i uhvatila ga za ruku. On je odgurnu, ne skidajući pogled s njih.

Usporivši malo, čekali su da vide šta će se dogoditi, nakon čega su seli i izvadili beleške, fascikle. Ne želi da sedne, rekao je da će stajati. Očajan je. Prestrašeno ih je pogledao kada su ga upitali da li ima taj-i-taj dokument s brojem 157, to je njegov primerak zar ne? Uspeo je da izgovori da je u njegovom sefu u Akademiji za raketnu tehnologiju. Neko vreme nisu ništa govorili. On upita da li ima kakvih problema? Kada su mu rekli da je bolje da im kaže kome ga je pokazivao, noge počеше da mu se tresu i on se uhvati za veliki skupi kamin. Sada je njegova žena plakala, pitajući o čemu se radi, o čemu se radi? Oni rekoše, pa bolje pođite s nama, i on se skrhao i briznuo u plač.

Istražitelj Han, koji je i dalje, naslonjen, sedeo za dugačkim drvenim stolom, pogleda u plafon. Nagnuo se i zapalio cigaretu koju je pobedonosno uzeo iz paklice. Uzeo je mobilni telefon i pozvao lični broj zamenika direktora Devetog biroa.

„Želeli ste brzinu, zameniče.”

„Da li je ekipa za pretres ušla?”

„Da.”

„A osumnjičeni?”

„Na putu ka vili, zameniče.”

„Kada počinje ispitivanje?”

„Ostavićemo ga da se krčka dvadeset četiri časa. Dakle, sutra. Uveče.”

„Istražitelju Han?”

„Da, zameniče?”

„Ukoliko ispitivanje otkrije dokaze o špijunaži, procenite da li biste mogli da ga obrnete.”

„Da, zameniče. Rekao bih da je isuviše slab.”

„Ako ne možete da ga obrnete, slomite ga.”

Profesor Ven Đinghan, inženjer aeronautike, specijalista za raketnu tehnologiju, dobitnik brojnih akademskih priznanja, dugogodišnji član Partije, pouzdani sluga države, čučao je nag, tankih ćosavih nogu, s rukama iza glave, dok mu je penis visio. Bol u njegovim nogama i preponama lagano je rastao tokom prvog sata, nakon čega više nije mogao da ga ignoriše. Sada ga je sasvim obuzeo, sevajući bol zbog kojeg je, stežući vilicu, bio na ivici suza. Pokušavao je da umanjí bol, premeštajući težište s jedne noge na drugu.

„Miran”, reče tiho stražar. Imao je policijsku uniformu. U hladnoj sobi, osvetljenoj jednom duguljastom neonskom sijalicom, nalazili su se samo jedan sto i stolica. Teška, smeđa zavesa prekrivala je prozore.

Poput njih, ćutao je tokom vožnje. Sedeo je na zadnjem sedištu, između njih dvojice.

Skrenuli su sa obilaznice ka Zapadnim brdima. Usporivši, prošli su kroz kapiju od teškog gvožđa, parkiravši se kod vile. Nežno su ga izvukli iz automobila. Kako su mu noge klecale, uhvatili su ga ispod pazuha i preveli preko šljunka. Bilo je kasno, sasvim mračno. Na vedrom nebu video je zvezde. Čovek mora da dođe u Zapadna brda da bi video zvezde. Osetio je miris zemlje i borove smole.

Vila je bila niska, belih zidova, oivičena žbunjem. Progovorio je glasom koji je smatrao uobičajenim.

„Budite uvereni da ću u potpunosti sarađivati”, rekao je.

Nemo su ga, kroz glavni ulaz, uveli u jedan hodnik sa braon pločicama. Čekao ih je jedan stariji proćelavi čovek blagog pogleda. Jedan od dvojice iz kola mu nešto prošaputa. Stariji čovek klimnu glavom i obrati se profesoru.

„Ja sam istražitelj Han”, reče. „Profesore, sada vam moram reći sledeće. Morate smesta priznati. Ako priznate, možete očekivati popustljiv tretman. U suprotnom, bićemo strogi.”

Profesoru, koji se povukao u sebe, činilo se da reči dolaze iz daljine, te da imaju prizvuk parodije. *Zaista to kažu kada vas uhapse?* Zaista.

„Budite uvereni u moju saradnju.” Nehotice je izgovorio ove reči.

Istražitelj mu se ponovo obrati.

„Ostaviću vas neko vreme, razgovaraćemo kasnije.”

Profesor klimnu glavom. Razumem.

Od tada je prošla čitava večnost. Sada je čučao na ovim ledenim pločicama. Titive u njegovim butinama i preponama bile su istegnute i bol se širio ka njegovom stomaku poput mučnine. Tako jednostavan metod!

Vrata se otvoriše. Stražar se okrenu i ustade. Istražitelj. Da li će se situacija sada promeniti? Moguće. Privukavši stolicu uz škripu, istražitelj sede za sto. Obratio mu se.

„Da li ste spremni, profesore?”

Klateći se, Đinghan klimnu glavom.

Istražitelj pokaza rukom stražaru koji je prišao profesoru, uhvatio ga ispod ruku i podigao ga u klečeći položaj. Bujica olakšanja. Profesor, koji je klečao sa šakama na kolenima, počeo da drhti.

„Kako vam je ime?”

„Prezime Ven. Ime Đinghan.”

„Koji je vaš položaj?”

„Ja sam profesor aeronautičkog inženjerstva. Radim u Akademiji za raketnu tehnologiju i u Odeljenju za opšte naoružanje.”

„Da li je tačno da ste, takođe, tehnički savetnik za vojna pitanja Vodeće grupe?”

„Tačno je, da.”

„Na položaju tehničkog savetnika dobijate primerke poverljivih izveštaja koji sadrže detalje napretka u svim vidovima vojnoindustrijskog razvoja. Tačno?”

„Da.”

„Da li posedujete - ih ste posedovali - primerak izveštaja pod nazivom *Preliminarni izveštaj o određenim pitanjima u vezi sa kvarom druge faze noseće rakete DF-41*, pod brojem 157?”

„Da, u mom je posedu.”

„Kome ste pokazali izveštaj br. 157?”

Profesor je duboko uzdahnuo i, još jedanput, red naizgled same izadoše: tanke krhke red.

„Želim da budem jasan u vezi s tim kako je sve ovo počelo. Nije, možda, sve kako izgleda. Mislim da bi trebalo da počnem od početka.”

Istražitelj ponovo klimnu glavom ka stražaru. Sagnuvši se, stražar je iz svetlozelenog ranca, koji se nalazio kraj njegovih nogu, izvadio jedan crni pendrek, dužine trideset pet do četrdeset centimetara, sa omčom na jednom kraju. Ispruživši ruku, stražar je provuče kroz omču i uhvati pendrek. Ustao je i stao iza profesora koji je klečao. Ven Dinghan oseti grubo kraj pendreka pri dnu leđa.

Osećaj koji je usledio podsetio je na snažan šut u kičmu. Međutim, udarac je rastao i strujao njegovim telom, uz kičmu, sve do glave i očiju. Na trenutak se osetio kao da visi u vazduhu, a potom udarac kao da je pao sa visine na pod. Osetivši kako se guši, video je kako mu se šake grče pred očima. Legao je na bok.

Istražitelj mu se ponovo obrati.

„Kome ste pokazali izveštaj br. 157?”

„Nateran. Na to. Nateran.” Imao je osećaj kao da uvrće kožu.

„Kome ste pokazali izveštaj br. 157?”

„Znao. Za to. Huašeng huašeng.”

„Ponovite ime.”

„Li Huašeng huašeng huašeng.”

Ostavili su ga. Grčevi u njegovim udovima prestali su nakon, po njegovoj proceni, četvrt časa. Dopuzao je do čoška i glasno povratio.

Vratili su se.

„Objasnite ukratko, profesore. Zašto ste pokazali dokumenta Huašengu?”

„Naterao me je. Želeo je da ih proda.”

„U redu, kome je nameravao da ih proda?”

Profesor je teško disao. Shvatio je da je ugrizao unutrašnjost svog obraza, zbog čega mu se krv slivala iz usta.

„Detaljno ćemo proći sve, mnogo puta. Sada nam, pak, morate reći najosnovnije. Vrlo je važno. Kome je Li Huašeng nameravao da proda dokumenta?”

Tišina. Nije to svesna namera da pruži otpor, ne, prosto je shvatio da će sve nestati, biti izgubljeno onog trenutka kada bude progovorio.

Stražar, koji je stajao iza njega, nagnuo se i prislonio pendrek, ovoga puta više.

„Ne. Ne. Ne”, rekao je piskavo. Profesorove glasne žice predosećale su šok. Izvio se, odmičući se od pendreka, i podigao jednu ruku poput kakvog školarca koji želi da odgovori

na pitanje.

„Britancima.”

„Britancima? Kome?”

„Imao je kontakte sa Britancima. Poznaje nekog novinara.”

„Koji novinar?”

„Ne znam.”

„Želeo je da da dokument novinaru? Kako bi novinar objavio sadržaj? Na to mislite?”

Profesor je ćutao.

„Morate da odgovorite, profesore. Zaista, morate.”

„Ne želi da objavi.”

„Nego, za šta?”

Profesor se nagnuo, držeći dlanove na podu. Seda kosa pala mu je preko lica. Obamro, nešto je ispljunuo.

„Novinar radi za britansku obaveštajnu službu”, rekao je.

Kratka pauza.

„Recite mi, profesore, kako stupate u kontakt s tim Huašengom?”

„Ima broj telefona.”

„Gde?”

„Pogledajte u mom pisaćem stolu. U mojoj kući. Leva fioka. Zalepljen je za donji deo.”

Peking

Kikireza je, utonulog u san, neposredno pre svanuća probudilo glasno lupanje na tankom aluminijskom okviru od ulaznih vrata. Ustao je i virnuo iz skladišta. Jedna od devojaka, bosa, u dugačkoj majici, dolazila je hodnikom i prošla kroz zavesu od perli. Sklonila je jedan pramen kose iza uha. Sada se čula i vika. Otvarajte. Policija.

Vrativši se nazad u sklonište, navukao je pantalone, cipele i jaknu. Ispraznio je sadržaj svoje korpice kraj kreveta u jednu torbu. *Šenfendženg*, novac. Išćupao je punjač iz telefona. Bio je isključen. Opipao je u džepu svog kaputa oštre obrise noža. Glasovi su postajali glasniji. *Gde su izlazi? Koliko ima ljudi u zgradi?* Policijski glasovi. Devojka - je li to Jin? - odgovarala je zamuckujući. Bio je na samom izlazu u uličicu, kada je iznenada zastao. Vrativši se u skladište - sada su se čuli koraci u hodniku - opipao je ispod madraca, dok nije osetio valjkasti oblik drugog USB-a. Nakon toga je izašao.

Čarteris je govorio odsečno. Nalazili su se na otvorenom, ispred ambasade. Prošlo je osam ujutru i jedva da se nešto videlo pod tamnim nebom. Bez kaputa, stajao je pogrbljen na hladnoći.

„Filipe, operacija je prošla izuzetno. Tvoja uloga je okončana. Prešlo se na narednu fazu.”

„Mislio sam da postoji samo jedna faza, Dejvide. Dostavio je šta je imao i mi smo mu platili. Kraj.”

„Ove stvari se često menjaju.”

„Pobogu, Dejvide, neko se pojavio s drugim drajvom.”

Čarteris trepnu.

„Javio ti se?”

„Da. Javio mi se. Ne iznenađuje što želi da zna šta se događa.”

„Kada?”

„Nedavno. Šta se jebeno događa, Dejvide? Ko su ti ljudi?”

Čarteris ga pogleda, naizgled u dilemi.

„Ne mogu, Filipe. Idi kući.”

„Dakle, sada samo treba da nestanem?”

„Rečeno mi je da postoji plan da te kontaktiraju i prenesu šta će biti tvoj naredni korak.”

„Naredni korak?”

„O tome ćeš s njima razgovarati, Filipe. Ne sa mnom.”

„Ti više nisi uključen u to?”

„O tome takođe ne mogu da razgovaram s tobom, Filipe.”

„Nisi više deo ovoga, zar ne?”

„Postaje mi hladno, Filipe, ući ću unutra. Vрати se u stan i sačekaj da ti se jave.”

Spustivši zastore, policajci su svima u salonu naredili da sednu. Dandan Mami, kuvaru, Jin, ostalima. Vika je utihnula kada im se, sa više autoriteta, obratio jedan stariji čovek, sa cigaretom u ruci.

„Nema nikakvog Lija Huašenga ovde”, reče Dandan Mama.

„Ko živi u sobici pozadi?”

„Ujak. Pomaže nam. Song mu je ime. Song Ping.”

„Gde je?”

Dandan Mama se, očajnički, osvrnu oko sebe.

„Ne znam.”

„Bio je tu sinoć”, reče Jin.

„Je li?”

Drugi policajac u civilu razmaknu zavesu od perli i uđe u salon. Mahao je nekakvom ceduljom.

„Račun za kupovinu mobilnog telefona i pripejd karticu.” Pružio ju je starijem čoveku, pokazujući nešto. „Evo broja.”

Stariji čovek pogleda i klimnu glavom.

„Polazi. Smesta.”

Napustivši ambasadu, Mangan se šetao neko vreme, južno, Đenvajskom avenijom, pored restorana *Ljuta papričica*, ušavši potom u kraj u kojem se nalazila jedna škola i deca sa crvenim maramama i *diznijevim* rančevima. Dvojica staraca sedela su pod jednim platanom, sa kojeg su visili kavezi s pticama pevačicama, čiji su se visoki milozvučni glasovi čuli među granjem. Pevaju iz straha koji osećaju jedna prema drugoj, pomisli Mangan. Njihove pesme su krici straha i agresije. Starci su ćutke sedeli.

Kada se vratio u stan, Harvi je pravio tost u kuhinji, dok je Ting ležala na plavom kauču. Ruku je prebacila preko lica, tobože u rastrojstvu.

„Gospode, šta si joj uradio?”, viknuo je Harvi iz kuhinje.

Mangan je bio zbunjen.

„O čemu pričaš?”

„Ako budem morao da odslušam još jedan razgovor sa Sledbenicima, baciću se kroz prozor, Filipe. Zašto ne možemo da napravimo knjigu o nečem normalnom. O operi. Hrani.”

Mangan nije znao šta da kaže. Harvi je došao s tanjirom tosta i teglom marmelade.

„Ovo je okrutna i neuobičajena kazna, Filipe.” Zagrizao je parče tosta i pogledao Mangana.

„Šta te izjeda?”

„Šta? Ma, ništa.”

„Ovakav je čele nedelje”, reče Ting. „Kako se ono kaže, smrknut.”

Odmahnuvši glavom, Mangan je otišao u kuhinju, ne bi li izbegao Harvijev ispitivački pogled. Seo je za kuhinjski sto, tobože čitajući novine. Čuo je kako Harvi i Ting tiho razgovaraju.

Utom je zazvonio telefon. Čuo je kako Ting izgovara: *Vej?* Nakon toga je prišla kuhinjskim vratima.

„Za tebe je.”

Ustao je i otišao u radnu sobu.

„Filip Mangan.”

„Gospodine Mangan, da li biste bili ljubazni da siđete ispred ulaza, čekam vas. Naš zajednički prijatelj iz ambasade rekao je kako bi pre ili kasnije trebalo da popričamo.” Glas: uzdržan, smiren, engleski sa kineskim prizvukom.

„U redu”, reče Mangan i spusti slušalicu. Ting i Harvi su ga napeto gledali.

Uzevši jaknu, poručio im je pogledom - *izlazim*. Harvi ga iznervirano pogleda.

„Filipe, za ime sveta.”

Međutim, Mangan je već zatvorio vrata biroa za sobom i sišao preskačući po dva stepenika. Ispred zgrade ga je čekao jedan metalik automobil. Motor je bio upaljen, iz auspuha se pušilo na hladnom vazduhu. Utom se spustio prozor na prednjim vratima i ruka u kožnoj rukavici mahnu mu da priđe. Jedan ogromni plavi muškarac izađe sa vozačevog mesta. Nosio je crno odelo s tamnom kravatom.

„Gospodine Mangan? Udite, molim vas.” Imao je neobičan evropski naglasak. Holandski? Danski? Pridržao mu je vrata.

„I, gospodine Mangan, imate li mobilni telefon?” Ispružio je ruku. Mangan mu pruži telefon koji je isključio. Izvadivši bateriju, ubacio je telefon u pretinac.

Na zadnjem sedištu sedeo je drugi čovek u crnom kaputu. Ruke je držao sklopljene u krilu. Imao je kineske crte lica i sedu kosu, sa preciznim razdeljkom. Bilo mu je šezdesetak godina i imao je pomalo punačke obraze, ali bledu negovanu kožu. Povijene oči. Ugladen, podsetio je Mangana na jednog profesora s fakulteta koji je bio proračunato učtiv. Automobil lagano krenu. Čovek tiho progovori; u akcentu su se takmičili Kina i Amerika, u frazama j e pobedila Amerika.

„Gospodine Mangan, hvala vam što ste se susreli sa mnom. Iskreno mi je žao zbog neprilike u kojoj ste se našli.” Blago, sažaljivo je mahnuo rukom. Šake su mu male i manikirane, primeti Mangan.

„Nisam siguran na šta mislite”, reče Mangan. Moj refren, pomisli. Ne, moj epitaf. Filip Mangan, izveštač, špijun. Nije siguran na šta mislite.

„Nadao sam se da vas više neće ometati. Nije trebalo da stigne poziv od našeg sagovornika.”

Sagovornik? Kikirez?

„Bilo kako bilo”, nastavio je, govoreći polako, pažljivo, „nadamo se da je vaše učešće

sada okončano.”

Klimnuo je glavom. Mangan nije odgovorio.

„Stoga”, rekao je, „ostaje da razmotrimo vaš naredni korak. Zar ne bi bilo mudro da na neko vreme napustite Kinu? Predlažemo plaćeno odsustvo u Singapuru dok radite na svojoj knjizi.”

„Da li biste mi, molim vas, rekli ko ste vi? Ko smo to mi?”

„Oprostite.” Čovek ga pokajnički pogleda. „Oprostite. Smatrajte nas predstavnicima vaše vlade, poput valjanih pojedinaca s kojima ste do sada sarađivali.”

„Nemam predstavu o čemu govorite.”

„Naravno. Mislim da ne bi bilo produktivno da nastavimo ovaj razgovor. Možda bismo mogli da se složimo da čovek uvek ima mnogo toga da sazna, a malo prilika za to. Stoga ćemo mi nastaviti vaš valjani dosadašnji rad.”

Mangan oseti kako mu se u grlu skuplja bes prema ovom uglađenom glupavom čoveku i njegovim eufemizmima.

„Zaustavite automobil”, reče. Čovek ga pogleda. Automobil je nastavio.

„Gospodine Mangan, bilo bi poželjno da više ne učestvujete u ovoj stvari. Ono što ste do sada uradili se veoma ceni. Ali potrebna nam je vaša garancija da ćete odsustvovati neko vreme. Singapur sasvim odgovara, rekao bih.”

„Čuo sam vas i prvi put. Sada zaustavite automobil.”

Podigavši glavu, čovek uhvati pogled vozača u retrovizoru i ozbiljno klimnu, kao da mu to predstavlja veliki napor. Automobil se zaustavio. Mangan je izašao, zatvorio vrata i odšetao.

„Gospodine Mangan”, povika vozač, koji je stajao na pločniku. U ruci je držao Manganov mobilni telefon. Mangan mu priđe i uze ga. Vozač ga pogleda sa osmehom i klimnu glavom.

Mangan se vratio taksijem u stan. Prišao je pisaćem stolu i seo. Harvi je još bio tu. Ting je prišla, naslonila se na sto i stavila mu ruku na rame.

„Filipe, molim te, reci nam šta se događa. Koje bio to u kolima?”

„Ništa oko čega bi trebalo da brinete.”

Harvi se naslonio na zid pored prozora. Isplanirali su ovo, pomisli Mangan.

„Filipe, jebeno znaš da to nije tačno”, reče Harvi. „Ako se nešto dešava, moraš da kažeš Ting.”

Mangan odmahnu glavom.

„Nešto u vezi sa knjigom?”, upita Harvi. „Da li imaš problema zbog našeg poslednjeg putovanja? Šta se dešava, Filipe?”

„Ting, mislim da bi trebalo da se vratim u Singapur na neko vreme. Možeš li mi rezervisati kartu za koji dan? Srce si.”

Uzdahnuvši, Harvi se odgurnuo od stola i prešao na kauč. Mangan primeti pogled između njih dvoje.

„Biću odsutan oko nedelju dana.”

„U redu, Filipe.”

„U redu.”

Utom mu je zazvonio telefon.

„Mang Ane.”

Stomak mu se prevrnu. Zvuk saobraćaja, šuštanje i buka, Kikirezovo dahtanje.

„Halo”, reče.

„Slušaš li?”

Mangan hitro ustade i izađe na terasu.

„Da, slušam.”

„Policija. Bezbednjaci. Došli su. Jutros.”

Mangan je iskusio onaj delić sekunde tokom kojeg se formira svest, trenutak zastoja u razumevanju. Prst na vreloj površini, iščekivanje bola. Pauza na vest o nečijoj smrti.

„Policija?”

„Da. Beži. Dođi na autobusku stanicu Džaogungkou. Odmah.”

„Ali rekao si, tvoji nadređeni...”

„Ne to. Ovo je drugačije. Ne znam. Pukli smo. Beži.”

„Čekaj - da li zoveš s mobilnog?”

„Šta? Da.” *Gospode*. Prekinuo je vezu i isključio telefon.

Progutao je knedlu. Pao je u iskušenje da se vrati u kancelariju i sedne za sto, kao da se ništa nije dogodilo, oslanjajući se na zaštitu stranih dopisnika, pravičnost novinara.

Pukli smo.

Pokret.

Vratio se u kancelariju i seo za sto. Iz fioke je izvadio jedan koverat sa nešto novca, dve kreditne kartice koje retko koristi, punjač za mobilni telefon, jednu svesku i hemijski olovku. Ubacio ih je u jedan mali ranac sa motivom nekog ekonomskog samita u Šangaju na kojem je učestvovao. Vizije i nade za XXI vek, gluposti. Proverio je da li kod sebe ima novčanik.

Ting i Harvi su ga gledali. On se okrenu ka njima.

„Ting, nešto se zakomplikovalo. Molim te, idi kući.”

„Konačno”, reče Ting. „Reci nam, Filipe.”

„Jedan moj kontakt, izvor, upao je u nevolju.”

Ting se namršti.

„Koji kontakt?”

„Ne znaš ga. Molim te, idi kući, Ting, i ne vraćaj se u kancelariju dok ti ne budem rekao.”

Mangan vide da joj pogled postade uznemiren.

„Šta si učinio, Filipe?”

Obišao je sto i kleknuo kraj nje.

„Ne znam”, reče.

Ona podiže šaku i prođe prstima kroz njegovu kosu.

„Mogu li da pomognem?”

„Ne. Ne. Idi kući, molim te. Ostani tamo. Za sada.”

Ona se povuče, sa izrazom bola na licu. On skrenu pogled.

„Harv, potrebna mi je velika usluga”, reče.

„Kakva?”

„Potrebno mi je da me odvezeš negde i da me sačekaš.”

„Uzmi jebeni taksi.”

„Važno je.”

„Meni nije.”

„Potrebno mi je ovo.”

„Ako ti je.”

„Samo mi je potreban još jedan par očiju, to je sve.”

Harvi nije odgovorio, posmatrajući ga netremice.

„Harv, ovo je vrlo važno.”

Uzdahnuvši, Harvi uze jaknu i izvadi ključeve iz džepa.

„Ting, idi kući”, reče.

Na ivici suza, sedela je za stolom i zurila preda se. Mangan krenu ka vratima, Harvi za njim. Zastavši, Mangan se okrenuo i vratio do stola. Otvorio je fioku i uzeo pasoš.

„Tako mi je žao.”

Nije ga pogledala.

„Reci mi *zbog čega* ti je žao, Filipe.”

Harvi je izvezao džip iz stambenog kompleksa.

„Dakle, kuda idemo? Ili je i to suviše osetljivo da bi podelio sa mnom?”

„Autobuska stanica Džaogungkou.”

„Zašto idemo tamo?”

„Moram nakratko da se vidim s nekim, da se uverim da su u redu.”

„I želiš da te sačekam.”

„Da, molim te.”

Ting je sedela tako narednih deset minuta u utihnulom stanu. Obuzeo ju je osećaj svršetka, kraja njihovog malog aranžmana. Poverenje je iščezlo, sasvim iznenada. Mangan i ona rade zajedno tri godine, više, postali su ljubavnici - nežni, ležerni, svakako, ali ljubavnici, a sada joj ne uzvraća pogled.

Ustala je i uzela svoju srebrnkastu jaknu. Obukavši se, stavila je kapu sa štitnicima za uši koja je Harviju toliko smešna. Ipak, veoma je topla. Otišla je u kuhinju i izvadila kutiju za

ručak iz frižidera i stavila je u ranac. Vratila se laptopu. Na ekranu se nalazila zamrznuta fotografija jedne žene iz sela u Hejlungđangu. Zidovi behu obloženi novinama, dok se na stolu nalazila činija s pirinčem i tofuom. Bila je usred rečenice, nešto o načinu na koji Učitelj komunicira putem zvezdane ravnice. Ting je bila prisutna kada su to snimili. Harvi je, seća se, okačio ćebad preko prozora, kako ne bi videli spolja. Isključila je laptop i zatvorila ga. Telefon, ključevi. Prišavši vratima, posegnula je za prekidačem ne bi li ugasila svetlo.

Snažno kucanje odjeknulo je stanom.

Potom - tišina. Pa još jednom kucanje.

Stajala je mirno, ispružene ruke ka prekidaču. Kakvo je ovo kucanje? Nije prijateljsko. To nije Filip koji se vraća, nesigurno sleže ramenima, s tračkom smeška na licu, ili Harvi koji će šiznuti, odvesti je nekuda, flertovati s njom. Nisu ni ostali - Amerikanci, Francuzi ili Nemci - svako iz svojih malih novina, časopisa, radio-stanica, sa svojim skromnim identitetom, koji dolaze da leškare, čavrljaju i tiho je ispituju, jer Ting poznaje ljude, zna kuda da ode, koga da pita, kako da obavi papirologiju.

Ponovo se začulo kucanje. Ovoga puta i glas, zvaničan.

„*You ren ma? Kai men*” Ima li koga? Otvarajte.

Dozvolila je da joj ruka sklizne s prekidača. Sada zna kakvo je to kucanje.

Diši, ispravi se. Širok, širok osmeh. Otvorila je vrata.

Vozili su se u tišini; saobraćaj se vukao dok se suton lagano spuštao. Prošlo je skoro čitavih pola sata kada je, sada već po mrklom mraku, Harvi skrenuo na prilaz autobuskoj stanici. Putnici su se tiskali na pločniku. Dva ogromna dvospratna autobusa milela su kroz gužvu. Taksisti, koji su sedeli u svojim kolonama, skrupčani na hladnoći, kupovali su *baozi* sa tezgi osvetljenih svetiljkama na kerozin. Vazduh je vonjao na izduvne gasove i mast. Voda u slivnicima bila je zaleđena, te su ljudi oprezno hodali, stežući svoj prtljag i držeći jedni druge za laktove u tmuni.

Harvi je parkirao džip na trotoaru. „Filipe, mislim da je vreme da mi kažeš šta se događa”, reče.

„Ostani ovde, molim te, Harv.” Mangan je otvorio vrata i izašao. Krenuo je ka glavnom ulazu, tiskajući se kroz svetinu. Osvrnuo se oko sebe. Ništa.

Izvadio je mobilni telefon iz džepa i uključio ga. Jedna poruka. Pritisnuo je dugme za govornu poštu i slušao; Milam, čiji je uobičajeni letargični ton sada zvučao drugačije.

„Hej, File. Slušaj, je li sve u redu? Evo me ispred zgrade i upravo sam video Ting kako izlazi napolje u pratnji dvojice krupnih momaka. Ne deluje nimalo srećno. Pozovi me, u redu? Ne izgleda dobro, Filipe, nimalo. Pozovi me uskoro, okej?”

Uhvatio se za čelo i sklopio oči.

Tiskao se kroz masu ka stanici, gledajući lica, tražeći moćan, uporan hod među senkama i svetlima. Uz škripu menjača, jedan autobus se isparkirao, razbacujući bljuzgavicu okolo.

U trenutku kada se okrenuo nazad ka džipu, neko ga zgrabi za ruku.

„Ovuda, brzo.”

Prošli su pored džipa. Video je Harvija koji ih je posmatrao sa vozačevog mesta. Odmakli su se od autobuske stanice. Gužva se razredila, a ulica postala mračnija. Kikirez naglo skrenu desno, ka jednom video-klubu. Iz zvučnika iznad vrata treštala je muzika iz nekog filma, dok su izloge krasili šareni plakati. Kraj prodavnice se nalazila jedna veoma uzana, veoma mračna uličica. Mangan se osvrnu tražeći džip koji se približavao. Harvi je zašao u ulicu, prateći ih. Kikirez ga je vukao dublje u sokak, šlepu uličicu, taman toliko široku da mogu da prođu. Zašto... ali Kikirez ga sada uhvati za kragu kaputa i ugura ga u jedan ulaz.

„Penji se”, reče.

Mangan krenu mračnim stepenicama koje su vonjale na mokraću. Ugazio je u nešto mekano, i ustuknuo. Kikirez ga gurnu otpozadi. Izašao je na ravan krov iznad video-kluba, prepun flaša i kutija od stiropora. Na jednom kraju nalazio se metalni prolaz u narednu zgradu, i dalje. Kikirez čučnu i pokaza Manganu da učini isto. Mangan je primetio da teško diše i da je napet.

„Šta su ti rekli?”, upita Kikirez.

„Ništa. Rekli su mi da prekinem. Više nisam u ovome.”

Kikirez pljunu.

„Prekršio si naš dogovor.”

„Ja...”

„Jebeno ćeš im reći, Mang Ane. Hoću svoj novac i papire. To mi je obećano. Zar ne?”

„Jeste”, reče Mangan.

„Sve je otišlo do đavola.”

Teško je disao. Lice mu je bilo vlažno, osvetljeno sjajem ulične rasvete.

„Slušaj, šta se dogodilo jutros?”

„Kako to misliš - šta se dogodilo? Došla je Državna bezbednost da me traži. Po imenu. To se jebeno dogodilo.”

„Ali kako...”

„Ne znam kako.” Besno je šaputao. „Ali ako traže mene, traže i tebe, Mang Ane. Stoga, pozovimo našeg gazdu i ljubazno mu recimo da, osim što me je zajebao, sada imamo i Državnu bezbednost za petama.”

„Mislim da su u mojoj kancelariji”, reče Mangan.

Kikirez ga pogleda, otvorenih usta. Pokazao je na mobilni telefon koji je Mangan držao u šaci.

„Pozovi ih, smesta.”

„Neću ih pozvati, pogotovo ne preko mobilnog.”

Kikirez se nagnu, kao da će viknuti; Mangan vide njegove beonjače i napregnutu vilicu.

„Pozovi ih!”

Mangan odmahnu glavom. Sa ulice se začu krik, dva sprata ispod njih.

„Mang Ane!”, viknu Kikirez, kome se lice zgrčilo od besa. „Imamo nekoliko minuta ovde. *Minutal* Shvataš li, jebote? Bio sam u zatvoru i nemam nameru da se vraćam. Učini nešto.”

Međutim, Mangan je puzio kroz smeće ka ivici krova. Pogledao je dole, trepćući u tmini. Tri crna automobila skrenula su u ulicu. Dva su bila malo udaljena od video-kluba, blokirajući saobraćaj. Treći se nalazio na trotoaru preko puta, upaljenog motora. Kraj njega je stajao čovek. U ruci je držao neki elektronski uređaj koji je proučavao. Ekran uređaja mu je osvetljavao lice. Iz druga dva automobila ka njemu krenuše još četvorica. Jedan od njih držao je ruku u džepu od jakne. Svi su bili u civilu, u farmerkama i patikama. Nekoliko prolaznika se skupilo da pogleda šta se dešava, izvijajući vratove na zaleđenom pločniku ispod uličnih svetiljki, dok im se dah pušio na hladnoći.

Čovek sa uređajem podiže ruku, kao da signalizira *pripravnost*.

Kikirez je sada bio kraj Manganovog ramena, gledajući dole, i Mangan oseti kako se trese od straha. Potom je nestao, puzeći kroz smeće i komade prljavog leda ka metalnom prolazu sa druge strane krova. Mangan ponovo brzo pogleda dole. Čovek sa uređajem obazrivo je pokazivao ka video-klubu. Drugi potrča ka njemu, držeći voki-toki.

Mangan pogleda niz ulicu ka džipu. Harvi je stajao kraj vozila s rukama na kukovima, gledajući ka njemu. Druga dvojica su sada trčala ka videoklubu, dok je čovek sa uređajem govorio pomoću radio-veze. Okrenuvši se, Mangan potrča, pognut, ka Kikirezu.

Prolaz je činila krhka struktura od aluminijumskih šipki. Kikirez je već puzao po njemu. Prolaz se gibao pod njegovim koracima. Mangan je četvoronoške prešao nekih pet metara do susednog krova, osećajući hladne metalne šipke pod rukama.

Zvuk sirene.

Mangan potrča u zgradu. Policajci u kratkim sivim uniformama i fantomkama ispod krutih kapa zatvorili su ulicu; hitro su se kretali pod uličnom rasvetom. Grupa ljudi skupila se ispred video-kluba. Osmorica-devetorica momaka - naizgled radnika u video-klubu, u majicama, sa šiljatim frizurama - klečali su na ulici s rukama iza leđa. Čovek sa uređajem stajao je pored, s rukama na kukovima, čekajući nešto.

Mangan je utom spazio Harvija. Udaljavajući se od džipa, prilazio je video-klubu i policajcima. Jedan policajac krenu ka njemu. Harvi je držao nešto u šaci. Bila je to njegova plava novinarska legitimacija. Ugledavši ga, jedan od policajaca u civilu potrča ka njemu. Druga dvojica krenuše za njim. Policajac u civilu odgurnu uniformisane i zgrabi legitimaciju. Druga dvojica stadoše iza Harvija. Policajac u civilu mahao je legitimacijom pred Harvijevim nosom, vičući nešto. Harvi pomirljivo podiže ruke. Policajac u civilu ponovo počeo da viče. Sada i Harvi nešto uzviknu i Mangan vide kako se okreće i pokušava da prođe između dvojice koji stajahu iza njega. Policajac u civilu skinu nešto sa kaiša. Kišobran? Ne, pendrek, koji se stiskom na dugme izdužio tri-četiri puta. Mangan je video veći deo pendreka u njegovim rukama i gadnom malom teškom kuglom na drugom kraju. Čovek snažno udari njime Harvija po ramenu. Izvrnuvši se na stranu, Harvi podiže ruku ka policajcu u Civilu koji ga udari po zglobu. Pognuvši se, Harvi zavuče zglob pod drugu ruku. Policajac u civilu je stajao i gledao. Sada i drugi krenuše na njega, ali krupni Harvi snažno gurnu jednog u grudi. Mangan se pridiže; vrisak mu se skupljao u grlu. Međutim, Kikirez ga ogromnom šakom uhvati za ruku i povuče dole.

„Da se nisi usudio, jebote”, prosikta.

Manganu preostade da nemo posmatra iz daljine.

Harvi, pognute glave, očito pod bolovima, potrča ka džipu. Policajci u civilu lagano potrčase ka njemu, ali potom usporiše, kao da žele da vide kako će se sve završiti. Utom se začu zavijanje sirene i tutnjava motora. Jedan crni automobil hitro zađe u ulicu. Vozač, očito iskusan, skrenu ka Harviju koji je prolazio pored. Krilo zakači Harvijev kuk i on polete uvis. Sila je bila tolika da se umalo preturio preko glave. Pao je na glavu i rame, i prevrnuvši se na bok, ostao da leži, nepomičan. Noga mu je bila slomljena, možda i karlica, noge iskrivljene.

Nakon što se automobil zaustavio, policajac u civilu reče nešto pomoću radio-veze. Neko pregleda novinarsku legitimaciju i mahnun, *ne*.

Kikirez ga je odvlačio nazad ka prolazu. Mangan oseti kako mu nervi u telu bruje kroz kičmu, šake, glavu.

Išli su dalje prolazom, ka trećem krovu, nedaleko od video-kluba. Na kraju prolaza nalazio se jedan zdepasti toranj sa telefonskim predajnicima. Neke merdevine behu prikovane za zid. Kikirez prvi krenu da se spušta. Zglobovi su mu se beleli dok je silazio ka ulici. Neumoljivo, nezgrapno, Kikirez je trčao u hladnoj noći, Mangan za njim.

Datum. Referentni broj.

FM CX PEKING

ZALONDON

ZAP/64815

DOSIJE REF C/FE

DOSIJE REF TCI/29611

DOSIJE REF R/84459

DOSIJE REF SB/3897

VB POVERLJIVO

HITNO HITNO

/IZVEŠTAJ

1/ Operacija KAMENI KRUG je ugrožena. PEK 72 je primećen u stanu ZAPINJAČA. Razvoj situacije u toku.

2/ Ataše za štampu Ambasade dobio je poziv od dopisnika *Los Angeles tajmsa*, Spensera MILAMA, državljanina SAD, koji je tražio komentar o hapšenju DŽAO Ting. DŽAO radi kao pomoćnica ZAPINJAČA. Ataše za štampu odgovorio je da nema nikakve informacije.

3/ Lokacija ZAPINJAČA i GENIJA, u 11.00 ZULU, nepoznata.

4/ Status KRATERA nepoznat.

/KRAJ

SIS, Voksal kros, London

Nalazili su se u Jejtsovoj kancelariji, u koju je, shvatila je Patersonova, prvi put pozvana. Na stolu se nalazila jedna kitnjasta lampa, na zidovima - fotografije. Jejts se rukuje s nekim premijerom, gledajući u objektiv; Jejts na nekom udaljenom mestu, u safari-jakni; reka, tropsko drveće. Sada je stajao iza stola, oslanjajući se na stolicu. Hopkova je sedela, prekrštenih nogu i ruku. Jejts je govorio.

„Tehnički gledano, Val, ovo više nije tvoja odgovornost. Stoga bismo, možda, mogli da ublažimo taj ozlojeđeni ton.”

Hopkova zabaci glavu u stranu i osmehnu se.

„Roli, Filip Mangan radi za nas. Ili je, barem, radio.”

„Kao što si i sama istakla, centar operativnog vodstva je sada izmešten.”

Šta?, pomisli Patersonova. Ustala je.

„Koji centar?”, upita. „Onaj koji se vozika Pekingom u proklesoj srebrnoj limuzini i drži sastanke s agentima? Taj? Ili onaj koji deli USB uređaje?”

Jejts začkilji ka njoj, vrteći jezikom u ustima.

„Šta se nalazi na tom drajvu?”, upita ona.

Jejts je sačekao trenutak.

„Situacija će biti stavljena pod kontrolu. Mislim da bi sada trebalo da okončamo sastanak.”

„Hoće li? Hoće li biti pod kontrolom?”, upita tiho Hopkova. „Roli, ovo je krah.”

Hopkova ustade i išeta iz prostorije. Patersonova, koja krenu za njom, oseti Jejtsov pogled na sebi. U hodniku se Patersonova, u kojoj je ključalo, okrenu ka Hopkovoju. Hopkova samo odmahnu glavom.

Veliki dvospratni autobus u kojem je grejanje bilo do kraja pojačano odvezao ih je, nakon dvosatne vožnje po ledenoj kiši, u Tjendin, udaljen stotinak kilometara. Kikirez ga je zaustavio i, na Manganovo zaprepaštenje, vozač je otvorio vrata uz pisak. Nakon što je Mangan platio šoferu, popeli su se na sprat i seli sasvim pozadi. Mangan se sagnuo, dok su policijska vozila prolazila u pravcu Džaogungkoua. Na auto-putu Kikirez mu je pružio jednu cigaretu, nakon čega su sedeli u tišini i pušili. Činilo se da Kikirez pokušava da se smiri i sabere.

„Dakle, Mang Ane”, reče Kikirez, veoma tiho. „Naginjem ka tome da se odvojim od tebe.”

„Ne znam šta da ti kažem.”

„Pa, bolje bi bilo da uskoro nešto smišliš.”

„Moramo da napustimo Kinu.”

Mangan uzdahnu.

„Moram da pozovem nekoga.”

„U Pekingu?”

„Ne, u Londonu.”

Kikirez podiže obrve i zagleda se u Mangana. Skinuo je kaput i ostao samo u majici. Mangan je video njegovo čvrsto kabasto telo, koje se osećalo na cigarete, znoj i stres.

„Šta ćeš im kazati?”, reče Kikirez.

„Ne znam, moraju da se nađu s nama, da nas izvuku.”

Kikirez se promeškoltio na sedištu.

„I nije ti neki plan”, reče. Potom, nakon kratke pauze, upita: „Ima li šanse?”

Uzdahnuvši, Mangan zavrte glavom, ne odgovorivši.

„Znaš, streljaće me”, reče Kikirez. „Tebe neće, jer si stranac, smisliće nešto.”

Kikirez se okrenu ka prozoru prošaranom kišnim kapima.

„Ali mene će streljati.”

Izašli su kod železničke stanice u zapadnom delu Tjendina. Kikirez je ostao napolju, drhteći u senci. Dok je Mangan odlazio, Kikirez upita: „Vratićeš se, zar ne?”

Ponovo kamere, naravno. Ne može se ništa. U predvorju stanice čuo se prigušen žamor. Nešto putnika stajalo je i gledalo u ekrane. Mangan je otišao do jednog reda govornica. Na samom kraju nalazio se natpis: *Međunarodni pozivi*. Prišavši, provukao je kreditnu karticu i okrenuo broj.

Patersonova je trčala niz hodnik. Na jednoj vezi stigao je poziv za „Rejčel Dejvis” koji su operateri prosledili odeljenju P.

Prohujala je kraj Drinkvotera, koji je izlazio iz lifta. Rekao je nešto o konjičkoj trci sagovorniku koji se nasmejao.

Dojurila je u salu za operacije. Tehničar je već bio tu.

„Spremna?”, upita.

Ona klimnu glavom, pokušavajući da umiri disanje.

„Poveži ih.” On lupnu po ekranu.

Ona se nagnu ka mikrofону.

„Halo?” Nekakav zvuk, zvonjava, najave? Aerodrom, stanica?

„Rejčel Dejvis?”

„Rejčel Dejvis na vezi.” Setio se tog odsečnog, neprijatnog tona, tamnih očiju. Vadio je svesku iz džepa.

„Gde si?”, upita ona.

„Napustili smo Peking. Moramo da znamo šta da uradimo.” Stavio je šaku preko slušalice.

„Kažeš mi. Koliko vas je?”

„Dvojica. Ja i... naš prijatelj.”

Usledila je kratka pauza, dok se naizgled premišljala oko nečega.

„U redu. Slušaj vrlo pažljivo. I reci mi da li si razumeo. Idite u grad Fudžou, u provinciji Fuđen. Razumeš?”

„Fudžou, da.”

„Potom u gradić Sjao, na obali.”

„Sjao, da.”

„Potražite restoran *Zlatna kraba*, nizvodno od grada.”

„Da.”

„Iza njega se nalazi jedan nasip. Budite tamo u dva i četrdeset, sutra uveče. Ili naredne noći.”

„Dva i četrdeset.”

„Lozinka je...”

Osetio je šaku koja ga je snažno uhvatila za rame. Okrenuo se. Kikirez, oštrog, spuštenog pogleda. „Idemo. Smesta.”

„Sačekaj.” Otrgao se od Kikireza.

„Razumeš li?”, čulo se s druge strane žice.

„Ne, sačekaj, ponovi.” Odgurnuo je Kikireza, koji prosikta.

„Lozinka je *šičang*, pijaca. Odgovor će biti *talas*.” Mahnito je zapisivao. „Razumeš li?”

„Da. Ali oni su...” Utom se veza prekinu.

Patersonova se uhvati za glavu. Sto trideset tri sekunde na otvorenoj vezi. Tehničar je sažaljivo pogleda.

„Dešava se i najboljima”, reče.

Ona ga užasnuto pogleda.

„Šta se, jebote, događa najboljima?”

„Ja... Nisam želeo da vas uvredim...”

Međutim, ona ustade i krenu ka odeljenju P, pitajući se da li će njena karijera biti najkraća u istoriji Službe. ŠUBLER je bila ideja Hopkove, videla je u dosijeu. Započeta pre nekoliko godina, redovno održavana. Korisna mogućnost, koja, govorio joj je dosije gromoglasno, zahteva dozvolu s najvišeg nivoa zbog „izrazito osetljive prirode operativnih modaliteta”. Birokratski izrazi, svesna je Patersonova, za veliku verovatnoću izbijanja haosa i međunarodnog incidenta. A što se ovlašćenja tiče, Patersonova ga je nekako zanemarila.

Hoće li upaliti?

Mangan je spustio slušalicu. Kikirez je zario prste u Manganovu jaknu. Pogledavši nalevo, ka predvorju, Mangan nije video ništa neuobičajeno, te se okrenu ka Kikirezu.

„Ispred su”, reče Kikirez. Dok je govorio, na drugom kraju predvorja otvoriše se velika srebrnkasta vrata i u stanicu uđoše četvorica policajaca sa dvojicom u civilu. Brzo su se kretali, osvrćući se okolo. Desno od govornica, na nekih pet metara, nalazila su se klizna vrata sa crvenim natpisom „Zabranjen ulaz”, u čijem je središtu bio prozor sa žičanim staklom. Kikirez je i dalje držao Mangana za jaknu.

„Kreni polako”, reče.

Podošu ka vratima. Kada su prošli, Kikirez potrča, a Mangan odmah za njim. Hodnik i teretni lift. Kikirez pritisnu dugme palcem. Mangan pogleda iza sebe. Kroz staklo na vratima video je policajce koji su prolazili pored govornica. Lift se zaustavio uz piskav zvuk. Čekali su da se otvore vrata. Ništa. Još policajaca, bliže staklu. Kikirez besno podiže ruke. Vrata ostadoše zatvorena. Mangan odgurnu Kikireza u stranu i uhvati nešto nalik na kvaku, u udubljenju metalnih vrata. Povukao ju je i vrata se, uz škripu, otvoriše. Vrata na ručni pogon.

Kikirez ulete u lift. Mangan zalupi vrata za sobom. Lift je vonjao na smeće. Tabla je nudila izbor od šest spratova.

„Kuda? Gore? Dole?”

„Dole”, reče Kikirez. Lift cimnu nadole. Kikirez se naslonio, vrteći glavom.

Lift se zaustavio dva sprata niže. Zamračen prolaz, sa cevima duž smeđih zidova. I dužinom celog prolaza crvenom farbom ispisani anarhistički grafiti, uokvireno A jedno za drugim.

Krenuli su hodnikom ka duplim vratima. Kikirez ih otvori. Mangan. vide kofu i četku, te omanjeg starca koji je sedeo na izvrnutoj gajbici, držeći metalnu kutiju sa ručkom. Sa štapićima u ustima, zblanuto ih pogleda. Ne mogavši da se zaustavi, Kikirez obori starca i gajbicu; kutija sa ručkom pade na pod i pirinač, crni luk, nekakva masna svinjetina prosuše se po zemlji. Ustavši hitro, Kikirez uhvati starca za revere i podiže ga, vičući.

„Kako da izađemo odavde?”

„Št...” Prestrašen, starac kleknu, štiteći se od Kikirezove šake. Kikirez ponovo viknu.

„Kako da izađemo odavde?”

Starac pokaza ka teretnom liftu, odakle su došli. Kikirez ga prodrma.

„Ne tuda. Ima li drugog puta.”

Starac je teško disao. Pokazao je u suprotnom smeru.

„Imate stepenište.”

„Pokaži nam.” Podigao ga je na noge. „Smesta.”

Čovek krenu nesigurno. Kikirez stavi svoju mesnatu šaku na njegova leđa, gurajući ga napred. Starac je gundao, uplašenog pogleda.

„Gospode bože. Kreči, imbecilu.”

Starac lagano krenu napred. Zašli su za jedan ćošak, pa za drugi. Svetio je bilo prigušeno. Crveni anarhistički znakovi krvarili su po zidovima. Ubrzo se nađoše pred dvostrukim vratima s polugom.

„Eto”, reče starac.

„Staje s druge strane?”, upita Kikirez.

„Stepenice”, reče starac.

Kikirez ga uhvati za kragnu i gurnu uza zid.

„Kuda vode?”

„Gore”, reče starac, gušeći se pod Kikirezovim stiskom. „Tamo su kante za smeće i dok za utovar.”

Kikirez ga oslobodi i on skliznu na pod. Kikirez mu pripreti prstom.

„Ne govori nikom da si nas video. U suprotnom, vratiću se i srediću te.”

Starac ga je nemo gledao, na ivici suza. Kikirez mu je potom zadao divljački udarac u grudi od kojeg se starac, zacvilevši, šćućurio. Gurnuvši polugu na vratima, Mangan najednom oseti miris noći. Potrčali su uz stepenice; Mangan virnu iza ugla. Jak pljusak. Dok za utovar bio je prazan. Videše jedan kamion, nikoga u kabini.

„Rekli su da moramo da stignemo u Fudžou.”

„Zašto?”

„Mislim da će nas neko sačekati.”

„Fudžou”, reče Kikirez.

Uzdahnuvši, Mangan pohita ka kapiji i izađe na ulicu. S druge strane stanice čulo se zavijanje sirene. Utom videše taksiste koji su čekali svoj red.

„Koliko imamo novca?”, upita Kikirez.

Imali su ukupno tri i po hiljade juana.

„Kamioni”, reče Kikirez.

Mangan pozva taksi.

„Ja sam strani novinar”, rekao je vozaču zbrzano. „Želim da intervjuišem vozače kamiona. O ceni goriva. Možete li nas odvesti negde gde ima puno kamiondžija? Na kakvo stajalište kamiona, možda?”

Namrštivši se, vozač je razmislio i pokrenuo automobil. Mangan je sedeo nisko, naslonivši glavu na sedišta. Umor mu se sakupio u udovima, gorčina u stomaku i grudima, želja da ne učini ništa, da ne ide dalje.

Uz to, u nekom trenutku će morati da razmisli o Ting i Harviju. Još uvek nije mislio o njima, ali ono što zna skuplja se na obodu njegovog mozga poput vode na kakvoj krhkoj brani, bujice krivice i očaja koje samo što nisu provalile. Ipak, još uvek ne može da razmišlja o njima, jer bi ga to onespobilo. Razmišljaće kasnije.

Pomislio je da bi mogao da se naljuti na Kikireza. *Zašto si me uvukao u ovo?* Ali njegovo saučesništvo i to uzbuđenje - *agent! a doe!* - činilo je taj nagon glupim i nepoštenim. Pogledao je Kikireza, koji je s pažnjom gledao kroz prozor, magleći staklo.

„Ni kan shenme?” upita. Šta vidiš?

„Wode shenghuo.” Svoj život.

Kroz neonsku izmaglicu gledao je kako se nižu ulice Tjendina.

Tjendin

Stajalište kamiona nalazilo se na južnom obodu grada; asfalt se krunio u mrazom prekriveno blato, nekakav restoran - *Mjen vang, Kralj knedli* - u niskoj sklepanoj stračari, iz čijih se odvoda na krovu dimilo. Desetak kamiona bilo je parkirano kraj auto-puta. Prvi vozač kojem je Kikirez pokušao da se obrati nije želeo da otvori vrata kabine. Drugi je išao u pogrešnom pravcu.

Kikirez je sada stao na branik jednog belog šlepera s kojeg se slivala voda, priljubivši svežanj novčanica na staklo. To je privuklo šoferovu pažnju. Kikirez se pope u kabinu koja je vonjala na duvanski dim i prljavu ćebad. Vozač je bio mršav muškarac od tridesetak godina, u isflekanoj svetloplavom džemperu, poduže kose koja mu je padala preko uzanog koščatog lica i sitnih očiju. Žvakao je čačalicu.

„Kuda idete?“, upita Koščati, gledajući u novac.

„Na jug“, reče Kikirez.

„Gde na jug?“

„Koliko god južno ideš.“

Čovek osmotri Kikireza, gledajući njegova široka ramena. Izvadio je čačalicu i cokuo.

„Idem u Tajdžou“, reče Koščati. „Kamion je prazan, brzo ćemo stići.“ Tajdžou. Više od pola puta.

„Treba da znaš nešto“, reče Kikirez.

Čovek skrenu pogled, gledajući kroz retrovizor u tminu.

„To više košta“, reče.

„Dvojica smo. Ovaj drugi ne govori. A nećeš ni ti.“

Koščati se iskezi.

„Od koga bežite, da znadem gde da ne stanem.“

„Od lokalaca. Ne brini.“

Usledio je trenutak tišine, dok je Koščati razmatrao ponudu.

„Koliko?“ reče Kikirez.

„Hiljadu.“

Kikirez prebroja novčanice.

„Po osobi.“

Kikirez mahnu Manganu koji je stajao u senci. Podignute kragne, Mangan potrča ka kabini i uđe. Koščati pokaza čačalicom na Manganovu belu kožu i riđu kosu.

„Taj je stranac.”

„Imaš oštro oko”, reče Kikirez.

„To mi se ništa ne sviđa”, reče Koščati.

Kikirez se nadvi nad njim.

„Uzeo si novac, sada vozi jebeni kamion.”

Preračunavajući se, Koščati progundā nešto i upali motor. Kikirez pokaza Manganu prostor iza sedišta, gde se nalazio nekakav prljavi dušek obložen pur-penom. Mangan se progura pored Kikireza i ispruži se na dušek. Kikirez je seo pored Koščatog i zapalio cigaretu, dok je kamion ubrzavao na auto-putu.

Išli su južno, prateći obalu, predelom kineskog privrednog vaskrsnuća. Kikirez nije znao. Blistavi gradovi, kilometri i kilometri fabrika, skladišta, betonski i neonski neboderi; prelepe devojke na bilbordima, zanosnih oblina, koje pozivaju, mame. Na auto-putu blesak vozila koja su prolazila kraj njih. Povremeno bi u poljima video osvetljene dizalice na naftnim bušotinama, čiji su se kraci dizali i spuštali u noći.

Kada su ga odveli u logor, za sobom je ostavio tmurnu zemlju sa niskim zgradama od cigle, sive gradove koji su se ulivali u sela, železnicu koja je obilazila uspavane fabrike, stigavši preko utihnutih smaragdnh polja u dvorište sa crvenom petokrakom iznad kapije, planinom uglja, petlom. A sada ovo.

Oko pet, Koščati je progovorio.

„Moram da stanem da malo odspavam.”

Kikirez primeti drugačiji ton u njegovom glasu.

Koščati reče: „Stajem.”

Jedno odurno odmaralište, nedaleko od Lajvua, nalik na kakvo betonsko postrojenje sa smrdljivim toaletom. Kamion je usporio, skoro se zaustavivši. Međutim, Mangan ih je, klečeći, prvi ugledao preko sedišta; na izvesnoj udaljenosti, baterijske lampe su svetlele čitavom dužinom jednog autobusa, dok su plave uniforme budile putnike, a vozač razgovarao sa pozornicima. Mangan se nagnu i osmotri. Policajci u civilu su stajali i pušili. Druga grupa uniformisanih policajaca stajala je kraj puta i čekala.

„Kako, jebote”, reče Kikirez.

„Nastavi”, reče Mangan.

„Stajem”, reče Koščati.

„Ne, ne staješ”, reče Kikirez.

„Vas traže. Stajem.”

Deo noža sada je svetlucao ispod lampi sa natrijumovim sijalicama, lebdeći tik pored oka Koščatog.

„Vozi”, reče tiho Kikirez.

Opsovavši, vozač stisnu gas; kamion ubrza i uključi se na auto-put. Nakon nekoliko trenutaka, reče: „Uzmite svoj novac.”

Mangan utonu u dušek. Nakon desetak kilometara, još jedna grupa policajaca, još jedan autobus kraj puta. Ovoga puta izvadili su prtljag koji je jedan policijski pas njuškao.

„Uskoro ćemo naići na blokade na putu”, reče Mangan.

„Znaju da smo ovde”, reče Kikirez.

„Da, znaju da ste ovde”, reče Koščati. „Slušaj, neću nikome ništa reći, samo izađite.”

„Umukni”, reče Kikirez.

Trepnuvši, Mangan se naglo podiže.

„Imaš li mobilni telefon?”

Kikirez odsutno klimnu glavom.

„Je li uključen?”

„Da.”

„Gospode.”

Zaustavili su se nakon jednog kilometra; Kikirez je držao nož kraj lica Koščatog. Mangan izađe iz kabine. Hladni noćni vazduh ga ošinu. Nalazio se u zaustavnoj traci. Malo dalje video je jednu petlju, sporedne puteve koji su se odvajali od auto-puta. Potrčao je i skrenuo kod rampe za isključivanje. Proređeniji saobraćaj na sporednim putevima. Nekakva benzinska stanica.

Zadihan, potrčao je prema dvorištu pumpe. Neki čovek udaljavao se od svog plavog kamioneta sa otvorenom platformom. Išao je da plati.

Odlučno hodaj, manje je upadljivo.

Izašavši na svetlo, krenuo je ka kamionetu, punom merdevina, čaršava, kofa sa farbom. Moler, dakle, koji rano kreće na posao. Prolazeći pored kamiona, izvadio je telefon - i dalje uključen, baterija će izdržati još tri, četiri sata - i ubacio ga među molerovu opremu. Odmakavši se od kamiona, napravio je širok luk ne bi li ponovo zašao u senku, nakon čega je potrčao ka izlaznoj rami i auto-putu. Nakon nekoliko kilometara prošli su još jednu kolonu od tri policijska vozila, koja su, sa upaljenim sirenama, išla u suprotnom pravcu.

Nakon toga, ništa.

Ipak, to nije bilo dovoljno za Koščatog. Nekih sat vremena kasnije, Mangan je ležao na dušek, budan, kada je osetio da kamion usporava. Pridigao se. Kikirez je dremao na sedištu, držeći nož u krilu. Mangan u retrovizoru ugleda vozačevo lice; grizao je usnu. Kamion je usporavao. Nalazili su se na obodu neke varoši; sumorna zora, gust saobraćaj i novosagrađene zgrade od belih pločica koje su se izdizale iz polja.

„Šta radiš?”, upita Mangan.

Probudivši se, Kikirez se uspravi.

Košcati je ćutao. Zaustavio je kamion. Posegnuvši za kvakom, odškrinuo je vrata.

„Čekaj”, reče Mangan. Ščepavši Koščatog za kragu, Kikirez ga uvuče u kabinu. U levoj šaci držao je nož, izvučene oštrice.

„Kuda si pošao?”

„Molim vas, samo želim da odem odavde. Vi nastavite. Ništa neću reći.” Izgledao je potišteno, klonulo.

„To sad nije moguće”, reče Kikirez.

„Ali moraćete da me pustite u nekom trenutku”, reče.
Kikirez je ćutao. Mangan je osetio da ne zna šta mu je činiti.
„Moram da stanem. Čitave noći vozim. Moram da jedem, da pišam”, reče Koščati.
Kikirez se nagnu, stežući mu kragnu.
„Odvešćeš nas u Fudžou.”
Koščati je bio zblanut.
„Ne idem u Fudžou.”
„Donećemo ti nešto hrane. Možeš malo da odspavaš. Potom ćeš nas odvesti u Fudžou.
Dodatno ćemo ti platiti.”
„Nisi tako rekao.”
„Sada tako kažem.”
Nakon što je pokušao da se otrgne od Kikireza, Koščati se umiri.
„U redu”, reče.
Kikirez razmisli.
„Idem po hranu. Ne mrdaj.”
Koščati klimnu glavom. Kikirez pruži nož Manganu, koji odmahnu glavom. Kikirez ga ugura u njegovu šaku.
„Ako se pomeri, iseci ga.” Mangan oseti težinu noža. Kleknuo je iza vozača. Kikirez je otvorio suvozačeva vrata i sišao.
„Vraćam se za minut”, reče.
Vrata se zalupiše. Koščati je sedeo mirno, Mangan iza njega.
„Samo se ne pomeraj, u redu?”, reče Mangan.
Međutim, Koščati je desnom šakom opipavao nešto u prostoru između sedišta i vrata.
„Nemoj”, reče Mangan. Ipak, začu se nekakva škripa i Koščati pronađe ono što je tražio. Potom se hitro okrenuo, držeći predmet u ruci. Mangan ustuknu. Poluga za gume. Iako je žustro zamahnuo, Koščati okrznu polugom krov kabine. Udario je Mangana po ramenu, u mišić; tup bol. Koščati se izvio, spremajući se za naredni udarac. Mangan žestoko zamahnu nožem i okrznu nešto vrhom oštrice, nije siguran šta. Koščati je seo, opsovao i prineo šaku ustima. Nož mu je posekao obraz i usnu. Krv mu se već slivala niz bradu na sedišta. Kratko je uzdahnuo i uz urlik nagnuo preko sedišta, stežući obema šakama polugu. Obrušio se na Mangana. Gvozdena poluga ošinu Mangana u glavu. Mangan oseti kao da je vrelo gvožđe napravilo brazdu na njegovoj glavi i potom težinu čoveka koji se obrušavao na njega. Desnom šakom je podigao nož ka čoveku koji je navalio na njega. Odbivši se o nešto tvrdo, sečivo po inerciji skliznu dalje. Pognuvši se, Koščati ispusti polugu za gume i dočeka se obema šakama na dušek iznad Mangana koji pogleda u njegove grudi. Drška noža štrčala je kroz plavi džemper u predelu solarnog pleksusa; od oštrice ni traga. Pridigavši se, Koščati je kleknuo, pogledao dršku i, pridržavši se jednom rukom, seo na pod.
„Sranje”, reče.
Naslonivši se na vrata kabine, pogledao je Mangana. Usta mu behu umrljana krvlju.

„Šta da radim?” upita.
Mangan proguta, ćuteći.
Koščati ponovo spusti pogled. Oprezno je dodirnuo dršku noža.
„Nema krvi”, reče.
Ne pomerajući se, Mangan zari prste u dušek. Usledio je trenutak tišine.
„Moraćeš po doktora”, reče Koščati. „Možeš ga pronaći.”
Lice mu je sada bilo u senci. Mangan je čuo njegovo ubrzano, plitko disanje.
„Mislim da je nešto unutra”, reče. Slabašno je mahnulo šakom. Pokušao je da se pridigne s poda kabine, cokući.
„Počinje da boli”, reče.
Ponovo je seo na pod; lice mu je sada bilo na svetlu. Mangan primeti da je postao sasvim bled; koža mu se sjajila. Podigao je ruku ka Manganu, i pustio je da padne.
„Pomozi mi”, prošaputa.
Opet tišina i njegovo ubrzano disanje.
„Hoću svog klinca”, reče. „Mog dečaćića.”
Međutim, oči mu izgubiše dubinu i postadoše staklaste. Mangan je viđao taj samrtnički pogled ranije, kod jednog obolelog od side koji je ležao na nekakvoj prljavoj klupi u jednoj klinici u unutrašnjosti, kod devoјčice koju je izvukao iz ruševina nakon zemljotresa.
Koščati se sruči na bok. Prošlo je, Manganu se učinilo, nekoliko minuta. Koščati reče, ravnodušno: „A, tu si.” I ništa više.

Kikirez je hodao četvrt kilometra duž auto-puta. Hladnije mu je nego što bi trebalo da bude, pomisli Kikirez; počinje da oseća glad i nedostatak sna. Jedna kafana prodavala je pirinčanu kašu, jaja i *douđang*. Kupivši nekoliko porcija, stavio ih je u jednu plastičnu kesu i vratio se nazad po hladnom vazduhu. Počinjalo je da se razdanjuje. Otvorio je vrata kamiona i ušao unutra. Englez je sedeo u ćošku i držao se za kolena, poput kakvog nesrećnog deteta. Vozač leži, spava? Ne. To je nož u njegovim grudima. Nož. Moj nož.

„Šta si uradio, jebote?”, upita Kikirez.
Englez otvori usta da odgovori i začuta. Okrenuo je glavu i Kikirez ugleda crnu ulepljenu krv na njegovoj riđoj kosi.
„Napao me je”, reče Mangan i okrenu glavu.
Kikirez zatvori vrata za sobom i protrlja bradu.
„Moraćeš da voziš”, reče.
Mangan promrmlja nešto što Kikirez nije razumeo.
„Moraćeš da nas odvezeš u Fudžou”, ponovi Kikirez.
„Rekoh, mislim da neću moći.”
„Mang Ane, ja ne umem da vozim. Nisu nas učili u logoru. Moraćeš da voziš.”
Protrljavši oči, Mangan zavrte glavom, kao da želi da je razbistri.

Kikirez, povijenih usana, izvuče nož i očisti ga. Prekrili su telo, prvo ćebetom, a potom i dušekom, sudarajući se na malom prostora Posrnuvši, Mangan ustade i pokaza na kontrolnu tablu.

„Ne umem da vozim ovo”, reče.

Izašavši iz kabine, Kikirez se udaljio od kamiona, prešavši auto-put ka redu niskih kuća. Skladište ili fabrika, nije ni važno. Na parkingu je čučnuo i sačekao osam do deset minuta. Jedan beli automobil se zaustavi, folksvagen, jedan od onih što proizvode u Šangaju. Kikirez, sasvim ozbiljan, prišao je kolima mašući, osmehujući se. Žena za volanom, u poslužiteljskoj uniformi, izađe iz kola.

„Ne, ne, vrati se u kola”, reče Kikirez.

„Šta?”, upita ona.

„Unutra”, reče Kikirez. Ugledavši nož, poslušala ga je.

„Vozi do onog belog kamiona”, reče Kikirez.

Skrenuvši na auto-put, morala je da se udalji ne bi li napravila polukružno skretanje. Kikirez je vikao da požuri, dok je ona stezala volan, na ivici suza.

Kod kamiona Kikirez je izvuče napolje i natera da se popne u kabinu, te da se sklopča ispod volana, gurnuvši joj glavu kod papučica. Vezao ju je čime je mogao, obmotavši joj oko vrata konopac koji je privezao za kočnicu, kako ne bi mogla da se pomeri zbog bojazni od gušenja. Mangan je ćutao.

Natakavši ženinu zelenu vunenu kapu, Mangan je vozio ka jugu. Pojeo je nešto pirinčane kaše i jaja, ali je povratio. Kasno ujutru, stao je i odspavao sat vremena. Kada se probudio, zatekao je Kikireza kako menja tablice na automobilu, odvrćući šrafove novčićem. Zamenio ih je tablicama koje je skinuo sa jednog automobila na nekom placu polovnih vozila.

Iako se auto-put širio na prilazu Šangaju, zaobišli su grad, dok je Mangan, održavajući koliko-toliko brzinu, manevrisao između kamiona, pokušavajući da ostane budan. Po podne je ponovo stao i odspavao. Kikirez ga je probudio u suton i dao mu *baozi*, koji je ovaj halapljivo pojeo. Potom krenuše dalje u noć, dok se temperatura blago povećavala što su južnije bili.

Prešli su preko mosta Hangdžou u tmini i Kikirez se osvrnu na svetla Šangaja.

„Voleo bih da sam video sve to”, reče.

„Nikada nećemo moći da se vratimo.”

„Za tebe to i nije neki udarac”, reče Kikirez.

„A za tebe?”

Kikirez razmisli na trenutak.

„Mang Ane, znaš li priču o Ći Juenu?”

„Deo. Ali ispričaj mi.”

„Dakle, drevna Kina. Pre dve hiljade trista godina, možda i više. Period ratova između država. Hrpa malih kraljevstava godinama se međusobno borila za resurse i prevlast. Jedno

kraljevstvo zvalo se Ču. Tajanstveno mesto, sve same planine u magli, šamani, tigrovi u šumi i majmuni koji se veru po drveću.”

Slušajući, Mangan skrenu u levu traku, ne bi li zaobišao jedan šleper koji je prevezio veliki teret drvne građe. Zvuk migavca i zeleno svetlo koje je osvetljavalo Manganovo lice u mraku.

„Kralj Čua imao je savetnika po imenu Ći Juen. Veran, mudar i hrabar beše taj Ći Juen. Voleo je svoju zemlju, strepeo za njenu budućnost. I Ći Juen, stoga, zatraži od kralja da prekine borbe s drugim kraljevstvima i da uđe u savez s njima. Jer je pravi neprijatelj bila država Ćin. Surovi vladari su vladali dinastijom Ćin - u neprestanom napredovanju i širenju svoje teritorije, pljačkali su, spaljivali knjige, ubijali učenjake.”

Kiša na vetrobranskom staklu, auto-put poput halogene mrlje.

„Bilo kako bilo, kralj je odbio savet Ći Juena. Ostali savetnici ispričaše mu laži o njemu, te ga proteraše sa dvora. Stoga je lutao u izgnanstvu, proučavao zemlju koju je toliko voleo, pisao poeziju. Prelepu, Mang Ane, ali žalosnu. Ći Juen je, razume se, bio u pravu. Vojska države Ćin napala je kraljevstvo Ču, čija je prestonica pala. Kada su vesti doprle do Ći Juena, bio je skrhan. Lutao je duž reke, oronuo i prljav, mrmljajući stihove iz svojih pesama. Na kraju se bacio u reku i utopio. Vodstvo države Ćin, naravno, nije bilo briga; još jedan cmizdravi pesnik manje, šta ih se tiče. Nastavili su po starom, spaljivali žive učenjake, biblioteke, uspostavljajući red, brišući kulturu. Naposletku je dinastija Ćin ujedinila sva kraljevstva u jedno carstvo, Kinu. Pratiš li me, Mang Ane?”

Mangan klimnu glavom u mraku.

„Sva ta raznolikost i načini življenja, sve je nestalo. Superdržava, Ćin, trijumfovala je. Nametali su pravila i mere, zakone i kazne, veličajući sebe na svakom koraku robovima, spomenicima, palatama, velikim grobnicama. Zvuči poznato, Mang Ane?”

Udaljavali su se od raštrkanih šangajskih predgrađa, dok se saobraćaj proređivao.

„Želim da kažem da”, nastavi Kikirez, „ma koliko želeli da pripadamo, Mang Ane, Ćin nas sve baca u izgnanstvo.”

Oko deset sati, Mangan nije mogao da nastavi dalje. Skrenuli su s autoputa negde posle Ningboa, parkiravši automobil pod neakvim drvećem. Ležeći na zadnjem sedištu, pitajući se koliko je izgubio, Mangan je utonuo u san.

Nedaleko od puta G104

Mangan se probudio u tmini, stegnute vilice, dok se Kikirez naginjao nad njim, sikćući. Osetio je svež, noćni vazduh na svom licu.

„Ustaj. Odmah.”

Mangan je ležao, bunovan, trepćući.

„Šta?”

„Ovde su.”

Kikirez ga izvuče iz kola i Mangan sede na vlažnu zemlju i lišće. Kikirez, koji ga je sada vukao za ruku, pokušavajući da ga odvuče, brzo je govorio.

„Otišao sam na glavni put. Tamo je neki automobil. Troje njih. Dvojica idu prema nama.”

„Ali... ko je to?”

„Jebote, nisam ih pitao, Mang Ane.” Kikirez uperi prstom. Kroz drveće se, na izvesnoj udaljenost, videše baterijske lampe. „A sada, pokret.” Kikirez ga povuče za kaput, te posrćući krenuše ka rastinju pored automobila. Probijali su se kroz grmlje i nisko drveće u tmini. Mangan je teško disao dok su se grane lomile o njegov kaput. Izbili su na malu čistinu, u čijem središtu se nalazila hrpa đubreta. Kikirez stade i pogleda kraj Mangana. Svetio baterijske lampe se jasno videlo kraj automobila. Mangan pokuša da shvati šta se dešava.

„Prate nas? Sada?”, prošaputa.

Kikirez samo odmahnu glavom. Iz pravca automobila dopirali su prigušeni glasovi.

Obliznuvši se, Mangan pokaza ka drumu.

Kikirez klimnu glavom. Krenuli su nalevo, ka rastinju, što su tiše mogli. Pod njihovim nogama krčkalo je suvo tlo. Brujanje saobraćaja sa drumu postajalo je glasnije. Baterijska lampa je i dalje bila iza njih. Utom neki glas odjeknu drvećem.

„Vidimo vas.”

Mangan se ukopa.

„Vidimo vas. Ostanite gde ste, doći ćemo do vas.”

Pauza.

„Kao ma?” U redu?

Kikirez je vrteo glavom, divljeg pogleda. Stajali su na ivici jednog strmog nasipa, okruženi mladicama. Na vrhu se nalazio glavni put; vozila su bleskala u noći. Vukli su se kroz zemlju, lišće i smeće, sada već na kolenima.

Još jedan uzvik.

„Vidimo vas. Zaista. I pratimo vas. Imate nešto što nam pripada, zar ne? Stoga, prekinimo s ovim.”

Pauza.

„Molim vas.”

Kikirez se prvi popeo na uzbrdicu i izbio na drum, tek nekoliko metara od saobraćaja. Pokazao je na nešto. Mangan pogleda dvadeset-trideset metara ulevo, gde se nalazio nekakav beli automobil. Mangan je razaznao osvetljenu priliku na vozačevom mestu. Zastavši, Kikirez podiže ruku i čučnu, te priđe automobilu otpozadi, puzeći po ivici. Okrenuo se.

„Mang Ane. Idi desno i lupi u prozor. I moli se da vozačeva vrata nisu zaključana.”

Ustavši, Mangan hitro priđe vratima na vozačevoj strani. Prilika koja je sedela na mestu vozača držala je laptop uz volan. Ekran je obasjavao unutrašnjost automobila srebrnkastom svetlošću. Mangan udari po prozoru. Prenuvši se, vozač začkilji ka njemu, nagnuvši se ne bi li ga bolje osmotrio. Potom se njegova vrata otvoriše i Kikirez ga uhvati za vrat. Iskolačivši oči, čovek hitro pokušava da se oslobodi stiska, uvrćući Kikirezove ruke. Ipak, kako ga je računar sputavao, Kikirez ga izvuče iz kola i pade na liticu. Mangan obide automobil. Kikirez je bio na leđima, pokušavajući da održi stisak. Čovek je bio na njemu, uvijajući se i migoljeći poput rvača koji želi da se oslobodi. Kikirez je siktao dok mu se pljuvačka skupljala na bradi.

„Nož, Mang Ane.”

Mangan ugleda zdepasti nož na zemlji, na metar-dva od njih. Jurnuo je ka njemu i dohvatio ga. Uperio ga je u čoveka koji je, prateći sečivo, i dalje pokušavao da se oslobodi.

„Ne mrdaj”, viknu Mangan. Čovek počeo još snažnije da se batrga. Iako je uspeo da izvuče jednu ruku između sopstvenog vrata i Kikirezovog čeličnog stiska, nije mogao da diše, iskolačenih očiju.

Približivši se, Mangan prinese sečivo njegovom licu. I dalje se borio. Kikirez kriknu.

„Ubodi ga, Mang Ane.”

Mangan je oklevao. Čovek ga je netremice gledao. Mangan potom podignu nož i hitro ga udari donjim delom po nosu. Progundavši, čovek prestade da se opire i zatvori oči. Mangana je iznenadilo koliko je brzo i obilno krv počela da curi iz njegovih nozdrva. Sav krvav, posle svega nekoliko sekundi, Mangan ustade, klecavih kolena. Spustivši pogled, zgađeno vide svoj okrvavljeni rukav. Čovek podiže ruke, ispruženih dlanova. Drhti, primeti Mangan. Kikirez popusti stisak i čovek duboko udahnu i prinese ruke svom krvavom licu. Oči mu i dalje behu zatvorene, kao da će briznuti u plač. Zadihan, Kikirez se izmigoljio, uzeo nož i prineo ga njegovom licu.

„Kako nas pratite?”

Čovek je ćutao.

„Kako? Reci mi, inače ću te poseći.”

Čovek progovori kroz šake.

„Preko laptopa.”

Mangan hitro uđe u kola. Na ekranu računara je video mapu sa ljubičastom strelicom u središtu. Iznad, koordinate GPS-a.

„Prate nas. Ali šta vide? Šta to imamo?”

Kikirez levom rukom zgrabi čoveka za vrat i približi sečivo njegovom vratu.

„Govori.”

Sve što se čulo bilo je njegovo prigušeno disanje, dok mu se niz prste slivala krv.

Imamo, pomisli Mangan.

Imamo nešto.

Pridigao se, kolebljivo, bacio laptop na zemlju i zario petu u ekran. Plastična zaštita se raspala i Mangan ga šutnu na drum, pod točkove kamiona koji su prolazili. Okrenuvši se, video je sevanje svetiljki kroz drveće.

„Uzmi mu ključeve.”

Kikirez dreknu na čoveka koji samo reče: „U kolima.”

Ključevi su bili u bravi. Mangan pokrenu motor i dozva Kikireza koji je već trčao ka suvozačevom mestu. Čovek je ležao na boku, pokušavajući da se osloni na lakat i pridigne. Mangan ugleda komešanje u retrovizoru. Dvojica muškaraca izroniša iz šiblja kraj puta i potrčase ka automobilu. Kada su ih farovi osvetlili, Mangan vide jednu visoku, moćnu priliku s razdeljkom i vilicom toliko izraženom da se činila deformisanom. U jednoj ruci je držao lampu, a u drugoj, Manganu se učini da vidi odsjaj pištolja.

Imamo nešto što im pripada.

Nešto imamo.

USB.

Lampica na crnom zdepastom uređaju.

Šta se još nalazi na uređaju?

Mangan je zgazio papučicu za gas i automobil cimnu napred. Okrenuvši volan, uključio se u saobraćaj, izbegavajući kamione koji su mu trubili.

Šta još?

Pošto je svanulo, skrenuo je u neko mesto po imenu Linhaj. Kikirez ga je namršteno gledao.

„Zašto radimo ovo, Mang Ane?”

Mangan je ćutao.

„Kako će nam ovo pomoći, Mang Ane?”

„Ćuti. Potraži kakav internet kafe.”

Niski oblaci, sivo nebo i ulični čistači koji su provlačili slamene metle kroz bare. Mangan je sporo vozio između belih solitera, kraj jednog stadiona i restorana, motreći na natpise na radnjama.

Kafe *Kraljica mreže* bio je otvoren, prazan i smrdljiv. Jedna devojka sa mindušom u usni klatila se na stolici i kucala poruke na telefonu. Ustala je i gurnula jednu tablu ka Kikirezu, koji se potpisao kao Song Ping. Jedna kamera na zidu motrila je na njih. Mangan je

stajao pozadi. Pogledavši ih, devojka pokaza na niz oronulih računara.

„Broj trideset šest”, reče.

Mangan je seo i ulogovao se; Kikirez je stajao iza njega.

JA: Žabo, si tu?

JA: Žabo?

Pauza.

JA: Javi se, Žabo. Odmah.

Ništa. Treptanje kursora.

„Jebeno nije tu, Mang Ane. Večera, igra igrice ili drka. Hajdemo.”

„Sačekaj.”

Ušao je u svoju elektronsku poštu.

Filipe Mangane, ako ste dobili ovu poruku, znajte da moramo da popričamo s vama. Odmah nam se javite. Pozovite ovaj broj. Očekujemo vaš poziv.

Broj mobilnog telefona. Poslat pre dva dana sa generičke adrese, bez potpisa. Potom još jedna:

Filipe Mangane, vaša situacija je ozbiljna. Vaši prijatelji su u ozbiljnoj situaciji. Molim vas, smesta nas pozovite. Pozovite ovaj broj.

Još četiri istovetne poruke. Mangan proguta knedlu. Potom još jedna, poslata pre šest sati:

Filipe Mangane, ako koristite ovaj nalog, znamo. Sačekajte nas na trenutnoj lokaciji.

„Jebote, Mang Ane. Polazi, smesta.”

„Ne.”

„Da.”

„Ko šalje ovo, pobogu?”

„Koga briga, polazimo. Odmah.” Kikirez ga povuče za ruku.

„Čak i ako budu videli da koristim ovaj nalog, ne mogu toliko brzo da stignu.”

Potom jedan prigušen piskav ton.

ŽABASADRVETA: de si MANGMANE. de si bio? Žaba je u kući.

Mangan uzdahnu, Kikirez odmahnu glavom.

JA: Slušaj me. Imam USB. Možeš li da pročitaš šta je na njemu?

ŽABASADRVETA: Jok ti

JA: Šta bre to znači možeš li ili ne? Ozbiljno.

ŽABASADRVETA: OKOK opusti se. Mogu. Šta je na njemu?

JA: Ne znam. Vladine stvari, špijunske.

ŽABASADRVETA: kako kako?

JA: Vladin USB, špijunske stvari na njemu.

ŽABASADRVETA: Aplikacije?

JA: Šta? Ponovi.

Kikirez se uhvati za glavu.

ŽABASADRVETA: MOGU BITI APLIKACIJE, DA? PROGRAMI? EKSE FAJLOVI? STVARI KOJE RADE STVARI? DOVOLJNO JASNO? JA: Da, da ga priključim?

ŽABASADRVETA: NENENENENENE PRIKLJUČUJ JA: zašto

ŽABASADRVETA: NE PRIKLJUČUJ. Znaš šta je na njemu? Ne? Jebote mangmane mogao bi da započneš treći svetski rat. ili četvrti, ili šesti, opušteno, žabica kaže ne priključuj ponavlja ne priključuj. Odakle ti to?

JA: Ne mogu da kažem. Ali je usmereno protiv Kine. ŽABASADRVETA: Od strane koga?

JA: vlada/bezbednost ŽABASADRVETA: Dakle, poverljivo?

JA: vrlo vrlo

ŽABASADRVETA: okej sad već malo plašiš žabicu JA: jbt žabo možeš li da ga pročitaš ili ne?

ŽABASADRVETA: Potvrdno mangmane. Ali na kojoj osnovi mi pričamo?

JA: moram da saznam šta je na njemu. Samo pogledaj i reci šta ima.

Pauza.

ŽABASADRVETA: Zašto?

JA: namestili su mi. mislim da je oružje ili špijunski program ili nešto tako

ŽABASADRVETA: č č č čekaj bre malo. odakle ti to mangmane? JA: duga priča

ŽABASADRVETA: jebote šta si to radio?

JA: hoćeš li mi pomoći?

ŽABASADRVETA: ako je to što kažeš mangane to je neko vri vri opasno sranje, koje su napravili neki v v opasni ljudi.

JA: pričaj mi o tome.

ŽABASADRVETA: žabica se protivi situacijama opasnim po život ako znaš šta hoću da kažem JA: moraš brzo reći žabo

Još jedna pauza.

ŽABASADRVETA: Odakle ti?

Mangan uzdahnu i odmahnu glavom. Kikirez je gledao ka vratima. „Požuri, Mang Ane.”

JA: ne mogu da kažem odakle, stvarno ne mogu.

ŽABASADRVETA: BREEE

JA: OVO JE VRLO JEBENO VAŽNO

ŽABASADRVETA: ok ok isuse žabica će da baci pogled

JA: kako da ti pošaljem kad ne smem da ga priključim?

ŽABASADRVETA: ok slušaj preuzimam tvj terminal da bih pročitao drajv i skinuo bez svih sranja koja nas otkrivaju, idi ovde.

Adresa, brzi daunloud, instalacija.

ŽABASADRVETA: pusti miš

Mangan skloni ruku s miša. Cursor poče sam da se kreće, čineći razna podešavanja.

ŽABASADRVETA: OK mangmane to je to. ubaci drkadžiju. i nadaj se najboljem hahaha

Napustili su kafe. Na izlazu, devojka mahnu Kikirezu, želeći da joj plati. Kikirez se pobunio i devojka odmahnu glavom i lupnu kasu, gledajući ga kako sporo prebrojava novčanice. Dok je posmatrala Kikireza, Mangan, leđima okrenut kameri, uzeo je devojčin telefon sa pulta i ubacio ga u džep, pored USB-a.

Ušli su u automobil. Kikirez je gledao u retrovizor.

„Šta misliš, koliko još ima?”, upita Mangan.

„Treballo bi da stignemo do mraka.”

Krenuli su pod oblacima sa Istočnog kineskog mora. Stali su da natoče benzin i kupe

vodu i hranu. Dok je Kikirez stajao pored pumpe, jedan policijski automobil zaustavio se pored njih. Izašavši iz kola, pozornik se protegnuo i rekao nešto svom kolegi. Okrenuvši mu leđa, Kikirez se tobože bavio crevom. Mangan je spustio pogled. Nakon što ga je osmotrio, policajac se okrenuo i ušao unutra. Kikirez je hitro vratio crevo na mesto, te krenuše dalje.

„Misliš li da nas još uvek prate?” upita Kikirez.

„Policija? Ne”, reče Mangan.

„Ne policija, oni drugi. Ko god da su.”

„Žele svoj uređaj nazad”, reče Mangan.

„Daćemo im ga”, reče Kikirez. „I gotovo.” Mangan primeti tračak očaja. Odmahnuo je glavom.

„Žele i nas.”

Sredinom jutra, Mangan je skrenuo s auto-puta i parkirao automobil pored nekakvog polja. Iz džepa je izvadio ukradeni telefon i ulogovao se u jedan bezbedan čet-rum.

ŽABASADRVETA: si tu?

ŽABASADRVETA: si tu sad?

ŽABASADRVETA: ŽABICA POSTAJE MALO NAPETA

JA: ovde

ŽABASADRVETA: gde si BIO?

JA: šta imaš?

ŽABASADRVETA: šta IMAM? nemam pojma mangmane ova stvar je jebeno ogromna. Potrebne su godine samo da se pročita.

JA: ali, o čemu je reč?

ŽABASADRVETA: NEMAM POJMA JA: ISUSE ŽABO RECI MI NEŠTO ŽABASADRVETA: napunjen je JA: Šta? Kako?

ŽABASADRVETA: mislim da sam viđao delove ranije JA: žabo čemu služi?

ŽABASADRVETA: mangmane grebem po površini. Ima mnogo slojeva, mnogo, softveri za daljinski pristup, paketi za nadzor, može da ti zarazi mrežu, čita šta pišeš, klonira to, ima načine da uzme informacije, može da ti uključi kameru na kompjuteru i da te snimi, jbt ima nešto što aktivira bežičnu aplikaciju za čelu mrežu i pošalje stvari na radio talase. ha. kapiram da ako mu kažeš može da ubije čitavu mrežu.

Mangan protrlja oči. Kikirez je pušio napolju i posmatrao ga.

JA: ne kapiram šta to znači? ‘

ŽABASADRVETA: šta znači? znači da je ovo jedna jebeno MOĆNA špijunska mašina, može da te jebeno išpijunira a da ne budeš svestan. uzeće ti mrežu i jebeno je izbrisati, srušiće ti sisteme, razotkriće te, oslabiti, ovo je nečujno oružje i vrlo vrlo opasno, i znači da su u sve umešani neki vrlo ozbiljni ljudi - vlada, ako imaš sreće, korporacije ako nemaš.

Pauza.

ŽABASADRVETA: i znači da je žabica završila s ovim sranjem, i znači da čuvaš dupe mangmane. jer cenim da će neke besne drkadžije želeti drajv nazad.

JA: jure nas.

ŽABASADRVETA: sranje.

ŽABASADRVETA: bilo je lepo poznavati te mangmane.

Auto-put bio je zakrčen kamionima. Prolazeći kraj grada po imenu Rujan, naišli su na nekakvu nesreću. Jedak miris paljevine u vazduhu. Jedna žena u ružičastoj jakni sedela je kraj puta s glavom u šakama, dok se kraj nje nazirala nekakva prilika ispod ćebeta. Kasnije, dok je Mangan pokušavao da pretekne, jedna cisterna se namerno premestila u njegovu traku, dotakavši blatobranom bok njihovog automobila. Mangan, sasvim pogrešno, zakoči i automobil počne da se okreće. Zaustavili su se u centralnoj traci dok su kraj njih, uz zvuke sirena, tutnjali automobili. Mangan je, oduzet od straha, čvrsto držao volan. Kikirez samo pokaza rukom.

„Kreči, Mang Ane. Ne staj ovde.”

SIS, Voksal kros, London

Nešto pre ponoći. U zgradi je bilo mirno. Samo bi se povremeno čuo pokoji usamljeni oficir koji je u sali za operacije čekao nešto ili nekog.

Patersonova je piljila u imejl. Pola sata ranije Čarteris ga je, na njeno zaprepašćenje, poslao sa svoje privatne adrese. Šifrovao ga je i poslao bezbednim putem. Sada se nalazio na njenom ekranu i ona je imala jednak osećaj u stomaku - operacija se urušavala pred njenim očima, agent se uspaničio i pobegao. Hopkova, koja je držala šaku na njenom ramenu, nagnula se da pročit.

Dejvide, ova poruka je za tebe i za „Rejčel Dejvis”. Molim te, odmah joj je prosledi. Jasno mi je da se vaša služba odrekla odgovornosti za ovu operaciju i da neka druga grupa - nemam predstavu ko su - pokušava da je vodi. Međutim, operacija je sada završena. Recite onima koji nas gone da odustanu. Moraju smesta da prekinu. Recite im da znam šta se nalazi na drajvu, da je reč o ogromnom sajber napadu na Kinu, vođenom korporativnim interesima, u dosluhu sa vladom. Recite im da ću, ukoliko ne prestanu da nas gone, obznaniti sadržaj drajva. Poslaću ga svakom hakeru, svakom preduzeću za bezbednost, svakom istraživaču, svakom aktivisti za zaštitu privatnosti i izložiću autore sajber napada ruglu i pravnom postupku. Učiniću to. Vreme je da nas izbavite odavde, Filip.

Hopkova je čitala preko njenog ramena.

„Bistar momak”, reče.

Patersonova je držala šake na obrazima.

„Ko?”, začu se glas s druge strane kancelarije. „Ko je bistar momak?” Hopkova i Patersonova se okrenuše. Jejts je išao ka njima, prolazeći između kabina, na svetlu koje mu je isticalo bledilo lica.

„Šta to imate?”, upita.

Patersonova pokaza na imejl.

„Naš momak nam se obraća, je li?”, reče Jejts. „Podelite.”

Počeo je da čita i uzdahnuo.

„Smeo je, nema šta.”

Zastao je.

„Ali ja ne volim pretnje”, reče. „Zar ne, Val?”

Prekrstio je ruke i protrljao bradu.

„Odgovorićete mu”, reče. „Napišite mu da ga niko ne goni. Recite mu da mu je

naređeno da ostane gde je. Pomoć stiže uskoro, sledi izvlačenje. Hajde.”

„Izvući ćete ga?”, upita Patersonova.

„O, da”, reče Jejts.

„Kako ćete ga pronaći?”

„Imam sve potrebne informacije, hvala lepo. Uveravam vas da je stvar pod kontrolom i možete se okaniti daljeg učešća. Da li sam sasvim jebeno jasan?”

„Sasvim jasan, hvala lepo”, reče Patersonova.

Sačekavši koji tren, Jejts se nagnu nad njenim stolom i unese joj se u lice. „Ne kriješ ništa od mene, Triš?”

Patersonova je ćutala.

Ispurvivši se, Jejts pogleda Hopkovu, okrenu se i izađe. Gledale su ga kako odlazi.

„Oni ljudi, iz *Šejdi krika*. Oni jure Mangana, zar ne?”, reče Patersonova. „Izgleda”, reče Hopkova.

„Šta će uraditi kada ga budu pronašli?”

„Ubiće ga, pretpostavljam”, reče Hopkova.

Oko šest uveče skrenuli su s auto-puta nedaleko od Fudžoua, vozeći se istočno ka obali, sporednim putevima koji su vijugali između polja šećerne repe. Stali su i pitali jednu ženu kraj drumu za put prema Sjaou. Ustala je, odmahujući glavom zbog Kikirezovog mandarinskog i pogledala Mangana sa znatiželjom. Imala je slameni šešir na glavi i šipku na leđima sa koje su, primetio je Mangan, visile dve plastične tacne s morskim školjkama.

„Sjao”, reče Kikirez, ispisujući karaktere u vazduhu. Nešto je prepoznala. Klimnula je glavom i pokazala niz drum, ka obali, izgovorivši nešto što ni Kikirez ni Mangan nisu razumeli. Dok su odlazili, ostala je na mestu, nasmešena, i izvadila mobilni telefon iz džepa.

Kako su se približavali Sjaou, počeo se uzdižu niska tamnozeleno brda na čijim su se obroncima prostirala pirinčana polja. Nakon jedne krivine ugledali su varoš pred sobom a iza nje more.

Restoran *Zlatna kraba* bio je zatvoren. Sa fasade se ljuštila farba na slanom vetru, dok je parking bio prazan. Belina nasipa, koji se ulivao u more, nazirala se u mračnoj vodi.

Automobil su, otključan, okrenut ka drumu, ostavili u nekakvom šipražju nedaleko od restorana. Mangan je želeo da istraži nasip, ali mu Kikirez nije dozvolio. Popeli su se uz jedno pošumljeno brdo, klizajući se po vlažnom lišću, nakon čega su seli, gledajući napušteni restoran, nasip i blistava svetla ka moru koje, shvatio je Mangan, pripada ostrvima Matsuu, tim sićušnim prkosnim delovima tajvanske teritorije, prepunim radara i raketnih baza tek nekoliko kilometara od kineskog kopna.

„Šta misliš, da li tamo idemo?”, upita Kikirez. Glas mu je bio napet, međutim, Manganu se učinilo da čuje tračak iščekivanja u njemu. „Razgovaraćeš s njima, Mang Ane, zar ne? O mojoj isplati, papirima, svemu tome.”

„Da, hoću.”

„Imali smo dogovor.”

„Jesmo.”

Pauza.

„Trebalo bi da ga poštuju.”

„Trebalo bi.”

Noć je bila vedra. Zvezde na nebu, ne i mesec. Sedeli su, čekali, pušili. Mangan je zadremao.

U 1.50 dva automobila uđoše na parking *Zlatne krabe* ugašenih farova. Manganu, koji se u međuvremenu probudio, učinilo se da vidi još jedan u daljini, ali nije bio siguran.

U 2.04 vrata automobila su se otvorila. Neka prilika je izašla, prišla nasipu i pogledala ka moru s rukama na kukovima. Potom se okrenula i vratila u automobil.

„Jesu li to oni?”, upita Mangan.

„Ko?”, reče Kikirez.

Mangan se zagleda po tmini. „Oni koji treba da nas sačekaju.”

„Otkud ja znam, jebote?”, reče Kikirez. „Ako nisu...” Glas mu se izgubio.

„Ako su to oni”, reče Mangan, „trebalo bi da siđemo.”

„Ne.” Kikirez podiže ruku. „Ako su odredili vreme - odredili su vreme.”

U 2.25 nekoliko ljudi izađe iz automobila. Dve prilike priđoše nasipu. Druge dve ostadoše kraj puta. Tu je makar još jedna, međutim, Mangan nije video kuda je otišla, dok je Kikirez nije uopšte primetio. Svi su čekali.

U 2.35 Kikirez reče: „U redu, krenimo sad.”

Mangan ustade, ukočen od hladnoće. Skliznuli su niz brdo, izašavši na stazu preko puta restorana. Prešli su je i krenuli pravo ka nasipu. Dve prilike su držale razdaljinu. Mangan začu krčanje radija i jednosložnu naredbu. Kikirez je hodao brzo, isturenih prsa, držeći ruke pomalo sa strane, spreman za borbu. Je li to nož u njegovoj desnoj šaci? Mangan je išao za njim. Put ka nasipu bio je blokiran.

„Šta radimo?” Reči nisu bile njegove, neko drugi ih je izgovorio umesto njega.

„Samo mu priđi i daj signal”, reče Kikirez, tiho. Približili su se prilici koja je stajala između njih i nasipa.

„*Šičang*.”

Tišina.

„Šta?”, reče čovek, razdražljivo.

Mangan ponovi, glasnije. „*Šičang*, ideš li u *šičang*?”

„Sad shvatam”, reče čovek. „Ne, ne, nismo oni koje ste mislili da ćete susresti. Plašim se da ne idete s njima. Idete s nama.”

Čovek je bio visok, nosio je dugačku, kožnu jaknu i imao izraženu vilicu. Kikirez je i dalje išao ka njemu.

„Stani tu, prijatelju”, reče čovek. „Nemojmo ponavljati ono od prošlog puta. To ti još uvek nismo oprostili.”

Kikirez stade.

„Opet ti?”, reče. „Ko si ti, jebote?”

„Pa mi vodimo ovu operaciju i želeli bismo da popričamo s vama. Konačno.” Izbačena Vilica ispruži ruku. „Stoga, ponašajmo se prijateljski i uđite u jebeni automobil.”

Sada već petorica opkoliše Kikireza i Mangana.

„Operacija je gotova”, reče Kikirez. „Sasvim sam siguran u to.”

„A što to kažeš?”, upita veselo Izbačena Vilica.

„Zato što je otkrivena. DB je navalio kao muve na govna.”

„Pa, objasni to mojim nadređenima. Ulazite u kola.” Teatralno je pokazao ka automobilu kraj puta. Manganu se učinilo da je na suvozačevom mestu ugledao čoveka iz srebrne limuzine, koji ga je netremice posmatrao svojim povijenim očima.

Utom se sa mora, iza nasipa, začulo brujanje motora. Iako se zvuk već neko vreme pojačavao na ivici Manganove svesti, tek ga je sada primetio.

„Ulazite u automobil.” Ovoga puta preteći ton, koji je Kikirez svesno ignorisao. Mangan ugleda svetio broskog reflektora na vodi. Kikirez krenu pored Izbačene Vilice, ali mu visoki čovek stavi šaku na grudi. Iza, jedan hitro priđe ne bi li uhvatio Kikirezovu ruku u polugu. Međutim, Kikirez iskorači u stranu i, kratkim ostrim potezom, učini nešto nožem zbog čega se Izbačena Vilica savio i uhvatio za prepone. Mangan vide kako se Kikirez istrkao iz poluge i okrenuo svog napadača. Obrtali su se, sve dok se Kikirez nije oslobodio i potrčao ka nasipu. Mangan krenu napred, međutim jedan od njih mu prepreči put, smešeći se, čak, i lako ga savlada. Video je da je Kikirez bio na pola puta do nasipa, vičući nešto o pijaci; ostali krenuše za njim.

Utom je nešto puklo u Manganovim leđima, pa još jednom, i bele mrlje mu zaigraše pred očima. Pao je na kolena. Nešto, poput stege, ščepa ga za ramena i dva prsta mu se poput klinova zariše u leđa.

„Miran”, čuo je kako mu neko govori.

Pogledavši ka nasipu, Mangan je jedino razaznao sene koje su treperile ispred reflektora, povike. Potom nekakav prigušen zvuk, *tup-tup*, i nešto prohuja pored njega. Stisak na njegovim ramenima je pomalo popustio i čovek koji ga je držao pade na kolena.

„Za ime sveta”, promrmlja.

Mangan začu smeh koji je dopirao sa nasipa. Svetio reflektora ga je zaslepilo.

Čovek koji ga je držao povika: „Zar je ovo stvarno neophodno?”

Ponovo onaj isti *tup* zvuk. Nešto prohuja.

Utom Mangan vide kako se kroz blesak ka njima gega nekakav izrazito debeo čovek, u majici s kapuljačom i širokom šortsu, kratke kose i šiljate brade. U ruci je držao pištolj s prigušivačem.

„Otkud svi vi, očekivao sam samo njih dvojicu”, reče debeli, piskavim mandarinskim naglaskom, tipičnim za Tajvan.

„Je li to stranac?”, upita.

Čovek koji je držao Mangana reče: „Slušaj, ovo nema veze s tobom. Beži.”

„Šta?”, reče debeli.

„Umešali ste se u nešto što ne razumete”, reče Manganov otmičar.

„Tu si u pravu”, reče debeli i upuca ga u nogu. *Tup*. Čovek pade, stiskajući zube.

„Pičko”, reče.

„Umukni”, reče debeli i upuca ga još jednom.

Mangan bezuspešno pokuša da ustane. Debeli se dogega do njega i podiže ga.

„Ima ih još”, reče Mangan, iako nije znao kuda su nestali.

„Da, hajde onda”, reče debeli, sasvim ljubazno. Naslonivši se na njega, Manganu se zavrtelo u glavi. Potom je donekle došao k sebi. Osetio je izrazitu malaksalost i duboki, mučni bol u leđima i preponama. Pogođen je, ali gde? Čime? Začuše se povici i pucnjava, tutnjava motora. Debeli čovek se, naizgled, najednom razbesneo. Mangan ugleda belu betonsku kosinu nasipa pod svojim nogama. Posrtao je i klizao se, zašavši u vodu, gde su ga snažne šake uhvatile za nadlakticu i prebacile u jedan žuti čamac, dugačak, gladak, nestabilan. Položili su ga na pod; neko ga prodrma i reče: „Mang Ane, Mang Ane.” Isti glas povika: „*Cou. Cou.* ” Kreči, kreči. Čamac se zatetura u trenutku kada je debeli čovek uskočio. Neko reče nešto na dijalektu koji nije razumeo; još smeha, *tup-tup*, motor zabruja, čamac se izdignu, reflektor ugasi; udarali su o talase koji su zapljuskivali čamac; Mangan podiže glavu i vide zvezde na nebu boje opsidijana; osetio je šaku na svojim grudima i glas koji mu šapnu, Mang Ane, uspeli smo. Uspeli smo.

Tajpej, Tajvan

U sigurnom stanu je mirisalo na ulje za kuvanje i duvanski dim. Na prozorima spuštene zastori. Ispred čuvara, koji je, u prsluku i šortsu, sedeo na ivici stola, nalazila se šolja čaja i pištolj. Mangan se upita šta bi se dogodilo kada bi posegnuo za oružjem i uperio ga u muškarca i ženu koji su preko puta njega sedeli za stolom. Pomislio je na kliktanje osigurača i zblanut izraz njihovih blelih engleskih lica.

„Imamo naređenje iz Londona”, reče muškarac. „Neophodno je da ga izvršimo doslovce.”

Žena klimnu glavom.

„Ovo je zarad vaše bezbednosti”, reče. „Tajpej nije bezbedan. Moramo vas izmestiti.”

„Potom ćemo svi moći da se malo opustimo”, reče on.

Puna dva dana Mangan je samo putovao; sa čamca u jedan zarđali ribarski brod, koji se ljuljao po tajvanskom moreuzu ka jednoj usamljenoj luci, noću, gde su ga izveli na obalu i gde je osetio slani vazduh, naftu i smeće. Smestili su ga u jedan kombi, Kikireza u drugi. Međutim, Kikirez je stao i okrenuo se, na tmini, dok je more zapljuskivalo pristanište. Dugo je gledao Mangana, nakon čega je klimnuo glavom i okrenuo se. Mangan ga od tada nije video.

Vozili su se dva sata. Debeli je spavao na suvozačevom mestu, s pištoljem u krilu. Dovedi su ga u ovaj stan, koji je bio prazan ako izuzmemo sto, lonac za kuvanje pirinča, televizor i strunjače na podu. Nalazi se na istočnom obodu Tajpeja, pomislio je. Kiša je padala satima. Sedeo je i pušio, gledao serije na nekom satelitskom kanalu. Doktor je došao da pregleda ozlede na njegovim leđima i proveriti stanje unutrašnjih organa. Proglasili su ga zdravim.

Mešavina šoka i bujice adrenalina koja je pratila njegovo bekstvo splasnula je. Počeo je da gleda na sebe kao na ubicu: ubicu neimenovanog kamiondžije, čoveka koji je, u trenucima dok mu se gasio život, zatražio svog sina; ubicu Pola Harvija, čija ga smrt - kolut, iskrivljene noge - nije napuštala; i možda ubicu svoje krhke odane ljubavnice. Ne zna ništa o sudbini Ting i ta neizvesnost visila mu je poput tega oko vrata. Ubica, takođe, vremena koje je voleo, vremena koje su sve troje voleli.

Sada je razmišljao o ubistvu ovo dvoje službenika britanske obaveštajne službe preko puta njega, koji su mu rekli da će ga večeras premestiti; kratak udoban let, Filipe.

„Objašnjenja će morati da sačekaju”, reče muškarac, „ali će sve biti objašnjeno. Nakon toga ćemo razmisliti o tvom narednom koraku.”

Pauza.

„Ali vi shvatate da je sve okončano? Sasvim okončano.”

On shvata šta je okončano, šta je ubio.

Dvoje oficira SIS-a odvezoše ga utihnulim ulicama Tajpeja. U ponoć su ga ukrkali u jedan privatni avion na mirnom vojnom aerodromu. Dok je avion rulao pistom, primetio je u hangaru dva tajvanska aviona F16, čije su se kabine caklile.

Ujutru je bio u Singapuru, u rashlađenoj vili nedaleko od parka Feniks, gde je jedan plavi čovek vojničkog držanja spremao jaja sa slaninom i kafu, rekavši mu, ljubazno, da ne sme da napusti vilu, mada može da se prošetabaštom.

Proverivši da li su uređaji za snimanje uključeni, Patersonova je ušla u dnevnu sobu. Okrenula se ka čuvaru.

„Uvedite ga, molim vas.”

Nakon nekoliko trenutaka, čuvar se vratio sa Manganom. Bos, na sebi je imao preveliku plavu košulju i farmerke. Mangan se zagleda u nju. Bezuspešno je pokušala da ga pročita. Pogledala ga je pravo u oči.

„Sedi, Filipe”, reče.

Oklevajući, Mangan pažljivo sede na jednu fotelju.

„Jesi li dobro?”

Mangan ju je netremice posmatrao. Patersonova tiho reče:

„Možemo, u velikoj meri, da ispravimo ovu štetu, ali moramo da znamo šta se tačno dogodilo.”

„Kako?”, reče Mangan. „Kako mislite da ispravite štetu?”

„Postoje načini da joj se pomogne”, reče Patersonova.

Mangan se uspravi.

„Šta znaš? Reci mi.”

„Poslednje što smo čuli je da se nalazi u zatvoru Ćinčang”, reče Patersonova. Mangan zatvori oči i utonu u fotelju. „Rečeno nam je da će joj biti suđeno, ali ne znamo za šta.”

Devojka koja odgovara opisu Džao Ting primećena je u Ćinčangu od strane jednog lekara, valjanog odvažnog čoveka koji je mislio da informaciju dostavlja jednoj tajnoj mreži za ljudska prava, a koji je, zapravo, razgovarao s pripadnicima BND-a, nemačke obaveštajne službe. Patersonova je pročitala izveštaj o susretu nemačkog oficira za vezu. Automobil, susret u jednom selu u distriktu Čangping, nedaleko od grobnica dinastije Ming. Lekar je pušio i opisao devojku koju su doveli na pregled. Bila je skrhana, drhtala je. Bilo je krvi u njenom urinu, ab je bilo izvesne snage u njoj, sjaja u očima. Dodirnuvši joj vrat, tiho je upitao da li su je mučili. Kratko je zavrtila glavom. Zatvorski stražar rekao je lekaru da ima *guansi*, veze. Tako da se nikad ne zna, rekao je. Nikad se ne zna.

Mangan je zario glavu u šake.

„Moraš prihvatiti činjenicu da ćeš joj samo nauditi ako budeš nastavio da se baviš njenim slučajem”, reče Patersonova.

„Kako si došla do toga?”

„Filip Mangan je otkriveni agent. Nema načina da pomogne. Međutim, moguće je da ćemo s vremenom, strpljivo, moći da učinimo nešto.”

Mangan se nije pomerio.

Patersonova uzdahnu.

„Moram ti, takođe, reći da je porodica Pola Harvija obaveštena da je poginuo u saobraćajnoj nesreći. Australijske vlasti su se pomirile s tim. Kao i mi, nažalost.”

Mangan je pogleda.

„Jesmo li?”

„Da.”

Pauza.

„Takođe, moram te pitati da li je uređaj i dalje u tvom posedu.”

„U mom posedu?”

„Predaj ga, molim te.”

„Jebeno ste neumorni.”

„Važno je da ga predaš.”

„Gde prave ljude kao što ste vi?”

„Na brojnim mestima, Filipe.”

Tračak smeška, skoro neprimetan, pojavi se na Manganovom licu.

„Šta će ti uređaj?”

„Zbog toga što želim da saznam šta je na njemu.”

„Rekao sam ti već šta je na njemu.”

„Želim da se uverim da li si u pravu.”

„Kako ti je pravo ime?” upita Mangan.

Ona spusti pogled.

„Filipe...”

„Reci mi.”

Neko vreme je ćutala.

„Pa, i možeš da saznaš.”

„Mogu.”

„Patriša. Svi me zovu Triš.” Shvatila je ovo kao čin odvajanja, bunta čak. Otkrivanje imena kao podvig. Istina kao pokazivanje ranjivosti.

Mangan je znatiželjno pogleda.

„E pa, Triš, izvoli.”

Ispružio je stisnutu pesnicu i spustio uređaj u njenu šaku.

Tokom naredna dva dana objašnjavali su Manganu operaciju KAMENI KRUG. Patersonovu je iznenadilo što joj je Hopkova to prepustila. Ispitivala je Mangana, dok je Hopkova slušala iz susedne sobe. Očekivala je da će od njega čuti optužbe, međutim bio je bezvoljan i zamišljen. Govori kao da opisuje posledice kakve rane, pomislila je. U odgovorima je, sada puna samopouzdanja, pratila njegov ton i brzinu kojom je govorio, dopuštajući mu da razmisli, da se predomisli. Na svaka dva sata izvodila ga je u baštu, gde je

Mangan pušio i hodao bos po travi.

Skrhao se tek kada su došli do kamiondžije. Bled, ubrzano je disao i, tresući se, počeo da jeca.

„Svi ovde poznaju taj osećaj”, rekla je. Nakon što je izašla iz sobe, plavokosi čuvar seo je kraj njega, zagrlio ga svojom tetoviranom rukom i pustio ga da se isplače.

Hopkova ju je naterala da provede isuviše vremena ispitujući ga o pozivima. „Reci mi, ponovo, Filipe. Na kom telefonu si primio poziv?”

„Na svom mobilnom telefonu.”

„I gde si se nalazio u tom trenutku?”

„U svom stanu.”

„Šta je Kikirez rekao?”

„Da su došli policajci i pripadnici Državne bezbednosti. Da su nas otkrili i da moramo da pobeegnemo.”

„Da li je rekao gde su bili?”

„Ne.”

„Da li si znao gde se on nalazi?”

„Ne, nije mi rekao gde se nalazi, gde živi, ništa.” Mangan protrlja oči. „Dakle, siguran si da ti nikada nije rekao gde živi? Nijednom nije spomenuo preko telefona?”

„Siguran sam kao i prošli put kada si me pitala.”

„I nije ti rekao ime podizvora?”

Mangan uzdahnu.

„Zašto ne pitaš onog uglađenog drkadžiju iz limuzine?”, reče. „Nove nadređene? Ili njegove razbojнике. Šta je s njima?”

„Veruj mi, Filipe, pitaćemo ih”, reče Patersonova.

Međutim, pomislila je, hoćemo li? Mislimo li da ćemo dobiti odgovor? Sada već besan, Mangan se okrenu ka njoj.

„Ko su ti ljudi, pobogu?”, upita.

Naša budućnost, pomisli Patersonova. Nije odgovorila.

„Zašto su nam rekli da sve ponovimo?”

„Zato što ste bili vrlo uspešni prvi put”, rekla je tiho. „A ljudi postanu pohlepni.”

Mangan odmahnu rukom.

„Da li su nas tako otkrili?”

Ne znamo, pomisli Patersonova. Zar ne, Val?

Nakon nekoliko trenutaka, on upita: „Kako je do ovoga došlo?” Izgledao je iscrpljeno, prazno.

„To bismo i mi želeli da saznamo”, reče kasnije Hopkova.

Patersonova je sedela s njim dok je potpisivao dokumenta. Biće nešto novca, garancija, planova, sve mu je to predočila advokatica, sitna vesela plavuša, koja je doletela iz Voksal krosa. Novine su, saopštila mu je u dahu, u poslednje vreme razvile želju za izveštavanjem iz Istočne Afrike, te smatraju da bi Mangan bio savršen dopisnik. Ima sjajnih priča tamo, Filipe. Mnogo posla. Pomogli bismo ti da pronadeš smeštaj. Hajde da te vratimo u London, pa ćemo videti šta i kako. Tvoje stvari iz Pekinga se pakuju, barem ono što je ostalo nakon pretresa Državne bezbednosti. Pomoći ćemo ti da dovršiš svoj odlazak iz Kine.

Najednom mu se učini da je sve gotovo.

Nakon što je advokatica otišla, Patersonova je počela da pakuje svoje fascikle. Mangan je satima čitao u bašti. Patersonova je sa prozora posmatrala kako leži na travi, mršav, razbarušen. Mangan ju je posmatrao tokom zajedničkog obroka. Pokušao je da izvuče nešto iz nje; odakle je, gde je sve bila. Međutim, zaključila je da time samo želi da skrene misli sa sopstvene zbrke. Uostalom, nije bezbedno. Završili su obrok u tišini.

Hopkova je veći deo noći provela u stanici, pojavivši se, ozbiljna, ujutru u vili. Pozvala je Patersonovu, te se pridružiše Manganu u bašti. On ih pogleda, štiteći oči od sunca.

„Ko ste vi?”

„Moja šefica”, reče Patersonova.

Mangan ustade i Hopkova mu pruži ruku, zveckajući srebrnim narukvicama.

„U uobičajenim okolnostima ne bismo se upoznali”, rekla je, „ali želela sam lično da vam se zahvalim.”

Mangan, ćuteći, podiže obrve.

„Bila je ovo jedna velika avantura”, reče.

Sačekao je koji tren.

„Dozvolićete mi da se ne složim s vama”, reče.

„Bilo je uspešno. Možda to ne vidite tako, ali je istina. Hvala vam, Filipe, i srećno.”

Osvrnula se i zastala.

„Filipe, znam da vam je rečeno da je gotovo. Ali to možda nije slučaj. Morate biti svesni toga.”

Napustila je sobu. Mangan je gledao kako odlazi.

Patersonova ga je odvela na aerodrom. Kada je izašao iz automobila, ostali su neko vreme na trotoaru. Zapalio je cigaretu na toplom večernjem vazduhu, dok se iznad čulo brujanje aviona. Bio je neobrijan, umoran i izgužvan, ali smiren. Ona je stajala prekrštenih ruku, trudeći se da ne izgleda kao vojnik ili špijun.

„Šta ćeš dalje?”, upitao je.

„Vraćam se u London.”

„Ne, hoću reći, ostaješ u ovoj... profesiji?”

„Misliš da ne bi trebalo?”

„Čini se da ti zadaje brige.”

„Stvarno? Mislila sam da sam neumorna.”

„Jesi.” Zastao je i nakrivio glavu. „Ali čini se da radiš pod pritiskom. Kao da si u nekakvom izgnanstvu.”

Nije odgovorila.

„Kina nas sve tera u izgnanstvo”, rekao je. Stavio joj je ruku na rame. Iako je, nagoni, htela da se otrgne, naterala je sebe da ostane mirna i osmehne se.

„Nadam se da ćemo se ponovo sresti, Triš. Sledeći put planiram da ti saznam prezime”, rekao je. Utom se okrenuo i prošao kroz pokretna staklena vrata ka terminalu. U masi ljudi izgubila ga je iz vida. Ušavši u automobil, polako je disala ne bi li zaustavila suze.

Singapur

Smračilo se kada je Patersonova stigla u Visoki komesarijat. Otišla je u stanicu i provukla karticu na vratima. Pored Hopkove, koja je čekala, bio je tu i Čarteris koji je upravo doleteo iz Pekinga, zakrvavljenih očiju. Pod fluorescentnim svetlima izgledao je premoreno. Zagledao se u Patersonovu.

„Iznenaden sam što te vidim ovde.”

Ona ga pogleda.

„Otkud ti to?”

On zausti, međutim, Hopkova ih prekinu.

„Dosta”, reče.

Prešli su u bezbednu sobu, zatvorivši teška vrata za sobom. Hopkova je spustila zastore. Seli su. Čarteris je delovao smrknuto.

„Dakle, sada je zvanično?” upita.

„Šta to?”, reče Hopkova.

Čarteris teatralno uzdahnu.

„Šta? To da je Jejts otišao. Da je njegova glava odletela. Da je Valentina Hopko preživela. Da li je zvanično?”

Iako se Hopkova nasmešila, Patersonova primeti oštrinu njenog pogleda.

„Roli Jejts je objavio da se povlači iz Službe, Dejvide”, reče- „Ali verujem da će se dočekati na noge, zar ne misliš tako?”

„A ti si se potrudila da ovaj Sančo Pansa zadrži posao.” Pokaza ka Patersonovoj.

„Jebi se, Dejvide”, reče Patersonova.

Sada dreknu na nju.

„Sledeći put budi ljubazna pa me obavesti da nameravaš da jebeno urušiš sve, hoćeš li?”

Patersonova ustade. Osetivši kako joj se gnev skuplja u slepoočnicama, dozvolila je sebi da povisi ton.

„Spasila sam živote naših agenata.”

„Nisu tvoji da ih prokleta spašavaš.” Gurnuo je prst ka njoj. „Ta operacija, ŠUBLER! Izvlačenje! Krijumčari! Tajvanski trgovci ljudima! Jesi li jebeno poludela? Mogla si da započneš rat. Prema onome što sam čuo, praktično i jesi.”

„A gde si ti bio?”, vikala je. „Državna bezbednost im je bila za petama, a gde si ti bio? Ja sam ih izvukla! I veruj mi, već su mi očitali bukvicu.”

Hopkova skinu naočare, posmatrajući ih.

„Ja sam je ohrabrila”, reče Čarterisu.

Patersonova je ćutala.

„ŠUBLER je bila mogućnost. Ali smatrala sam da će nam biti neophodna kad...”

Hopkova zastade.

„Kada, šta?”, upita Patersonova.

„Kada nam budu oduzeli operativnu kontrolu”, reče Hopkova.

Čarteris se podrugljivo nasmehi.

„Misliš, kada budu angažovali nekog spolja za našu malu predstavu?”

Hopkova nije odgovorila.

„Zašto smo je prepustili toliko... drage volje, Val? Tako nehajno”, reče Čarteris. Hopkova razmisli i uzdahnu.

„Zašto? Zašto smo predali operaciju privatnoj korporaciji, da se igraju?” reče. „Zato što se operacija nije ticala nas.”

Patersonova je čekala, videvši koliko ovo Hopkovoj teško pada.

„Svi smo videli ogromnu priliku, zar ne?”, nastavila je Hopkova. „Da prodremo u kinesku mrežu. Pa nismo jedini koji su zainteresovani za to. A vlade više nisu jedini igrači u ovom poslu.”

Raširila je ruke.

„SAD i Velika Britanija zajedno troše milijarde dolara godišnje na odbranu i bezbednost. Milijarde. Zamislite da možete da kažete Pentagonu i Ministarstvu odbrane da više ne mogu da kupuju kineske proizvode. Čipove, rutere, žice, ništa, čak ni običan tranzistor. Oprostite, generale, svi ti proizvodi sa oznakom „Napravljeno u Kini” su nepouzdati. Mogu da vas špijuniraju, sruše avione, vrte brodove u krug. I imamo *dokaz*. Zato što, imamo uvid u kinesku proizvodnju i znamo šta rade. Ali ne brinite, generale, mi ćemo vam sve to napraviti: procesore, kablove, šta god vam treba. Kupite od nas. Inflatorne pretnje. Možda ste čuli za to.”

Stala je i protrljala oči.

„Budimo iskreni, mi ne znamo šta radimo sa informatičkom komponentom, zar ne? Mislim, umemo da je iskoristimo, to smo upravo uradili: operacija KAMENI KRUG je bila uspešna, zar ne? Ali ljudi koji zaista znaju šta rade ne rade za nas. Zašto bi? Kuća u predgrađu, deca u državnoj školi? Dve nedelje letovanja u Španiji? Nije to za njih. Ljudi koji znaju šta rade, programeri, fizičari, oni rade za korporacije. Ali su nam potrebni. Stoga im dajemo ugovore, puštamo ih da tumače po našim hodnicima zarad njihove ekspertize. Oni nam prodaju stvari i uče nas kako da ih koristimo - računare, softvere, mreže, satelite, šta god. I, i, povrhu svega, saznaju sve naše tajne. Postepeno postanemo ovisni o njima, pa nerazdvojni, i na kraju čovek ne može da nas razlikuje. I *voala*. Špijunskoindustrijski kompleks.”

Hopkova se naslonila u stolici i prekrstila ruke. Patersonova joj se obrati.

„Ali Val.”

„Ali Triš.”

„Ko je razotkrio operaciju? Kako je MDB došlo do GENIJA?“, reče Patersonova.

Čarteris je pomno gledao u Hopkovu. Ona se nagnu, oštrog pogleda.

„Nije li to pitanje?“, reče Hopkova.

Ovoga puta bili su u hotelskoj sobi, odmah preko reke u Virdžiniji. On je već otišao a Nikol je ležala među čaršavima. Na stolu - koverat. *Samo za tebe, Nikol, kao i uvek. S ljubavlju, Džonatan.*

Posegnula je za kovertom. Unutra, dokument od tridesetak stranica, sa oznakom POVERLJIVO. *Nacionalna obaveštajna procena. Politička budućnost Tajvana.*

Ubacivši koverat u torbu, legla je i ugasila svetio.

Prvi dan u kancelariji.

I to kakvoj kancelariji. Svedena džordžijanska vila, nedaleko od Pal Mala. Privatan lift koji vodi do obezbeđenog sprata, debeli tepisi, moderna umetnička dela. Sekretarica, prostorija za osetljive izolovane informacije i osoblje sačinjeno od veoma tihih Amerikanaca. Trpezarija, otkrio ju je kad je došlo vreme ručku. Taman kada je želeo da izađe da kupi sendvič, odveli su ga na salatu od račića i ledeni čaj, koje su, prema njegovom ukusu, spremili tihi poslužitelji.

Plata, neuporedivo viša od službene penzije i poruka dobrodošlice koju su Amerikanci sastavili s poštovanjem:

Horajzon intel solušns d. o. o. raduje se dolasku Rolanda Jejtsa u londonski tim. Roland, koji je godinama služio svojoj zemlji, donosi u *Horajzon* jedinstveno i široko poznavanje savremenog obaveštajnog terena, te znatne jezičke i analitičke sposobnosti. Kao potpredsednik za Aziju, Roland će se baviti pribavljanjem rešenja i vladinim vezama sa metama u Kini, i imaće ključnu ulogu u sastavljanju ponuda evropskim vladama. Takođe će, u svojstvu savetnika, imati ulogu u jačanju korporacijske saradnje širom *Šejdi krik grupe*. Dobro došao, Roli! Privilegija je što ćete nam pomoći u stvaranju jasnih strategija prilagođavanja za klijente širom obaveštajnog ciklusa, kao i u jačanju globalnih operacija u obaveštajnom okruženju koje se svakodnevno menja i pruža nove izazove.

Horajzon intel solušns d. o. o.

„Obaveštajstvo za liderstvo, za život“

Šejdi krik grupa

Prvo ga šalju u Singapur, potom u Seul. Zatražio je plan puta, ali se ispostavilo da će leteti korporativnim avionom *golfstrim*. Dakle, na njemu je da odluči.

Kikirez je znao da mora brzo da dela. Meta je nestajala među brojnim tezgama sa hranom, idući ka žitkoj smeđoj reci Čao Praja. Hoće li uzeti rečni taksi? To bi sve sjeballo.

Preskočivši ogradu, Kikirez se našao na šetalištu. Video je obrise mete, koja je skrenula levo, nestala u jednom zamračenom prolazu i ponovo izbila na svetlo. Dakle, neće

na reku. Čajdžinica sa zlatnim kineskim karakterima povrh zabata, ispod njih natpis na tajlandskom. Čovek nestade kroz glavni ulaz. Kikirez je zastao ne bi li došao do daha i osvrnuo se gde bi mogao da sačeka. Tamo, nekakva tezga s limenim loncima s karijem i tacne s voćem. Jedna žena je lepezom rasterivala muve. Kupio je voćni sladoled s kokosovim mlekom i sirupom i seo za jedan mali sto.

Ko je, uopšte, taj čovek? Da li je reč o drogama ih nečem drugom? Prva dva meseca je, koliko može da oceni, radio u narkoticima, s kineskim vezama koje su iz provincije Junan, preko Burme, dolazile na Tajland. Noćne operacije osmatranja u kineskoj četvrti u Bangkoku, visio je ispred bordela i noćnih klubova, osluškivao. Ima tu još nečeg, siguran je, ali kada ih je pitao, rečeno mu je da se usredsredi na zadatak.

Nije ni loš posao, kad se sve uzme u obzir. Plaćen je, za početak. Dovoljno za jedan stančić iznad mirnog dvorišta. Na terasi gaji cveće u saksijama. Žena u prizemlju - udovica, rekla je - kuva za njega: kari, knedle sa bosiljkom, mango u slatkom sosu od čilija.

Govori neki jezik koji on nikad neće naučiti, iz države Šan, te nešto kineskog. Muku muči s paklenim tajlandskim govorom, ali se nekako sporazumevaju. Osim toga...

Kupa ga i maže belim prahom iz jedne konzerve koja miriše na mentu. Leži kraj njega, udara ga u ruku, osećajući njegovu snagu, smeje se, a kada izađu na ulicu, drži se za njega. Sviđa joj se što je masivan i što mu se ljudi sklanjaju s puta.

Motrio je na čajdžinicu. Bože, samo da ne izađe na stražnji izlaz. Obrisao je salvetom znoj sa čela. Na trenutak je okrenuo hce ka reci, nadajući se, uzalud, povetarcu. Želeo je famo gde toplo i to je i dobio.

Brzo su, noću, napustili Tajvan, najmanjim avionom koji je ikada video. Prelazio je šakama preko kožnih sedišta. Nije ponovo video Engleza. Prvo Singapur, gde su ga zatvorili u jedan stan, sa dvojicom ozbiljnih stražara, koji su odbijali da govore, osim što su mu rekli da je na „sušenju”. Dva Evropljanina su svakodnevno dolazila s pitanjima. Slabo obavešteni, pričali su na užasnom mandarinskom. Pokušali su da prođu kroz čitavu operaciju s njim. *Molim vas, gospodine Li, opišite operative Ministarstva državne bezbednosti. Koliko ih je bilo? Šta su rekli?* Sedeo je, pušio, zahtevao svoj novac i dokumenta. Naposletku, izgledalo je da su digli ruke, te su mu dali da potpiše neki dokument koji ga obavezuje na ćutanje u ovom i sledećem životu. Potom su ga doveli u Bangkok. Ipak su mu dali pasoš i račun u banci, s manje novca nego što se nadao, ali više od onoga što je očekivao, upoznali ga s grupom gadnih Tajlandana, potapšali po ramenu i otišli.

Radiće ovo neko vreme, videće šta ga čeka. Svakog meseca će odvojiti veću sumu novca. Vidaće udovicu, igraće *mađangu* onom malom bircuzu s lopovom Lauom i ostalima, sklapaće nešto nalik na prijateljstva, izbegavaće pitanja o tome ko je i odakle dolazi tako što će zbijati šale, perući pločice za *mađang* koje prave onaj divni zvuk, *klak-klak*.

Meta je izlazila iz čajdžinice. Nosio je torbu koju do tada nije imao, crnu torbicu sa kaišem koja se nosi oko zgloba. Kikirezu se učinilo da nosi vredne stvari. Držao je torbicu pod miškom. Meta je zastala i osvrnula se oko sebe.

Nemoj stajati nepomično, pomisli Kikirez.

Statičnost je neprijatelj.

Pokret.

- K R A J -

~ 241 ~

Crowarez